

แนวทางในการปรับปรุงรายการมองเห็นในทรศนะของอาจารย์
ในมหาวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่

ศักดิ์สิทธิ์ จงสมัคร

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์

ชื่อเรื่อง
แนวทางในการปรับปรุงรายการมองเห็นเมืองเหนือในวรรณคดีของอาจารย์
ในมหาวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่

โดย
ศักดิ์สิทธิ์ จงสมัค

พิจารณาเห็นชอบโดย

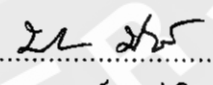
ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์)
วันที่ 30 เดือน ๑๒ พ.ศ. ๒๕๕๒

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์คำเกิง ชำนาญคำ)
วันที่ 30 เดือน ๑๒ พ.ศ. ๒๕๕๒

กรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ บัวเจริญ)
วันที่ 30 เดือน ๑๒ พ.ศ. ๒๕๕๒

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์)
วันที่ 30 เดือน ๑๒ พ.ศ. ๒๕๕๒

สำนักงานบัณฑิตศึกษารับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงษ์พานิช)
ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
วันที่ 31 เดือน ๑๒ พ.ศ. ๒๕๕๒

ชื่อเรื่อง	แนวทางในการปรับปรุงรายการมอเมืองเหนือ ในทรรชนะของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นายศักดิ์สิทธิ์ จงสมักร
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมในการรับชมของอาจารย์มหาวิทยาลัย ในจังหวัดเชียงใหม่ 2) ความพึงพอใจและประโยชน์ของรายการมอเมืองเหนือ 3) แนวทางในการปรับปรุงรายการมอเมืองเหนือ ในทรรชนะของอาจารย์มหาวิทยาลัย ในจังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยการสุ่ม จำนวน 10 คน โดยเป็นอาจารย์ในสาขาเทคโนโลยีสื่อและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 2 คน อาจารย์ คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2 คน อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ 4 คน และอาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น 2 คน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ซึ่งใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่แน่นอน โดยการบันทึกเสียงคำสัมภาษณ์ควบคู่กับการจดบันทึก จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีพรรณนา

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นผู้ที่เชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ทางด้านสาขาวิชาโทรทัศน์และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องมีจำนวน 10 คน แบ่งเป็นอาจารย์สาขาเทคโนโลยีสื่อและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 2 คน คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2 คน คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ 4 คน และคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น 2 คน โดยแบ่งเป็นเพศชาย 7 คนและเพศหญิง 3 คนมีอายุมากที่สุด 50 ปี และอายุน้อยที่สุด 31 ปี ส่วนระดับการศึกษาสูงสุดคือ ระดับปริญญาเอกและต่ำสุดคือ ระดับปริญญาโท รายได้สูงสุดคือ 50,000 บาท และต่ำสุดคือ 18,000 บาทและมีอาชีพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย 8 คน เป็นข้าราชการครูอาจารย์ 2 คน

พฤติกรรมในการรับชมโทรทัศน์ พบว่า ด้านประเภทรายการที่เลือกรับชม คือ ประเภทข่าวมี 4 คน ประเภทสารคดี มี 3 คน ประเภทธุรกิจ มี 1 คน ประเภทหลากหลาย มี 1 คน และเลือกรับชมประเภทละครมี 1 คน ด้านเนื้อหาที่เลือกรับชม เนื้อหาข่าว 4 คน เนื้อหาวิชาการ 2 คน รับชมเนื้อหาตลก/บันเทิง 2 คน ประเภทภาพยนตร์ 1 คน และรับชมเนื้อหาประเภทสารคดี 1 คน ด้านรูปแบบรายการที่เลือกรับชม สารคดี 3 คน วิเคราะห์ข่าว 2 คน รายการสด 1 คน ข่าวสาร

ที่ให้ความบันเทิง 1 คน สก๊อปข่าว 1 คน ละครเชิงสร้างสรรค์ 1 คน และรับชมตลก/บันเทิง 1 คน ด้านความใกล้ชิดของเนื้อหาข่าวสาร มีความใกล้ชิดเนื้อหาข่าวสารมาก 4 คน มีความใกล้ชิดเนื้อหาข่าวสารปานกลาง 4 คน และมีความใกล้ชิดเนื้อหาข่าวสารน้อย 2 คน โดยมีระยะเวลาในการรับชมเป็น 4 ช่วงเวลา คือช่วงเย็น 6 คน ช่วงเช้า 5 คน ช่วงกลางคืน 3 คน และช่วงบ่าย 2 คน และความถี่ในการรับชม คือ รับชมทุกวัน 7 คน และรับชมไม่ทุกวัน 3 คน สถานที่ที่รับชม คือ ที่บ้าน และที่ทำงาน

แนวทางในการปรับปรุงรายการมองเมืองเหนือในทัศนะของอาจารย์

ด้านผู้ดำเนินรายการ พบว่า ภาษาในการพูด ต้องน่าสนใจและชัดเจน การแต่งกาย แต่งด้วยชุดพื้นเมืองประจำถิ่นที่สวยงามและมีความหลากหลายของวัฒนธรรมท้องถิ่น การนำเสนอข่าวให้เป็นธรรมชาติมากกว่านี้ ในการรับ-ส่งประเด็นต้องให้สอดคล้องกัน

ด้านรูปแบบการดำเนินรายการ พบว่า การนำเสนอต้องน่าสนใจและเป็นธรรมชาติ พร้อมทั้งนำเสนอในเรื่องของการเมืองเศรษฐกิจสังคม

การดำเนินรายการ พิธีกรต้องมีความดึงดูดใจ มีการพูดที่กระชับกระฉ่งผ่อนคลาย และเป็นกันเอง

เทคนิคการนำเสนอ หลีกเลี่ยงการใช้ภาพนิ่งในการสัมภาษณ์ เนื้อหาและภาพต้องเหมาะสมกับรายการ และมีจังหวะที่ดีของการนำเสนอ

ด้านองค์ประกอบของรายการ พบว่า ฉาก ต้องสื่อความเป็นภาคเหนือให้มากขึ้น มีสีสันที่สดใสไม่เป็นทางการ แสง ต้องจัดให้เป็นธรรมชาติสมจริง ดูสบายตาและมีชีวิตชีวา เสียง ต้องสม่ำเสมอระหว่างดำเนินรายการ ไม่เบาและแรงไป เพลงประกอบต้องเป็นทำนองเพลงพื้นเมือง ใต้เถิดแต่ละช่วงต้องสอดคล้องกันให้เป็นเอกภาพไปในทิศทางเดียวกันตลอดทั้งรายการ SMS ดัดคำให้เหมาะสม เพิ่มกราฟฟิคช่วงพยากรณ์อากาศ เป็นรูปเข้าใจง่ายและน่าสนใจ เช่น รูปเมฆฝน ฝนตก ฝนฟ้าคะนอง ฯลฯ

Title	Improvement Guidelines of Mong Muang Nua Television Program as Viewed by University Instructors in Chiang Mai
Author	Mr. Saksit Chongsmack
Degree of	Master of Arts in Communications
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Dr. Wittaya Damrongkiattisak

ABSTRACT

This study was conducted to investigate the following: 1) behavior on the perception of the “Mong Muang Nua” program of university faculty in Chiang Mai province; 2) their satisfaction and benefits of the “Mong Muang Nua” program; and 3) guidelines for the improvement of the “Mong Muang Nua” program based on their opinions. Respondents in this study consisted of 4 Communications faculty of Chiang Mai Rajabhat University, 2 Communications faculty of Chiang Mai University, 2 Communications faculty of Phayap University, and 2 Communications faculty of Far Eastern University. Structure interview was used for data collection and descriptive interview was used for data collection.

Findings showed that all of the respondents were university faculty in Chiang Mai province who had experiences in television and related fields. Four of them were faculty of Media Technology and Communications, Chiang Mai Rajabhat University, another 2 were from the faculty of Mass Communication, Phayap University, and another 2 of them were faculty of Communications, Far Eastern University. The respondents consisted of 7 male faculty and 3 female faculty. The oldest was 50 years old and the youngest was 31 years old. The highest educational attainment was doctoral degree and the lowest was master’s degree. The highest monthly income was 50,000 baht and the lowest income was 18,000 baht. Eight of them were state employees and 2 of them were government officials.

Based on the behavior on television watching, it was found that 4 respondents preferred to watch news watch program. Three respondents preferred to watch documentary program. One respondent preferred to watch business program. One respondent preferred to watch variety program. One respondent preferred to watch drama show. Two respondents

preferred to watch comedy program. One respondent preferred to watch movies. One respondent preferred to watch documentary program. Two respondents preferred to watch new analysis program. One respondent preferred to watch live program. One respondent preferred to watch entertainment program. One respondents preferred to watch new scoop program and one student preferred to watch TV drama program. Besides, it was found that 4 respondents kept close following the TV news program in the following period of time: late afternoon (6 respondents), morning (5 respondents), night (3 respondents), and afternoon (2 respondents). Seven respondents watched TV programs every day and three respondents did not watch TV program every day. All of them watched TV programs every day.

Based on the improvement of the “Mong Muang Nua” program based on the opinions of the respondents, the following were found:

1. The M.C. used interesting and clear language. They claded loeal costumes neatly and their news presentation was natural.
2. The style of presentation was interesting and natural and socio-economie news was also presented.
3. The M.C. must attract the interest of audiences and be at ease to the audiences.
4. The presentation technique must avoid shadow play figure during the interview presentation and the content and pictures must be appropriate to the program.
5. The background must be focused on more northern style in terms of song, northern unique style, an appropriate and interesting graphic design such as the pictures of cloud, rain, and thunder.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา คำรงเกียรติศักดิ์ ซึ่งกรุณาเป็นประธานที่ปรึกษา และได้ให้การสนับสนุน คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข งานงานปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ปาริชาติ บัวเจริญ อาจารย์คำเกิง ชำนาญคำ ที่ให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข จนกระทั่งงานปัญหาพิเศษเรื่องนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ทุกท่านที่กรุณาแนะนำและให้ความสะดวกในการเขียนปัญหาพิเศษเรื่องนี้ จนเสร็จสิ้นทุกกระบวนการ

ขอขอบคุณสถานีวิทย์โทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 จังหวัดเชียงใหม่ ที่กรุณาเอื้อเฟื้อข้อมูลใช้ประกอบการศึกษาปัญหาพิเศษในครั้งนี้ และขอขอบคุณอาจารย์ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทุกท่านที่สละเวลาในความร่วมมือในการให้ข้อมูลพร้อมทั้งคำแนะนำในการศึกษาปัญหาพิเศษครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบุพการี ที่ให้โอกาสข้าพเจ้าได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโทจนสำเร็จการศึกษา และยังให้ทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งด้านการเงิน กำลังใจ และคอยดูแลจนสามารถแก้ไข ปัญหาได้ทุกกรณี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ โดยเฉพาะ คุณชัยพร เมฆพัฒน์ และเพื่อน ๆ นิเทศศาสตร์รุ่น 8 ทุกท่าน ที่คอยช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน อย่างเต็มกำลังความสามารถในการทำ ปัญหาพิเศษครั้งนี้

ขอขอบคุณสิ่งดี ๆ ทุกอย่างและสิ่งไม่ดีทั้งหลาย ที่เข้ามาในชีวิต ทำให้ผู้วิจัยเข้มแข็งและเป็นแรงผลักดันในการทำงานและการศึกษามากยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณบุพการี บิดา มารดาอีกครั้งที่เป็นกำลังใจและกำลังทรัพย์ แก่ข้าพเจ้ามาโดยตลอด

ศักดิ์สิทธิ์ จงสมักร

มีนาคม 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาของปัญหา	1
ความสำคัญของปัญหา	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	8
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	10
แนวคิดเกี่ยวกับผู้รับสาร	10
แนวคิดเกี่ยวกับโทรทัศน์	14
แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ	26
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	38
สถานที่ในการเก็บข้อมูล	38
ประชากร	38
กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือในการวิจัย	39
การทดสอบเครื่องมือ	39
การรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	40

บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	41
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	41
ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการรับชม และการใช้ประโยชน์จากการรับชม	66
ตอนที่ 3 แนวทางในการปรับปรุงรายการมืองเหนือตามทรรศนะของ ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	106
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	148
สรุปผลการวิจัย	150
ข้อเสนอแนะ	154
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	159
บรรณานุกรม	160
ภาคผนวก	164
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์ในการวิจัย	165
ภาคผนวก ข ตารางแสดงรูปแบบรายการมืองเหนือตามทรรศนะ ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ความยาว 55 นาที	173
ภาคผนวก ค ประวัติผู้วิจัย	175

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงผังรายการมอเมืองเหนือความยาว 55 นาที	25
2	ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล	42
3	สรุปผลการวิจัย	140

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรซื้อ	30
2	กรอบแนวความคิดในการวิจัย	37
3	ผังอภิปรายผลการวิจัย	43

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารคมนาคม ตลอดจนความต้องการข้อมูลข่าวสารของชุมชนประชาชนเพิ่มมากขึ้น นำไปสู่การเกิดกระบวนการสื่อสารที่มุ่งเน้นขยายผลของการสื่อสารให้กว้างขวางและเข้าถึงประชาชนให้มากขึ้น นั่นคือ “สื่อสารมวลชน” ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความรู้ และพฤติกรรมของประชาชนในระดับหนึ่ง สอดคล้องกับ ประมะ สตะเวทิน (2531: 73) ที่กล่าวว่า การสื่อสารมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสังคม เปรียบเสมือนสายใยของสังคม และเป็นส่วนประกอบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสังคม วิวัฒนาการของสังคมเกิดจากการสื่อสาร สังคมดำรงอยู่ได้ด้วยการสื่อสารและจะพัฒนาต่อไปได้ก็ต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมืออย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และในบรรดาสื่อมวลชนทั้งหลาย สื่อที่ถือว่าได้รับความนิยมมากที่สุดในปัจจุบันก็คือ “โทรทัศน์” สื่อโทรทัศน์ถือได้ว่าเป็นสื่อมวลชนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถกระจายข่าวสารออกไปสู่สาธารณชนทั่วโลกได้ในระยะไกล ด้วยเวลาอันรวดเร็ว เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น (ณรงค์ สมพงศ์, 2535: 237)

โทรทัศน์เปรียบเสมือนการรวมเอาคุณสมบัติของวิทยุ ภาพยนตร์ และหนังสือพิมพ์เข้าไว้ด้วยกัน คือ ผู้ชมสามารถได้ยินเสียงเช่นเดียวกับการฟังวิทยุ ได้เห็นภาพการเคลื่อนไหวติดต่อกันเช่นเดียวกับภาพยนตร์ และได้เห็นตัวหนังสือเช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์จึงเป็นสื่อมวลชนที่แสดงเหตุการณ์ต่างๆ ให้เห็นได้ชัดเจนที่สุด โทรทัศน์ให้ทั้งการได้เห็นและได้ยิน ทำให้การรับรู้ถึง 88 เปอร์เซ็นต์ (ปราโมทย์ รัฐวิจิตร, 2546: 4) ภาพและเสียงที่แสดงออกมาจากโทรทัศน์ สามารถสร้างแรงจูงใจในการติดตามของผู้ชมได้อย่างมาก การนำเสนอเนื้อหาสาระทางสื่อโทรทัศน์ ยังสามารถทำได้หลายรูปแบบเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ชมซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจิตใจทั้งในแง่ค่านิยมทางวัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ สังคม จึงสามารถทำให้ผู้ชมรู้สึกคล้อยตามได้ (วสันต์ อดิศักดิ์, 2533: 33) ดังที่ ซอผกา วิริยานนท์ (อ้างใน วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์, 2546: 9) กล่าวไว้ว่า ธุรกิจโทรทัศน์ปัจจุบันได้พัฒนาตัวเองกลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของคนส่วนใหญ่ในประเทศ เพราะโทรทัศน์ได้แทรกซึมเข้าไปทุกครัวเรือน กระจายไปแทบทุกซอกทุกมุมในบ้าน คำพูด และเงาของบุคคลผู้ทำหน้าที่ผ่านข่าวสารและความบันเทิงทางโทรทัศน์ จึงเปรียบเหมือน เพื่อนคนหนึ่งให้ผู้ชมให้ความสนิทสนม และเต็มใจเปิดบ้านต้อนรับทุกวันและเวลา

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ วิชา คำรงเกียรติศักดิ์ (2546: 9) ที่อธิบายไว้ว่า โทรทัศน์เป็นส่วนผสมระหว่างเทคโนโลยีและวัฒนธรรม เป็นธุรกิจระดับชาติ และสถาบันของชาติ เป็นรูปแบบความบันเทิงที่ประชาชนชื่นชอบ และแหล่งข่าวสารที่สำคัญที่สุด เป็นแหล่งปลดปล่อยความคิดสร้างสรรค์ เป็นสื่อที่ใช้แสดงออกปัญหาสังคม หรือทรรศนะทางการเมือง เป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรม เป็นสื่อในบ้านที่สร้างความอบอุ่นให้กับครอบครัว และเป็นหน้าต่างของโลก (window of the world)

ปัจจุบันประชาชนมีทางเลือกมากมายในการชมโทรทัศน์ ไม่ว่าจะเป็นเคเบิลทีวี โทรทัศน์ในระบบ UHF อีกกว่าสิบช่อง และที่เป็นที่นิยมมากที่สุด คือ free television ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 5 7 9 และ 11 ในส่วนของกรมประชาสัมพันธ์ได้มีการอนุมัติจากรัฐบาลให้มีการจัดตั้ง สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 (สทท. 11) ขึ้นมา ด้วยเหตุผลของการเป็น สถานีโทรทัศน์ที่มีลักษณะในแนวสื่อโทรทัศน์เพื่อบริการสาธารณะ เป็นทางเลือกให้ประชาชน ได้มีโอกาสชมรายการที่มีสาระความรู้ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน เช่น รายการเพื่อเด็กและเยาวชน รายการวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ศิลปวัฒนธรรมการเมือง เป็นต้น (พัชนี เชมจรรรยา, 2540: 3) อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นสถานีโทรทัศน์ แห่งชาติ ทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์และสนับสนุนนโยบายของรัฐ และเพื่อแก้ไข ระบบเครือข่ายวิทยุ โทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ให้สมบูรณ์ รวมทั้งขยายเขตบริการให้ ครอบคลุมและได้มาตรฐานทั่วประเทศ (กรมประชาสัมพันธ์, 2548)

ต่อมา กรมประชาสัมพันธ์ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งสถานีโทรทัศน์ส่วนกลางเป็นแห่งแรก คือ สถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 11 และได้ขยายงานสู่ส่วนภูมิภาค ช่อง 11 จึงมีบทบาทในฐานะ สื่อมวลชน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคด้วย (ณรงค์ สมพงษ์, 2535: 160)

สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 เชียงใหม่ สำนักงานประชาสัมพันธ์ เขต 3 ได้รับมอบหมายให้ผลิตรายการเพื่อตอบสนองความต้องการข่าวสารความรู้ของคนในท้องถิ่น 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วยเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง แพร่ น่าน แม่ฮ่องสอน ลำพูน มีประชากรในพื้นที่ 8 จังหวัดรวม 11,435,070 คน โดยเน้นประชาสัมพันธ์นโยบายของ รัฐบาล ผ่านทางโครงการของกปส. ซึ่งสอดคล้องในส่วนท้องถิ่นที่นำมาปฏิบัติ และเป็นสื่อ โทรทัศน์ที่หน่วยงานองค์กรภาครัฐ เอกชน ประชาชนให้ความเชื่อถือเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ตลอด มา ในการผลิตรายการวันละ 3 ชั่วโมง (กรมประชาสัมพันธ์, 2548)

ฝ่ายรายการโทรทัศน์ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 เชียงใหม่ ดำเนินการผลิตรายการ โทรทัศน์ตามภาระและหน้าที่รับผิดชอบ แบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. รายการที่ผลิตเอง ได้แก่ รายการ มอเมืองเหนือ, ข่าวท้องถิ่นภาคเหนือ, ถนนประชาสัมพันธ์, และรายการรอบภูมิภาค
2. รายการที่ผลิตร่วม ได้แก่ รายการ ช่วงธรรม ชีวิตนี้มีหวัง บ้านนี้มีรัก คู่กับหมอสวนดอก และดินน้ำป่า
3. รายการเช่าเวลา ได้แก่ รายการตะลุยเชียงใหม่ เปิดโลกล้านนา ลานนาทอล์ค IT City สวัสดิ์เมืองไทย เพื่อนคุณหนู และโอลดี คิดส์
4. รายการสนับสนุนนโยบายรัฐบาล ได้แก่ สารคดีตามรอยพระราชดำริ รายการรวมพลังล้างบางยาเสพติด รายการพลิกฟื้นถิ่นชีวิตเกษตรกรไทย ประชาสัมพันธ์ธรรมาภิบาล ๖๐ ปี ครบรอบการสถาปนาชาติไทย ประชาสัมพันธ์กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ประชาสัมพันธ์กรมการศึกษานอกโรงเรียน และประชาสัมพันธ์กรมการป้องกันโรคไข้หวัดนก ฯลฯ

รายการมอเมืองเหนือ เป็นรายการที่ผลิตขึ้นโดยสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 ซึ่งรูปแบบของรายการเป็นรายการประเภทนิตยสารข่าว เป็นรายการสดออกอากาศเป็นครั้งแรกในวันจันทร์ที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2544 ความยาว 30 นาที ระหว่างเวลา 08.30 – 09.00 น. ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์เว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์ ปัจจุบันได้มีการเพิ่มเวลาในการออกอากาศเป็น 55 นาที ระหว่างเวลา 08.00 – 08.55 น. โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นให้ประชาชนในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนได้รับทราบเนื้อหา ข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นในเขตภาคเหนือตอนบน ในรายการจะประกอบด้วยข่าวโทรทัศน์ประจำวันที่รวบรวมโดยฝ่ายข่าวโทรทัศน์ ข่าวจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายวันที่จัดจำหน่ายในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ช่วงสนทนาซึ่งจะรับประเด็นข่าวที่กำลังอยู่ในความสนใจมานำเสนอและเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาร่วมสนทนา ช่วงกระดานข่าวเป็นการรวบรวมข่าวสารการประชาสัมพันธ์และ กิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในแต่ละวันของทั้ง 8 จังหวัดในพื้นที่ ปิดท้ายรายการด้วยสำนวนภาษาล้านนา ที่เป็นคำสั่งสอนของคนล้านนาในอดีตมาเป็นข้อคิดเตือนใจประจำวันในรูปแบบของภาษาท้องถิ่น รายการมอเมืองเหนือรับผิดชอบโดย ฝ่ายรายการสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 เชียงใหม่ ทั้งแนวความคิดการจัดรายการการจัดทำรูปแบบรายการ เทคนิค/วิธีการจัดรายการ การนำเสนอรูปแบบรายการ การคัดเลือกผู้ดำเนินรายการ การจัดทำสคริปต์รายการ การควบคุมการผลิต การคัดเลือกประเด็นการสนทนาประจำวันและสำเนาเทปที่ออกอากาศไปแล้วเพื่อเก็บเป็นเทปสำรองในระยะเวลา 1 สัปดาห์หลังจากการออกอากาศ

รายการมอเมืองเหนือเป็นรายการที่มีความเป็นท้องถิ่นสูง ผู้ประกาศแต่งกายด้วยผ้าพื้นเมือง และทุกวันศุกร์จะดำเนินรายการด้วยภาษาคำเมือง 1 ชั่วโมง ทุกเช้าวันจันทร์ถึงวันศุกร์ โดยแบ่งรายการเป็น 2 ช่วงใหญ่

ช่วงแรก 30 นาที ผู้ชมจะได้รับชมข่าวเด่น และสปีดเค้ดในรอบวันที่ผ่านมารวมไปถึงข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หากเป็นเรื่องที่น่าสนใจ

ช่วงที่สอง 20 นาที จะเป็นช่วงสนทนา โดยวิทยากรท้องถิ่น ในประเด็นต่าง ๆ

วันจันทร์ นำเสนอหัวข้อจากรายการวิทยุ “นายกทักษิณคุยกับประชาชน” เพียง 1 ประเด็นที่คนเหนือควรได้รับข้อมูลมากขึ้น เป็นหัวข้อที่ชาวเหนือสนใจมาก สามารถสังเกตได้จากโทรศัพท์ที่ประชาชนโทรศัพท์ขอข้อมูล สอบถามเข้ามายังรายการขณะออกอากาศ

วันอังคารถึงวันศุกร์ เป็นประเด็นอื่น ๆ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่คนในท้องถิ่นสนใจ ช่วงนี้เป็นช่วงที่หน่วยงาน องค์กร ภาครัฐ เอกชนและประชาชนสนใจที่จะเข้าร่วมรายการเป็นจำนวนมาก และคนในท้องถิ่นได้โทรศัพท์สอบถามข้อมูลตลอดรายการเช่นกัน

รายการมองเมืองเหนือรูปแบบใหม่ ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันพุธที่ 12 กรกฎาคม 2549 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นให้ประชาชนในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนได้รับทราบเนื้อหาของข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นในเขตภาคเหนือตอนบน และได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอให้มีความน่าสนใจและมีความทันสมัยกระชับจับใจมากยิ่งขึ้น โดยมีการเปลี่ยนแปลงทั้งรูปแบบการนำเสนอ การดำเนินรายการ รวมทั้งภาพรวมของรายการทั้งหมด เช่น ใต้เต็ลรายการ การดำเนินรายการเป็นภาษาท้องถิ่น (ภาษาเมือง) ตลอดรายการทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ ฉากของรายการ รวมทั้งกราฟฟิกของรายการด้วย อีกทั้งยังเพิ่มช่วงรอบรู้เลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารและความรู้ในด้านการเมืองการปกครองและยังเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้มีความรู้ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และยังมีช่วง รอบรู้เรื่องเกษตรและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนที่มีความสนใจในด้านการเกษตรได้รับรู้ข่าวสารและสาระในด้านการทำเกษตร อีกทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนที่สนใจได้มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตรที่ถูกต้องโดยผู้ที่ชำนาญในด้านการเกษตรมาเป็นวิทยากร และยังคงความเป็นรูปแบบรายการนิคยสารข่าวเช่นเดิม

โดยเนื้อหาของรายการมองเมืองเหนือแบ่งเป็นช่วงรายการดังนี้

1. ช่วงโต๊ะข่าว เป็นรูปแบบของการนำเสนอข่าวสาร เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขต 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน
2. ช่วงมองเมืองเหนือผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เป็นรูปแบบของการนำเสนอโดยการวิเคราะห์ข่าวจากเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น (ภาคเหนือ) คือ หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ และหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์
3. พยากรณ์อากาศ รายงานสภาพอากาศที่เน้นเสนอเนื้อหาข่าวเกี่ยวกับการพยากรณ์อากาศของทางภาคเหนือตอนบนเป็นหลัก

4. เดือนกุมภาพันธ์ ข่าวสารเดือนกุมภาพันธ์สำหรับประชาชนภาคเหนือ ถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นถึงภัยรอบตัว และภัยที่อยู่ใกล้ตัว เช่น การเตือนภัยน้ำท่วม การเตือนภัยสุขภาพ การบริโภคอาหาร เป็นต้น

5. รอบรู้เลือกตั้ง ข่าวสารและความรู้ในด้านการเมืองการปกครองและยังเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้มีความรู้ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง กฎและระเบียบของการเลือกตั้ง

6. รอบรู้เรื่องเกษตรและสิ่งแวดล้อม ข่าวสารและความรู้ทางด้านการเกษตร การทำเกษตรที่ถูกต้อง และเทคนิควิธีการต่าง ๆ ของการทำเกษตรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดี

7. ช่วงสนทนา การพูดคุยถึงประเด็นร้อน ประเด็นหลักที่กำลังเป็นที่สนใจของประชาชนโดยเชิญวิทยากรผู้รู้ หรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น ๆ มานั่งพูดคุยสัมภาษณ์ เช่น การสัมภาษณ์ นายกเทศมนตรี นายบุญเลิศ บุรณุปกรณ์ ถึงภัยน้ำท่วมเชียงใหม่ และวิธีการแก้ปัญหา เป็นต้น

8. ภาษิตล้านนาสำนวนภาษิตล้านนาเป็นคำสอนของคนล้านนาในอดีตมาเป็นข้อคิดเตือนใจประจำวันใน รูปแบบของภาษาท้องถิ่น

ความสำคัญของปัญหา

ด้วยโครงสร้างการบริหารงานในระบบราชการของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 (สทท. 11) ทำให้ไม่เอื้อต่อการดำเนินงานด้านสื่อสารมวลชนซึ่งต้องการความอิสระของ การกระจายอำนาจ และความคล่องตัวสูง รวมทั้งการเป็นองค์กรส่วนราชการ ยังเป็นช่องทางให้อำนาจทางการเมืองเข้ามามีบทบาทในการกำหนดและเข้าแทรกแซงกิจการภายในของ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 (สทท. 11) เรื่อยมา สภาพการณ์เช่นนี้ จึงส่งผลให้เนื้อหารายการ โครงสร้าง ที่มาของรายได้ และบทบาทหน้าที่ของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 (สทท. 11) เปลี่ยนไปตามนโยบาย การพัฒนาและแก้ไขปัญหองค์กรของฝ่ายการเมือง ในแต่ละยุคสมัย ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการบริหารจัดการ (คณะทำงานศึกษาโครงสร้างการบริหารสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11, 2542: 2)

จากข้อมูลเบื้องต้น พบว่า

1. รายการมองเมืองเหนือขาดการวิเคราะห์ประเด็นและความสำคัญของเนื้อหาทางด้านข่าวสาร เมื่อเปรียบเทียบกับรายการอื่น ๆ ที่มีการนำเสนอประเด็นและเนื้อหาที่สำคัญของข่าวในแต่ละวันมาวิเคราะห์ วิจัย ซึ่งชี้ให้เห็นถึงสาเหตุและความเป็นมาของเหตุการณ์นั้น ๆ อีกทั้งยังมีการ

นำเสนอแนวทางการแก้ไขที่ประชาชนหรือผู้รับชมสามารถเข้าใจในประเด็นและเนื้อหาของข่าวสารนั้น ๆ อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จึงแตกต่างจากรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาของรายการมืองเหนือที่เป็นการนำเสนอในรูปแบบเพียงบอกกล่าวและแจ้งให้ทราบเพียงอย่างเดียว จึงเป็นสาเหตุให้ผู้รับชมไม่ติดตามที่จะรับชมรายการ

2. รายการมืองเหนือยังขาดรูปแบบการนำเสนอที่ทันสมัยและน่าสนใจจึงทำให้ไม่เป็นที่ดึงดูดความสนใจของประชาชนและผู้รับชมเท่าที่ควร เมื่อเปรียบเทียบกับรายการอื่นๆ ในรูปแบบเดียวกัน ที่มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจมีความทันสมัยในรูปแบบการนำเสนอ อีกทั้งยังมีความทันสมัยในด้านแนวความคิดของการจัดรายการ การจัดทำรูปแบบรายการ และเทคนิคของการผลิตรายการ จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้รับชมไม่ติดตามที่จะรับชมรายการ

3. เวลาในการออกอากาศของรายการมืองเหนือ ออกอากาศเป็นประจำทุกวันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา 8.00 – 9.00 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ประชาชนส่วนใหญ่ออกไปปฏิบัติภารกิจหน้าที่การงาน จึงไม่สามารถรับชมรายการได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังเป็นช่วงเวลาของการนำเสนอรายการในรูปแบบเดียวกันที่ได้รับความนิยมจากประชาชนและผู้รับชมเป็นส่วนใหญ่จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้รับชมไม่ติดตามที่จะรับชมรายการ

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารายการมืองเหนือ เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนารายการให้มีประสิทธิภาพทุกด้านมากยิ่งขึ้น อันจะนำมาซึ่งการเพิ่มจำนวนของผู้ชมรายการ รายการเป็นที่น่าสนใจ ทันสมัย เกิดประโยชน์ ดึงดูดความสนใจของประชาชน ผู้ชม ชวนให้ติดตามเสมอ ได้รับความนิยมจากประชาชนผู้ชมรายการอย่างมาก และได้มาตรฐานสากล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. พฤติกรรมในการรับชมของ อาจารย์มหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่
2. ความพึงพอใจและประโยชน์ของรายการมืองเหนือ
3. แนวทางในการปรับปรุงรายการ “มืองเหนือ” ในทรรศนะของอาจารย์มหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ผู้ผลิต และผู้จัดรายการโทรทัศน์ สามารถนำความรู้จากงานวิจัยไปประยุกต์ใช้และพัฒนาปรับปรุงรายการโทรทัศน์ให้เหมาะสมและสอดคล้องความต้องการของผู้รับชม และมีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ผู้รับชมได้รับประโยชน์จากการรับชมรายการโทรทัศน์ที่ปรับปรุงใหม่ และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อรายการโทรทัศน์ทุกด้าน มากยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. นักวิจัย นักนิเทศศาสตร์ ผู้จัดรายการโทรทัศน์ และผู้ที่สนใจสามารถนำเอาผลการวิจัย ไปใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการวิจัยที่ลึกซึ้งในขั้นตอนการผลิตรายการข่าววิทยุโทรทัศน์ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลเฉพาะอาจารย์สาขาเทคโนโลยี สื่อและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อาจารย์คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ และอาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาแนวทางการปรับปรุงรายการมอเมืองเหนือ ครอบคลุมเนื้อหารายการมอเมืองเหนือ 8 ช่วง ดังนี้
 - 2.1 ช่วงโต๊ะข่าว
 - 2.2 ช่วงมอเมืองเหนือผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
 - 2.3 พยากรณ์อากาศ
 - 2.4 เดือนภัยรายวัน
 - 2.5 รอบรู้เลือกตั้ง
 - 2.6 รอบรู้เรื่องเกษตรและสิ่งแวดล้อม
 - 2.7 ช่วงสนทนา
 - 2.8 ภัยติดล้านนา
3. ขอบเขตด้านสถานที่ ศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยพายัพ และมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่

4. ขอบเขตด้านเวลา เดือนกันยายน 2549 – สิงหาคม 2551 รวมระยะเวลา 2 ปี

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

สทท.11 หมายถึง สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11

ประชากร หมายถึง อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่

รายการมองเมืองเหนือ หมายถึง รายการประเภท นิตยสารข่าว เป็นการรายสัปดาห์ มุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายในเขต 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ในเนื้อหา 8 ช่วงดังนี้

1. ช่วงโต๊ะข่าว หมายถึง รูปแบบของการนำเสนอข่าวสาร เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวของประชาชน

2. ช่วงมองเมืองเหนือผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หมายถึง รูปแบบของการนำเสนอ โดยการวิเคราะห์ข่าวจากเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น (ภาคเหนือ)

3. พยากรณ์อากาศ หมายถึง รายงานสภาพอากาศที่นำเสนอเนื้อหาข่าวเกี่ยวกับการพยากรณ์อากาศของทางภาคเหนือตอนบนเป็นหลัก

4. เดือนภัยรายวัน หมายถึง ข่าวสารเดือนภัยสำหรับประชาชนภาคเหนือ ถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นถึงภัยรอบตัว และภัยที่อยู่ใกล้ตัว

5. รอบรู้เลือกตั้ง หมายถึง ข่าวสารและความรู้ในด้านการเมืองการปกครองและยังเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้มีความรู้ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง กฎและระเบียบของการเลือกตั้ง

6. รอบรู้เรื่องเกษตรและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ข่าวสารและความรู้ทางด้านการเกษตร การทำเกษตรที่ถูกต้อง เทคนิควิธีการต่างๆ ของการทำเกษตรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีและการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

7. ช่วงสนทนา หมายถึง การพูดคุยถึงประเด็นร้อน ประเด็นหลักที่กำลังเป็นที่สนใจของประชาชน โดยเชิญวิทยากรผู้รู้ หรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น ๆ มานั่งพูดคุยสัมภาษณ์

8. ภาษิตล้านนา หมายถึง คำสั่งสอนของคนล้านนาในอดีต

พรรณนา หมายถึง ความคิดเห็น การแสดงความคิดเห็นของอาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาสื่อสารมวลชน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และอาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงรายการมืองเหนือ

อาจารย์ หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2549

แนวทางการปรับปรุง หมายถึง การนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงรายการโทรทัศน์ “มืองเหนือ”

คอมพิวเตอร์กราฟฟิก หมายถึง เส้น สี ลวดลาย และภาพต่าง ๆ ที่เกิดจากการสร้างสรรค์ผ่านคอมพิวเตอร์

SMS หมายถึง ข้อความสั้นที่ส่งผ่านโทรศัพท์ เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านทางรายการ

LCD หมายถึง liquid crystal display (จอภาพผลึกเหลว) ใช้ทำจอภาพ มีลักษณะเป็นของเหลวใสเหมือนแก้วเจียรไน ใช้แสดงอักขระและภาพ

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยเรื่อง แนวทางการปรับปรุงรายการมืองเหนือในทรศนะของอาจารย์
ในมหาวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่

1. แนวคิดเกี่ยวกับผู้รับสาร
2. แนวคิดเกี่ยวกับโทรทัศน์
3. แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ
4. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับผู้รับสาร

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2547: 520) ได้อธิบายเกี่ยวกับ “ผู้รับสาร” ไว้ดังต่อไปนี้ว่า คำว่า ผู้รับสาร มีความหมายสองระดับ ระดับแรก เป็นความหมายที่เกิดขึ้นในกระบวนการสื่อสารมวลชน ความหมายที่สอง เป็นความหมายที่เกิดขึ้นจากการบริโภคหรือใช้สื่อของผู้คนในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีลักษณะของการรวมกลุ่มทางสังคม

ในกระบวนการสื่อสารมวลชน ผู้รับสารมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อฝ่ายผู้ผลิต เพราะเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดการสื่อสาร การถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล ค่านิยมความเชื่อต่าง ๆ และในระบบอุตสาหกรรมสื่อสารมวลชนขนาดและคุณภาพของกลุ่มผู้รับสารเป็นเครื่องตัดสินความสำเร็จและผลกำไรของฝ่ายผู้ผลิต

คำว่า ผู้รับสาร หรือ media audience เป็นคำรวม ๆ ที่เกิดขึ้นในยุคที่เทคโนโลยีสื่อสารมวลชนมีหลายประเภท และขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง เป็นคำที่ใช้หมายถึง ผู้อ่าน (readers) เช่นผู้อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ ผู้ชม (viewers) เช่นผู้ชมโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ละครเวที ฯลฯ และผู้ฟัง (listeners) เช่นผู้ฟังวิทยุ กลุ่มผู้อ่าน ผู้ดู หรือผู้ฟัง เหล่านี้เกิดขึ้นตามตัวสื่อ (media channel) หรือตามเนื้อหาสาระของสื่อ (media content)

ในการพิจารณาผู้รับสารในฐานะกลุ่มผู้บริโภคสื่อที่เกิดขึ้นตามกลุ่มสังคม (social group) หมายความว่ารวมถึงกลุ่มที่รวมตัวกันอยู่แล้วทางสังคมและมีกิจกรรมทางสังคมร่วมกัน โดยที่ม การบริโภคสื่อเป็นกิจกรรมหนึ่งในวิถีชีวิตของกลุ่ม เช่น กลุ่มแม่บ้านในชุมชน กลุ่มนิสิตนักศึกษา กลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติ กลุ่มรณรงค์ประชาธิปไตย ซึ่งรวมกันดำเนินกิจกรรมทางสังคมและใช้

สื่อมวลชนชนิดใดชนิดหนึ่งเป็นตัวกลางในการเชื่อมประสานกลุ่มเข้าด้วยกัน เช่น การนั่งชมละครทีวีร่วมกันของกลุ่มแม่บ้านซึ่งนำไปสู่การสนทนาแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับชีวิตและปัญหาประจำวันของผู้หญิง การโทรศัพท์เข้าไปแสดงความคิดเห็นในรายการวิทยุการเมืองทางวิทยุเพื่อแสดงจุดยืนของกลุ่ม เป็นต้น

กาญจนา แก้วเทพ (2542: 173) กล่าวว่า ทฤษฎี social differentiation แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่มารวมกลุ่มกันด้วยเกณฑ์ต่าง ๆ กัน เช่น อายุ เพศ ภูมิฐานะ การศึกษา ระดับรายได้ แม้แต่วิถีชีวิตอันหมายถึงพฤติกรรมการใช้และการบริโภคสินค้า จะมีคุณลักษณะบางอย่างร่วมกัน ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมการสื่อสาร ดังนั้นจึงเกิดแนวทางการศึกษาผู้รับสารตามคุณสมบัติของประชากร หรือตามลักษณะของวิถีชีวิตในการวิจัยสาขานิเทศศาสตร์นั้น ตัวแปรด้านประชากรที่นิยมนำมาใช้มีอยู่ 5 ตัว คือ อายุ อาชีพ การศึกษา ระดับรายได้และครอบครัว

อายุ ในบรรดาตัวแปรทั้งหลายด้านประชากรนั้น ตัวแปร อายุ เป็นตัวแปรที่ค่อนข้างมีความสำคัญอย่างมาก ทั้งนี้เพราะแบบแผนความคิด ภูมิหลังและประสบการณ์บุคคล มักจะถูกกำหนดมาจากบริบทสังคมในช่วงเวลานั้น ๆ อายุของผู้รับสารจึงสามารถจะช่วยบ่งชี้ได้ว่า “เขาเป็นคนในรุ่นไหน” อายุของปัจเจกบุคคลที่เป็นตัวแปรระดับจุลภาพจะถูกพิจารณาโดยมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสังคมซึ่งเป็นตัวแปรระดับมหภาคและการที่เราสามารถใช้ความชอบสื่อประเภทต่าง ๆ และผลของการสื่อสาร สำหรับลักษณะทางสังคมที่สำคัญ ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ชาติพันธุ์ ศาสนา อายุ เพศ และภูมิฐานะ จากการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีลักษณะทางสังคมอยู่ในกลุ่มเดียวกันมักจะมีความสนใจหรือมีพฤติกรรมในแนวทางเดียวกัน

บุคคลที่เป็นเป้าหมายของการสื่อสาร จะต้องเป็นผู้ที่เปิดรับสารที่ถูกส่งมายังช่องทางของสื่อใด โดยผู้ส่งสาร การ การเปิดรับสาร จำเป็นเสมอที่จะต้องเกิดขึ้นในตัวผู้รับสาร เพราะถ้าบุคคลหนึ่งไม่เปิดรับสาร ตัวอย่างเช่น ในขณะที่ฟังการบรรยาย ผู้ฟังคนหนึ่งเกิดนอนหลับ ถึงแม้เขาจะเป็นเป้าหมายของการสื่อสารก็จะมีไม่ ดังนั้น เขาจึงไม่ใช่ผู้รับสาร ผู้รับสารจึงมีความสำคัญต่อผู้ส่งสาร ข่าวสาร และสื่อในกระบวนการสื่อสาร อาจมีความหมายถึงบุคคลคนเดียว (individual) เช่น ผู้ฟังของการสนทนาของบุคคล 2 คน หรืออาจมีความหมายถึงกลุ่มบุคคล (group) ได้เป็นผู้ชมรายการโทรทัศน์ ผู้ฟังรายการวิทยุ หรือผู้อ่านหนังสือพิมพ์ เป็นต้น (พรทิพย์ วรกิจ โภคาทร, 2530: 286-288)

ในกระบวนการสื่อสาร ผู้รับสารมีพฤติกรรมการรับสารตามแบบของตนเอง ซึ่งอาจจะเหมือนหรือแตกต่างไปจากผู้อื่น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการต่างคนต่างเลือกสิ่งที่

ตัวเองต้องการตามสภาพแวดล้อมเหตุผลและความจำเป็นของตนเอง (อนุสิทธิ์ ดังคนานุกุลชัย, 2534: 17) ซึ่งเป็นปัจจัยดังกล่าวเป็นไปตามทัศนะของเบอร์โลบด้วย

1. ทักษะในการสื่อสาร (communication skills)
2. ทัศนคติ (attitude)
3. ความรู้ (knowledge)
4. ระบบสังคม (social system)
5. วัฒนธรรม (culture)

นอกจากนี้ การเปิดรับหรือไม่เปิดรับสื่อหรือข่าวสารของแต่ละบุคคล ยังมีความแตกต่างกันตาม (individual differences theory) ของเดอเฟลอร์ (DeFleur, 1966 อ้างใน พิระ จิระโสภณ, 2532: 645-646) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีความแตกต่างกันที่บุคลิกภาพ ทัศนคติ สติปัญญา และความสนใจ ถ้าผู้รับสารมีลักษณะพื้นฐานคล้ายคลึงกันในด้านอายุ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา ค่านิยม การศึกษา เศรษฐฐานะ อาชีพ และวัฒนธรรม จะเข้าใจได้คล้าย ๆ กัน

เมอร์ริลล์และโลว์เวนสไตน์ (Merrill and Lowenstein, 1971 อ้างใน ดุษฎี สีนเจิมศิริ, 2542: 29) กล่าวว่า ผู้รับข่าวสารแต่ละบุคคลจะมีระดับการเปิดรับสื่อและข่าวสารที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะและปัจจัยที่แตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากปัจจัยพื้นฐานหลายประการ ดังนี้

1. ความเหงา ซึ่งเป็นเหตุผลทางจิตวิทยาที่ว่า โดยปกติคนเราจะไม่ชอบอยู่ตามลำพัง เนื่องจากจะทำให้เกิดความรู้สึกสับสน วิตกกังวล หวาดกลัว และการเมินเฉยจากสังคม จึงต้องพยายามที่จะรวมกลุ่มหรือติดต่อกับบุคคลโดยตรง หรือการอยู่กับสื่อต่าง ๆ
2. ความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของมนุษย์ โดยปกติความอยากรู้อยากเห็นจะเริ่มจำสิ่งใกล้ตัวก่อน ตลอดจนสิ่งที่อยู่ห่างตัวเองที่จะมีผลกระทบต่ตัวเอง ทั้งทางตรงและทางอ้อมแล้วมนุษย์ยังสนใจอยากรู้อยากเห็นสิ่งที่เกิดขึ้นในแง่ต่าง ๆ ด้วย รวมทั้งผลกระทบซึ่งอาจจะเกิดขึ้นกับตนเอง หรือบุคคลอื่นด้วย
3. ประโยชน์ใช้สอยของคน โดยพื้นฐานมนุษย์มีความเห็นแก่ตัว ดังนั้นในฐานะที่เป็นผู้รับสารจึงต้องการแสวงหาและใช้ข่าวสารบางอย่างที่จะใช้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง
4. ลักษณะเฉพาะของสื่อมวลชนโดยทั่วไป นอกจากองค์ประกอบเกี่ยวกับ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ การศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนทัศนคติความเชื่อต่าง ๆ จะมีอิทธิพลต่อระดับในการเปิดรับสารแล้ว ลักษณะเฉพาะของผู้รับสารก็มีความต้องการที่ต่างกัน ดังนั้น ลักษณะเฉพาะของสื่อแต่ละชนิดมีส่วนทำให้ผู้รับข่าวสารจากสื่อมวลชน มีจำนวนและองค์ประกอบที่แตกต่างกัน เพราะผู้รับสารจะเลือกรับข่าวสารเฉพาะอย่างที่สามารถสนองความต้องการและความพึงพอใจของตนเอง

บุพา สุภากุล (2534: 119-124) กล่าวถึงผู้รับสารแต่ละคนจะมีลักษณะเฉพาะบุคคล ในทางประชากรศาสตร์ (demographic characteristic of audience) ดังนี้

1. อายุ (age)
2. เพศ (sex)
3. การศึกษา (education)
4. สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ (socio-economic status)
5. ภูมิลำเนา (birth place)
6. ศาสนา (religion)

1. อายุ อายุทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิดเห็นและพฤติกรรม อายุต่างกันทำให้การเลือกรับเนื้อหาข่าวสาร การเลือกใช้สื่อ การใช้ใจและความยากง่ายต่อการทำให้บรรลุวัตถุประสงค์การสื่อสารต่างกัน

2. เพศ เพศชายและหญิงมีความนึกคิด ทักษะ และพฤติกรรมที่แตกต่างกันตามบทบาททางเพศและอิทธิพลของวัฒนธรรม ผู้หญิงมักเป็นคนจิตใจอ่อนไหวหรือเจ้าอารมณ์ (emotional) โอนอ่อนผ่อนตาม (submissive) และเป็นแม่บ้านแม่เรือน (home oriented) นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยหลายฉบับยังพบว่าผู้หญิงถูกชักจูงได้ง่ายกว่าผู้ชาย ผู้ชายใช้เหตุผลมากกว่าผู้หญิง ผู้หญิงเป็นเพศที่ยังถึงจิตใจของคนได้ดีกว่าผู้ชาย (more people centered) และความสามารถในการคาดคะเนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้แม่นยำกว่าผู้ชาย

3. การศึกษา การศึกษาเป็นตัวแปรที่สำคัญมาก ต่อประสิทธิภาพการสื่อสารของผู้รับสารศึกษานั้นมีหลายระดับ คนที่ได้รับการศึกษาในระดับที่ต่างกัน ในยุคสมัยที่ต่างกัน ในระบบการที่ต่างกัน ในสาขาวิชาที่ต่างกันจึงย่อมมีความรู้สึนึกคิด อุดมการณ์ และความต้องการที่แตกต่างไป รวมทั้งได้รับประสบการณ์ที่ทำให้ได้เรียนรู้สั่งสมมาจากพ่อแม่ ครู เพื่อน ญาติพี่น้อง ผู้ร่วมงาน สื่อมวลชนและตนเอง จึงอาจพบผู้รับสารได้ตั้งแต่ระดับการอ่านออกเขียนได้ ระดับอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ระดับประถม มัธยมศึกษา ระดับปริญญาตรี โท เอก ซึ่งแต่ละระดับการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจต่อคำศัพท์ คำพูดหัวข้อเรื่องแตกต่างกัน

4. สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ หมายความว่า อาชีพ (occupation) รายได้ (income) เชื้อชาติและชาติพันธุ์ (race and ethnic group) ตลอดจนภูมิหลังของครอบครัว (family background)

คนที่มีความรู้พื้นฐานทางครอบครัวต่างกันย่อมมี ค่านิยม ความคิด ความเชื่อและ พฤติกรรมที่แตกต่างกัน ทฤษฎีทางสังคมวิทยาทั้งหลายได้ยอมรับอิทธิพลของครอบครัวและถือว่า ครอบครัวเป็นสถาบันสังคม สถาบันแรกของบุคคล

นอกจากครอบครัวและอาชีพแล้ว รายได้ของตน ย่อมมีส่วนในการกำหนด ต้องการของคนตลอดจนกำหนดความคิด และพฤติกรรมเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ คนที่มีฐานะรายได้สูงมัก ใช้สื่อมวลชนมากด้วย และการใช้สื่อมวลชนมักจะใช้เพื่อแสวงหาเรื่องราว เช่น อ่านบท บรรณาธิการ ชมรายการวิทยุ หรือโทรทัศน์เรื่องการบ้านการเรือน ปัญหาสังคมเศรษฐกิจ เป็นต้น

5. ภูมิสำเนา ลักษณะผู้รับสารที่อยู่ในพื้นที่ ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และสภาพการ บริหาร การคมนาคมและการสื่อสารแตกต่างกัน ย่อมมีส่วนต่อการกำหนดการศึกษา ความรู้ ความคิด ทักษะคติ วัฒนธรรม และพฤติกรรมที่แตกต่างกันด้วย

6. ศาสนา การนับถือศาสนาเป็นลักษณะอีกประการหนึ่งของผู้รับสาร ที่มี อิทธิพลต่อผู้รับสารทั้งในด้านทักษะคติ ค่านิยม ด้านศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรม และพฤติกรรม ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

แนวคิดเกี่ยวกับโทรทัศน์

วิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่แสดงเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างชัดเจนที่สุดเพราะคนเรา สามารถรับรู้จากการได้เห็นถึง 75 เปอร์เซ็นต์ และจากการได้ยินอีก 13 เปอร์เซ็นต์ จะเห็นได้ว่า โทรทัศน์ให้ทั้งการเห็นและได้ยิน ซึ่งมีผลรวมตัวเลขที่ทำให้เกิดการรับรู้ 88 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้วิทยุ โทรทัศน์เป็นสื่อที่ได้เปรียบสื่อมวลชนประเภทอื่นมากคือ สามารถสื่อความหมายได้ทั้งภาพและ เสียงในเวลาเดียวกันมีความรวดเร็ว สื่อวิทยุโทรทัศน์จึงเป็นเครื่องมือสื่อความหมายที่มี ประสิทธิภาพสูงและเป็นที่ยอมรับกันในการใช้โทรทัศน์ ในรูปแบบต่างๆ กัน ไม่ว่าจะเป็นทางการค้า (commercial television) ทางการศึกษา (educational television) และทางการสอน (instructional television) ปัจจุบันเป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่าอิทธิพลของโทรทัศน์มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ชมมาก (คณะกรรมการฝ่ายส่งเสริมการผลิตตำราและสื่อการสอน, 2535: 5)

ข้อศก วิทยา (2539 อ้างใน กรมประชาสัมพันธ์, 2548: 45) กล่าวว่า

“...ธุรกิจโทรทัศน์ปัจจุบันได้พัฒนาตัวเองจนกลายเป็นส่วน หนึ่งในชีวิตประจำวันของคนส่วนใหญ่ในประเทศ เพราะโทรทัศน์ ได้แทรกซึมเข้าไปทุกครัวเรือน กระจายไปแทบทุกซอกทุกมุมใน บ้าน คำพูดและเงาของบุคคลผู้ทำหน้าที่ส่งผ่านข่าวสารและความ

บันเทิงทางโทรทัศน์จึงเปรียบเสมือนเพื่อนคนหนึ่งให้ผู้ชมให้ความ
สนิทสนมและเต็มใจเปิดบ้านต้อนรับทุกวันและเวลา...”

วิทยา คำรงเกียรติศักดิ์(2546) ได้ระบุอิทธิพลของวิทยุโทรทัศน์ทั้งแง่บวกและ
แง่ลบ ดังนี้

แง่บวก โทรทัศน์เป็นส่วนผสมระหว่างเทคโนโลยีและวัฒนธรรม เป็นธุรกิจ
ระดับชาติและสถาบันของชาติ เป็นรูปแบบความบันเทิงที่ประชาชนชื่นชอบและแหล่งข่าวสารที่
สำคัญที่สุด เป็นแหล่งปลดปล่อยความคิดสร้างสรรค์ เป็นสื่อที่ใช้แสดงออกปัญหาสังคมหรือ
ทรรณะทางการเมือง เป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรม เป็นสื่อในบ้านที่สร้างความอบอุ่นในครอบครัว
และเป็นหน้าต่างของโลก (window of the world)

แง่ลบ โทรทัศน์เป็นสื่อที่อันตราย สร้างบาดแผล นำมาซึ่งสิ่งแปลกปลอมและสิ่ง
ที่ไม่ต้องการ (unwanted) เป็นสิ่งที่สร้างความชั่วร้ายแก่เยาวชนด้วยเรื่องเพศ ความรุนแรง และความ
มียอคติ เป็นแหล่งรวมของนักธุรกิจ นักโฆษณา ผู้สนับสนุนรายการ นักการตลาด นักสร้างกำไร
 ฯลฯ รายการโทรทัศน์กลายเป็น “สินค้า” ผู้ชมกลายเป็น “ตลาด”

กาญจนา แก้วเทพ (2543: 223) กล่าวสนับสนุนไว้ว่า เราต้องยอมรับว่าสื่อวิทยุ
โทรทัศน์นับเป็นสุดยอดของสื่อมวลชนที่ทรงพลังทีเดียวเพราะมีทั้งภาพและเสียง เป็นสื่อใช้ในบ้าน
ที่สะดวกต่อการเข้าถึงมีชั่วโมงการถ่ายทอดยาวนานและมีวิธีการใช้ง่ายดาย ในชีวิตประจำวันของ
ผู้คนสื่อโทรทัศน์ได้แทรกตัวเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตอย่างแทบจะขาดเสียไม่ได้คนเกือบครึ่ง
โลกล้วนหลับตานอนได้ก็ต่อเมื่อปิดเครื่องรับโทรทัศน์ในยามค่ำคืน นอกจากนี้สื่อโทรทัศน์ยังเป็น
สื่อมวลชนยุคใหม่ที่มีลักษณะเป็นสื่อนานาชาติ มีการใช้ดาวเทียมถ่ายทอดข่าวสารผ่านจอโทรทัศน์
ไปยังผู้ชมทำให้เหตุการณ์สำคัญ ๆ ไปได้ทั่วโลก ดังนั้นอิทธิพลของสื่อโทรทัศน์จึงขยายอาณาเขต
ออกไปกว้างขวางมากขึ้น

วิภา อุตมฉันท (2528: 1) ได้กล่าวไว้ว่า การนำเอาสื่อมวลชนประเภทอิเล็กทรอนิกส์
อันได้แก่สื่อโทรทัศน์ มาใช้กันแพร่หลายมากขึ้น สามารถแพร่กระจายอิทธิพลสู่ทุกทาง ผลจากการ
สำรวจของสถาบันการวิจัยความคิดเห็นสาธารณะ (public opinion research institute) ของ NHK
พบว่าเด็กเริ่มเข้าใจเนื้อหาของรายการและรู้จักเลียนแบบท่าทางจากรายการโทรทัศน์ได้ตั้งแต่อายุ 1
ขวบ และหัดร้องเพลงหรือพูดตามที่ได้ดูจากรายการโทรทัศน์ได้เมื่ออายุ 2 ขวบ และในวัย 2 ขวบนี้
เด็กจะใช้เวลาในการติดตามดูโทรทัศน์ได้นานถึง 3 ชั่วโมงต่อวัน ผลการวิจัยนี้ได้ข้อพิสูจน์อย่างเต็ม
ที่่ว่า โทรทัศน์เป็นเครื่องช่วยการเรียนรู้ของเด็ก เทคนิคพิเศษที่รายการโทรทัศน์สามารถนำมาใช้ใน
รายการ เช่น การซูมภาพ (zoom) ภาพที่เคลื่อนไหว การ์ตูน การทดลอง และสนทนาได้ตอบเป็นสิ่งที่
กระตุ้นความสนใจของเด็ก และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดี

จากการใช้โทรทัศน์ของประเทศต่าง ๆ พบว่า มีข้อดีหลายประการ

1. โทรทัศน์เป็นสื่อที่มีบทบาทในการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาสังคมมากที่สุด เพราะสามารถนำเหตุการณ์สิ่งที่น่าสนใจจากทุกหนทุกแห่งมาเสนอได้อย่างเป็นจริง และรวดเร็ว ทำให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวางมากกว่าสื่อมวลชนชนิดอื่น

2. โทรทัศน์ไม่ได้เหมาะสมสำหรับการให้ความบันเทิงเท่านั้น แต่เป็นสื่อที่สำคัญต่อการศึกษ เหมือนกับสื่อสิ่งพิมพ์

3. นักจิตวิทยาการศึกษาเชื่อว่า คนจะเรียนรู้และจำสิ่งที่เห็นมากกว่าสิ่งที่ได้ยิน อันเป็นลักษณะเด่นของโทรทัศน์ที่ให้ทั้งภาพและเสียง

4. โทรทัศน์เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้มีชีวิตชีวา เป็นการสร้างบรรยากาศของสื่อสารมวลชนที่ส่งข้อมูลข่าวสารถึงแต่ละบุคคล

5. โทรทัศน์สร้างความรู้สึกร่วม และสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม

โทรทัศน์นับเป็นสื่อที่มีอำนาจและมีพลังอย่างมากในการช่วยเสริมและทดแทนภาระหน้าที่ในการสื่อสาร โทรทัศน์สามารถเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กว้างขวางใน 3 ด้านด้วยกัน คือ 1) ประสบการณ์ในมิติแห่งความเป็นจริง (reality) 2) ประสบการณ์ในมิติแห่งกาลเวลา (time) และ 3) ประสบการณ์ในมิติของสถานที่ (space)

กล่าวได้ว่า โทรทัศน์ช่วยขยายโลกให้กว้างขึ้น โดยผ่านประสบการณ์ทางอ้อม (indirect experience) ซึ่งในที่สุด ก็จะนำผู้เรียนไปสู่ประสบการณ์ทางตรง (direct experience) กล่าวคือ ผู้เรียนจะบังเกิดความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าทดลองด้วยตนเองในที่สุด (วิภา อุดมพันธ์, 2538: 5-6)

อาจสรุปได้ว่าโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลและผลกระทบต่อบุคคลมาก เป็นสื่อที่มีอยู่เกือบทุกครัวเรือน วิทยุโทรทัศน์เป็นทั้งสื่อเพื่อการบันเทิง สื่อการค้า สื่อเพื่อการศึกษา นอกจากนั้นอิทธิพลของวิทยุโทรทัศน์มีทั้งแง่บวกและแง่ลบ ขึ้นอยู่กับเจตจำนงของผู้ผลิตรายการ และวิจารณญาณของผู้รับชม ส่วนอิทธิพลของวิทยุโทรทัศน์ต่อเกษตรกรนั้น มีอิทธิพลสูงในขั้นสร้างความตื่นตัว และการสร้างความสนใจในข่าวสารวิทยาการใหม่ ๆ ส่วนขั้นประเมินผลขั้นทดลองและขั้นยอมรับนวัตกรรมนั้นควรใช้ประกอบกับสื่อกลุ่มและสื่อบุคคล

การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์

นภกรณ อัจฉริยะกุล (2531: 5-45) กล่าวว่า การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์มาจากคำว่า “television programming” คำว่า programming หมายถึง การพิจารณาว่าจะกำหนดให้รายการอะไรออกอากาศแพร่ภาพในช่วงเวลาใดนานเท่าใด รวมถึงการวางแผนเตรียมการของบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยจะให้ความสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ความสำคัญต่อการบริหารงานของสถานีการจัดรายการต้องมีการวางแผนการออกอากาศที่แน่นอนเพื่อให้สถานีผลิตรายการได้ตามเป้าหมายและเวลาที่ต้องการอย่างมีคุณภาพ และเพื่อให้มีทิศทางในการดำเนินงานเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ประการสำคัญคือ การจัดรายการเปรียบเสมือนการสร้างกรอบให้แก่สถานีเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ชม
2. ความสำคัญต่อผู้รับชมรายการ การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ที่ดีนั้นต้องเป็นไปโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้รับชมเป็นสำคัญและสถานีต้องจัดรายการอย่างเหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ชม เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชมให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้เป็นไปเพื่อประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย ทั้งฝ่ายผู้ชมและฝ่ายสถานี
3. ความสำคัญต่อการส่งเสริมธุรกิจอุตสาหกรรม การดำเนินรายการของสถานีวิทยุโทรทัศน์ถือว่ามีความสำคัญอย่างสูงต่อระบบธุรกิจแบบเสรี รายการโทรทัศน์ถือเป็นช่องทางสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและชักจูงใจผู้บริโภคของฝ่ายธุรกิจอุตสาหกรรมซึ่งจะช่วยให้สินค้าและบริการของธุรกิจเหล่านั้นมีโอกาสกระจายออกไปสู่ผู้บริโภคในวงกว้างทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยดี
4. ความสำคัญต่อรัฐบาล การจัดรายการวิทยุช่วยเป็นกระบอกเสียงของรัฐบาลในการเผยแพร่ข่าวสารและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและนโยบายของรัฐบาลให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน นอกจากนั้นยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นไปด้วยดี เพราะการจัดรายการโทรทัศน์เป็นการเปิดโอกาสให้เกิดความเสมอภาคทางการเมืองและทำให้ประชาชนรู้ความก้าวหน้าและความเคลื่อนไหวของรัฐบาลทำให้เกิดความใกล้ชิดกันระหว่างรัฐบาลกับประชาชนมากขึ้น

จันทน์ รังสิกุล (2533: 127-144) ให้แนวคิดว่า วิธีการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ คือ การนำเสนอเนื้อหารายการวิทยุโทรทัศน์ที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบรายการด้วยการจัดโครงสร้างเนื้อหาของรายการ โดยทั่วไปแบ่งวิธีการจัดรายการออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงเปิดรายการ การดำเนินรายการและการจบรายการ ซึ่งมีการสร้างความสนใจให้ผู้ชมได้จดจำเนื้อหาโดย พิธีกร ความแปลกประหลาด การมีส่วนร่วมของผู้ชม งานศิลปกรรม เทคนิคด้านเสียง และเวลาออกอากาศ บิดหลักการจัดรายการให้เหมาะสมกับความต้องการของชุมชนและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานีใน

เวลาเดียวกันจึงเป็นการจัดรายการที่ถูกต้องซึ่งฝ่ายรายการต้องพยายามทำให้สำเร็จแม้จะยากเพียงใดก็ตาม นอกจากนั้นฝ่ายรายการจะต้องประสานความคิดกับฝ่ายบริหารให้อยู่ในความเหมาะสมพอดี เพราะในที่สุดแล้วก็ต้องมีจุดประสงค์การผลิตรายการที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือทำรายการให้มีความคุ้มค่าและขณะเดียวกันก็ควรจะได้รับประโยชน์ทางการด้วย

จอมพล สุภาพ (2539: 94-96) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการจัดรายการโทรทัศน์ที่จะต้องคำนึงถึงประกอบด้วย

1. ผู้ชม เป็นส่วนสำคัญที่จะต้องพิจารณาเพราะรายการที่ออกอากาศทางสถานีจะเป็นที่นิยมหรือมีผู้ติดตามชมหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับว่ารายการนั้นสามารถตอบสนองได้ตรงกับความต้องการของผู้ชมหรือไม่ ถ้าตอบสนองได้ตรงมีผู้ชมติดตามชมมากก็จะเป็นสถานีที่ได้รับความนิยม แต่ถ้าตอบสนองได้ไม่ตรงกับความต้องการของผู้ชมที่มีอยู่ในแต่ละสถานีในช่วงเวลาเดียวกันด้วย เพราะแต่ละช่วงเวลามีรายการที่ออกอากาศพร้อมกันหลายรายการผู้ชมจึงมีโอกาสเลือกชมรายการที่ตนเองชอบซึ่งอาจจะชอบชมรายการของสถานีหนึ่งมากกว่าสถานีอื่นจึงทำให้ส่วนแบ่งของผู้ชมของสถานีนั้นมีสูงกว่าการพิจารณาในลักษณะนี้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดผังรายการต้องพิจารณาว่าจะมีวิธีการใดบ้างที่จะทำให้รายการของสถานีของตนได้รับความนิยมมากกว่าและมีวิธีใดบ้างที่สามารถดึงดูดกลุ่มผู้ชมให้มาสนใจรายการของสถานีของตนบ้าง

2. คุณภาพของรายการ รายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศไปยังผู้ชมนอกจากจะตรงกับความต้องการของผู้ชมแล้วยังต้องเป็นรายการที่ให้เนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ดึงดูดความสนใจผู้ชมด้วยอาจจะพิจารณาจากรายการประเภทเดียวกันหรือรายการที่ออกอากาศในช่วงเวลาเดียวกัน เพื่อหาสัดส่วนและความแตกต่างของผู้ชม ได้เพราะรายการประเภทเดียวกันแต่ออกอากาศในช่วงเวลาที่ต่างกันสัดส่วนของผู้ชมอาจจะไม่เท่ากัน เนื่องจากอิทธิพลของคุณภาพรายการข้างเคียง คุณภาพรายการก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถดึงดูดผู้ชมให้มาติดตามได้เพราะในปัจจุบันนี้ผู้ชมมีโอกาสเลือกได้อิสระเต็มที่รายการที่ออกอากาศในทุกวันนี้จึงมักจะผสมผสานความคิดสร้างสรรค์ของผู้ผลิตกับหน้าที่หลักของสื่อมวลชนเพื่อให้รายการที่มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของผู้ชมได้เป็นอย่างดี

3. ปริมาณความถี่และความยาวในการออกอากาศ ดังนั้นการจัดผังรายการจะต้องพิจารณาด้วยว่ารายการที่ออกอากาศนั้นควรจะมีค่าความถี่และความยาวของรายการเป็นอย่างไร เพื่อพิจารณาถึงความกระตือรือร้นของผู้ชมที่จะติดตามรายการนั้นว่ามีมากน้อยแค่ไหนและเป็นการสร้างนิสัยในการติดตามชมรายการด้วย เช่น ชมทุกวัน สัปดาห์ละหนึ่งชั่วโมง สัปดาห์ละสองชั่วโมง เดือนละครั้งสองครั้ง เพราะถ้ารายการมีมากเกินไปหรือออกอากาศถี่เกินไปก็อาจจะทำให้ผู้ชมเบื่อได้ ส่วนความยาวของรายการก็ขึ้นอยู่กับว่า ครั้งละหนึ่งชั่วโมง หนึ่งชั่วโมงครึ่ง หรือสอง

ชั่วโมง ตามแต่ความเหมาะสม นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึงความสามารถของผู้ผลิตที่ซื้อเวลาในการออกอากาศด้วยว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยขนาดไหน เช่น กรณีที่ผู้ผลิตต้องการออกอากาศวันละ 30 นาที ฝ่ายจัดรายการก็ต้องพิจารณาด้วยว่าความสามารถของผู้ผลิตมีความเป็นไปได้หรือไม่ เนื้อหาสาระที่เป็นวัตถุดิบในรายการมีอย่างเพียงพอสามารถป้อนรายการได้อย่างต่อเนื่องหรือไม่ ส่วนประกอบต่างๆ เหล่านี้จะมีส่วนในการจัดผังรายการเพราะเมื่อกำหนดลงในผังรายการแล้วแต่ผู้ผลิตป้อนรายการไม่ทันออกอากาศก็จะเกิดความเสียหายต่อสถานีได้

4. ความสัมพันธ์ของรายการข้างเคียงเป็นการศึกษาถึงผลกระทบจากรายการที่ออกอากาศในช่วงเวลาเดียวกันโดยการเปรียบเทียบความนิยมของผู้ชมที่มีต่อรายการข้างเคียงในช่วงเวลาที่ออกอากาศซึ่งระดับความนิยมของรายการหนึ่งจะมีอิทธิพลต่ออีกรายการหนึ่งเพื่อที่จะวิเคราะห์ว่าจะต้องใช้กลยุทธ์อย่างไร เพื่อที่จะพยายามรักษากลุ่มผู้ชมให้อยู่กับสถานีของคนอย่างเหนียวแน่นหรือพยายามดึงกลุ่มผู้ชมให้กลับมาชมรายการของสถานีของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการประเภทเดียวกันและออกอากาศในเวลาเดียวกันความน่าสนใจในรายการจะสามารถดึงดูดความสนใจจากผู้ชมได้เป็นอย่างดี แต่ละรายการจึงต้องมีการแข่งขันและพัฒนารูปแบบรายการตลอดเวลา นอกจากจะพิจารณาผังรายการที่ต่างสถานีกันแล้วในกรณีที่เป็นการรายการในสถานีเดียวกันก็ต้องเปรียบเทียบจากกลุ่มผู้ชมรายการในช่วงเวลาเดียวกันที่อยู่ในแต่ละวันกับรายการที่จะบรรจุใหม่ว่าความต้องการของผู้ชมเป็นกลุ่มเดียวกันหรือไม่ หากเป็นผู้ชมกลุ่มเดียวกับรายการก่อนก็อาจจะพลอยชมรายการหลังไปด้วย หากเป็นผู้ชมคนละกลุ่มกันก็อาจจะเปลี่ยนไปชมรายการของสถานีอื่นดังนั้นจึงต้องพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของแต่ละรายการด้วย

5. ความสามารถ ภาพพจน์และค่านิยมของสถานีหมายถึงความได้เปรียบและความเสียเปรียบของแต่ละสถานีทั้งทางด้านการปฏิบัติงาน ความชำนาญ ความทันสมัยของอุปกรณ์และเครื่องมือ กำลังคน ภาพพจน์ รวมถึงความนิยมและการยอมรับของผู้ชมซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สามารถรักษากำหนดผู้ชมได้เป็นอย่างดี สิ่งต่างๆ เหล่านี้ทำให้สถานีมีประสิทธิภาพมากขึ้นและปัจจัยที่สามารถทำให้สถานีได้รับความนิยมและทันสมัยอยู่ตลอดเวลาก็คือ

5.1 ความคล่องตัวในการจัดผังรายการของแต่ละสถานี ซึ่งแต่ละแห่งจะมีความคล่องตัวไม่เหมือนกัน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงผังรายการให้สอดคล้องกับความนิยมและความต้องการของผู้ชมความคล่องตัวนี้สถานีที่มีการจัดรายการเองจะมีความคล่องตัวสูงกว่าสถานีที่มีหน่วยราชการ สถาบันและเอกชนร่วมจัดรายการ

5.2 ความรวดเร็วในการจัดซื้อ จัดหาและผลิตรายการเพื่อเตรียมออกอากาศได้ฉับไวทันกับความต้องการของผู้ชมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ความรวดเร็วนี้จะขึ้นอยู่กับ การวางแผนจัดเตรียมรายการที่ออกอากาศอย่างเพียงพอ อำนาจการผลิต การเปลี่ยนแปลงการผลิต

การจัดซื้อรายการ เช่น การประมูลการถ่ายทอดสด รวมถึงการมีรายการสำรองเพื่อออกอากาศในกรณีที่รายการออกอากาศไม่ทันหรือเหตุขัดข้องก็จะสามารถนำรายการสำรองมาออกอากาศแทนได้ในช่วงเวลานั้น

5.3 ประสิทธิภาพและภาพพจน์ของสถานี เป็นส่วนที่สร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นกับกลุ่มผู้ชมและทำให้เกิดการยอมรับว่าเป็นสถานีที่เชื่อถือได้ โดยมากเกิดจากความมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง อาทิ เอกลักษณ์ของบุคคล เช่น ผู้ประกาศข่าว ผู้รายงานข่าว ผู้พากย์ เอกลักษณ์ของรายการ เช่น รูปแบบของการนำเสนอข่าว ความแปลกของรายการและเทคโนโลยี ซึ่งเอกลักษณ์เหล่านี้ต้องใช้เวลาสร้างก่อนข้างนานจึงจะเกิดการยอมรับจากผู้ชมได้

5.4 ความเชื่อถือ เป็นค่านิยมของกลุ่มผู้ชมที่ได้รับประโยชน์จากสถานีซึ่งให้ความไว้วางใจและยอมรับในการให้บริการของสถานี ความผูกพันนี้จะเกิดขึ้นจนกลายมาเป็นความคุ้นเคยที่จะเปิดชมรายการของสถานีในช่วงเวลานั้น เช่น ช่วงเวลาข่าว ช่วงเวลาละครหลังข่าว และช่วงรายการการ์ตูน เป็นต้น

นอกจากนั้น วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์ (2546) ได้ให้ข้อคิดในการจัดรายการโทรทัศน์เพิ่มเติมสำหรับผู้บริหารรายการไว้ว่า 1) รายการควรเข้าถึงผู้ชม (ประชาชน) ในทุกพื้นที่ 2) รายการควรตอบสนองทุกกระแสนิยมและความสนใจ 3) ควรมีรายการที่ให้ความสนใจคนกลุ่มน้อยของสังคม คนพิการ คนที่ไม่ทัดเทียม ฯลฯ 4) รายการควรส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติและชุมชน 5) รายการไม่ควรเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว/เฉพาะกลุ่มหรือเพื่อรัฐบาลในปัจจุบัน (ควรมีความเสมอภาคทางการเมือง) 6) การจัดรายการควรมุ่งส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันรายการที่มีคุณภาพมากกว่ามุ่งให้มีรายการมากขึ้น และ 7) ควรมุ่งส่งเสริมให้มีผู้จัดรายการมากขึ้น ไม่จำกัด/ผูกขาดเฉพาะกลุ่ม

ส่วนการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการพัฒนาที่ผู้ผลิตตระลึกละเลอยู่เสมอว่า ไม่ได้ผลิตเพื่อให้ตัวเองชม การที่ผู้ผลิตชมแล้วพอใจ ไม่ได้หมายความว่า ผู้ที่ชมรายการอยู่ทางบ้านจะพอใจด้วย ดังนั้นก่อนลงมือผลิตรายการ จึงจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรายการของเราก่อน ข้อมูลทั่วไปประกอบด้วย 1) ความต้องการของผู้ชม 2) เรื่องราวที่จะนำเสนอ จะต้องทันต่อเหตุการณ์ ทันเวลา 3) ความสนใจของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อกลุ่มเป้าหมาย 4) ขอบเขตหรือพื้นที่ที่สามารถรับชมรายการ และ 5) ความสามารถในการรับชม(ช่วงระยะเวลา)ของกลุ่มเป้าหมาย

แนวคิดในการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์จึงควรเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เป็นไปตามกระบวนการจัดรายการโทรทัศน์ที่ดี โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ การวิเคราะห์ผู้ชม วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดรูปแบบและวิธีการนำเสนอ เพื่อให้รายการโทรทัศน์มีคุณภาพ สร้างสรรค์

ดึงดูดความสนใจ เหมาะสมกับวัย อาชีพ ช่วงเวลาตรงความต้องการของผู้ชมและมีการประเมินผลรายการเป็นระยะๆ เพื่อการปรับปรุงพัฒนารายการอยู่เสมอ

รูปแบบการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์

ดำเนิน ขอดมิ่ง (2543: 426-438) ได้จำแนกรูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์ตามวิธีการนำเสนอหรือวิธีการถ่ายทอดเนื้อหา ได้ดังนี้

1. รายการข่าว (news) คือ รายการโทรทัศน์ที่นำเสนอเนื้อหา โดยวิธีการรายงานความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสด ๆ ร้อน ๆ ด้วยความรวดเร็วฉับพลันสาระหลักของการถ่ายทอดเนื้อหาแบบรายการข่าวคือนำเสนอข้อเท็จจริงของมนุษย์ของสังคมซึ่งรายการนี้นำเสนอขึ้นมาเพื่อให้ผู้ชมได้รับทราบความเคลื่อนไหวของสังคมที่เปลี่ยนไปในแต่ละวันและสิ่งต่าง ๆ ที่นำเสนอในรายงานข่าวจะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ชมรับรู้โลกแห่งความเป็นจริงและมีความน่าเชื่อถือสูง

2. รายการสัมภาษณ์ (interview) เทคนิคพิเศษในรายการรูปแบบนี้ผู้ผลิตรายการต้องคำนึงถึงเรื่องที่จะสัมภาษณ์ บุคคลที่จะให้สัมภาษณ์ ผู้ดำเนินรายการและวิธีการดำเนินรายการ

3. รายการสาธิต (demonstration) คือ รายการที่นำเสนอความรู้หรือข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับกระบวนการของการกระทำหรือการแสดงให้ผู้ชมได้เข้าใจตามลำดับขั้น เพื่อผู้ชมจะได้เกิดความรู้ ความเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้ เช่น รายการสาธิตการทำอาหาร รายการสาธิตการประดิษฐ์ดอกไม้ เป็นต้น

4. รายการสารคดี (documentary feature) คือรายการนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเพิ่มเติมโลกทัศน์ทั้งในด้านชีวิตส่วนตัว สังคม สิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งเพื่อให้ชีวิตของปัจเจกชนและสังคมส่วนร่วมดีขึ้นซึ่งการนำเสนอสารคดีโทรทัศน์ สามารถนำเสนอได้ใน 2 รูปแบบ คือ

4.1 documentary คือ สารคดีที่นำเสนอมุมมองในแง่มุมหนึ่งตามความคิดเห็นและความเชื่อของผู้เขียนบทหรือเปรียบเทียบหลายมุมมองจากทัศนะที่หลากหลายต่างกันของแต่ละบุคคลแต่ละคนแล้วหาข้อมูล หลักการ หลักฐานและความเห็นของบุคคลอื่นมาสนับสนุนเพื่อให้ผู้ชมสรุปหรือคิดเอาเองได้ สารคดีในลักษณะนี้มักมีเนื้อหาหนัก ๆ เช่น สารคดี เกี่ยวกับปัญหาสังคม

4.2 feature คือ สารคดีที่นำเสนอข้อมูลของบุคคล สถานที่หรือเหตุการณ์ตามความเป็นจริงที่เป็นอยู่โดยมิได้มีจุดประสงค์ ในการแสดงทัศนะความเชื่อ หรือมุมมองเกี่ยวกับสิ่ง

เหล่านั้นเพื่อให้ผู้ชมคิด แต่จุดหลักอยู่ที่ให้ความรู้ ความเพลิดเพลินแก่ผู้ชมมากกว่า เช่น สารคดีท่องเที่ยว เป็นต้น

5. รายการสนทนา (talk) คือรายการที่นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความคิดเห็น โดยการสนทนาของบุคคลตั้งแต่สองบุคคลขึ้นไป รายการสนทนาแบ่งตามวัตถุประสงค์ของเนื้อหาหรือการสื่อสารได้ 3 ประเภท คือ

5.1 persuasive talk คือรายการสนทนาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อชักจูงใจให้ผู้ชมเห็นคล้อยตามในแนวคิดหรือความเชื่ออย่างหนึ่งอย่างใด เช่น รายการสนทนาทางการเมืองศาสนา

5.2 entertaining talk คือ รายการสนทนามีบุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จัก เช่น นักร้อง นักแสดง มาร่วมสนทนาเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชม

5.3 information talk คือ รายการสนทนาที่เน้นให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้แก่ผู้ชมเป็นหลัก

6. รายการแข่งขัน(competition) คือ รายการที่เน้นความตื่นเต้นเร้าใจชวนติดตาม ทำให้ผู้ชมคล้อยตามไปกับรายการ โดยการแข่งขันของบุคคลต่างๆ ที่เชิญมาร่วมในรายการแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

6.1 รายการเกมโชว์ (game show) คือ การแข่งขันกันโดยวิธีการเล่นเกมซึ่งรายการแบบนี้เหมาะกับกลุ่มผู้ชมที่ต้องการผ่อนคลายความเครียด ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน

6.2 รายการตอบปัญหา (quiz) คือ รายการที่มีการแข่งขันถามตอบปัญหาเหมาะกับผู้ที่ต้องการได้รับความรู้

7. รายการละคร (dramatic programs) คือ รายการที่จำลองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือเกิดขึ้นมาแล้วของมนุษย์เพื่อสอนใจหรือเป็นอุทาหรณ์แก่ผู้ชมให้เข้าใจสังคมและโลก

8. รายการเพลง (music video) คือ การนำเสนอภาพสื่อความหมายถ่ายทอดเรื่องราวตามอารมณ์ของเพลง โดยมีวิธีการนำเสนอหลากหลายแล้วแต่ความเหมาะสม ได้แก่

8.1 เสนอแบบข่าวหรือสารคดี

8.2 ใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบละคร

8.3 ใช้ภาพตัวแทนสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องมาผสมผสานกันเพื่อเสนอหรือสื่อแนวคิดของเพลง

8.4 ใช้ศิลปินหรือนักร้องเป็นตัวนำเสนอโดยการร้องเพลงในสถานที่ต่างๆ ตามเรื่องราวหรือเหตุการณ์ในเพลง

9. นิตยสาร (magazine) คือ รายการที่เนื้อหาเรื่องราวเหตุการณ์หรือการแสดงหลายอย่างอยู่ในรายการเดียวกัน โดยมีจุดร่วมที่เป็นเอกภาพเดียวกัน ซึ่งหมายความว่าในรายการนิตยสารไม่ว่าจะมีกี่ส่วนของรายการที่แตกต่างกันไป แต่จะต้องมี theme เดียวเท่านั้น

จากการศึกษารูปแบบรายการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ พิไลวรรณ ปุกหุด (2533: 725-760) กล่าวว่าในการนำเสนอรายการวิทยุโทรทัศน์มีวิธีการนำเสนอหลายรูปแบบ แต่หากจะบอกว่ารูปแบบใดดีที่สุดคงตอบได้ยาก ดังนั้นการพิจารณารูปแบบรายการควรดูจากเนื้อหา วัตถุประสงค์ของรายการและผู้ชมกลุ่มเป้าหมาย รูปแบบหรือวิธีการนำเสนอที่ประสบผลสำเร็จอาจให้คำจำกัดความไม่ได้ว่าเป็นรูปแบบใดเพราะอาจมีการผสมผสานให้มีความหลากหลายในรายการนั้นเช่น การสนทนาการสัมภาษณ์ การร้องเพลง การแสดงศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ ในรายการโทรทัศน์รายการหนึ่งอาจจะใช้วิธีการนำเสนอหลายรูปแบบเพื่อให้เข้าใจง่ายอย่างไรก็ตามหากมีวิธีการนำเสนอที่หลากหลายเกินไปก็อาจทำให้ผู้ชมสับสนจนงงจับต้นชนปลายไม่ถูกก็ได้ ดังนั้นผู้ผลิตรายการจึงควรจัดแบ่งรายการให้มีสัดส่วนที่พอเหมาะพอดี

รายการมอเมืองเหนือ

กรมประชาสัมพันธ์ (2548) รายการมอเมืองเหนือเป็นรายการนิตยสารข่าว เริ่มออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันจันทร์ที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2544 มีฝ่ายรายการโทรทัศน์ของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 เชียงใหม่ กำหนดรูปแบบรายการ ภายใต้เงื่อนไขของช่วงเวลากการออกอากาศ รายการแอดลิ้อมทั้งภายในสถานีเดียวกันและต่างสถานีกล่าวคือ ช่วงเวลา 08.30-09.00 น. แต่เดิมเป็นรายการ morning talk รายการสนทนาภาษาอังกฤษซึ่งดำเนินรายการโดยชาวต่างประเทศ ช่วงเวลา 08.00-08.30 น. เสนอรายการทันข่าวเช้านี้ รายการข่าวประจำวันของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 กรุงเทพมหานคร และช่วงเวลา 09.00-09.30 น. เสนอรายการมอรัฐสภา จากการพิจารณารายการแอดลิ้อมฝ่ายรายการโทรทัศน์จึงนำเอารูปแบบและวิธีการจัดรายการที่พบเป็นรายการนิตยสารข่าวจากสถานีวิทยุโทรทัศน์อื่นๆ นำมาใช้ในรายการมอเมืองเหนือ อาทิ การรายงานข่าว การอ่านหนังสือพิมพ์และการสนทนา

วัตถุประสงค์ของรายการมอเมืองเหนือ

1. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ
2. เป็นสื่อสาธารณะของประชาชนในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ

3. เพื่อสนองต่อนโยบายรัฐบาลในการสนับสนุนกิจกรรมและนโยบายเร่งด่วนที่ต้องการเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบ

รูปแบบรายการมองเมืองเหนือ

รายการมองเมืองเหนือเป็นรายการนิคยสารข่าวออกอากาศเป็นประจำทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ เว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์ ระหว่างเวลา 08.00-09.00 น. เน้นข่าวสารที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น โดยมีแบ่งเป็นช่วงต่าง ๆ ในรายการ ดังนี้

1. ข่าวประจำวันที่น่าสนใจ ซึ่งรวบรวมโดยฝ่ายข่าวของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 เชียงใหม่
2. ข่าวจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่จำหน่ายในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน
3. ช่วงพยากรณ์อากาศ รายงานสภาพอากาศที่เน้นเสนอเนื้อหาข่าวสารเกี่ยวกับการพยากรณ์อากาศของทางภาคเหนือตอนบนเป็นหลัก
4. ช่วงเตือนภัยรายวัน ข่าวสารเตือนภัยสำหรับประชาชนภาคเหนือถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นถึงภัยรอบตัว และภัยที่อยู่ใกล้ตัว
5. ช่วงรอบรู้เลือกตั้ง ข่าวสารและความรู้ในด้านการเมืองการปกครองและยังเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้มีความรู้ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง กฎและระเบียบของการเลือกตั้ง
6. ช่วงรอบรู้เรื่องเกษตรและสิ่งแวดล้อม ข่าวสารและความรู้ทางด้านการเกษตร การทำเกษตรที่ถูกต้อง และเทคนิควิธีการต่างๆของการทำเกษตรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดี
7. ช่วงสนทนาเสนอประเด็นข่าวที่กำลังอยู่ในความสนใจมานำเสนอและเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาร่วมสนทนา
8. ปิดท้ายด้วยภาษิตล้านนาซึ่งเป็นคำสอนของคนล้านนาในอดีตมาเป็นข้อเตือนใจประจำวัน

วิธีการจัดรายการมองเมืองเหนือ

การจัดรายการจะสอดคล้องกับรูปแบบรายการนิคยสารข่าว มีผู้ดำเนินรายการ 2 คน เน้นเสนอเรื่องราวที่ใกล้ชิดผู้ชมที่อยู่ในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน วิธีการจัดรายการมองเมืองเหนือมีลักษณะตามการวางผังรายการมองเมืองเหนือ ดังนี้

ตาราง 1 แสดงผังรายการมอเมืองเหนือความยาว 55 นาที

ลำดับ	เนื้อหา	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
1	jingle รายการ	0.30	
2	พิธีกรเปิดรายการ	2.00	
3	ข่าวประจำวัน	3.00	
4	ข่าวหนังสือพิมพ์	10.00	
5	สปอตสถานี	0.30	
6	พยากรณ์อากาศ	2.00	
7	เตือนภัยรายวัน	2.00	
8	รอบรู้เรื่องเกษตรและสิ่งแวดล้อม	2.00	ออกอากาศวันพุธ
9	รอบรู้เลือกตั้ง	2.00	ออกอากาศวันศุกร์
10	สปอต	1.00	
11	ช่วงสนทนา	21.30	
12	ภานิตล้านนา	0.30	
13	พิธีกรกล่าวจบรายการ	1.00	
14	เครดิตท้ายรายการ	1.00	
รวมเวลา		55.00	

รายการมอเมืองเหนือเป็นรายการที่อยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายรายการโทรทัศน์สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 เชียงใหม่ ตั้งแต่แนวคิดการจัดรายการรูปแบบรายการ เทคนิค/วิธีการจัดรายการ การคัดเลือกผู้ดำเนินรายการ การจัดทำสคริปต์รายการ การควบคุมการผลิตและการคัดเลือกประเด็นการสนทนาประจำวันตลอดจนการบันทึกเทปรายการที่ออกอากาศเพื่อเก็บเป็นเทปสำรองไว้ในระยะเวลา 1 สัปดาห์ ภายหลังจากการออกอากาศ

แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ

ในการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อ นั้น ผู้รับสารจำเป็นต้องมีความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งจากสื่อก่อนจึงจะมีการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ นั้นได้ Katz ได้แบ่งกลุ่มตามความต้องการลักษณะทาง cognitive need affective need integrative need และ escape need ซึ่งอาจอธิบายได้ดังนี้ (ขนิษฐา เบญจาทิกุล, 2535: 45)

1. cognitive need คือ ความต้องการที่ผู้รับสารเปิดรับสื่อมวลชนเพื่อจะได้รับข่าวสารความรู้ และความเข้าใจในตัวบุคคล เหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ
 2. affective need คือ ความต้องการที่ผู้รับสารเปิดรับสื่อมวลชนเพื่อจะได้รับ ความพึงพอใจ หรือได้รับประสบการณ์ทางอารมณ์ รวมทั้งในเรื่องของความสวยงามหรือศิลปะต่าง ๆ
 3. integrative need คือ ความต้องการที่ผู้รับสารเปิดรับสื่อมวลชนเพื่อจะได้รับ ความเชื่อถือ ความมั่นใจ ความมั่นคง และสถานภาพอันเป็นที่ยอมรับ
 4. escape need คือ ความต้องการที่ผู้รับสารเปิดรับสื่อมวลชนเพื่อหลีกเลี่ยงจาก สภาพความเป็นจริงชั่วขณะ
 5. สถานการณ์ทางสังคมจัดขอบเขตของความคาดหวัง ความคล้ายคลึงกัน ดังนั้นเปิดรับสื่อมวลชน จะเป็นตัวสนับสนุน การเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมของกลุ่มในสังคม
- McCombs and Becker ที่ได้กล่าวไว้ในเรื่องราวการใช้สื่อตามความพอใจและต้องการ (uses and gratification) ว่า บุคคลใช้สื่อมวลชนเพื่อสนองความต้องการ ดังต่อไปนี้
1. ต้องการรู้เหตุการณ์ (surveillance) โดยการสังเกตการณ์และติดตามความเคลื่อนไหวต่าง ๆ จากสื่อมวลชน เพื่อให้รู้ทันต่อเหตุการณ์ให้ทันสมัยและรู้ว่าอะไรมีความสำคัญพอที่จะเรียนรู้
 2. ความต้องการช่วยตัดสินใจ (decision) โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน การรับสื่อมวลชน ทำให้บุคคลสามารถกำหนดความเห็นของตนต่อสถานะหรือเหตุการณ์รอบ ๆ ตัว
 3. ความต้องการข้อมูลเพื่อการพูดคุยหรือสนทนา (discussions) โดยการรับสื่อมวลชน ทำให้บุคคลมีข้อมูลที่นำไปใช้ในการพูดคุยกับผู้อื่น
 4. ความต้องการมีส่วนร่วม (participating) ในเหตุการณ์และความเป็นไปต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว

5. ความต้องการเสริมความคิดเห็น หรือ การสนับสนุนการตัดสินใจที่ได้กระทำไปแล้ว (reinforcement)

6. ต้องการความบันเทิง (relaxing and entertainment) เพื่อความเพลิดเพลินและผ่อนคลายอารมณ์

นักวิชาการกลุ่มที่เห็นข้อจำกัดของทฤษฎีผู้รับสารเป็น spectator หรือเป็น passive audience ได้เสนอให้มองกว้างออกไปเพื่อทำความเข้าใจกับพฤติกรรมของผู้รับสารว่าการรับสารแต่ละครั้งมีปัจจัยจากอะไรบ้าง ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (uses and gratifications) ได้เพิ่มเติมมิติเรื่องอรรถประโยชน์ของผู้รับสาร โดยพิจารณาใน 3 ด้านหลัก (อุบลรัตน์ สิริชูศักดิ์, 2547: 526) คือ

1. ผู้รับสารใช้สื่อเพื่อหลีกหนีจากโลกความเป็นจริง และผ่อนคลายความเครียด (diversion)
2. ผู้รับสารใช้สื่อเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนหรือคนรอบข้าง (personal relationship)
3. ผู้รับสารใช้สื่อเพื่อสร้างเอกลักษณ์หรือความเป็นตัวตน (personal identity)

Lull (1982 อ้างใน อิศราวดี ชำนาญกิจ, 2541: 21) ได้อธิบายลักษณะการเลือกใช้ประโยชน์จากสื่อในทางสังคมของผู้รับสารเพิ่มเติมดังนี้

1. เพื่อให้เกิดการจัดวางโครงสร้างในชีวิตประจำวัน เช่น ดื่นนอนตอนเช้าด้วยเสียงปลุกของวิทยุรายการ โปรด อ่านหนังสือพิมพ์ในระหว่างทานอาหารเช้า ดูข่าวโทรทัศน์ในระหว่างอาหารเย็นและดูละครโทรทัศน์ก่อนเข้านอน เป็นต้น
2. เพื่อให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง ด้วยการนำเอาเรื่องราว เช่น ข่าว ละคร จากสื่อมวลชนมาเป็นหัวข้อในการสนทนากับเพื่อนฝูง หรือเมื่อต้องการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
3. เพื่อเพิ่มการติดต่อ หรือเพื่อหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ เช่น การนั่งล้อมวงดูโทรทัศน์อย่างพร้อมหน้ากันในครอบครัวอาจเพิ่มบรรยากาศของความสัมพันธ์ในครอบครัวได้ ในขณะที่เดียวกัน ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน บางคนอาจเลือกที่จะเอาใจจดใจจ่ออยู่หน้าโทรทัศน์เพื่อตัดขาดออกจากผู้คนรอบข้างในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หรือเลิกลงไปดูโทรทัศน์ในห้องนอน
4. เพื่อการเรียนรู้ทางสังคม ผู้รับสารสามารถที่จะเรียนรู้รายละเอียดของประเด็นที่อ่อนไหวทางสังคมต่าง ๆ เช่น ประเด็นเรื่องการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติได้โดยผ่านรายการข่าวและวิเคราะห์ข่าวจากโทรทัศน์

5. เพื่อเพิ่มสมรรถนะในการควบคุมสถานการณ์ เช่น การที่ได้รับรู้ข่าวสารก่อนผู้อื่น เพื่อนำไปสู่การจัดเตรียมหรือป้องกันภัย เช่น รู้ข่าวพายุได้ผู้ล่วงหน้าเพื่อเตรียมหาทางป้องกันน้ำท่วม

ในการจะใช้ประโยชน์และแสวงหาความพึงพอใจจากสื่อของผู้รับสารแต่ละคน ก่อนอื่นจะต้องมีทั้งทุนทรัพย์และข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ได้มาซึ่งสื่อตามความประสงค์ เมื่อได้มาแล้ว ผู้รับสารต้องมีทักษะและความสามารถในการใช้สื่อเหล่านั้นๆ ละในการทำความเข้าใจ (decode) ตลอดจนตีความ (interpret) เนื้อหาสาระของสื่อ ผู้รับสารต้องดำเนินการตามกระบวนการทั้งหมดที่ สลับซับซ้อน แต่ก็ไม่มีหลักประกันว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ทุกครั้ง เพราะอาจจะติดขัดที่ขั้นตอนใด ขั้นตอนหนึ่ง เช่น หาสื่อที่ต้องการ ไม่พบ หรือในกรณีที่หาพบแล้วก็ไม่อาจตีความหมายได้ หรืออาจตีความไม่ตรงกับความหมายของฝ่ายผู้ผลิตสื่อก็เป็นได้ ผู้รับสารที่มีความสามารถจึงต้องมีทั้ง ปัจจัยในการเข้าถึงสื่อและต้องมีความรู้ในการอ่าน หรือตีความเนื้อหาสาระในสื่อเหล่านั้นๆ ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจเป็นจุดเริ่มของการมองผู้รับสารใหม่ จากเดิมที่มีการมองว่า สื่อทำอะไรกับผู้รับสาร (what the media do to people?) มาเป็นการมองว่า “ผู้รับสารทำอะไรกับสื่อ” (what do people with the media?) และได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงวิธีการศึกษาวิจัยผู้รับสาร และ ทฤษฎีผู้รับสาร (audience reception theory) ในระยะเวลาต่อมา

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค

สุรพงษ์ โสชนะเสถียร (อ้างใน อรรถพร ปีลันธน์โอวาท, 2542: 39) กล่าวว่า พฤติกรรมคือการกระทำหรือพฤติกรรมใด ๆ ของคนเรา ส่วนใหญ่เป็นการแสดงออกของบุคคลโดย มีพื้นฐานที่มาจากความรู้และทัศนคติของบุคคล การที่บุคคลมีพฤติกรรมแตกต่างกันก็เนื่องมาจากการมีความรู้และทัศนคติที่แตกต่างกัน เกิดขึ้นได้เพราะความแตกต่างอันเนื่องมาจากการเปิดรับสื่อ และความแตกต่างในการแปลสารที่ตนเองได้รับ จึงก่อให้เกิดประสบการณ์สั่งสมที่แตกต่างกันอันมี ผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคล การกระทำหรือพฤติกรรมใด ๆ ของคนเราส่วนใหญ่ตามปกติ มักเกิดจากทัศนคติของบุคคลนั้น

ดังนั้นทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม จึงเป็นกระบวนการสื่อสารที่มีสาเหตุเบื้องต้นมาจากแรงเสริมและสิ่งเร้าทางการสื่อสาร (reinforcement and communication-stimulus) แนวคิดนี้ มุ่งศึกษาพฤติกรรมของบุคคลกับการสื่อสาร ตัวแปรตามที่เป็นตัวแปรหลักคือผลของการสื่อสาร ส่วนข่าวสารเป็นสิ่งเร้า – การตอบสนองของผู้รับสารถือว่าเป็นผลของการสื่อสาร แรงเสริมนี้ เกี่ยวเนื่องกับการรักษาซึ่งสิ่งที่ผู้ส่งสารที่เจตนาจะให้เกิดขึ้นหลังจากการสื่อสารเกิดขึ้นแล้ว เป็น

กระบวนการทางจิตวิทยาเพื่อสร้างความสนใจ ความเข้าใจและการจดจำในกระบวนการสื่อสารหรือรับส่งข่าวสารภายในสังคมต้องมีสิ่งเร้าเพื่อให้มีการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนข่าวสาร โดยผู้รับสารมีการกลั่นกรองสิ่งเร้านั้นมาแล้ว และเกิดความสนใจในสิ่งที่กลั่นกรองนั้นพร้อมปรารถนาที่จะมีส่วนร่วมรับรู้และเข้าใจความหมายของการสื่อสารนั้น ๆ เพื่อจดจำหรือบันทึกเนื้อหาข่าวสารและนำมาใช้พัฒนาพฤติกรรม ด้วยการผ่านกระบวนการสร้างความรู้ ทักษะและความคิดเห็น ทั้งนี้พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากการย้ำ, เน้นหรือส่งเสริมจากแรงเสริมตลอดเวลา

Schwartz (อ้างใน อรรถวณิช ปิณฑน์โอวาท, 2542: 39) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนเราว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างความรู้, ทักษะและการปฏิบัติในรูปแบบ 4 ประการดังนี้

1. ทักษะเป็นตัวกลางที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และการปฏิบัติ ดังนั้นความรู้มีความสัมพันธ์กับทักษะและมีผลต่อการปฏิบัติ
2. ความรู้และทักษะมีความสัมพันธ์กันทำให้เกิดการปฏิบัติต่อกันมา
3. ความรู้และทักษะต่างทำให้เกิดการปฏิบัติได้ โดยที่ความรู้และทักษะไม่จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กัน
4. ความรู้มีผลต่อการปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม

พฤติกรรมของผู้บริโภค เป็นพฤติกรรมที่นักสื่อสารทางการตลาดต้องการให้ผู้บริโภคมีพฤติกรรมที่ตนคาดหวังไว้ซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอันมีผลต่อพฤติกรรมการซื้อ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2540: 156-158) ได้แก่

1. ความต้องการที่บำบัดด้วยสินค้าและบริการ พฤติกรรมการซื้อเกิดขึ้นจากความต้องการของผู้บริโภค ความต้องการนี้อาจเป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน หรืออาจเป็นความต้องการที่ซับซ้อนมาก ๆ การที่จะเกิดพฤติกรรมการซื้อหรือการบริโภคได้นั้น ความต้องการของบุคคลจะต้องสามารถบำบัดได้ด้วยสินค้า หรือบริการที่มีคนเสนอให้ ในกรณีที่สิ่งแลกเปลี่ยนเป็นที่พึงพอใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย พฤติกรรมการซื้อก็เกิดขึ้นได้

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อ มนุษย์มีความต้องการใช้สิ่งของ หรือวิธีการในการบำบัดความต้องการแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น คนเราต้องการออกกำลังกายต้องการเล่นกีฬาหย่อนใจคล้ายคลึงกัน แต่สำหรับแต่ละบุคคลแล้วความต้องการนี้อาจเลือกเล่นกอล์ฟ บางคนอาจเล่นเทนนิส เป็นต้น ปัจจัยที่ทำให้เกิดความต้องการแตกต่างกันนั้นมี 4 ประการ คือ สภาพทางวัฒนธรรม สภาพทางสังคม, สภาพส่วนบุคคลและสภาพทางจิตใจ

สภาพทางวัฒนธรรม (Culture)				
วัฒนธรรม (Culture)	สภาพทางสังคม (Social)			
วัฒนธรรมย่อย (Subculture)	กลุ่มอ้างอิง (Reference group)	สภาพส่วนบุคคล (Personal)		
ชนชั้นทางสังคม (Social class)	ครอบครัว (Family)	อายุ - ชีววงจรชีวิต (Age-Life cycle)	สภาพจิตใจ (Psychological)	ผู้ซื้อ (Buyer)
	สถานภาพ-บทบาท (Role - Status)	อาชีพ (Occupation)	แรงจูงใจ (Motivation)	
		ภาวะเศรษฐกิจ (Economic circumstance)	การรับรู้ (Perception)	
		การใช้ชีวิต (Life style)	การเรียนรู้ (Learning)	
		บุคลิกภาพ (Personality)	ความเชื่อ-ทัศนคติ (Belief-Attitude)	

ภาพ 1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค

2.1 สภาพทางวัฒนธรรมของบุคคล มนุษย์อยู่ในสังคมด้วยการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่คนอาศัยอยู่ วัฒนธรรมเป็นสิ่งแวดล้อมใหม่ที่เป็นตัวกำหนดความต้องการและการสนองความต้องการของบุคคล คนที่อยู่ในวัฒนธรรมเดียวกันอาจมีพฤติกรรมที่เหมือนหรือแตกต่างกันก็ได้

2.2 สภาพทางสังคมของบุคคลมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของบุคคล อิทธิพลของบุคคลข้างเคียงอาจมีผลต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ อิทธิพลที่เกิดจากสภาพสังคมของบุคคลอาจจะมีที่มาจากกลุ่มอ้างอิง ครอบครัว สถานภาพ และบทบาท กลุ่มอ้างอิงคือกลุ่มหรือหมู่คนที่บุคคลยึดถือเป็นกลุ่มของคนหรือคนเป็นสมาชิกอยู่ กลุ่มเหล่านี้อาจเป็นกลุ่มเพื่อนฝูง กลุ่มเพื่อนบ้าน กลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มที่เขาอยากเข้าร่วมสมาชิกก็ได้

2.3 สภาพส่วนบุคคล พฤติกรรมการบริโภคของคนเราจะเปลี่ยนแปลงไปตาม อายุและวงจรชีวิต นอกจากเรื่องอายุและวงจรชีวิตแล้วลักษณะส่วนบุคคลอย่างอาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ ลักษณะการใช้ชีวิต บุคลิก และแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง ฐานะทางการเงิน ปริมาณเงินที่มี ให้จับจ่ายใช้สอยของแต่ละบุคคลก็มีส่วนสำคัญต่อพฤติกรรมการบริโภคของแต่ละคนเช่นกัน

2.4 สภาพจิตใจ คนเรามีสภาพจิตใจที่ไม่เหมือนกันลักษณะต่าง ๆ อย่าง แรงจูงใจการรับรู้ การเรียนรู้ ความเชื่อ และทัศนคติ อาจมีผลทำให้พฤติกรรมของแต่ละบุคคลมีการแสดงออกหรือตอบสนองความต้องการของตัวเองแตกต่างกันออกไปด้วย

ปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมของผู้บริโภค

ปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมในการรับซื้อของประชาชน ได้แก่ ปัจจัยด้านอายุ เพศ การศึกษา และสถานภาพทางสังคม โดยมีรายละเอียดดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540: 944-947)

1. อายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันเรื่องความคิดและพฤติกรรม โดยทั่วไปแล้วคนที่มีอายุน้อยมักมีความคิดที่เสรีนิยมมากกว่าคนที่มีอายุมาก ในขณะที่คน ที่มีอายุมากมีความคิดด้านอนุรักษ์นิยมมากกว่า คนที่มีอายุน้อยมักเป็นคนที่มีทัศนคติมากกว่า ใจร้อนกว่า และมองโลกในแง่ดีกว่าคนที่มีอายุมากมักเป็นคนที่มีถือการปฏิบัติมากกว่า มีความระมัดระวัง และมองโลกในแง่ร้าย

นอกจากความแตกต่างในเรื่องความคิดแล้ว อายุยังเป็นสิ่งที่กำหนดความแตกต่างในเรื่องความยากง่ายในการชักจูงใจด้วย การวิจัยทางจิตวิทยาพบว่าเมื่อคนอายุมากขึ้น โอกาสเปลี่ยนใจหรือถูกชักจูงใจด้วย การวิจัยทางจิตวิทยาพบว่าเมื่อคนอายุมากขึ้น โอกาสเปลี่ยนใจหรือถูกชักจูงใจจะน้อยลง และคนต่างวัยกันมักมีความต้องการในสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกัน เช่น คนวัยกลางคนและคนสูงอายุมักคิดถึงเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การรักษาพยาบาล การมีบ้าน และที่ดินเป็นของตนเอง ขณะที่คนหนุ่มสาวสนใจเรื่องการศึกษาหาความรู้ ความเสมอภาคกันในสังคม

ลักษณะของการใช้สื่อมวลชนหรือสิ่งพิมพ์ก็แตกต่างกัน คนที่มีอายุมักใช้สิ่งพิมพ์เพื่อแสวงหาข่าวสารหนัก ๆ มากกว่าเพื่อความบันเทิง และมักอ่านบทบรรณาธิการหรือข่าวการเมืองมากกว่าอ่านเรื่องตลกหรือข่าวกีฬา ในขณะที่คนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ไม่ชอบอ่านบทบรรณาธิการจากการวิจัยของ Gilen และ Morgan พบว่าผู้ที่มิวอยู่ระหว่าง 35-64 ปี บอกรับหนังสือพิมพ์มากกว่าผู้ที่อยู่ในวัยอื่นๆ ส่วนในประเทศไทยพบว่าผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ 20-24 ปี ฟังวิทยุ และอ่านหนังสือพิมพ์เป็นสัดส่วนสูงกว่าผู้ที่อยู่ในช่วงอายุอื่น ๆ

2. เพศ จากการวิจัยทางจิตวิทยาหลายครั้งได้แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงกับผู้ชายมีความแตกต่างกันมากในเรื่องของความคิด, ค่านิยมและทัศนคติ ทั้งนี้เพราะกระบวนการการจัดเวลาทางสังคมได้ทำให้บทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศแตกต่างกัน และโดยธรรมชาติแล้วผู้หญิงมักมีจิตใจอ่อนไหวหรือเจ้าอารมณ์มากกว่าผู้ชาย

3. การศึกษาหรือความรู้ เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสาร ดังนั้นคนที่ได้รับการศึกษาในระดับและสาขาวิชาที่แตกต่างกันย่อมมีความรู้สึกรู้จักคิด อุดมการณ์ และความต้องการแตกต่างกันไป คนที่มีการศึกษาสูงหรือมีความรู้ดีได้เปรียบอย่างมากในการเป็นผู้รับสารที่ดี ทั้งนี้เพราะคนเหล่านี้มีความรู้กว้างขวางในหลายเรื่อง, มีความเข้าใจเนื้อหาสาระได้ดี แต่คนเหล่านี้มักเป็นคนที่ไม่ค่อยเชื่ออะไรง่าย ๆ สารที่ไม่มีหลักฐานหรือเหตุผลสนับสนุนเพียงพอ มักถูกโต้แย้งจากคนเหล่านี้

โดยทั่วไปแล้ว คนที่มีการศึกษาสูงมักใช้สื่อสิ่งพิมพ์ มากกว่าคนที่มีการศึกษาในระดับต่ำ ในขณะที่คนที่มีการศึกษาดำกว่ามักใช้สื่อประเภทวิทยุกระจายเสียง, สื่อวิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือหากผู้ที่มีการศึกษาสูงมีเวลาว่างพอ คนเหล่านี้จะใช้สื่อทั้งประเภทสิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์ แต่ถ้ามีเวลาจำกัดผู้ที่มีการศึกษาสูงมักแสวงหาข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าสื่อประเภทอื่น

นอกจากนี้ผู้ที่นิยมอ่านหนังสือพิมพ์มักมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้อ่าน กล่าวได้ว่าการศึกษาคบสนองต่อการอ่านอย่างมากคือข้าราชการ นักศึกษาและประชาชนอาชีพต่าง ๆ อ่านหนังสือพิมพ์บ่อยครั้งกว่าชาวบ้านชาวไร่

4. สถานภาพทางสังคมได้แก่ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ อาชีพ หน้าที่การงาน ตลอดจนภูมิหลังของครอบครัว การวิจัยทางนิเทศศาสตร์ชี้ให้เห็นว่าสถานภาพทางสังคมของผู้รับสารมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อการใช้สื่อสิ่งพิมพ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชูศักดิ์ รองสวัสดิ์ (2537: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบเนื้อหาของรายการมองต่างมุม กับทัศนคติ ความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์ของผู้ชมรายการมองต่างมุม ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าชมรายการ จะมีพฤติกรรมเจาะจงในการแสวงหาข่าวสาร และการใช้สื่อตามความพอใจและความต้องการ เพื่อสนองต่อความต้องการในการรับรู้เหตุการณ์ ความเคลื่อนไหว รวมทั้งต้องการข้อมูลข่าวสารเพื่อนำไปใช้สร้างความคิด และตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ

จากการใช้สื่อ (uses and gratification theory) นอกจากนั้นยังพบอีกว่า กลุ่มตัวอย่างได้นำสาระความรู้จากรายการไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มีการขยายผลทำให้ผู้อื่นหันมาให้ความสนใจและนิยมรายการมากขึ้นตามลำดับ

พีระ จิระโสภณ (2532: 26) ได้เสนอทฤษฎีการสื่อสารมวลชน แนวคิดของผู้ส่งสารกับผู้รับสารที่พิจารณาสื่อข่าวสาร จากแนวคิดนี้กล่าวได้ว่า มีหลายปัจจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการรับข่าวสารของผู้รับสาร คือ เพศ อายุ การศึกษา และสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม

วชิรา รินทร์ศรี (2537: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 8 ลำปาง ในฐานะสื่อมวลชนภูมิภาค” ผลการวิจัยสรุปว่าลักษณะการดำเนินการของสถานีโทรทัศน์ช่อง 8 ลำปาง ไม่ได้ดำเนินงานในฐานะสื่อมวลชนภูมิภาคและสื่อมวลชนเพื่อชุมชนท้องถิ่นแต่มีลักษณะเป็นเพียงสถานีเครือข่ายของสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 มีเพียง 7 รายการเท่านั้น ที่เข้าข่ายของการแพร่ภาพออกอากาศเพื่อชุมชนท้องถิ่น เนื่องจากมีปัจจัยที่ถูกควบคุมมาจากส่วนกลางซึ่งมีผลค่อนข้างมากของผู้บริหารสถานี ประกอบกับความต้องการและความสนใจของผู้ชมมีความต้องการชมรายการที่มาจากส่วนกลางมากกว่ารายการในท้องถิ่นจึงทำให้การผลิตรายการท้องถิ่นมีน้อยลง

พัชนี เชษจรรยา (2540: 84-85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ทัศนคติและความต้องการในการรับชมรายการโทรทัศน์และข่าวทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 ศึกษากรณีประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 17 มิถุนายน-7 กรกฎาคม 2540” และกล่าวถึงเหตุผลในการเลือกรับชมรายการโทรทัศน์ ไว้ดังนี้

1. รายการสารคดีภายในประเทศ มีเหตุผลส่วนใหญที่ชอบดู คือ ได้ความรู้ นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ได้รับความเพลิดเพลิน
2. รายการข่าวประจำวัน/รายการข่าว มีเหตุผลส่วนใหญที่ชอบดู คือ ได้ทราบได้รับรู้ข่าวสารเหตุการณ์ปัจจุบัน และความเป็นไปของบ้านเมือง
3. รายการกีฬา/ถ่ายทอดกีฬา มีเหตุผลส่วนใหญที่ชอบดู คือ ไม่มีโฆษณา ได้รับความเพลิดเพลิน ได้รับความรู้ด้านกีฬา
4. รายการเพลง smile TV มีเหตุผลส่วนใหญที่ชอบดู คือ มีการจัดอันดับเพลงเป็นรายการเพลงที่ทันสมัย
5. รายการกรอกร่องสถานีการณ มีเหตุผลส่วนใหญที่ชอบดู คือ เนื้อหาสาระดี น่าสนใจ ได้ทราบข่าวสารบ้านเมือง

6. รายการเพื่อการศึกษา มีเหตุผลส่วนใหญ่ที่ชอบคือ ได้ทบทวนความรู้เพิ่มเติม ได้ข้อมูลอ้างอิงทางการศึกษา ได้ทราบแนวทางการศึกษา

7. รายการประกวดร้องเพลง/การแสดงคอนเสิร์ต/รายการเพลง มีเหตุผลส่วนใหญ่ที่ชอบคือ ได้ดู music video ได้รับความเพลิดเพลิน

8. รายการมองรัฐสภา มีเหตุผลส่วนใหญ่ที่ชอบคือ ได้ทราบความเป็นไปของบ้านเมืองได้รับทราบปัญหาและแนวคิดการแก้ปัญหาทางการเมือง

9. รายการถ่ายทอดสดงานพิธีต่าง ๆ มีเหตุผลส่วนใหญ่ที่ชอบคือ ได้รับรู้เรื่องราวต่าง ๆ โดยละเอียด ได้ชมงานพิธีต่าง ๆ ในวันเวลาจริงทันเหตุการณ์

10. รายการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มีเหตุผลส่วนใหญ่ที่ชอบคือ ได้รับรู้ถึงศิลปวัฒนธรรมของไทย เรื่องราวเกี่ยวกับเมืองไทยในอดีตที่น่าสนใจ

อนุชิต มุรธาพิทย์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “ทัศนคติ ความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ของผู้ชมรายการศิลป์” ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อ.ส.ม.ท. ผลการวิจัยในด้านทัศนคติต่อรายการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อรายการในแต่ละช่วงดีมาก โดยเฉพาะช่วงเปิดรายการกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติดีมากที่สุด รองลงมาคือช่วงเรียลทีวีสวนความพึงพอใจและการให้ประโยชน์จากรายการ “ศิลป์” พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากการชมรายการอยู่ในระดับมากและมีความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากการชมเพื่อให้ได้รับความเพลิดเพลินและความบันเทิงมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อให้ได้ข่าวสารที่ทันสมัย ทันโลกและทันต่อเหตุการณ์

สุภาณี เลหาพันธุ์ (2541: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาวิจัยรายการไอทีวีทอล์ค กระบวนการผลิตและปัจจัยแวดล้อม” ผลการวิจัยพบว่า รายการไอทีวีทอล์คมีรูปแบบรายการสนทนาข่าว ซึ่งมีวิธีการนำเสนอโดยการถ่ายทอดสดและบันทึกเทป ทั้งในห้องจัดรายการและนอกสถานที่ ในส่วนของกระบวนการผลิตรายการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1. ขั้นตอนการวางแผนก่อนการผลิตรายการ 2. ขั้นตอนการเตรียมการผลิตรายการ 3. ขั้นตอนการผลิตรายการ 4. ขั้นตอนหลังการผลิตรายการ นอกจากนั้นยังมีข้อเสนอแนะสำหรับการผลิตรายการ “ไอทีวีทอล์ค” ได้แก่ 1) เพิ่มทีมงาน 2) เพิ่มภาพประกอบข่าวระหว่างการสนทนา 3) จัดหาผู้ดำเนินรายการเพิ่มมากขึ้น 4) จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตให้เพียงพอ 5) ปรับปรุงรูปแบบและวิธีการนำเสนอให้น่าสนใจ 6) ให้ความสำคัญกับศิลปด้านภาพในการนำเสนอ 7) ปรับปรุงฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก 8) เพิ่มงบประมาณการผลิต 9) ผู้บริหารมาควบคุมดูแลโดยตรง และ 10) มีความเป็นกลางในการนำเสนอโดยไม่ลำเอียงถึงว่า แกรับเชิญเป็นนักการเมืองหรือผู้สนับสนุนรายการ

อิสราวดี ชำนาญกิจ (2541: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ทัศนคติการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ชมรายการในเขตกรุงเทพมหานครต่อรายการด้านการเมืองที่เสนอทางสถานีโทรทัศน์” ผลการวิจัยสรุปว่าในภาพรวมผู้ชมรายการด้านการเมืองทางโทรทัศน์จะมีวัยกลางคนเป็นส่วนใหญ่ แสดงให้เห็นว่ารูปแบบรายการไม่เป็นที่สนใจและดึงดูดใจผู้ชมในวัยที่น้อยกว่าและกลุ่มเยาวชน สาเหตุเพราะเนื้อหาสาระยังไม่หลากหลายพอที่จะให้เยาวชนได้รับประโยชน์ทั้งในเรื่องใกล้ตัวและไกลตัว เยาวชนยังรู้สึกว่าตนเองไม่มีความจำเป็นต้องเรียนรู้การใช้สิทธิและการปกป้องสิทธิของตน นอกจากนี้ข้อมูลข่าวสารยังขาดในด้านการเสริมสร้างคุณธรรมความรู้ แนวคิด ความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและประเทศชาติ จึงเห็นควรที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตลอดจนผู้มีอำนาจบริหารได้ร่วมมือกันแก้ไขปรับปรุงอย่างจริงจังเพื่อพัฒนาสื่อให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจของประชาชนในด้านการเมืองต่อไป

ดวงรัตน์ อินธิะนิน (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การสำรวจความคิดเห็นในการเลือกชมรายการโทรทัศน์ทางช่อง 7 ของพนักงานบริษัท กรุงเทพมหานครและวิญญูจำกัด” และกล่าวถึงเหตุผลในการเลือกรับชมรายการโทรทัศน์ ไว้ดังนี้

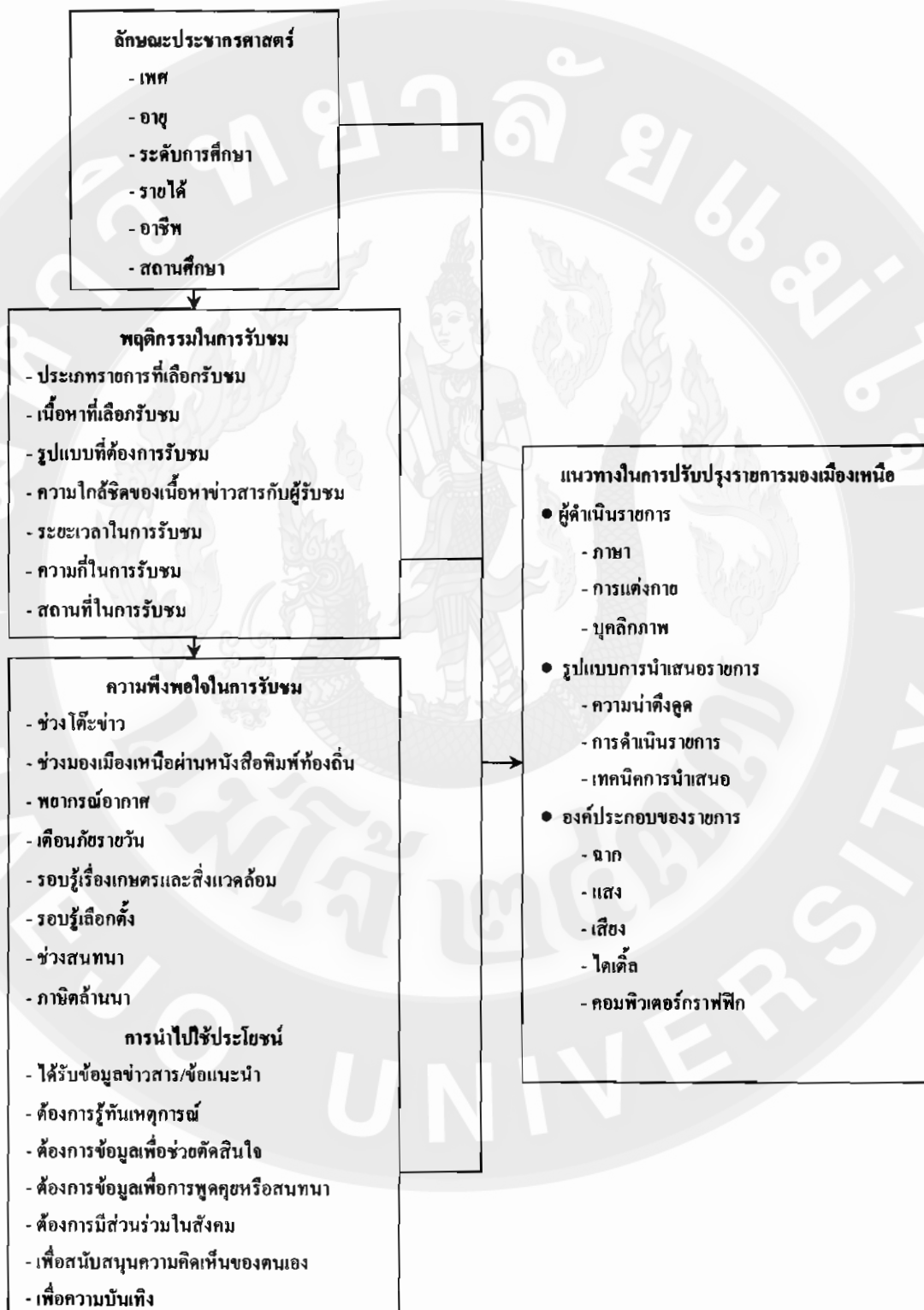
1. ด้านการเลือกรับชมข่าวสารและสารคดี ได้แก่ ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันและมีความน่าเชื่อถือของคุณภาพของข่าวและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม
2. ด้านการเลือกรับชมรายการบันเทิง ได้แก่ ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด มีคิติดึงดูดใจ ให้รู้จักแง่มุมของชีวิตและพระเอกละครมีผลต่อการเลือกรับชมรายการโทรทัศน์
3. ด้านโฆษณา ได้แก่ มีส่วนช่วยในการตัดสินใจซื้อสินค้า
4. ด้านการเลือกพิธีกรดำเนินรายการ ได้แก่ ให้ความรู้ได้ละเอียดและเป็นกันเองกับแขกผู้รับเชิญและผู้ชม
5. ด้านผู้อ่านข่าว ได้แก่ มีการแก้ไขปัญหาคณะพยานและการอ่านออกเสียง และเว้นวรรคตอนถูกต้องตามหลักการอ่านภาษาไทย
6. ข้อเสนอแนะ ได้แก่ เกมโชว์ควรมีการสอดแทรกเนื้อหาสาระให้เพิ่มมากขึ้น ควรปรับปรุงรายการสารคดีต่าง ๆ ให้มีความทันสมัย การตัดโฆษณาช่วยถ่ายทอดสดทำได้ไม่ติดควรควรมีหลายแนวสลับกันไป รายการข่าวควรปรับปรุงให้ดีขึ้น ทันสมัยและรายการเด็กควรแทรกสาระน่ารู้ให้มากขึ้นกว่าเดิม

อิสราวดี ชำนาญกิจ (2541) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ทัศนคติ การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ชมรายการโทรทัศน์ในเขตกรุงเทพมหานครต่อรายการด้านการเมืองที่เสนอทางสถานีโทรทัศน์ ได้ศึกษาถึง ทัศนคติ ความคาดหวัง และความพึงพอใจต่อการชมรายการทางด้านการเมืองทางสถานีโทรทัศน์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างชายและหญิง ตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป รวม 398

คน ตัวอย่างในเขต ในเขตธนบุรี เขตกรุงเทพชั้นใน เขตกรุงเทพชั้นกลาง และเขตกรุงเทพชั้นนอก พบว่าประชากรต้องการใช้ข่าวสารทางโทรทัศน์มาใช้ในชีวิตประจำวันมาก ดังนั้นโทรทัศน์จึงมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันมาก ผู้ที่มีรายได้สูง มีตำแหน่งสูง จะมีทัศนคติทางการเมืองสูงกว่าผู้มีรายได้น้อย เพราะเกี่ยวข้องกับตำแหน่งและหน้าที่การงานมากกว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในเนื้อหาทางการเมืองมาก โดยเฉพาะรายการที่นำเสนอในรูปแบบสนทนาและสัมภาษณ์แต่โทรทัศน์ยังเสนอเนื้อหาหลักทางการเมืองไป และนักศึกษาจะมีความหวังในการใช้ประโยชน์น้อยกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งน้อยกว่าผู้ที่ไม่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ด้วย เพราะมองว่าเป็นเรื่องไกลตัว และขาดการเอาใจใส่เท่าที่ควร

สกุลต์ สายบุญถิติ (2543) ได้วิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจและประโยชน์ที่ได้รับจากการชมโทรทัศน์รายการสารคดีพัฒนาชุมชน มีความสัมพันธ์อย่างไรกับกลุ่มประชากร กลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มประชากรในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เดือนมีนาคม – เมษายน 2543 จำนวน 419 ตัวอย่าง จากผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางประชากรด้านเพศ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพหลัก อาชีพเสริม และฐานะตำแหน่งทางสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์นอกจากอายุ

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพ 2 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการปรับปรุงรายการมองเห็นสื่อในทรานสของ อาจารย์มหาวิทยาลัย ในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

สถานที่ในการเก็บข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยพายัพ และมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่

ประชากร

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์สาขาเทคโนโลยีสื่อและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 2 คน อาจารย์คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 2 คน อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ จำนวน 4 คน และอาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน

กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนทั้งสิ้น 10 คน โดยเป็นอาจารย์ในสาขาเทคโนโลยีสื่อและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 2 คน คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 2 คน คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ จำนวน 4 คน และคณะนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จำนวน 2 คน

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการเลือกโดยไม่อาศัยการสุ่ม (non-random sampling) แต่เลือกผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้เป็นอย่างดี (key informant) แบบเจาะจง (purposive sample) เนื่องจากต้องการผู้ที่มีคุณสมบัติเฉพาะตามที่กำหนด คือ ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ทางด้านสาขาวิชาโทรทัศน์และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง การเชิญผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด ใช้วิธีติดต่อผ่านผู้สามารถให้ข้อมูลในพื้นที่ เพื่อแนะนำต่อ (snowball method)

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ที่ประกอบด้วยคำถามทั้งปลายปิด (close-ended questions) ปลายเปิด (open-ended questions) และแบบประเมินค่าซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

1.1 ลักษณะส่วนบุคคล เช่น อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานศึกษา

1.2 พฤติกรรมการรับชมโทรทัศน์ เช่น ประเภทรายการและเนื้อหาที่เลือกรับชม ระยะเวลาในการรับชม ความถี่ในการรับชม และสถานที่ในการรับชม เป็นคำถามปลายเปิดและปลายปิด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อรูปแบบรายการในแต่ละช่วง และการใช้ประโยชน์จากการรับชม เป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงรายการมอเมืองเหนือในทรรศนะของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามชนิดปลายเปิด

การทดสอบเครื่องมือ

ในการใช้เครื่องมือรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลที่ดี มีคุณค่าและถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ได้มีการทดสอบเครื่องมือก่อนนำไปใช้ ตามขั้นตอนดังนี้คือ

1. สร้างแบบสัมภาษณ์ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

2. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปทดสอบหาความเที่ยงตรง เนื้อหา (content validity) และภาษาที่ใช้ (wording) โดยนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข หลังจากแก้ไขแล้ว นำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำไป

ทดลองใช้ (pre – test) กลุ่มตัวอย่างจาก 3 มหาวิทยาลัย เพื่อตรวจสอบว่าคำถามในแต่ละข้อ แต่ละตอนของแบบสัมภาษณ์สามารถสื่อความหมายได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และใช้ภาษาที่เหมาะสมเพียงใด ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์เข้าใจได้ง่าย

3. นำแบบสัมภาษณ์มาตรวจสอบแก้ไข แล้วจึงจัดพิมพ์

การรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ จึงเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ สทนทนาและจดบันทึก การสัมภาษณ์ครั้งนี้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการพูดคุยแบบกึ่งทางการ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามประเด็นที่ต้องการศึกษา มีแบบแผนของการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่แน่นอน (structured interview) โดยการบันทึกเสียงคำสัมภาษณ์ควบคู่กันไปกับการจดบันทึก

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ลักษณะประชากรศาสตร์ ใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบและการตีความการทดสอบความเชื่อถือได้และความถูกต้องของข้อมูลที่จะทำการสัมภาษณ์ โดยดูว่าคำตอบที่ได้มาสอดคล้องกับแนวทางในการปรับปรุงรายการมองเห็นหรือไม่
3. ประมวลผลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์โดยวิธีพรรณนา โดยวิเคราะห์ข้อมูลในขณะที่เก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ และสอดคล้องกับกรอบความคิดที่ตั้งไว้หรือไม่
4. นำผลสรุปของการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ร่วมกับการวิเคราะห์เอกสารและผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การวิจัยเรื่อง แนวทางการปรับปรุงรายการ มองเมืองเหนือ ในทรรสนะของ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยจังหวัดเชียงใหม่เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรม ในการรับชมของอาจารย์มหาวิทยาลัย ความพึงพอใจและประโยชน์ของรายการมองเมืองเหนือ และ แนวทางในการปรับปรุงรายการมองเมืองเหนือในทรรสนะของอาจารย์มหาวิทยาลัยในจังหวัด เชียงใหม่ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็น อาจารย์มหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จำนวน 2 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่จำนวน 2 คน มหาวิทยาลัยพายัพจำนวน 4 คน มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จำนวน 2 คน รวมเป็น 10 คน ในการสัมภาษณ์ได้กำหนดขอบเขตการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ลักษณะส่วนบุคคล
2. พฤติกรรมการรับชมโทรทัศน์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อรูปแบบรายการ ในแต่ละช่วงและการใช้ ประโยชน์จากการรับชม

1. ความพึงพอใจและทรรสนะต่อช่วงรายการต่าง ๆ ในแต่ละช่วง
2. ด้านการนำไปใช้ประโยชน์

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงรายการมองเมืองเหนือตามทัศนะ ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ผู้ดำเนินรายการ
2. รูปแบบการนำเสนอรายการ
3. องค์ประกอบของรายการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ลักษณะส่วนบุคคล

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็น ผู้ที่เชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ทางด้านสาขาวิชาโทรทัศน์และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องมีจำนวน 10 คน แบ่งเป็นอาจารย์สาขาเทคโนโลยีสื่อและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 2 คน คณะ

การสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2 คน คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ 4 คน และคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น 2 คน โดยแบ่งเป็นเพศชาย 7 คนและเพศหญิง 3 คนมีอายุมากที่สุด 50 ปี และอายุน้อยที่สุด 31 ปี ส่วนระดับการศึกษาสูงสุดคือ ระดับปริญญาเอกและต่ำสุดคือ ระดับปริญญาโท รายได้สูงสุดคือ 50,000 บาท และต่ำสุดคือ 18,000 บาทและมีอาชีพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย 8 คน เป็นข้าราชการครูอาจารย์ 2 คน

ตาราง 2 ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

รหัส	ชื่อ	เพศ	อายุ	การศึกษา	รายได้	อาชีพ	สถานศึกษา
ก	อำนาจ หงษ์ทอง	ชาย	50	ปริญญาโท	35,000	ข้าราชการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ข	เสรี ปางช้าง	ชาย	45	ปริญญาเอก	19,800	ข้าราชการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ค	นันทสิทธิ์ กิตติวรากล	ชาย	31	ปริญญาโท	18,499	พนักงานมหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ง	สืบศักดิ์ แสนยาเกียรติคุณ	ชาย	33	ปริญญาโท	18,000	พนักงานมหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
จ	สัชฌ์เศรษฐ์ เรืองเดชสุวรรณ	ชาย	31	ปริญญาโท	50,000	พนักงานมหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
ฉ	ศราวุฒิ กมลวิจิตร	ชาย	31	ปริญญาโท	18,000	พนักงานมหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
ช	ทรงเกียรติ จรัสตันติจิตร	ชาย	32	ปริญญาโท	25,000	พนักงานมหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยพายัพ
ซ	นฤมล วันทนีย์	หญิง	42	ปริญญาโท	22,000	พนักงานมหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยพายัพ
ณ	ศิริพร กิตติวรากล	หญิง	31	ปริญญาโท	18,000	พนักงานมหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยพายัพ
ญ	เบญญา เลิศสุวรรณ	หญิง	32	ปริญญาโท	18,000	พนักงานมหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยพายัพ

ผังอภิปรายผลการวิจัย

แนวทางการปรับปรุงรายการเมืองเหนือในนครของอาจารย์

ภาพ 3 ผังอภิปรายผลการวิจัย

แนวทางการปรับปรุงรายการเมืองเหนือในนครนระของอาจารย์

3.1 ผู้ดำเนินรายการ

3.1.1 ภาษา

- การพูดควรให้ชัดเจนมากขึ้น
- การพูดควรให้น่าสนใจ
- จังหวะของการพูดควรเข้าใจผู้ฟัง

3.1.2 การแต่งกาย

- แต่งให้พิเศษพิถีพิถันกว่าเดิม
- แต่งด้วยชุดพื้นเมืองประจำถิ่นหลากหลาย
- แต่งชุดแต่งกายของชนเผ่า

3.1.3 บุคลิกภาพ

- การนำเสนอข่าวให้เป็นธรรมชาติมากกว่านี้ (พิธีกรชาย)
- การให้ความเห็นส่วนตัว
- การดำเนินรายการราบเรียบเกินไป
- การรับ-ส่งประเด็นควรให้สอดคล้องกัน
- การพูดหลังประเด็นน้อย (พิธีกรหญิง)
- พูดหมิ่นหมิ่นบ่อยเกินไป ไม่กระชับกระเฉง (พิธีกรชาย)
- ไม่ค่อยยิ้มแย้มแจ่มใส

3.2 รูปแบบการดำเนินรายการ

3.2.1 ความน่าสนใจ

- การนำเสนอไม่น่าติดตามไม่ธรรมดา
- นวนิยายไม่ดึงดูดใจ
- ไม่มีความเป็น Unity ค่อนข้าง
- การนำเสนอจัดสื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น (บางครั้ง)
- เรื่องของการเมืองควรพูดถึงถึงคนมีมากกว่ารายการเมืองเหนือ

เมืองเหนือ

- เนื้อหาช่วงสนทนามีการปะทะกันมากเกินไป
- ทำงานตามรูปแบบที่วางไว้มากเกินไป
- เทคนิคการพูด
- ปรับชุดพิธีกรรายการให้มีความเป็นท้องถิ่นมากขึ้น

3.2.2 การดำเนินรายการ

- การดำเนินรายการไม่เป็นธรรมชาติ
- ควรเตรียมกิจกรรมอื่น ๆ ประกอบรายการบ้าง
- ให้ผู้ชมมีส่วนร่วมมากขึ้น
- พิธีกรขาดความดึงดูดใจ
- ควรหลีกเลี่ยงการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ควรใช้ใน

สถานการณ์ที่สด/จริง

- ขาดเสน่ห์ในการพูดดึงดูดใจ
- เพิ่มความเป็นกันเอง
- รายการเข้าไม่ควรเคร่งเครียดเกินไป
- การพูดควรกระชับกระเฉงไม่เกร็งผ่อนคลายเป็นกันเอง
- ไม่ควรนั่งอ่านให้ฟังควรตื่นใหลมากกว่านี้

3.2.3 เทคนิคการนำเสนอ

- การสัมภาษณ์ไม่ควรใช้ภาพนิ่ง
- ควรเน้นรายการสดมีชีวิตชีวา
- SMS บางครั้งไม่สอดคล้องกับรายการบนทวิตเตอร์
- ปรับปรุงเนื้อหาภาพ ให้เหมาะสมกับรายการ
- ภาพไม่ชัดการตัดภาพซ้ำ
- จังหวะของการนำเสนอ
- เพิ่ม CG ในช่วงรายการ

3.3 องค์ประกอบของรายการ

3.3.1 ฉาก

- สื่อความเป็นภาคเหนือให้มากขึ้น
- ฉากนั่งในห้องส่งอย่างเดียวแข็งไป
- สีพื้นไปเป็นทางการมากเกินไป
- ภาพด้านหลังมองเห็นไม่ชัด
- ข้างซ้ายข้าง
- LCD เป็นองค์ประกอบที่ไม่เหมาะสม
- โลโก้พิธีกรดับแคบอัด
- รายการเข้าไม่ควรเกร็งเครียดเกินไป

3.3.2 แต่ง

- ไม่ชัดเจน
- ไม่ธรรมดา ไม่สมจริง ไม่ชัด
- ไม่มีพลังในการตะโกน
- แต่งสองข้างไม่เท่ากัน
- ดูไม่สบายตา (จัดตั้งรายการ) ขาดชีวิตชีวา
- ควรมีเปิดโลโก้เต็ม ไม่ตัด

3.3.3 เสียง

- เสียงบางช่วงขาดหายไประหว่างดำเนินรายการ
- ควรเตรียมการให้พร้อมกว่านี้
- บางครั้งเบาไป
- เพลงประกอบควรเป็นพื้นเมืองจริง ๆ

3.3.4 ได้เต็ม

- แต่ละช่วงไม่สอดคล้องกัน
- ขาดความเป็นเอกภาพของรายการ
- ควรเน้นรูปแบบไปในทางเดียวกันตลอดรายการ
- ขาดความสอดคล้องต่อเนื่อง
- เพิ่มมากขึ้นในส่วนของการได้เต็ม
- ใช้ให้เห็นได้ชัดเจนว่าเป็นรายการเมืองเหนือควร

มีภาพล้านนาว่านี้

- มองไม่ชัด ทยอยเข้ามา
- คำหนึ่งสื่อที่บอกแต่ละจังหวัดควรใช้แบบอื่น
- แปลกกว่าเด่นกว่าภาพ
- ไม่ชัดเจนในกลุ่มเป้าหมาย
- เพลงประกอบไม่โดดเด่น ไม่มีความเป็นเอกลักษณ์

3.3.5 คอมพิวเตอร์กราฟฟิค

- คำที่พิมพ์มีคีย์บอร์ดบ้าง
- SMS หลายคำคำคำไม่เหมาะสม
- ควรเพิ่มบรรยากาศความเป็นท้องถิ่น
- เพิ่มกราฟฟิคช่วงพยากรณ์อากาศ

เป็นรูปเข้าใจง่าย น่าสนใจ เช่น รูปแผนที่ ผืนดิน ผืนฟ้าคนมอง ฯลฯ

พฤติกรรมกรับชมโทรทัศน์

1. ประเภทรายการที่เลือกรับชม

อาจารย์ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลมีพฤติกรรมกรับชมรายการโทรทัศน์ที่แตกต่างกันผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์แต่ละคน โดยแบ่งตามประเภทของรายการ ดังต่อไปนี้

1.1 ประเภทข่าว คือ รายงานข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดจนความคิดเห็นจากบุคคลระดับต่าง ๆ ซึ่งมีความสำคัญ (significance) และเป็นที่น่าสนใจ (interest) อันมีผลกระทบต่อคนหมู่มากในชุมชนหรือสังคม

จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีผู้เลือกรับชมประเภทข่าว ดังนี้

“รายการข่าวตอนเช้า สารคดีบ้างและรายการบันเทิง”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ส่วนใหญ่จะดูข่าวสรุปข่าวสารคดีก็ดูบ้างแต่ไม่ชอบจะดูเฉพาะเรื่องที่ทำให้ความรู้จริง ๆ แล้วก็ดูข่าวบันเทิงคลายเครียดบ้าง”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ส่วนใหญ่ก็จะชมข่าววันละครั้งรายการพวกสรุปข่าวเป็นส่วนใหญ่นะครับก็จะดูรายการ ข่าวข้นคนข่าวบ้าง ช่วงเที่ยงคืนก็จะดูสรุปข่าวในแต่ละช่องและก็จะอาจจะเลือกดูรายการสารคดีบ้างรายการทอล์คโชว์บ้างนะครับ”

((ข) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“ข่าววิเคราะห์ข่าวสารคดีแล้วก็มีดูละครบ้าง”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

1.2 ประเภทสารคดี คือ งานเขียนที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อเท็จจริง เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลที่มีตัวตนจริงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง มีเจตนาเบื้องต้นในการให้สาระ ความรู้ ความคิด ทั้งนี้ ต้องมีกลวิธีในการนำเสนอให้เกิดความเพลิดเพลินด้วย

จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีผู้เลือกรับชมประเภทสารคดี ดังนี้

“ส่วนมากก็จะดูสารคดีที่ให้ความรู้รอบตัวส่วนรายการข่าวก็จะดูประเภทรายการสรุปข่าวและรายการบันเทิงที่สร้างสรรค์”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“ก็จะดูข่าวครับแล้วก็สารคดีเกมโชว์ทางวิทยาศาสตร์และละครชีวิตคอมเพอเรตชีวิตคอมนี้มันจำลองภาพของสังคมได้ค่อนข้างที่จะใกล้เคียงแต่มันทำในลักษณะที่ตลกบันเทิง”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวราภูล: สัมภาษณ์)

“เลือกประเภทสารคดีเป็นอันดับหนึ่งเลยที่ชอบดูมีเกมโชว์ของต่างประเทศบ้างดู production ของเค้าบ้างเห็นลักษณะการทำงานของเค้าข่าวติดตามน้อยมากเลย โดยเฉพาะข่าวการเมืองและก็รายการบันเทิง”

((ง) นฤมล วันทนีย์: สัมภาษณ์)

1.3 ประเภทธุรกิจ คือ เนื้อหาในหน้าหนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้าอุตสาหกรรม รวมถึงข่าวเพื่อการเผยแพร่ และการประชาสัมพันธ์ (publicity and public relations) และเนื้อหาที่เป็นการประกาศสรรพคุณคุณภาพ หรือคุณสมบัติของสินค้าและบริการ (advertisements)

จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีผู้เลือกรับชมประเภทธุรกิจ ดังนี้

“รายการธุรกิจเพราะสนใจทางด้านธุรกิจวิเคราะห์เศรษฐกิจโดยเชิญนักธุรกิจมาวิเคราะห์ข่าวสารทางธุรกิจในหลายแง่มุม”

((จ) ศัชนูเศรษฐ์ เรื่องเดชสุวรรณ: สัมภาษณ์)

1.4 ประเภทหลากหลาย คือ รายการประเภทที่เสนอเนื้อหาต่าง ๆ หลากหลายครบรสทุกการนำเสนอมีทั้งรายการที่เป็นสาระความรู้รวมถึงความบันเทิงด้วย

จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีผู้เลือกรับชมประเภทหลากหลาย ดังนี้

“ผมเป็นคนหลากหลายมากเพราะเป็นอาจารย์สอนนิเทศมันต้องหลากหลายแต่ถ้าชอบจริง ๆ ชอบแบบบันเทิงคลกโปกฮาแล้วผ่อนคลายได้เป็นช่วงเช้านี้สิ่งแรกเลยคือบริโภคว่าเพราะเราต้องนำสิ่งพวกนี้มาเกี่ยวกับการสอนของเราดูว่าทุกช่องเลยตอนเช้า”

((ณ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

1.5 ประเภทละคร คือ ศิลปะการแสดงที่เกิดขึ้นจากการนำภาพ ประสบการณ์ และจินตนาการของมนุษย์มาผูกเป็นเรื่องราวแล้วนำเสนอแก่ผู้ชม โดยมีผู้แสดงเป็นคนที่สื่อความหมาย นอกจากนี้ ยังนักปราชญ์ นักการศึกษา ท่านผู้รู้ ได้ให้นิยามความหมายของละครแตกต่างกันออกไป

จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีผู้เลือกรับชมประเภทละคร ดังนี้

“ดูละครไทยแต่ก็เลือกชมประเภทละครที่น่าเอาดบตีกันก็จะไม่ดูนอกจากนี้ก็จะดูข่าวตอนเช้าสารคดีก็จะเลือกดูตอนที่สนใจ อย่างเช่น กบนอกกะลา ก็จะเลือกดูในตอนที่สนใจไม่ได้ดูทุกตอน อย่างตอนที่ผ่านมาเป็นเรื่องของละครเวทีก็น่าสนใจ สารคดีที่ไม่ดูเลยก็จะเป็นประเภทสารคดีที่บรรยายน่าเบื่อ เช่น รายการกระเจ๊กหักค้าน จดหมายเหตูกองศรี จริงๆแล้วเป็นรายการที่มีสาระเหมือนกบนอกกะลาแต่ที่เลือกดูกบนอกกะลาเพราะรูปแบบรายการที่น่าเสนอแตกต่างกันน่าติดตามมากกว่า”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มีพฤติกรรมการรับชมโทรทัศน์ประเภทรายการที่เลือกรับชม คือ ประเภทข่าวมี 4 คน โดยจะแบ่งเป็น รายการข่าวตอนเช้า รายการสรุปข่าว ข่าวสั้นคนข่าววิเคราะห์ข่าว รายการที่มีสัดส่วนรองลงมา คือ ประเภทสารคดี มี 3 คน ซึ่งจะรับชมทั้งข่าว สารคดี ความรู้รอบตัว สารคดีเกมส์โชว์ สารคดีของต่างประเทศ ประเภทเลือกรับชมประเภทธุรกิจ มี 1 คน โดยรับชม รายการวิเคราะห์เศรษฐกิจ เลือกรับชมประเภทหลากหลาย มี 1 คน โดยรับชมทั้งบันเทิง คลกโปกฮา และข่าว และเลือกรับชมละครมี 1 คน โดยเลือกรับชมละครไทยที่ไม่น่า

2. เนื้อหาที่เลือกรับชม

เนื้อหาที่เลือกรับชมในส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาที่ให้ความรู้สาระและสร้างสรรค์ ข่าวสารทางเศรษฐกิจการเมืองข่าวต่างประเทศในส่วนของสารคดีก็มีบ้างรวมทั้งรายการบันเทิงก็มี เป็นลักษณะเชิงสร้างสรรค์ ดังแสดงให้เห็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์แต่ละคนดังนี้

2.1 วิชาการ คือ รูปแบบการนำเสนอรายการที่เป็นรูปแบบที่มีสาระความรู้ทางวิชาการ ทางการศึกษา ทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม ในลักษณะที่เป็นการวิเคราะห์ วิจัย หรือ การนำเสนอที่เป็นรูปแบบแนวคิดใหม่ ๆ เป็นการนำเสนอที่มีประโยชน์ต่อประชาชน และผู้รับชม

จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีผู้เลือกรับชมเนื้อหาประเภทวิชาการ ดังนี้

“แนววิชาการสร้างสรรค์ เศรษฐกิจ การเมือง และข่าวทั่วไป
ที่สร้างสรรค์”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ก็จะเป็นแนววิชาการที่ให้ความรู้ทั่วไปสอดแทรกความรู้
รอบตัวและรายการที่มีความบันเทิงเชิงสร้างสรรค์”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

2.2 ข่าวสาร คือ ข้อมูล ข้อเท็จจริง หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่นำออกเผยแพร่ต่อประชาชนหรือใช้ประกอบการทำงานภายในหน่วยงาน ข่าวสารที่นำออกเผยแพร่ต่อประชาชนนั้น อาจทำได้หลายลักษณะ เช่น ข่าว สารคดีหรือความรู้ทั่วไป ความคิดเห็นหรือวิเคราะห์ บันเทิง ธุรกิจหรือการโฆษณา เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีผู้เลือกรับชมเนื้อหาประเภทข่าวสาร ดังนี้

“ข่าวสารรับเพราะผมต้อง update ตัวเองต้องติดตามครับ”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“เลือกรับชมเนื้อหาข่าวสารที่มีความรู้และรายการบันเทิงเชิง
สร้างสรรค์”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ข้อมูลข่าวสารทั่วไปและข้อมูลข่าวสารทางด้านเศรษฐกิจ
การนำเสนอเนื้อหาข่าวสารที่หลากหลายมุมมอง”

((จ) ศัชนุเศรษฐ์ เรื่องเศรษฐกรรม: สัมภาษณ์)

“ข่าวสารที่มีสาระ ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าว
ต่างประเทศก็ชอบแล้วก็มีข่าวบันเทิงด้วยบ้าง”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

2.3 ตลก/บันเทิง คือ เนื้อหาการนำเสนอที่มีจุดมุ่งหมายให้ได้รับความ
เพลิดเพลินแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ แสดงด้วยภาพ ได้แก่ ภาพเขียน หรือภาพถ่าย เช่น การ์ตูน
สำหรับเด็ก ภาพถ่ายทางการเมือง เป็นต้น และบรรยายด้วยข้อเขียน ได้แก่ เรื่องสนุก ๆ เช่น
นวนิยาย เรื่องแปล เรื่องสั้น เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีผู้เลือกรับชมเนื้อหาประเภทตลก/บันเทิง ดังนี้

“ตลกบันเทิงสนุกสนาน ข่าวสารที่เป็นสาระบ้างแล้วแต่
ช่วงไป”

((ณ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“บันเทิงที่ไม่รุนแรงอย่าง เช่น มุกที่ตบหัวหรือมุกที่หยาบ
โหล่นก็จะไม่ชอบดูบันเทิงที่เลือกดูต้องสร้างสรรค์และเนื้อหาประเภท
ข่าวก็รับชม จะเลือกรับชมทั้งข่าววิเคราะห์และข่าวทั่วไปอย่างถ้าเป็น
การเมืองจะไม่อยากฟังที่วิเคราะห์เพราะมีการชี้นำเอนเอียงไม่เป็น
กลางแต่ถ้าเป็นข่าวเศรษฐกิจหรือข่าวอื่น ๆ อยากให้วิเคราะห์ให้ฟัง
มากกว่าเพราะเราไม่มีความรู้ในด้านนี้มากนักซึ่งจะดูเพื่อเป็น
ประโยชน์เกี่ยวข้องกับตัวเองอย่างไร”

((ฉ) ศิริพร กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

2.4 ภาพยนตร์ คือ ภาพที่มีการเคลื่อนไหว ตรงกับภาษาอังกฤษ ว่า Motion
Picture หรือ Cinema หรือ Cine Films หรือที่อเมริกันเรียกว่า Movie ซึ่งหมายถึงภาพที่เรียง
ติดต่อกันบนฟิล์มขาว ๆ อันเกิดจากการถ่ายด้วยกล้องภาพยนตร์ (movie camera) เมื่อฉายด้วยเครื่อง

ฉายภาพยนตร์ (movie projector) เราจะมองเห็นภาพที่ปรากฏบนจอเคลื่อนไหวติดต่อกันได้เหมือนที่เราเห็นของจริงตามธรรมชาติ การเกิดภาพนั้นเนื่องมาจากนัยน์ตาของคนเรามองเห็นสิ่งต่าง ๆ และรู้ว่าอะไรเป็นอะไรได้ด้วย ระบบประสาทภายในสมอง เมื่อเห็นสิ่งหนึ่งแล้วเลื่อนไปเห็นอีกสิ่งหนึ่งนั้น ไม่ใช่ว่าสิ่งแรกจะเลื่อนหายไปทันทีที่สิ่งนั้นพ้นจากสายตาเราไป แต่ภาพของสิ่งแรกนั้นยังคงเหลือค้างอยู่ในประสาทของเรา ทำให้เรามองเห็นภาพเก่านั้นอยู่ชั่วแฉับหนึ่ง หรือส่วนหนึ่งของวินาที แล้วจึงเห็นภาพใหม่ได้ชัดเจนติดต่อกันอยู่ชั่วแฉับหนึ่ง หรือส่วนหนึ่งของวินาที แล้วจึงเห็นภาพใหม่ได้ชัดเจนติดต่อกันไปอย่างที่เราเรียกว่า “การเห็นติดตา” (persistence of vision)

จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีผู้เลือกรับชมเนื้อหาประเภทภาพยนตร์ ดังนี้

“ส่วนมากผมก็จะชมสารคดีก็จะดูตามวันละครับแต่ถ้าไม่ค่อยมีรายการพวกนี้ส่วนมากผมก็จะไปดูภาพยนตร์แทนครับ”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

2.5 สารคดี คือ งานเขียนที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อเท็จจริง เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลที่มีตัวตนจริงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง มีเจตนาเบื้องต้นในการให้สาระ ความรู้ ความคิด ทั้งนี้ต้องมีกลวิธีในการนำเสนอให้เกิดความเพลิดเพลินด้วย

จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีผู้เลือกรับชมเนื้อหาประเภทสารคดี ดังนี้

“สารคดีเป็นส่วนมาก”

((ช) นฤมล วันทนีย์: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า มี อาจารย์ 4 คนที่เลือกรับชมเนื้อหาข่าวสารที่มีความรู้ ข่าวสารทั่วไป ข่าวสารด้านเศรษฐกิจ การเมือง และต่างประเทศ รองลงมา มีอาจารย์ 2 คนที่เลือกรับชมเนื้อหาวิชาการสร้างสรรค์ และวิชาการให้ความรู้ทั่วไป และอาจารย์ 2 คน รับชมเนื้อหาตลก/บันเทิง โดยเลือกรับชมเนื้อหาที่มีความสนุกสนาน บันเทิงแบบไม่รุนแรง อาจารย์อีก 1 คน เลือกเนื้อหาารับชมเนื้อหาประเภทภาพยนตร์ และมีอีก 1 คน เลือกรับชมเนื้อหาประเภทสารคดี

3. รูปแบบรายการที่เลือกรับชม

รูปแบบรายการที่ต้องการรับชมจะเป็นรูปแบบที่แตกต่างกันดังที่จะนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์แต่ละท่านดังนี้

3.1 สารคดี หมายถึง งานเขียนที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อเท็จจริง เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลที่มีตัวตนจริง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง มีเจตนาเบื้องต้นในการให้สาระ ความรู้ ความคิด ทั้งนี้ ต้องมีกลวิธีในการนำเสนอให้เกิดความเพลิดเพลินด้วย

จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีผู้เลือกรับชมรูปแบบรายการสารคดี ดังนี้

“รูปแบบที่ต้องรับชมก็มีสารคดีที่ให้ความรู้ความบันเทิงที่สร้างสรรค์ข่าวที่เจาะลึก”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“สารคดีเชิงข่าว ข่าวที่น่าสนใจอย่างน่าสนใจและสร้างสรรค์”

((ง) สืบศักดิ์ แสนยาเกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“สารคดีที่สนุกสนานให้ความรู้ แฉจริง ๆ แล้วชอบรายการบันเทิงนะครับแต่รายการบันเทิงในบ้านเรานั้นจะเป็นรายการที่ซ้ำซากจำเจ ส่วนใหญ่แล้วจะมุ่งกลุ่มเป้าหมายไปที่ป๊อปปูล่า อย่างน้อยอย่างผมนี้ทำงานอย่างนั้นครับมันไม่มีรายการที่จะตอบสนองความต้องการจริง ๆ ครับ”

3.2 รายการสด คือ การรายงานเหตุการณ์ปัจจุบันหรือข่าวสารที่น่าสนใจ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสารที่เสนอแบบปัจจุบันทันด่วน โดยลักษณะของข่าวนั้นจะต้องเป็นข้อมูล ข้อเท็จจริงหรือเรื่องราวใหม่ ๆ และทันต่อเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทัศนะของผู้รับสาร การเสนอข่าวอาจใช้การพูด การเขียน การใช้ภาพ แถบบันทึก วิดีทัศน์ หรือ ภาพยนตร์ หรือ สื่ออื่น ๆ ที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง ทั้งนี้ต้องไม่มีการแสดงความคิดเห็นในการเสนอข่าวข่าวอาจจำแนกเป็น ข่าวที่น่าสนใจทั่ว ๆ ไปในประเทศ ข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ และข่าวระหว่างประเทศ ข่าวและความเคลื่อนไหวในวงการกีฬา ความเคลื่อนไหวในวงการธุรกิจ บันเทิง และข่าวประเภทอื่น ๆ

จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีผู้เลือกรับชมรูปแบบรายการสด ดังนี้

“จะเป็นรายการสดในสถานที่และนอกสถานที่ที่เป็นรายการเชิงสนทนาและรายการสารคดีแต่เป็นรายการสารคดีเพื่อการศึกษา

ให้ความรู้ประเภท edutainment เช่นสารคดีทางวิทยาศาสตร์รายการ
ประเภทเทคโนโลยีของพื้นที่บ้านที่ให้ความรู้แก่สังคมท้องถิ่น”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

3.3 การวิเคราะห์ข่าว คือ การใช้ความคิดใคร่ครวญ โดยการนำข่าวสารที่สำคัญมาแยกแยะ เพื่อให้ความกระจ่าง เผยถึงเงื่อนไข หรือความสลับซับซ้อน ให้ได้ทราบถึงรายละเอียดมากยิ่งขึ้น พิจารณาด้วยเหตุด้วยผลในทุกด้าน ไม่ว่าด้านดีหรือด้านเสีย โดยมีใช่เป็นความเห็นส่วนตัวของผู้วิเคราะห์ และประเมินผลสรุปถึงแนวโน้มในอนาคต

จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีผู้เลือกรับชมรูปแบบรายการวิเคราะห์ข่าว ดังนี้

“รายการวิเคราะห์ข่าวที่ละเอียดรอบด้านทันสมัย”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวราภูล: สัมภาษณ์)

“ข่าวที่วิเคราะห์เจาะลึก ข่าวที่มีการนำเสนอที่น่าสนใจไม่น่า
เบื่อนำเสนอแบบ Scoop ข่าว”

((ง) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

3.4 ข่าวสารที่ให้ความบันเทิง คือ ข้อมูล ข้อเท็จจริง หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่นำ
ออกเผยแพร่ต่อประชาชนมีจุดมุ่งหมายให้ผู้ชมได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน

จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีผู้เลือกรับชมรูปแบบรายการข่าวสารที่ให้ความ
บันเทิง ดังนี้

“รูปแบบรายการข่าวสารที่มีการสอดแทรกความบันเทิงเข้า
ไปด้วย”

((จ) ศัชณเศรษฐ์ เรืองเดชสุวรรณ: สัมภาษณ์)

3.5 ตลก/บันเทิง คือ เนื้อหาการนำเสนอที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้ชมได้รับความ
เพลิดเพลินแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ แสดงด้วยภาพ ได้แก่ ภาพเขียน หรือภาพถ่าย เช่น การ์ตูน
สำหรับเด็ก ภาพล้อ ทาการเมือง เป็นต้น และบรรยายด้วยข้อเขียน ได้แก่ เรื่องสนุก ๆ เช่น
นวนิยาย เรื่องแปล เรื่องสั้น เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีผู้เลือกรับชมรูปแบบรายการตลก/บันเทิง ดังนี้

“ตลกบันเทิง ช่วงเช้าก็ข่าวสาร ตอนเย็นก็พวกตลกอะไรดีดู
แล้วมันบันเทิงแต่ถ้าเสาร์ อาทิตย์ก็จะดูหนังหรือดูเกมโชว์บ้างเพราะ
บางทีอาจจะเอามาสอนเด็กบ้าง ในการทำอิเวนต์ ดูมุกต้องบ้าง”

((จ) ศรารุณ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

3.6 สกู๊ปข่าว คือ การนำเสนอ ข้อมูล ข้อเท็จจริง หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่นำ
ออกเผยแพร่ต่อประชาชนหรือใช้ประกอบการทำงานภายในหน่วยงาน ข่าวสารที่นำออกเผยแพร่
ต่อประชาชนนั้นอาจทำได้หลายลักษณะ เช่น ข่าว สารคดีหรือความรู้ทั่วไป ความคิดเห็นหรือ
วิเคราะห์ บันเทิง ธุรกิจหรือการโฆษณา เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีผู้เลือกรับชมรูปแบบสกู๊ปข่าว ดังนี้

“เป็นคนที่ชอบดู 2 ลักษณะ อันแรกคือเป็นเหมือน Scoop
ข่าวหรือสารคดีเชิงข่าว และอีกอันหนึ่งก็คือสารคดีที่มีคนตั้งใจ
ทำงานและผลิตสารคดีที่มีเนื้อหาดี ๆ ออกมา สารคดีที่มีมุมมองที่ลึก
ในเรื่งนั้นแล้วก็หาวิธีนำเสนอโดยที่ไม่น่าเบื่อ “

((ช) นฤมล วันทนิษฐ์: สัมภาษณ์)

3.7 ละคร คือ ศิลปะการแสดงที่เกิดขึ้นจากการนำภาพ ประสบการณ์ และ
จินตนาการของมนุษย์มาผูกเป็นเรื่องราวแล้วนำเสนอแก่ผู้ชมโดยมีผู้แสดงเป็นคนที่สื่อความหมาย
นอกจากนี้ ยังนักปราชญ์ นักการศึกษา ท่านผู้รู้ ได้ให้นิยามความหมายของละครแตกต่างกัน
ออกไป

จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีผู้เลือกรับชมรูปแบบรายการละคร ดังนี้

“รูปแบบรายการที่เลือกนั้น คือ อยากได้ละครที่สร้างสรรค์
ส่วนรูปแบบที่อยากดูนั้นอยากให้เป็นละครที่เป็นละครจริง ๆ ก็คือ
การทำละครต้องให้ความบันเทิงอย่างแท้จริงไม่ใช่เอาความก้าวร้าว
มาใส่ในบทละคร หรือเอาค่านิยมแปลก ๆ มานำเสนอนอกจากนี้
อยากดูสารคดีในด้านไหนก็ได้โดยให้มีกลุ่มเป้าหมายหลากหลายวัย

ไม่ใช่หนึ่งรายการที่มีกลุ่มเป้าหมายแต่หนึ่งกลุ่มคิดว่าสารคดีทุกวันนี้ยังขาดตรงนี้อยู่และสาระกับความบันเทิงนั้นไม่ยากให้แยกออกจากกันนี้คือรายการที่อยากดูซึ่งพอได้ชื่อว่าเป็นสารคดีก็จะมาในรูปแบบที่โบราณเชย ๆ ไม่น่าดูซึ่งจริง ๆ สามารถทำให้ความสนุกสนานกับสารคดีไปด้วยกันได้ ในเรื่องของข่าวก็อยากจะให้เป็นกลางไปเลยหรือไม่อย่างนั้นก็อยู่ข้างใดข้างหนึ่งเพราะจริง ๆ แล้วสื่อมวลชนจะไม่เป็นกลางก็ได้เพราะบางครั้งถ้าเป็นกลางแล้วก็อาจจะไม่รับผิดชอบต่อสังคม เช่น หากมีประเด็นที่สื่อมวลชนสามารถพิสูจน์ได้ว่าใครถูกใครผิดเพราะสื่อมวลชนเป็นคนที่มีข้อมูลทั้งสองฝ่ายก็น่าจะตัดสินได้เลยว่าใครถูกใครผิดและนำเสนอข่าวให้ประชาชนได้รู้ในด้านที่ถูกและผิดไปเลยทั้งนี้ต้องพิสูจน์ได้จริง ๆ ว่าผิดจริง ๆ ถึงจะนำเสนอได้”

((ณ) สิริพร กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า มีอาจารย์ 3 คน เลือกรับชมรูปแบบรายการประเภทสารคดี ทั้งสารคดีทั่วไป สารคดีเชิงข่าว สารคดีที่มีความสนุกสนานให้ความรู้ มีอาจารย์ 2 คน เลือกรับชมรูปแบบรายการวิเคราะห์ข่าว ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข่าวที่ระเียบครอบด้านทันสมัย และวิเคราะห์แบบเจาะลึก มีอาจารย์ที่เลือกรับชมในรูปแบบรายการสดทั้งในและนอกสถานที่ 1 คน นอกจากนี้เลือกรับชมข่าวสารที่สอดแทรกความบันเทิง 1 คน เลือกรับชมในรูปแบบรายการสื่อบข่าว 1 คน เลือกรับชมในรูปแบบรายการละครเชิงสร้างสรรค์ 1 คน และยังมีอาจารย์อีก 1 คน ที่เลือกรับชมตลก/บันเทิง คลกาวไรดี และภาพยนตร์

4. ความใกล้ชิดของเนื้อหาข่าวสารกับผู้ชม

อาจารย์แต่ละท่าน มีความใกล้ชิดของเนื้อหาข่าวสารที่แตกต่างกันดังที่นำเสนอ ต่อไปนี้

4.1 มีความใกล้ชิดเนื้อหามาก

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ระดับความใกล้ชิดเนื้อหา มาก มีดังนี้

“ใกล้ชิดพอสมควร ส่วนใหญ่จะรับชมในตอนเช้า และเย็น กลางวันจะไม่มีเวลา นอกจากบางวันที่ว่างในวันหยุดจะรับชมตลอด”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“มาก เพราะผมเป็นคนที่เปิดรับข่าวสารมากจะติดตามอยู่ตลอด”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“ใกล้ชิดเนื้อหาข่าวสาร ทาง หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น โดยส่วนมากรับข่าวสารผ่านช่องทางทางอินเทอร์เน็ต”

((จ) สัชนูเศรษฐ์ เรื่องเศรษฐวรรณ: สัมภาษณ์)

“ใกล้ชิดกับเนื้อหาค่อนข้างมากเพราะต้องการเอามาวิเคราะห์ เอามาพูดคุยกับเพื่อน กับที่บ้าน และก็นักศึกษาเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ค่อยจะบริโภคข่าวสารเราเลยต้องนำมาใช้ในการสอนด้วย”

((ฉ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

4.2 มีความใกล้ชิดเนื้อหาปานกลาง

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ระดับความใกล้ชิดเนื้อหาปานกลาง มีดังนี้

“พอประมาณ ส่วนมากต้องเป็นเนื้อหาที่น่าสนใจมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“เช้ากับเย็น พอเย็นกลับไปก็จะดูข่าวตอนเย็น สำคัญเลยต้องดูเช้ากับเย็นส่วนตอนกลางวันก็จะมีการเช็คข่าวทางอินเทอร์เน็ตบ้างแต่ไม่ค่อยได้ตามเท่าไร”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ใกล้ชิดระดับปานกลาง คือ ได้รับข่าวสารผ่านโทรทัศน์
อินเทอร์เน็ต วิทยุ อยู่บ้าง”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากล: สัมภาษณ์)

4.3 มีความใกล้ชิดเนื้อหาน้อย

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ระดับความใกล้ชิดเนื้อหา มีดังนี้

“ไม่มากเท่าไร คือ ช่วงเช้ากับค่ำไปเลย กลางวันไม่มีเวลา”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากล: สัมภาษณ์)

“ไม่มากเท่าไรมีอยู่ 2 เรื่องหลักๆ คือในเรื่องของการเมือง
และบทความที่เกี่ยวกับเรื่องของการเมืองแต่ก็ไม่ได้ใกล้ชิดมาก
เท่าไรแค่รับรู้เฉยๆ”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“ถ้าเทียบเป็นวันจะน้อยมากเพราะบางวันนี้แทบไม่ได้หยิบ
หนังสือพิมพ์หรือดูข่าวเลย อย่างมติชนนี่ชอบเพราะเค้าจะกรองสาระ
มาสรุปแล้วก็มียุติวิเคราะห์เหมือนกับเราได้อ่าน หนังสือพิมพ์
มาแล้วทั้ง 5 วัน จึงชอบลักษณะนี้”

((ซ) นฤมล วันทนิษฐ์: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมความใกล้ชิดเนื้อหาข่าวสารของอาจารย์มีความ
ใกล้ชิดมาก 4 คน (ก) (ข) (จ) (ญ) จะเปิดรับข่าวสารในช่วงเช้า กลางวัน และเย็น แต่จะมีความ
ใกล้ชิดเนื้อหาข่าวสารในช่วงเช้าและเย็นมากกว่าช่วงกลางวัน ด้วยเหตุที่ว่าทุกคนต้องทำงาน
ดังนั้น อาจารย์ท่านที่ 1 (ก) ส่วนใหญ่จะรับชมข่าวสารในตอนเช้าและเย็น และบางวันที่ว่างจะ
รับชมข่าวกลางวันด้วย ส่วนวันหยุดจะรับชมตลอด อาจารย์ท่านที่ 2 (ข) มีความใกล้ชิดมาก เพราะ
เป็นคนที่เปิดรับข่าวสารมากและตลอดเวลา อาจารย์ท่านที่ 6 (ฉ) จะรับชมข่าวสารช่วงเช้า และเย็น
อาจารย์ท่านที่ 10 (ญ) ใกล้ชิดข่าวค่อนข้างมาก เพราะต้องการเอาวิเคราะห์พูดคุยกับเพื่อน ที่บ้าน
และนักศึกษา เพื่อใช้สอนนักศึกษา ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ชอบบริโภคว่า และมี อาจารย์ 4 คนที่
มีความใกล้ชิดข่าวปานกลาง เช่น อาจารย์ท่านที่ 3 (ค) มีความใกล้ชิดไม่มากเท่าไร คือ จะดูในช่วง

เช้า และค่ำ กลางวันไม่ค่อย อาจารย์ท่านที่ 4 (ง) รับชมข่าวพอประมาณและจะเป็นเนื้อหาที่น่าสนใจเท่านั้นหรือมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน อาจารย์ท่านที่ 7 (ช) จะรับชมอยู่ 2 เรื่องหลักๆ คือ ข่าวการเมือง และบทความเกี่ยวกับการเมือง อาจารย์จะใกล้ชิดเนื้อหาข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น โดยส่วนมากรับข่าวสารผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต ทำนองเดียวกันกับอาจารย์ท่านที่ 9 (ฌ) ก็รับข่าวสารผ่านโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต วิทยุอยู่บ้าง และมีอาจารย์ที่มีความใกล้ชิดเนื้อหาข่าวสารน้อย 2 คน ได้แก่อาจารย์ท่านที่ 5 (จ) โดยส่วนมากรับข่าวสารผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต ใกล้ชิดหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และอาจารย์ท่านที่ 8 (ซ) บอกว่าบางวันแทบไม่ได้ดูข่าวเลย ยกเว้นหนังสือพิมพ์มติชน เพราะมติชนจะกรองเอาสาระมาสรุป และมีบทวิเคราะห์เปรียบเทียบกับได้อ่านหนังสือพิมพ์มาแล้วทั้ง 5 วัน จึงชอบหนังสือพิมพ์มติชนมาก

5. ระยะเวลาในการรับชม

อาจารย์แต่ละท่านมีระยะเวลาในการรับชมที่ค่อนข้างไม่แตกต่างกัน ดังนำเสนอต่อไปนี้

5.1 ช่วงเช้า

“เช้า 2 ชั่วโมง เย็น 2 ชั่วโมง ช่วงกลางวันแล้วแต่โอกาส ส่วนใหญ่ก็ประมาณ 1 ชั่วโมง”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“เช้า 6.00 – 8.00 น.ประมาณ 2 ชั่วโมง เย็นตั้งแต่ 17.00 – 24.00 น. ประมาณ 7 ชั่วโมง ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับรายการและความน่าสนใจของรายการ”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

5.2 ช่วงบ่าย

“3 – 5 ชั่วโมง ต่อวัน”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“2-3 ชม.ต่อวัน ขึ้นอยู่กับเวลาว่างและความน่าสนใจของ
รายการ”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

5.3 ช่วงเย็น

“4 ชั่วโมง ต่อวัน (เช้า 2 ชั่วโมง เย็น 2 ชั่วโมง) ช่วงกลางวัน
รับข่าวสารทาง อินเทอร์เน็ต”

((จ) สัชนุเศรษฐ์ เรื่องเศรษฐวรรณ: สัมภาษณ์)

“เช้าก็ประมาณ 20 นาที เย็นก็ใช้เวลาเยอะหน่อยเป็นชั่วโมง
ทุกเช้าและตอนเย็นเป็นเวลาหลาย ชั่วโมง”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ตอนเช้าประมาณ 1 ชั่วโมง ช่วงเย็นก็ประมาณ 3 ชั่วโมง”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“วันธรรมดา 6 ชั่วโมงต่อวัน เช้าประมาณ 2 ชั่วโมง เย็นก็ประมาณ 3-4 ชั่วโมง
เสาร์ อาทิตย์ ก็น่าจะ 4-5 ชั่วโมงได้”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

5.4 ช่วงกลางคืน

“ก็ประมาณไม่เกิน 3 ชั่วโมงต่อวันนะครับ จะเริ่มดูตั้งแต่ 3
ทุ่มครึ่งและก็ไปจบที่ประมาณเที่ยงคืน”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“ถ้าเป็นวันธรรมดานี้ก็จะดูช่วงเย็นกับช่วงสัก 4-5 ทุ่ม
ประมาณ 2 ชั่วโมงต่อวัน ถ้าเป็น เสาร์ อาทิตย์ ก็จะมากขึ้นประมาณ
4-5 ชั่วโมงได้”

((ซ) นฤมล วันทนิษฐ์: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์มีระยะเวลาในการรับชมเป็น 4 ช่วงเวลา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ อาจารย์ที่มีระยะเวลาในการรับชมในช่วงเย็นจำนวน 6 คน อาจารย์ที่มีระยะเวลาในการรับชมช่วงเช้า จำนวน 5 คน อาจารย์ที่มีระยะเวลาในการรับชมช่วงกลางวันจำนวน 3 คน อาจารย์ที่มีระยะเวลาในการรับชมช่วงบ่าย จำนวน 2 คน นอกจากนี้ไม่ระบุช่วงเวลาในการรับชม จำนวน 2 คน คือ อาจารย์ท่านที่ 3 ใช้เวลาชมประมาณ 3-4 ชม./วัน และอาจารย์ท่านที่ 4 ใช้เวลาในการรับชมประมาณ 2-3 ชม./วัน ขึ้นอยู่กับเวลาว่างและความน่าสนใจของรายการดังนั้นจากผลการวิจัยจึงสามารถอธิบายได้ดังนี้ คือ อาจารย์โดยส่วนใหญ่ มีระยะเวลาในการรับชมที่เหมือนกัน คือ จะเป็นช่วงเช้า 2 ชั่วโมง และในช่วงเย็นมีระยะเวลาในการรับชมมากกว่า 3 ชั่วโมง ขึ้นไป ส่วนในช่วงกลางวัน อาจารย์ส่วนน้อยที่มีระยะเวลาในการรับชมประมาณ 1 ชั่วโมง บางท่านก็รับข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต เพราะทุกท่านในเวลากลางวัน ปฏิบัติหน้าที่ เป็นผู้สอนทั้งหมด เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ อาจารย์มีระยะเวลาในการรับชมโทรทัศน์ เช้า 2 ชั่วโมง เวลาตอนเย็น 7 ชั่วโมง อาจารย์ ญ มีระยะเวลาในการรับชม เช้า 2 ชั่วโมง เย็น 3-4 ชั่วโมง เสาร์อาทิตย์ 4-5 ชั่วโมง อาจารย์ ัง มีระยะเวลาในการรับชม เช้า 2 ชั่วโมง ตอนเย็น 3 ชั่วโมงขึ้นไป อาจารย์ ก มีระยะเวลาในการรับชมเช้า 2 ชั่วโมง กลางวัน 1 ชั่วโมง และตอนเย็น 2 ชั่วโมง อาจารย์ จ มีระยะเวลาในการรับชม เช้า 2 ชั่วโมง กลางวัน รับข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต และตอนเย็น 2 ชั่วโมง อาจารย์ ค มีระยะเวลาในการรับชม 3-5 ชั่วโมงต่อวัน อาจารย์ ฒ มีระยะเวลาในการรับชม เช้า 1 ชั่วโมง ตอนเย็น 3 ชั่วโมง อาจารย์ ช มีระยะเวลาในการรับชม เย็น 3 ชม. อาจารย์ ซ มีระยะเวลาในการรับชมประมาณ 2 ชั่วโมงต่อวัน ถ้าเป็นเสาร์อาทิตย์ 4-5 ชั่วโมง และอาจารย์ ฉ รับชมเช้าประมาณ 20 นาที เย็นหลายชั่วโมง และยังพบอีกว่า อาจารย์ ซ และอาจารย์ ญ จะใช้เวลาเสาร์อาทิตย์รับชมโทรทัศน์ประมาณ 4-5 ชั่วโมง

6. ความถี่ในการรับชม

อาจารย์ในส่วนใหญ่รับชมโทรทัศน์ทุกวันดังที่จะนำเสนอต่อไป

6.1 รับชมทุกวัน

“ทุกวัน แต่ไม่ทั้งวัน”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ขึ้นอยู่กับความน่าสนใจและความคุ้มค่าของเวลาที่ใช้น

การรับชมรายการ ส่วนมากก็จะดูทุกวัน”

((ข) เสรี ปางซาง: สัมภาษณ์)

“ทุกวัน”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ทุกวัน”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ทุกวัน”

(จ, สัมภาษณ์. กรกฎาคม 2551)

“ทุกวัน”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ทุกวันจันทร์-ศุกร์ คอนเสิร์ตจะดูข่าว คอนเสิร์ตจะดูข่าว ละคร
สารคดี และเสาร์ อาทิตย์จะเหมือนกัน”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ทุกวัน เช้ามาก็เปิดทีวี”

(ญ, สัมภาษณ์. สิงหาคม 2551)

6.2 รับชมไม่ทุกวัน

“ก็ไม่ทุกวันนะครับ ก็ประมาณ 5 วันต่ออาทิตย์ (สัปดาห์)”

((ข) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“2-3 วันต่อสัปดาห์”

((ช) นฤมล วันทนิษฐ์: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่าความถี่ในการรับชมโทรทัศน์ของอาจารย์ คือ มีอาจารย์ที่รับชมโทรทัศน์ “ทุกวัน” หรือ 7 วัน/สัปดาห์ จำนวน 7 คน มีอาจารย์ที่รับชมโทรทัศน์ 5 วัน/สัปดาห์ จำนวน 2 คน มีอาจารย์ที่รับชมโทรทัศน์ 2-3 วัน/สัปดาห์ จำนวน 1 คน ดังนั้นสรุปว่า อาจารย์โดย

ส่วนมากเข้าชมโทรทัศน์ทุกวัน คือ 7 วันต่อสัปดาห์ ยกเว้น อาจารย์ ช. มีความถี่ในการเข้าชมโทรทัศน์ประมาณ 5 วันต่อสัปดาห์ และ อาจารย์ ช.รับชมโทรทัศน์ 2-3 วันต่อสัปดาห์

7. สถานที่ในการรับชม

สถานที่ที่อาจารย์รับชมโทรทัศน์ทุกคนรับชมโทรทัศน์ที่บ้านและก็มีที่ทำงานบ้างคือ อาจารย์ ก. อาจารย์ ข. อาจารย์ จ. และ อาจารย์ ฉ. ดังที่จะได้นำเสนอต่อไปนี้

7.1 ที่บ้าน

แบ่งเป็นอาจารย์ ผู้ชายชาย 7 คน

“บ้านและที่ทำงานบ้าง”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“บ้านและที่ทำงาน”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“บ้าน”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“บ้าน”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“บ้าน/ที่ทำงาน”

((จ) ศัชนุเศรษฐ์ เรื่องเดชสุวรรณ: สัมภาษณ์)

“บ้าน”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ส่วนมากเป็นที่บ้านครับ”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

แบ่งเป็นอาจารย์ผู้หญิง 3 คน

“บ้าน”

((ซ) นฤมล วันทนีย์: สัมภาษณ์)

“บ้าน”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“บ้านและที่ทำงานบ้าง”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

7.2 ที่ทำงาน

แบ่งเป็นอาจารย์ผู้ชาย 3 คน

“บ้านและที่ทำงานบ้าง”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“บ้านและที่ทำงาน”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“บ้าน/ที่ทำงาน”

((จ) สัชนูเศรษฐ์ เรื่องเศรษฐ์: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า มีทั้งอาจารย์ชายและหญิง รับชมรายการโทรทัศน์ที่บ้าน คือ เป็นอาจารย์ชาย 7 คน เป็นอาจารย์หญิง 3 คน และยังพบอีกว่า มีอาจารย์ชาย 2 คน ที่รับชมโทรทัศน์ที่ทำงานด้วย คือ อาจารย์ท่านที่ 1 (ก) และอาจารย์ท่านที่ 5 (ข) ในส่วนของอาจารย์หญิงมี 1 คน ที่รับชมโทรทัศน์ที่ทำงานบ้าง คือ อาจารย์ท่านที่ 10 (ญ)

สรุปผลการวิจัย

พฤติกรรมการรับชมโทรทัศน์

ประเภทรายการที่เลือกรับชม อาจารย์มีพฤติกรรมการรับชมโทรทัศน์ประเภท รายการที่เลือกรับชม คือ ประเภทข่าวมี 4 คน โดยจะเป็นรายการข่าวตอนเช้า รายการสรุปข่าว รายการข่าวข้นคนข่าว และวิเคราะห์ข่าว รายการที่เลือกรับชมรองลงมาเรียงลำดับได้ดังต่อไปนี้ คือ ประเภทสารคดีมี 2 คน โดยจะเป็นรายการสารคดีที่ให้ความรู้รอบตัว และสารคดีทั่วไป รายการที่เลือกรับชมประเภทหลากหลายมี 2 คน ซึ่งจะรับชมทั้ง ข่าว สารคดี เกมโชว์ทางวิทยาศาสตร์ ละคร จิตคอม บ้านเทิดถลกโปกสา เลือกรับชมละครมี 1 คน โดยเลือกรับชมละครที่ไม่ซ้ำและเลือกรับชมรายการประเภทธุรกิจมี 1 คน

เนื้อหาที่เลือกรับชม พบว่ามีอาจารย์ 4 คนที่เลือกรับชมเนื้อหาข่าวสารที่ให้ความรู้ ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวดังประเทศ และข่าวบันเทิง มี 2 คน เลือกรับชม ดลก/บันเทิง โดยจะเลือกรับชมเนื้อหาที่มีความสนุกสนานมีความบันเทิงแบบไม่รุนแรงและยังมีเนื้อหาที่อาจารย์อีก 2 คน เลือกรับชม คือ วิชาการสร้างสรรค์ และวิชาการที่ให้ความรู้ นอกจากนี้ยังพบอีกว่ามีอาจารย์ 1 คน เลือกรับชมเนื้อหาประเภทภาพยนตร์ และอาจารย์อีก 1 คน เลือกรับชมเนื้อหาประเภทสารคดี

รูปแบบเนื้อหาที่เลือกรับชม มีอาจารย์ 3 คน ที่เลือกรับชมรูปแบบรายการประเภทสารคดี เป็นสารคดีทั่วไป สารคดีเชิงข่าว สารคดีที่สนุกสนานให้ความรู้ มีอาจารย์ 2 คน เลือกรับชมรูปแบบรายการวิเคราะห์ข่าว เป็นการวิเคราะห์ที่ละเอียดรอบด้านทันสมัย และวิเคราะห์แบบเจาะลึก นอกนั้น มีอาจารย์เลือกรับชมในแต่ละรายการ รายการละ 1 คน ดังนี้ คือ รูปแบบรายการสดทั้งในและนอกสถานที่ 1 คน เลือกรับชมข่าวสารที่สอดแทรกความบันเทิง 1 คน เลือกรับชมรายการสื่ूपข่าว 1 คน เลือกรับชมรายการละครสร้างสรรค์ 1 คน และเลือกรับชมรายการ ดลก/บันเทิงแก็ 1 คน

ความใกล้ชิดเนื้อหาข่าวสารของผู้รับชม พบว่าอาจารย์มีความใกล้ชิดเนื้อหาข่าวสารมาก 4 คน โดยจะเปิดรับชมข่าวสารในช่วงเช้า และเย็น ช่วงกลางวันจะมีบ้างเป็นบางวัน วันหยุดจะรับชมข่าวสารตลอดวัน มีอาจารย์ 4 คน ที่มีความใกล้ชิดเนื้อหาข่าวสารปานกลางโดยจะรับชมข่าวสารในช่วงเช้า-เย็น ในระยะเวลาพอประมาณ และบางท่านจะรับชมข่าวสารที่น่าสนใจและมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน หรือ ข่าวการเมืองบ้าง และมีอาจารย์ 2 คน ที่มีความใกล้ชิดเนื้อหาข่าวสารน้อยเพราะจะรับชมข่าวสารผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น บางวันไม่ดูหรือรับชมข่าวสารจากโทรทัศน์เลย

ระยะเวลาในการรับชม มีอาจารย์รับชมโทรทัศน์ในระยะเวลาช่วงเย็น จำนวน 6 คน มีอาจารย์รับชมโทรทัศน์ช่วงเช้า จำนวน 5 คน ช่วงระยะเวลากลางวัน จำนวน 3 คน ระยะเวลา กลางวัน(บ่าย) จำนวน 2 คน นอกจากนี้ไม่ระบุเวลาชัดเจน จำนวน 2 คน ระบุแต่เพียงว่าใช้ ระยะเวลาในการรับชมประมาณ 3-4 ชม./วัน จำนวน 1 คน และ 2-3 ชม./วัน จำนวน 1 คน และยัง พบอีกว่าจะรับชมเมื่อไหร่ขึ้นอยู่กัเวลาและความน่าสนใจของรายการ

ความถี่ในการรับชม มีอาจารย์ที่รับชมโทรทัศน์ “ทุกวัน” คือ 7 วัน/สัปดาห์ จำนวน 7 คน มีอาจารย์รับชมโทรทัศน์ 5 วัน/สัปดาห์ จำนวน 2 คน และมีอาจารย์รับชมโทรทัศน์ 2-3 วัน/สัปดาห์ จำนวน 1 คน

สถานที่ในการรับชมโทรทัศน์ มีอาจารย์ชายรับโทรทัศน์ที่บ้าน จำนวน 7 คน มี อาจารย์หญิงรับชมโทรทัศน์ที่บ้าน จำนวน 3 คน และยังพบอีกว่า อาจารย์ชาย 2 คน ที่รับชม โทรทัศน์ที่ทำงานบ้าง อาจารย์หญิง 1 คน ที่รับชมโทรทัศน์ที่ทำงานบ้าง

ผลการวิจัยพบว่า มีทั้งอาจารย์ชายและอาจารย์หญิงรับชมโทรทัศน์ที่บ้าน คือ เป็น อาจารย์ ชาย 7 คน เป็นอาจารย์ หญิง 3 คน และยังพบอีกว่ามีอาจารย์ชาย 2 คนที่รับชมโทรทัศน์ที่ ทำงาน คือ อาจารย์ท่านที่ 1 (ก) และอาจารย์ท่านที่ 5 (จ) ในส่วนของอาจารย์หญิงมี 1 คน ที่รับชม โทรทัศน์ที่ทำงานบ้าง คือ อาจารย์ท่านที่ 10 (ญ)

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 พฤติกรรมการรับชมโทรทัศน์

ประเภทรายการที่เลือกรับชม โดยส่วนใหญ่เลือกรับชม รายการข่าวคอนเสิร์ต รายการสรุปข่าว ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวขึ้นคนข่าว ข่าวการเมืองการวิเคราะห์ข่าว สรุปก็คือประเภท รายการที่รับชมส่วนใหญ่ก็คือ ข่าวหนักนั่นเอง เพราะข่าวหนักหมายถึงข่าวที่มีเนื้อหาสาระมุ่งให้ ความรู้มากกว่าความบันเทิงเป็นเรื่องราวที่เข้าใจยากผู้รับข่าวสารจะต้องมีภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องราว นั้นๆจึงจะเข้าใจและผู้รับสารมักจะนำไปคิดและตรึกตรองหลังการรับชมข่าวสารนั้นแล้ว (ฉอาน วุฑฒิกรรมรักษา, 2536: 22-25) หรือข่าวหนักเป็นข่าวที่ให้ความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ในสังคม ให้ความรู้ความเข้าใจและข้อคิดแก่ประชาชนก่อให้เกิดความคิดต่อเนื่องแก่ผู้อ่านมากกว่าจะเป็น เพียงตอบสนองอารมณ์ความอยากรู้อยากเห็นเพียงอย่างเดียว เช่น ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการเมืองสังคม สิ่งแวดล้อม เป็นต้น (มาลี บุญวิพันธุ์, 2537: 26) รองลงมาอาจารย์หลายท่านเลือกรับชม รายการ สารคดี เป็นสารคดีที่ให้ความรู้รอบตัว สารคดีเกมโชว์ทางด้านวิทยาศาสตร์ เกมโชว์ของ ต่างประเทศ กบนอกกะลา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสารคดีน่าสนใจมีสาระและให้ความเพลิดเพลินแก่ ผู้อ่าน นอกจากนี้อาจารย์หลายท่านที่ชอบรับชมโทรทัศน์ในรายการบันเทิง รายการบันเทิงที่

สร้างสรรค์ รายการบันเทิงที่ตลกโปกฮา รายการทอล์คโชว์ รายการละครซิทคอม ละครไทยและพบว่าเลือกรับชมในรายการธุรกิจหนึ่งคนและการที่ผู้รับชมเลือกรับชมรายการบันเทิงนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงจากโลกแห่งความเป็นจริง และผ่อนคลายความเครียด(อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2547: 526) และยังคงได้จากอาจารย์บางท่านจะดูข่าวโทรทัศน์ในระหว่างอาหารเย็นและดูละครโทรทัศน์ก่อนเข้านอน

เนื้อหาที่เลือกรับชมโดยส่วนใหญ่จะเลือกรับชมเนื้อหาข่าวที่ให้ความรู้แนววิชาการสอแตก ข่าวสารทั่วไป ข่าวสร้างสรรค์ ข่าวเศรษฐกิจ การเมืองและข่าวที่เป็นสาระ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้รับชมเป็นอาจารย์ที่มีระดับการศึกษาสูงทุกท่าน และมีระดับอายุ 30 ปีขึ้นไปทุกท่านทรรสนะในการเลือกรับชมเนื้อหาโทรทัศน์ จึงเป็นข่าวที่หนักมากกว่าข่าวเบา สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2540: 944-947) ที่เขียนไว้ว่า คนที่มีการศึกษาสูงจะสนใจข่าวที่มีเนื้อหาสาระที่มีแนววิชาการสอแตกและจะเลือกรับข่าวสารที่สร้างสรรค์มากกว่าข่าวบันเทิงไร้สาระและยังสอดคล้องกับ พิระ จิระโสภณ (2532: 26) ได้เสนอทฤษฎีการสื่อสารมวลชนจากแนวคิดนี้กล่าวว่ามีหลายปัจจัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการรับข่าวของผู้รับสารคือ เพศ อายุ การศึกษาและสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมนอกจากนี้ก็ยังพบว่า อาจารย์อีกส่วนหนึ่งจะเลือกรับชมในเนื้อหาบันเทิงเชิงสร้างสรรค์มากกว่าไร้สาระและเลือกรับชมบันเทิงที่ตลกสนุกสนานเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดบ้าง สารคดีที่เนื้อหาหลากหลายมุมมองก็มีเลือกรับชมบ้าง

รูปแบบรายการที่ต้องการรับชม โดยส่วนใหญ่เลือกรูปแบบรายการที่เป็นสารคดีที่ให้ความรู้ สารคดีเพื่อการศึกษา ให้ความรู้ประเภท Edutainment เช่น สารคดีเชิงวิทยาศาสตร์ สารคดีเชิงข่าว สารคดีที่สนุกสนานให้ความรู้สารคดีที่มีเนื้อหาดี ๆ ดึงใจผลิต สารคดีที่มีมุมมองลึกในเรื่องรานั้นๆและมีวิธีนำเสนอที่ไม่น่าเบื่อ สารคดีด้านใหม่ที่มีกลุ่มเป้าหมายหลาย ๆ วัยทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มผู้รับชมเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงหรือสูงด้วยวุฒิและคุณวุฒิจึงเลือกรูปแบบรายการที่เหมาะสมกับความต้องการของตนได้โดยรวมทั้งจะมีมองถึงรายการที่มีประโยชน์มีคุณค่าได้ชัดเจนกว่าแม้กระทั่งรูปแบบที่ต้องการรับชม อันดับรองลงมาก็จะเป็น ข่าวที่เจาะลึก ข่าวที่น่าสนใจอย่างทันสมัยที่น่าสนใจ Scoop ข่าว ข่าวสร้างสรรค์ ข่าวที่สอแตกความบันเทิงและข่าวที่เป็นกลางในต้องเป็นข่าวบันเทิงในผู้รับชมกลุ่มนี้จะเลือกรูปแบบบันเทิงที่สร้างสรรค์รายการสนทนาทั้งในและนอกสถานที่ รายการเทคโนโลยีพื้นบ้านที่ให้ความรู้แก่สังคมท้องถิ่นรวมถึง ตลกบันเทิง คลกาวไรตี้ เกมโชว์บ้างและละคร ต้องเป็นละครที่สร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังได้รับข้อเสนอแนะไปด้วยคือรายการบันเทิงที่น่าสนใจไม่ควรซ้ำซากจำเจและไม่ควรมุ่งเป้าหมายไปที่วัยรุ่นเพียงอย่างเดียวและรายการควรตอบสนองความต้องการจริง ๆ ของผู้รับสารละครก็เป็นละครจริง ๆ คือให้ความบันเทิงอย่างแท้จริงไม่น่าความก้าวร้าวค่านิยมแปลก ๆ มานำเสนอสารคดีก็ให้มองเป้าหมายหลาย ๆ กลุ่ม

รายการจึงจะขึ้นหัตถ์อยู่ได้ การนำเสนอข่าวก็ควรนำเสนอข่าวที่เป็นกลาง สอดคล้องกับ ชูศักดิ์ ร่องสวัสดิ์ (2537: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าชมรายการจะมีพฤติกรรมเจาะจงในการแสวงหาข่าวใช้สื่อตามความพอใจและความต้องการ

ความใกล้ชิดเนื้อหาข่าวสารกับผู้รับชมโดยส่วนใหญ่อาจารย์มีความใกล้ชิดมาก คือ จะเปิดรับข่าวสารในช่วงตอนเช้า กลางวันและเย็น แต่จะเป็นช่วงเช้าและเย็นมากกว่ากลางวัน เพราะอาจารย์ทุกท่านมีภาระหน้าที่สอนหนังสือในตอนกลางวัน ยกเว้นอาจารย์บางท่านจะรับข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตในเวลากลางวัน หรืออ่านจากหนังสือพิมพ์

ระยะเวลาในการรับชมโดยส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการรับชมที่เหมือนกันคือช่วงเช้า 2 ชั่วโมง และในช่วงเย็นมีระยะเวลาในการรับชมมากกว่า 3 ชั่วโมงขึ้นไป ส่วนในช่วงกลางวัน อาจารย์จะมีเวลาในการรับชมน้อย เพราะมีภาระหน้าที่สอนหนังสือแก่นักศึกษา บางท่านก็จะรับข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตแทน ส่วนในวันหยุด เสาร์ อาทิตย์ จะมีระยะเวลาในการรับชมประมาณ 4-5 ชั่วโมง

ความถี่ในการรับชม อาจารย์ส่วนใหญ่รับชมโทรทัศน์ทุกวันซึ่งเป็นวิถีชีวิตของคนในวัยนี้จะชอบรับชมข่าวสารจากโทรทัศน์ทุกวัน เพราะจะมองเห็นความสำคัญ ความคุ้มค่า และประโยชน์ของการรับชมโทรทัศน์ได้อย่างชัดเจน จากการสัมภาษณ์บางท่านจะตอบว่า จะต้องรับชมโทรทัศน์ทุกวันเป็นชีวิตจิตใจมาอย่างนั้นจะไม่ทันต่อเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ดังนั้นจึงติดตามตลอดทุกวัน

สถานที่ในการรับชม อาจารย์ทุกคนจะรับชมโทรทัศน์ที่บ้านของตนเองและจะรับชมที่ทำงานบ้าง เมื่อเวลาในตอนกลางวันที่มาทำงานหรืออยู่ที่ทำงานแสดงให้เห็นว่าคนในวัยอายุ 30 ปีขึ้นไปแล้ว จะมีความต้องการและความสนใจต่อการรับชมโทรทัศน์มาก เพื่อต้องการบริโภคข่าวสาร โดยส่วนใหญ่ และอาจชมหรือเลือกความสะดวกสบายคือที่บ้านของตนเอง

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการรับชม และการใช้ประโยชน์จากการรับชม

ความพึงพอใจและทรงสนะต่อรายการ มองเมืองเหนือ ในแต่ละช่วง

1. ช่วงโตะข่าว

เป็นรูปแบบของการนำเสนอข่าวสาร เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขต 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับมาก

“ก็คิดว่าอยู่ในระดับที่ดี ควรปรับปรุงการดำเนินรายการ ให้กระชับกระเจงมากกว่านี้จะดูตื้นตื้นมากขึ้น ปรับปรุงวิธีการการนำเสนอ เช่น ควรที่จะมาวิเคราะห์ข่าวให้ฟังไม่ใช่มาพูดข่าวให้ฟังก็จะดีมาก”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“ถ้าในแง่ดีก็คือว่าเนื่องจาก ที่วิมันเป็นสื่อที่ไม่คงทนถาวร การนำเสนอข่าวซ้ำนี้มันเป็นผลดีต่อคนที่ยังไม่ได้ดูแต่ในเรื่องของเนื้อหาตัวเองก็เกินไป อีกส่วนหนึ่งมันเป็นองค์กรของรัฐด้วยส่วนใหญ่ข่าวที่ออกไปก็จะเป็นข่าวของหน่วยงานราชการเป็นส่วนใหญ่เลยไม่ค่อยได้ประโยชน์ต่อประชาชน”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“พึงพอใจดี แต่ติดตรงที่เนื้อหาข่าวสารไม่สดใหม่ทันต่อเหตุการณ์ ผู้ชมเลยไม่ได้มีส่วนร่วมต่อเหตุการณ์ ควรมีการวิเคราะห์ที่มีความละเอียดมากกว่านี้ในส่วนเนื้อหาของข่าว”

((จ) สัชญเศรษฐ์ เรืองเดชสุวรรณ: สัมภาษณ์)

“ช่วงข่าวก็โอเคนะดี เพราะมันเป็นข่าวของบ้านเราเองทำให้คนในบ้านเรารู้ข่าวหลาย ๆ ตัวของบ้านเราทำให้ไม่ตกประเด็นไป เพราะส่วนใหญ่ที่เราดูจากช่องอื่นก็เป็นข่าวทั่ว ๆ ไปของทั้งประเทศ อันนี้ก็ดีทำให้เรารู้ข่าวสารของบ้านเราว่าเป็นยังไง”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับปานกลาง

“ระดับปานกลางพอสมควร แต่ควรปรับปรุงรูปแบบการดำเนินรายการให้เป็นธรรมชาติมากกว่านี้ และควรเป็นการเล่าข่าวการวิเคราะห์มากกว่าการอ่านข่าวให้ฟังเฉย ๆ ส่วนข่าวที่นำมาเสนอนั้น ส่วนมากเป็นข่าวที่ไม่ค่อยมีความสำคัญกับ

ชีวิตประจำวันมากเท่าไร จะเป็นข่าวประชาสัมพันธ์ หรือการ
ประชุมมากกว่า”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“พอประมาณ เป็นการนำเสนอข่าวที่เกิดขึ้นแล้วมานำเสนอ
ซ้ำเลยเป็นการนำเสนอที่เก่าและซ้ำไป แต่ดีในส่วนของผู้ชมที่พลาด
การชมข่าวที่ผ่านมา และก็ดีในด้านการติดตามข่าวสารที่ต่อเนื่อง แต่
ควรนำเสนอข่าวสารที่กระชับกว่านี้จะดีมาก”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ก็ชอบ มันก็เหมือนเป็นลักษณะของการสรุปข่าว เท่าที่เห็น
มีเฉพาะข่าวทางเหนือบางครั้งมันมีประเด็นอะไรที่มันเป็นประเด็น
ระดับประเทศที่คนภาคเหนือควรจะรู้ก็ควรจะเอามาใส่บ้าง อาทิษฐ์ละ
ครั้งก็ได้สรุปให้ดูสัก 1 วัน”

((ข) นฤมล วันทนิษฐ์: สัมภาษณ์)

“พอสมควร เพราะไม่ค่อยมีประเด็นข่าวที่โดดเด่นและ
น่าสนใจ เลยทำให้ช่วงนี้ดูธรรมดาไม่น่าติดตามเพราะข่าวที่นำเสนอ
ส่วนมากก็จะเน้นไปที่ข่าวของส่วนราชการเป็นหลัก เพราะจริง ๆ
แล้วต้องการทราบความเคลื่อนไหวของสังคมทางภาคเหนือมากกว่า
ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง มีเหตุการณ์อะไร ๆ ที่สำคัญกับเราบ้าง”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับน้อย

“ดูแล้วก็เหมือนข่าวทั่ว ๆ ไปก็ไม่ค่อยมีอะไรที่โดดเด่นมาก
สิ่งที่ทำให้โดดเด่นก็อาจจะจะเป็นประเด็นข่าวซะมากกว่าถ้าเป็นไป
ได้นี้อาจจะเป็น Scoop เจาะลึกลงไปเลยก็จะดูไม่ค่อยเหมือนกับข่าว
ทั่ว ๆ ไปน่าจะมีที่ตรงนั้นจะครบก็จะทำให้ดีขึ้น”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“แบ่งเป็น 2 ประเด็นที่ดู คือ รูปแบบการนำเสนอที่พึงพอใจ ส่วนประเด็นที่ 2 คือ เนื้อหาน่าจะมี Scoop ที่เจาะลึกเพิ่มมากขึ้น และคิดว่าข่าวที่นำเสนอจะเป็นลักษณะเพื่อให้ทราบทั่วไป น่าจะเป็น ลักษณะให้ความรู้โดยละเอียดมากขึ้น”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า มีอาจารย์ที่มีความพึงพอใจในช่วงไตรมาสที่อยู่ในระดับมาก 4 คน มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง 4 คน และมีความพึงพอใจในระดับน้อย 2 คน นอกจากนี้ยังพบว่าอาจารย์หลายท่านให้ความเห็นว่า ควรปรับปรุงวิธีการนำเสนอให้มีความกระชับกระเฉง มากกว่านี้ไม่ควรเน้นการพูดให้ฟังควรเป็นการวิเคราะห์ข่าว เนื้อหาที่นำเสนอไม่ควรซ้ำและเก่าเกินไปส่วนใหญ่เป็นข่าวของภาครัฐประชาชนไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควรเนื้อหาข่าวควรสดทันต่อเหตุการณ์วิเคราะห์เนื้อหาข่าวให้ละเอียดกว่านี้ เนื้อข่าวยังไม่โดดเด่นน่าสนใจ ควรมีScoop ที่เจาะลึกลงไปเลย ข่าวบางข่าวควรเป็นระดับประเทศควรนำมาเสนอให้คนภาคเหนือได้ดูบ้างหรือสรุปให้ฟังสัก 1 วัน และควรเพิ่มความเคลื่อนไหวทางสังคมภาคเหนือหรือเหตุการณ์สำคัญ ๆ ของภาคเหนือให้มากขึ้นและยังพบอีกว่าในส่วนที่ดีของช่วงไตรมาสคือ การเสนอข่าวซ้ำหรือข่าวเก่าก็จะช่วยให้ผู้ที่พลาดชมที่ผ่านมาได้รับชมใหม่และติดตามข่าวที่ต่อเนื่องได้เป็นข่าวที่เกี่ยวกับท้องถิ่นภาคเหนือ โดยเฉพาะซึ่งทำให้คนท้องถิ่นไม่ตกข่าวและเป็นข่าวที่เกี่ยวกับหน่วยงานราชการมากดีสำหรับคนที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ได้

2. มองเมืองเหนือผ่านทางหนังสือพิมพ์

เป็นรูปแบบของการนำเสนอ โดยการวิเคราะห์ข่าวจากเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น (ภาคเหนือ) คือ หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ และหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับมาก

“เป็นช่วงที่ดี เพราะคนไทยอ่านหนังสือน้อย มีคนมาอ่านหนังสือให้ฟังยิ่งดี โดยส่วนมากรู้สึกว่ามีมาให้หน้าหนักกับหนังสือพิมพ์เล่มใดเล่มหนึ่งมากเกินไปหรือเปล่า”

((จ) ศัชณุเศรษฐ์ เรื่องเศรษฐวรรณ: สัมภาษณ์)

“ก็โอเคนะ แต่มันก็เหมือน ๆ กับรายการอื่น ๆ ที่เห็น ๆ เป็นแนวเดียวกันตลอด ควรมีการอ้างอิง หนังสือพิมพ์ที่เป็นของส่วนกลางบ้างก็ดีในบางหัวข้อ เช่นของ ไทยรัฐ เคลรินทร์ และก้อยกล่าวถึง หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของเรา”

((จ) สราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“พึงพอใจ ทั้งวิธีการนำเสนอ และเนื้อหา เข้าใจง่ายดี”

((ฉ) ศิริพร กิตติวรากล: สัมภาษณ์)

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับปานกลาง

“พอใจในระดับปานกลาง เพราะหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ไม่ค่อยนำเสนอข่าวที่ถูกต้องเป็นกลางเท่าที่ควร ส่วนใหญ่จะเน้นไปปรับข้อมูลข่าวสารทางส่วนกลางมากกว่า เพราะมันครอบคลุมทั้งหมดของข่าวสาร”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“พอสมควร ในส่วนของรูปแบบของเนื้อหาดี แต่การนำเสนอไม่น่าสนใจเพราะมันเหมือนกับเป็นการอ่าน หนังสือพิมพ์ผ่านทางโทรทัศน์ ให้ผู้ฟังได้ฟังเฉยๆ ควรมีการนำเสนอประเด็นในแต่ละวันของ หนังสือพิมพ์มาวิเคราะห์ให้ผู้คนได้รับรู้แบบเจาะลึกและเข้าใจง่ายในเวลาที่รวดเร็วและควรปรับปรุงรูปแบบในการนำเสนอจะทำให้ช่วงนี้ของรายการน่าสนใจและน่าติดตามมากขึ้น”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“พอประมาณ เพราะรู้สึกว่าจะอาจจะไม่ค่อยได้นำเสนอเนื้อหาที่อยู่ข้างในมากนักเพราะเท่าที่เห็นก็จะมีแต่ข่าวพาดหัวเป็นส่วนมาก เพราะหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของเราก็มีแค่ 2 ฉบับ คนทั่วไปก็สามารถหาอ่านเองได้ เลยทำให้ขาดความหลากหลายมันไม่เหมือน หนังสือพิมพ์ใน กทม. ซึ่งส่วนกลางในหลายๆฉบับเค้าจะนำเสนอข่าวที่หลากหลายประเด็นเพราะถ้าเอา 2 ฉบับของท้องถิ่นที่มีมาวางเทียบ

บางที่เนื้อหามันก็เหมือนกันแม้กระทั่งภาพบางภาพก็ยังเหมือนกัน
เลข มันก็เลขคว้ามันซ้ำซากจำเจไป แล้วอีกอย่างมันก็อาจจะซ้ำไปต่อ
การนำเสนอเพราะใช้ หนังสือพิมพ์ที่เป็นของเมื่อวานนี่พอมารอออก
รายการมันก็เก่าไปแล้วคือถ้าคนที่อ่านวันนี้แล้วนี่พอเอามารอออกคือน
ซ้ำก็เหมือนกับได้อ่านไปแล้ว”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับน้อย

“ไม่เห็นด้วยกับการที่นำข่าวจาก หนังสือพิมพ์มาใช้เพราะ
หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ เชียงใหม่นิวส์ ไม่ค่อยมีข่าวที่น่าสนใจทำให้
ความเชื่อมั่นในความถูกต้องของข่าวลดลงไปมาก เป็นไปได้ควรลด
เวลาในการนำเสนอช่วงนี้ลง”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“ไม่ค่อยดีเท่าไรเพราะมันเก่าและซ้ำไป จะเห็นว่าที่อื่นเค้า
ไม่ทำกันแล้ว”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากล: สัมภาษณ์)

“เฉย ๆ ครับ โดยทั่วไปก็จะเจาะลึกแค่พวกประเด็นข่าว
สังคมการเมืองมากกว่าเป็นเหมือนมาตรฐานทั่วไปนะครับ”

((ข) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“ไม่ค่อยชอบช่วงนี้เท่าไรเพราะมองว่า หนังสือพิมพ์
ไทยนิวส์ เชียงใหม่นิวส์ ไม่ค่อยมีข่าวที่น่าสนใจ”

((ช) นฤมล วันทนิย์: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่ามีอาจารย์ที่เห็นด้วยในระดับมาก จำนวน 3 คน เห็นด้วยในระดับ
ปานกลาง จำนวน 3 คน และในระดับน้อย จำนวน 4 คน โดยให้ความเห็นว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
ไม่ค่อยมีข่าวที่น่าสนใจทำให้ความเชื่อมั่นในตัวข่าวลดลงไปถ้าเป็นไปได้ควรลดเวลาในการ
นำเสนอช่วงนี้ ข่าวจะเป็นข่าวเก่ารูปแบบของเนื้อหาแต่การนำเสนอไม่น่าสนใจน่าจะเป็นการ

นำเอาประเด็นในหนังสือพิมพ์ในแต่ละวันมาวิเคราะห์แบบเจาะลึกเข้าใจง่ายในเวลาอันรวดเร็วจะดีกว่า ควรปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอให้น่าสนใจชวนติดตาม อีกอย่างหนึ่งคือควรให้น้ำหนักเท่ากันในการนำเสนอหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีอยู่ 2 ฉบับ และคนทั่วไปหาอ่านเองได้ข่าวหาความหลากหลายและเป็นการนำเสนอแต่ข่าวพาดหัวเป็นส่วนมากโดยเนื้อหาอยู่ข้างในไม่ค่อยได้นำมาเสนอมากนัก ในส่วนที่ดีก็คือดีสำหรับคนที่ไม่ค่อยได้อ่านหนังสือพิมพ์ ถ้าอ้างถึงหนังสือพิมพ์ส่วนกลางบ้างก็ดีในบางหัวข้อและมีอาจารย์บางท่านก็บอกว่าวิธีการนำเสนอและเนื้อหาที่พอเข้าใจง่ายดี

3. ช่วงพยากรณ์อากาศ

รายงานสภาพอากาศที่เน้นเสนอเนื้อหาข่าวเกี่ยวกับการพยากรณ์อากาศของทางภาคเหนือตอนบนเป็นหลัก

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับมาก

“ดีแล้วครับสดดีอันนี้สดที่สุดแล้ว ผมว่ามันใช้ได้นะ เป็นช่วงรายการที่ดีเลย เพราะว่ามันสดมากเลย เพราะเค้าพูดวันต่อวันจริง ๆ แล้วก็เป็นเรื่องดินฟ้าอากาศ ณ เวลานี้เป็นเรื่องที่คนต้องมีความใส่ใจจริง ๆ ผมอยากให้นั่นประเด็นเรื่องของดินฟ้าอากาศและก็ขยายไปถึงเรื่องของสิ่งแวดล้อมด้วยเพราะเป็นประเด็นที่มีผลกระทบต่อคนถึงจะให้รัฐบาลล้มไป 10 รอบนี่คนก็ยังต้องหายใจ ผมว่ามันสำคัญกว่านะ”

((ก) นันทสิทธิ์ กิตติวรกุล: สัมภาษณ์)

“ดีพอสมควร ในรูปแบบของเนื้อหาดีมีประโยชน์ แต่ควรปรับปรุงในด้านรูปแบบของการนำเสนอและวิธีการที่จะนำเสนอคือมันไม่น่าสนใจไม่น่าดึงดูดใจเลยทำให้เรื่องที่น่าสนใจดูไม่น่าสนใจไปด้วย แต่โดยเนื้อหาแล้วมันมีความน่าสนใจอยู่ในตัวของมันเองอยู่แล้วถ้าปรับปรุงการนำเสนอให้ดีกว่านี้ก็ที่น่าสนใจติดตามเป็นอย่างมาก”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“พอใจ แต่ควรปรับปรุง กราฟฟิคมันค่อนข้างนิ่ง ควรเพิ่มกราฟฟิคให้คนดูเข้าใจง่ายขึ้นเช่น ตัวบอกอุณหภูมิ รูปภาพสัญลักษณ์

ควรขึ้นข้อความตามที่นักอุตุนิยมวิทยากำลังพูดถึง อาจครอบคลุมไปถึงภาคเหนือตอนล่างบ้างเพราะอย่างผมเองเดินทางเยอะมากผมก็คุ้นเคยที่ไม่มีในส่วนที่ผมต้องการ”

((จ) สัชนูเศรษฐ์ เรื่องเศรษฐวรรณ: สัมภาษณ์)

“ดีพอประมาณควรใส่ข้อมูลข้อมูลต่างๆตามที่นักอุตุนิยมวิทยานะ อย่างตัวบอกอุณหภูมิแบบนี้ ว่าเท่าไร มีตัวบอกว่ามีฝนตกไหม เป็นรูปก็ได้ แล้วก็ไม่ควรใส่แผนที่ทั้งหมดของประเทศคือบางทีคนดูก็ไม่อยากรู้ทั้งหมดเค้าอาจแค่อยากรู้ว่าเออที่ภาคเหนือเหนือเป็นไงใส่เป็นภาค ๆ โดยรวมก็พอไม่ต้องเจาะถึงขนาดจังหวัด”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ดีครับ แต่ผมก็อยากจะเห็นข้อมูลที่สอดคล้องในสิ่งที่เค้าพูดนะครับคือมันมีแค่ภาพของพื้นแผนที่แล้วก็เมฆหมอกนะครับควรมี CG ที่เป็นพวกรูปฝน แสงแดด บอกให้รู้และเข้าใจง่ายอีกอย่างเค้าก็พูดเร็วด้วยบางที่เราก็อ่านไม่ทันคือถ้ามันมีพวก CG ขึ้นเป็นสรุปว่าภาคเหนือเท่าไรก็องสามมันก็ชัดเจนขึ้น ถ้าเป็นไปได้นี่อาจจะพูดเหมือนเดือนในภาพรวมว่าถ้าใครต้องการทำอะไรในช่วงนี้ตั้งแต่วันนี้ถึงวันนี้หรือช่วงเวลาถึงช่วงเวลาจะเป็นยังไงมีผลกระทบจากอากาศอย่างไรบ้างก็น่าจะดีครับ”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับปานกลาง

“พอใจในระดับปานกลางพอใช้ได้ เพราะโดยเนื้อหาของช่วงนี้มีประโยชน์คืออยู่แล้ว แต่ควรปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอเพราะรู้สึกแห้งและแข็งไป จากที่เป็นภาพนิ่ง ควรไปสัมภาษณ์วิทยากรโดยตรง ดีกว่าสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์ จะทำให้ช่วงนี้น่าสนใจและน่าติดตามมากขึ้น”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ก็ถือว่าพอใช้ได้นะแต่การนำเสนอไม่ค่อยน่าสนใจมากเท่าไร โดยเนื้อหาแล้วมันมีความน่าสนใจอยู่ในตัวของมันเองอยู่แล้วควรที่จะใช้เทคโนโลยีที่ส่งภาพนักอุดมศึกษาผ่านทางระบบอินเตอร์เน็ตหรือวิธีการอื่นๆที่แปลกใหม่ ทันสมัยจะดีมาก”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“ก็ดีพอใช้ได้ แต่ในส่วนของภาพและ CG ต่าง ๆ มันนิ่งไปในส่วนที่ดีคือเรามีการให้นักอุดมศึกษาเป็นวิทยากรโดยตรง เพราะว่าเค้าจะให้ข้อมูลที่ถูกต้อง แต่ควรที่จะเพิ่มในส่วนของ CG ที่มีการบอกถึงภาพต่าง ๆ เช่น เมฆฝน ดวงอาทิตย์ รวมไปถึงการบอกอุณหภูมิต่าง ๆ ว่าส่วนไหนของภาคอุณหภูมิเท่าไร ดีตรงที่ใช้วิทยากรมาให้ความรู้โดยตรงแต่ควรที่จะปรับปรุงในเรื่องของภาพประกอบและก็ CG ต่าง ๆ เพิ่มเข้ามาก็จะดี”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับน้อย

“ไม่ค่อยชอบเท่าไร เพราะให้ความสำคัญกับวิทยากรมากเกินไปเลยไม่เห็นถึงการบอกกล่าวสิ่งที่ควรจะมี เช่น ควรใส่ CG ที่บอกถึงลักษณะทางอากาศว่าเป็นยังไง แดดออกไหม มีลมหรือป่าว วันนี้ควรออกทะเลไหมออกป่าได้หรือไม่ และควรบอกด้วยว่าภาพที่อยู่ข้างหลังคือภาพถ่ายจากดาวเทียมโดย CG เพราะสิ่งที่พูดนั้นเชื่อมโยงกับภาพที่แสดงให้ชม”

((ช) นฤมล วันทนิษฐ์: สัมภาษณ์)

“เท่าที่ดู รู้สึกว่าจะนิยมนำเสนอเสียงเป็นหลัก ซึ่งเสียขายความเป็นสื่อโทรทัศน์ที่น่าจะเน้นภาพเป็นหลัก ควรจะมีทั้งภาพและเสียง ซึ่งทำให้ไม่ค่อยแตกต่างจากการฟังวิทยุ ซึ่งภาพที่เห็นก็เป็นภาพนิ่ง และคอมพิวเตอร์กราฟฟิคนิ่งเหมือนกัน น่าจะมีภาพเคลื่อนไหวแทรกเข้ามา เป็นพวกวีดิทัศน์ไปเลยก็จะดี ซึ่งเสียขายศักยภาพสื่อ และความน่าสนใจก็ลดน้อยลงอีกด้วย เพราะพอถึงช่วง

นี้ก็หันหลังให้โทรทัศน์ได้เลย เพราะไม่ต้องดูอะไรอีกแล้วจากหน้าจอโทรทัศน์”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากล: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า มีความพึงพอใจระดับมาก มีจำนวน 5 คน และให้ความเห็นว่า ควรปรับปรุงเรื่องรูปแบบการนำเสนอให้น่าสนใจทันสมัยมากกว่านี้ในด้านการใช้เทคโนโลยี เพราะโดยเนื้อหาที่น่าสนใจอยู่แล้วโดยเฉพาะเรื่องของ ดิน ฟ้า อากาศ ขยายไปถึงเรื่องสิ่งแวดล้อม และผลกระทบที่มีต่อคนซึ่งเป็นประโยชน์มากต่อชีวิตของคนทุกคน มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง จำนวน 3 คน และมีความพึงพอใจในระดับน้อย จำนวน 2 คน และสิ่งที่ควรปรับปรุงคือ กราฟฟิคให้ดูเข้าใจง่ายขึ้น เช่นตัวบอกอุณหภูมิ รูปภาพสัญลักษณ์ ควรขึ้นหัวข้อตามที่นักอุตุนิยมวิทยากำลังพูดถึงควรครอบคลุมไปถึงภาคเหนือตอนล่างบ้างก็เป็นการดีและควรใส่แผนที่ทั้งหมดของประเทศ ใส่แค่เป็นภาค ๆ ก็พอและที่ควรแก้ไขมากก็คือความเชื่อมโยงความสอดคล้องกับสิ่งที่นักอุตุนิยมวิทยากำลังพูด อย่าให้ความสำคัญกับนักอุตุนิยมมากเกินไป ควรใส่ CG ที่บอกถึงลักษณะอากาศ ฝนตก แดดออก ลมพายุ บอกให้รู้ชัด ๆ เข้าใจง่ายถ้าเป็นไปได้อาจจะพูดในลักษณะเตือนในภาพรวมว่าใครที่ต้องทำอะไรในช่วงนี้วันนั้นถึงวันนี้ หรือช่วงเวลานี้ถึงช่วงเวลานี้ จะเป็นอย่างไรมีผลกระทบจากสภาพอากาศอย่างไรถ้าทำได้จะดีมากและที่สำคัญความเป็นสื่อโทรทัศน์ควรจะเน้นที่ภาพเป็นหลักในการนำเสนอ ไม่ควรเน้นเสียงเพียงอย่างเดียวภาพควรเป็นภาพเคลื่อนไหวหรือเป็น วิดีทัศน์ ไปเลยก็จะดีและนอกจากนั้นยังพบว่า ในส่วนที่ดีของช่วงพยากรณ์อากาศ คือ มีประโยชน์มากสำหรับชีวิตคนทุกคนที่จะดำเนินชีวิตในแต่ละวัน ด้านความระมัดระวังในเรื่องของดินฟ้าอากาศได้รู้ว่าจะมีผลกระทบอะไรกับคนเราบ้าง และสิ่งที่ดีมากอีกอย่าง คือ ให้นักอุตุนิยมวิทยาเป็นวิทยากรโดยตรงเพราะจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

4. ช่วงเตือนภัยรายวัน

ข่าวสารเตือนภัยสำหรับประชาชนภาคเหนือ ถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นถึงภัยรอบตัว และภัยที่อยู่ใกล้ตัว เช่น การเตือนภัยน้ำท่วม การเตือนภัยสุขภาพ การบริโภคอาหาร เป็นต้น

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับมาก

“ดีมากอยู่แล้ว หากไปถ่ายสัมภาษณ์จากสถานที่จริงกับวิทยากรมานำเสนอจะน่าสนใจมากกว่านี้และควรเพิ่มภาพประกอบกับเรื่องที่วิทยากรจะพูด เช่นพูดเรื่อง ไข่เค็มคอกก็นำภาพผู้ปวย

ใช้เลือกออกมาแนะนำเสนอก็จะดี ดีกว่าการใช้โฟนอินทางโทรศัพท์ และ ภาพนิ่งของวิทยากร”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“ดี ในส่วนของเนื้อหาที่มีประโยชน์ สามารถที่จะนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้จริง แต่ควรจะมีรูปแบบการนำเสนอที่ดูน่าสนใจ กว่านี้ เช่น สัมภาษณ์จากสถานที่จริง ถ่ายทำจากสถานการณ์จริงจะ ได้ดูเป็นเรื่องจริงที่น่าติดตามและน่าเชื่อถือดีกว่านำภาพนิ่งของ วิทยากรมาเสนอและสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์เฉย ๆ จะทำให้ดูน่า ติดตามมากขึ้น”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ดี คุณค่อนข้างประจำเนื้อหาที่น่าสนใจโดยส่วนมากผมก็จะ พังว่ามีเรื่องอะไรเลยให้ความสนใจเป็นพิเศษเรื่องสุขภาพก็ดีเพราะ เรามีญาติพี่น้องที่อายุมากต้องดูแล สุขภาพจิตไม่ค่อยดีโดยส่วนตัว ไม่ได้มีความเครียดมากมายขนาดนั้นและอาจเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว สำหรับคนอายุอย่างผม ส่วนเรื่องกฎหมายถ้านำมาพูดเป็นเรื่องใกล้ ตัวแล้วมันจะง่ายกว่าทำให้เข้าใจง่ายในการรับฟัง”

((จ) ศษณุเศรษฐ์ เรื่องเศรษฐ์: สัมภาษณ์)

“ก็ถือว่าดีนะครับมีประโยชน์ช่วงนี้ก็เหมือนกับให้ ประชาชนได้รับทราบข่าวสารในแต่ละวันว่ามีเรื่องอะไรที่เป็น ประเด็นสำคัญบ้างแล้วก็จะได้อำไปปรับใช้กันผมมองว่าช่วงนี้ก็ ใช้ได้นะครับแต่ถ้าเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงมาเลยก็น่าจะดีกว่าแล้ว ให้ผู้คนทางบ้านสามารถโทรเข้ามาสอบถามได้มันก็จะทำให้น่าสนใจมากขึ้นคืออย่างน้อยมันก็จะมีการสื่อสารได้ทั้ง 2 ทางแล้วก็จะได้ว่าผู้ชมทางบ้านคิดอะไรยังไงในแต่ละประเด็นอีกนิตหนึ่งคือ ถ้าออกไปถ่ายสัมภาษณ์ความคิดเห็นของคนข้างนอกบ้างประชาชน ทั่วไปบ้างซึ่งตรงนี้ผมคิดว่าน่าจะดีอาจจะให้ประชาชนเองเป็นคน

กำหนดประเด็นที่ต้องการรู้บ้างเท่าที่ดูเหมือนกับผู้ผลิตจะเป็นคนกำหนดประเด็นเองอย่างเดียว”

((ซ) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับปานกลาง

“พอใช้ได้ในระดับปานกลาง เพราะเนื้อหาดีอยู่แล้ว แต่การนำเสนอไม่น่าสนใจ ทำให้เรื่องที่น่าสนใจค่อยๆ ลดลงไป ควรควมการนำเสนอแบบภาพนิ่งและการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ลงบ้าง น่าจะดีขึ้น”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ผมเฉย ๆ แต่ก็ใช้ได้นะมันเป็นประโยชน์ดีควรจะทำให้มันมีมากกว่าการที่สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์อย่างเดียวอาจมีภาพประกอบด้วยเพื่อจะได้เข้าใจเราจะได้ใช้สื่อโทรทัศน์อย่างเป็นทางการประโยชน์ไม่อย่างนั้นมันก็เหมือนวิทยุไม่ต้องเห็นภาพก็ได้หรือจะเป็นภาพประกอบที่เป็น CG ก็ได้”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวราวุธ: สัมภาษณ์)

“พอได้ แต่น่าจะมีวิทยากรทางด้านอื่นบ้างอาจเป็นพวกการเงินบ้างเศรษฐกิจอะไรแบบนี้ แทนที่จะเป็นการตรวจสอบภาพก็มาเป็นตรวจสอบการเงินบ้างอะไรแบบนี้ก็น่าจะมีคนดูบ้าง สำหรับตัวเองเดือนกับสุขภาพก็เฉย ๆ เพราะมันเหมือนจะห่างไกลกับตัวเราที่เราเป็นอยู่เลยไม่ได้มองจุดนั้นไง แต่ถ้าเกิดเราอยู่ในวัยนั้นเราก็อาจจะมองจุดนั้นว่าเออมันน่าจะเกี่ยวข้องกับตัวเรา ถ้าวัยทำงานนี้มันจะตอบยากมากเลยเรื่องสุขภาพนะ”

((จ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ช่วงนี้ก็ควรจะมีการแทรกสรุปตามเหตุการณ์นั้นเลย เช่น ไปสัมภาษณ์หมอ ก็เอาภาพเคลื่อนไหวมาแทรกเลย และมีภาพผู้ป่วยมาด้วย หรือคุยกับคนไข้ที่เคยเป็นโรคนั้นแล้วหายแล้วก็ยังดี จะทำให้

ได้ประสบการณ์ พูดถึงวิธีแก้ไข ป้องกัน เพราะผู้ชมอาจจะรู้สึก
ใกล้ชิดกว่า โดยเฉพาะช่วงนี้เป็นช่วงที่มีประโยชน์ แต่ควรปรับปรุง
ในวิธีการนำเสนอ”

((ณ) ศิริพร กิตติวราวุธ: สัมภาษณ์)

“พอประมาณ เนื่องจากการกำหนดรูปแบบที่เป็นรายวัน จึง
ทำให้มีบางประเด็นที่น่าสนใจและสดทันต่อเหตุการณ์ต้องถูกยกไป
ในวันอื่นเลยไม่ทันต่อเหตุการณ์เท่าไร ก็เลยรู้สึกว่ามันไม่ค่อยเป็น
รายวันเท่าไร อย่างประเด็นที่เด็กเล่นเกมแล้วไปฆ่าผู้อื่น กว่าจะได้
เอามาวิเคราะห์ในวันของหมอสวนปรุงในเรื่องของสุขภาพจิตก็ต้อง
รอวันอังคาร โน่นมันเลยเข้าไปไม่ทันต่อเหตุการณ์ มันเลยไม่ใช่เดือน
กับรายวันแต่มันเป็นเดือนกับรายสัปดาห์”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับน้อย

“ไม่ค่อยชอบซื้อช่วงนี้เลยเพราะมันเป็นเหมือนเรื่องร้ายแรง
เป็นเหมือนข่าวอาชญากรรมคือบางครั้งเราไปคาดหวังว่าสิ่งที่เค้ามามี
เดือนดูรุนแรงแต่ว่าประเด็นที่เค้ายิบมาอ้อมมันเรื่องแค่นี้เอง ควรมี
การใช้ภาพประกอบกับเรื่องที่มาเดือนกับด้วยก็ดีถ้ามีตรงนี้มาเสริม
บ้างมากกว่าการโฟกัสอย่างเดียวมันก็จะทำไมให้น่าสนใจมากขึ้น”

((ช) นฤมล วันทนิษฐ์: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มีความพึงพอใจในช่วงเดือนกับรายวันในระดับดีมาก
จำนวน 4 คน และมีความพึงพอใจในระดับดีปานกลาง จำนวน 5 คน และมีความพึงพอใจน้อยมาก
จำนวน 1 คน เห็นว่าเป็นรายการที่ดีมีประโยชน์ หลายคนชอบที่จะรับชม แต่ทั้งนี้ก็มีข้อที่ควร
ปรับปรุง คือ รูปแบบการนำเสนอให้น่าสนใจกว่านี้อีก ควรไปถ่ายจากสถานที่จริง กับที่วิทยากร
นำเสนอ เป็นสถานการณ์จริง มีภาพประกอบพร้อมเรื่องที่วิทยากรพูดมากกว่าการใช้ Phone in ทาง
โทรศัพท์ และภาพนิ่งของพิธีกร ที่เป็นภาพ CG ก็ได้ จะทำให้น่าติดตามมากกว่า ควรเพิ่มวิทยากร
ทางด้านอื่นบ้าง นอกจากทางด้านสุขภาพ เช่น เรื่องของการเงิน เศรษฐกิจ กฎหมาย ก็ควรเน้นใน
เรื่องที่ใกล้ตัว จะทำให้เข้าใจง่ายขึ้น ถ้าเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาพูดโดยตรงก็จะเป็นการดี คนที่บ้าน

ก็สามารถโทรเข้ามาถามได้ คือ ควรมีการสื่อสารได้ทั้งสองทาง ก็จะได้รู้ว่าผู้ชมทางบ้านคิดอะไรในแต่ละประเด็นที่น่าเสนอ และถ้าออกไปถ่ายทำนอกสถานที่ทั่วไปบ้าง หรืออาจจะให้ประชาชนกำหนดประเด็นที่ต้องการรู้บ้างก็จะเป็นการดี เพราะเท่าที่สังเกตผู้ผลิตรายการเป็นคนกำหนดประเด็นเองเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ ยังมีอาจารย์ท่านหนึ่ง ได้ให้ความเห็นไว้ว่า ไม่ชอบซื้อช่วงรายการเดือนกัษรายวัน เพราะเหมือนเป็นเรื่องร้ายแรงมากเหมือนข่าวอาชญากรรม บางครั้ง สิ่งที่น่ามาเตือนคุณรุนแรงกว่าประเด็นที่หยิบยกมานำเสนอ นอกจากนี้ สิ่งที่น่าปรับปรุงอีกอย่างหนึ่งคือ ความรู้สึกที่ไม่ค่อยเป็นรายวันเท่าไร เพราะข่าวบางข่าวไม่ได้เดือนกัษรายวัน แต่เป็นเดือนกัษรายสัปดาห์ ดังนั้น ควรนำประเด็นข่าวที่น่าสนใจ และสดทันต่อเหตุการณ์ที่เป็นรายวันมานำเสนอจริง ๆ

5. ช่วงรอบรู้เรื่องเกษตร

ข่าวสารและความรู้ทางด้านการเกษตร การทำเกษตรที่ถูกต้อง และเทคนิควิธีการต่าง ๆ ของการทำเกษตรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดี

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับมาก

“ผมชอบนะ มีทุกวัน ได้จะดีมาก ควรเน้นเรื่องเทคนิควิธีการทำเกษตรที่เกษตรกรสามารถดำเนินการเองได้ แต่อย่างที่เป็นการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์เป็นสิ่งที่น่าเบื่อ เพราะผู้ดำเนินรายการใช้วิธีการนำเสนอด้วยวิธีการนี้ทุกช่วง เพราะการนำเสนอโดยผ่านทางโทรศัพท์ควรใช้กับการสัมภาษณ์สด ๆ ที่ต้องการบรรยากาศและสถานการณ์จริงในช่วงขณะนั้นมากกว่า”

((จ) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“ดี ควรจะมีอยู่ เพราะประเทศเราก็ยังมีเกษตรกรมอยู่ ทางภาคเหนือเองก็ยังมีพื้นที่ในการเพาะปลูกอยู่ ก็น่าจะมีอยู่ มันอาจจะเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เราต้องการก็ได้”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ดีครับ มีประโยชน์เหมาะกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเกษตรกร คนทั่วไปก็ได้ความรู้ด้วยครับ ถือว่าดีใช้ได้ ควรมีความรู้แบบทั่วไปบ้าง เช่น การเลือกซื้อผักยังงัย ซื้อผลไม้แบบไหนจะดีสดและสะอาด จะได้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายโดยรวมครับ”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสตันติจิตร: สัมภาษณ์)

“ก็ดี จริง ๆ แล้วก็มองว่ามันเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต ดังนั้น ก็ดีเป็นประโยชน์ คุณได้หลายกลุ่ม ชาวบ้านก็ได้ คนเมืองก็ได้ น่าจะเพิ่มในส่วนในช่วงบอกราคาพืชผลบ้างก็น่าจะดี อย่างวันนี้ ราคาผักคะน้าเท่านี้ ส้มโอราคา กก.ละเท่านี้ ก็น่าจะเป็นประโยชน์ทั้ง ตัวเกษตรกรเองและตัวผู้บริโภคเอง”

((ช) นฤมล วันทนีย์: สัมภาษณ์)

“ช่วงนี้ก็มิประโยชน์ เพราะจังหวัดเราก็เป็นพื้นที่การเกษตร แต่จะมีประโยชน์ต่อเฉพาะกลุ่มเป้าหมายเท่านั้น ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าทางราชการเน้นที่กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร อย่างช่วงนี้ถ้าตั้งกลุ่มเป้าหมาย ให้แตกต่าง เป็นกลุ่มคนทำงานก็น่าสนใจ ซึ่งอาจจะนำเสนอในเรื่องของการบริโภค ทางด้านสุขภาพ เช่น ผักปลอดสารพิษ ราคาผัก หรือ วิธีเลือกซื้อ ไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นเกษตรกร อาจจะเป็นแม่บ้าน สมัยใหม่กับเรื่องเกษตรควรรู้อะไรบ้าง คือบางทีก็ไม่ได้อยากรู้เรื่อง การเพาะปลูกหรือใส่ปุ๋ยแล้ว แต่อยากรู้เรื่องอื่นที่นอกเหนือจากนี้ในฐานะผู้บริโภค”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับปานกลาง

“พอใจในระดับปานกลาง คือพอสมควรต่อกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเกษตรกร แต่ถ้ากลุ่มเป้าหมายเป็นคนทั่วไปก็จะมีประโยชน์ต่อคนกลุ่มนั้นเลย อย่างเช่นตัวผม ช่วงนี้ก็ถือว่าไม่มีประโยชน์”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ดีพอสมควร แต่ควรนำเสนอเนื้อหาให้รอบด้านมากกว่านี้ เช่น เทคนิคการทำเกษตรที่สามารถนำไปทำเองได้ในบ้าน และในเรื่องของการแก้ไขปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ชัดเจนมากขึ้น ควรเจาะลึกให้มากขึ้น และในการนำเสนออย่างที่ยกมาน่าสนใจ ควรไปถ่ายทำในสถานที่จริง และมีการสัมภาษณ์วิทยากร

ในสถานทีนั้น ๆ ดีกว่าการนำเสนอแบบสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์ และใช้ภาพนิ่งของวิทยากร”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ดี ดูจากทิมของรายการแล้วช่วงนี้ขาดไม่ได้ เพราะมันเป็น สังคมของท้องถิ่น แต่การนำเสนอในรูปแบบของการสัมภาษณ์ที่เป็น ภาพนิ่งมันดูไม่น่าสนใจ น่าเบื่อ ควรจะมีภาพประกอบในการสัมภาษณ์ จะทำให้ดูน่าสนใจ มองเห็นภาพและเข้าใจง่าย เพราะบางเรื่องมัน ต้องแสดงให้เห็นภาพ ก็จะทำให้ง่ายต่อการเข้าใจและการรับรู้ของ ผู้ชม อย่างประเด็นที่พูดอยู่พูดเรื่องอะไรก็ควรจะหาภาพประกอบที่ เกี่ยวกับเรื่องนั้นมานำเสนอ เช่น ปลุกผักกาด ก็ควรจะเอา ภาพประกอบที่เป็นการปลุกผักกาด รดน้ำ ใส่ปุ๋ย มานำเสนอ”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับน้อย

“ถ้าผู้รับชมเป็นเกษตรกรก็มีประโยชน์ครับ แต่ถ้าคนดูไม่ใช่ เกษตรกรก็ไม่มีประโยชน์ ถ้าคนดูเป็นคนชั้นกลางในเมืองหมดทุก คน ทำงานห้างอะไรอย่างนี้จะครับ อย่างผมก็ไม่รู้จะดูไปทำไม”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ไม่สนใจเพราะค่อนข้างไกลตัว เพราะเป็นคนที่ไม่ค่อยได้ สนใจในเรื่องการเกษตรเท่าไร เพราะสิ่งที่ทำอยู่ไม่ได้เกี่ยวกับเรื่อง การเกษตรเท่าไร ก็เลยไม่ได้สนใจเท่าไร”

((จ) สัชนูเศรษฐ์ เรื่องเศรษฐ์: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ มีความพึงพอใจในระดับมาก จำนวน 5 คน มีความ พึงพอใจในระดับปานกลาง จำนวน 3 คน และมีความพึงพอใจในระดับน้อย จำนวน 2 คน และมึ ความคิดเห็นว่าช่วงนี้มีประโยชน์และดีมากสำหรับเกษตรกรซึ่งมีมาก ประเทศไทยก็เป็นประเทศที่ มีเกษตรกรอยู่ทางภาคเหนือมาก พื้นที่การเพาะปลูกก็มีมาก คนทั่วไปก็ได้ความรู้และเป็นส่วนหนึ่ง ของวิถีชีวิตชาวบ้านซึ่งก็ดูได้ เป็นประโยชน์ต่อตัวเกษตรกรเองและผู้บริโภคด้วย แต่ทั้งนี้ก็มีข้อที่

ควรปรับปรุงคือ ควรเน้นเทคนิควิธีการทำเกษตรที่สามารถทำได้เอง การนำเสนอไม่ควรนำเสนอ โดยผ่านทางโทรศัพท์ ควรใช้วิธีการสัมภาษณ์สด บรรยายภาพและสถานการณ์จริง ถ่ายทำให้สถานที่จริง ไม่ใช่ภาพนิ่งของวิทยากร ควรให้ความรู้ทั่วไปบ้าง เช่น การเลือกซื้อสินค้าด้านเกษตร รวมทั้งราคาสินค้าที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค รวมทั้งสินค้าที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพเป็นอย่างไร และการนำเสนอเรื่องอะไรก็ควรมีภาพประกอบให้เห็นชัดเจน และผลการวิจัยยังพบอีกว่า รายการนี้อาจไม่มีประโยชน์เลยถ้าผู้รับชมไม่ใช่เกษตรกร บางครั้งจะไม่ให้ความสนใจเลย เช่น ถ้าเป็นผู้รับชมที่เป็นคนชั้นกลาง คนในเมือง ประกอบอาชีพอื่น ๆ ที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับเกษตรก็จะไม่สนใจที่จะรับชม

6. ช่วงรอบรู้เลือกตั้ง

ข่าวสารและความรู้ในด้านการเมืองการปกครองและยังเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้มีความรู้ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง กฎและระเบียบของการเลือกตั้ง

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับมาก

“ดีครับ เป็นการเปิดความคิดของประชาชนต่อเรื่องของประชาธิปไตย ให้ความรู้ทางด้านกฎหมายต่อประชาชน”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“มีประโยชน์ตามฤดูกาลนะ เหมาะกับเวลานั้น ๆ มากกว่า อย่างตอนนี้ น่าจะเจาะเป็นประเด็นอย่างเช่น สิ่งที่เป็นความรู้ อย่างปัจจุบันเรื่องเขาพระวิหาร ว่ามันเกิดปัญหาอะไรก็อาจจะเอาเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายด้านนี้มาพูดคุยให้เราฟัง ซึ่งมันอยู่ในกระแสอยู่แล้ว ใจ คนจะสนใจมากกว่า นี่ถ้าเราไปพูดเรื่องประชาธิปไตยต้องมาเลือกตั้งกันนะครับ ซึ่งมันคนละกระแสและช่วงเวลามันต่างกัน ปุ๊บเนี่ยคนก็จะไม่ค่อยสนใจ”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับปานกลาง

“พอใช้ได้ ดีในด้านเนื้อหาที่มีประโยชน์ต่อคนกลุ่มใหญ่ของสังคม แต่ควรปรับปรุงในด้านการนำเสนอให้น่าสนใจและหลากหลาย จะทำให้ผู้ชมติดตามมากยิ่งขึ้น”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“คือพอสมควรในส่วนของเนื้อหาในการนำเสนอ แต่ก็อย่างที่บอก การนำเสนอเป็นไปในรูปแบบเดียวกันทุกช่วง ทำให้ไม่น่าสนใจในการติดตามเปลี่ยนการนำเสนอในรูปแบบเดิม ๆ ที่ผ่านมา จะทำให้รายการน่าสนใจมากขึ้น ไม่นิ่ง ไม่น่าเบื่อ แต่ในส่วนในเรื่องที่นำเสนอดีมีประโยชน์ต่อผู้รับชม”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ถ้าในช่วงเลือกตั้งมีการนำเสนอเหตุการณ์การเลือกตั้งก็เป็นการนำเสนอที่ดี แต่ถ้าหมดช่วงเลือกตั้งไปแล้วนั้นก็จะเป็นเรื่องประชาธิปไตย กฎหมาย หรือรัฐธรรมนูญมานำเสนอก็เหมือนกับเอามาอ่านให้ฟัง ซึ่งควรจะเป็นการให้ความรู้ ซึ่งการให้ความรู้ทางประชาธิปไตยก็คือแนวคิดของประชาธิปไตยคืออะไร เช่น เรื่องของสิทธิเสรีภาพ ซึ่งสิทธิเสรีภาพถ้าจะอธิบายง่าย ๆ ก็คือ เรามีสิทธิจะทำอะไรก็ได้ที่ไม่ไปรบกวนคนอื่น อยากจะให้ยกตัวอย่างในเรื่องง่าย ๆ ที่อยากจะให้รายการได้นำเสนอ ทำเรื่องประชาธิปไตยให้เป็นเรื่องใกล้ตัว เป็นเรื่องของการสอนแนวคิด ไม่ใช่เรื่องการสอนรัฐธรรมนูญ”

((ฉ) ศิริพร กิตติวรานุกุล: สัมภาษณ์)

“ก็คือพอใช้ได้ ควรจะมีประเด็นที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น เช่น สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเบื้องต้น เพราะว่ากลุ่มเป้าหมายบางคนก็อาจจะไม่มีความรู้เรื่องนี้มากนัก อย่างเรื่องของกฎหมายก็น่าจะนำมาเป็นประเด็นได้ เรื่องการปกครองก็นำมาได้ จะทำให้ประชาชนโดยทั่วไปรับรู้เรื่องเหล่านี้มากยิ่งขึ้น เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม น่าจะมีการโทรศัพท์เข้ามาในรายการเพื่อที่จะถาม-ตอบกับวิทยากรได้ก็จะดีมาก”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับน้อย

“อย่างที่เราเห็นช่วงนี้ก็จะสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์มันมีมากเกินไปเกือบทุกช่วงเลย ทำให้ไม่น่าพึงพอใจและไม่น่าติดตาม แต่แนวคิดการนำเสนอเรื่องนี้ดีมีประโยชน์ เห็นด้วย”

((ข) เสรี ปางซาง: สัมภาษณ์)

“โดยส่วนตัวไม่ค่อยสนใจเพราะมันไกลตัว เพราะเราจะเห็นว่าเงินมีผลมากกว่าการรณรงค์เลือกตั้งตามปกติ อาจจะเปลี่ยนวิธีการนำผู้นำทางชุมชนมาพูดแทน มาเสนอทัศนคติ เพราะเขาเปรียบเสมือนตัวแทนคนในแต่ละกลุ่มมากกว่า เช่น กลุ่มอาจารย์ กลุ่มเยาวชน หรือกลุ่มเจ้าของกิจการ มันจะทำให้ความคิดกระจายออก ทำให้รู้สึกใกล้ตัวคนฟังมากขึ้น ถ้า กกต. เป็นคนมาพูดก็จะทำให้รู้สึกถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผมก็จะรู้สึกเฉย ๆ ละ แต่ถ้าสัมภาษณ์กลุ่มคนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในพื้นที่นั้นมันน่าจะใกล้ตัวเขามากกว่า ถ้านำผู้นำทางความคิดมาพูดรณรงค์ในการเลือกตั้งอาจจะได้ผลมากกว่าในการนำ กกต. มาพูดรณรงค์ เพราะอย่างน้อยคนที่ฟังเห็นว่าเป็นคนใกล้ชิดมาพูด มันจะสร้างการมีส่วนร่วมมากกว่านำ กกต. มาพูดรณรงค์”

((จ) ศัชนุเศรษฐ์ เรื่องเดชสุวรรณ: สัมภาษณ์)

“สำหรับผมมันเฉย ๆ ครับ เพราะมันไกลจากตัวผมมากไปเลยไม่ได้สนใจมากนัก แต่ถ้าจะให้ดีถ้าไม่มีเรื่องเกี่ยวกับการเลือกตั้งก็ควรจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ สิทธิเบื้องต้นของประชาชน โดยทั่วไปก็น่าจะน่าดูขึ้นครับ”

((ซ) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“พอใช้ได้ถ้ามองตามการปกครองประเทศก็น่าจะเป็นสิ่งที่ดีนะ แต่การนำเสนอไม่ค่อยน่าสนใจ มันดูเบื่อ ๆ อย่างที่บอก ควรมีภาพประกอบมาเสนอให้เห็นภาพมากยิ่งขึ้น จะทำให้เพิ่มความน่าสนใจมากกว่านี้”

((ช) นฤมล วันทนิย์: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก จำนวน 2 คน มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง จำนวน 4 คน และมีความพึงพอใจในระดับน้อย จำนวน 4 คน ซึ่งส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การนำเสนอเป็นการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์มากเกินไป ไม่น่าสนใจ อาจารย์บางท่านบอกว่าเป็นเรื่องไกลตัว เห็นว่าเงินมีผลมากกว่าการณรงค์เลือกตั้งตามปกติ ควรเปลี่ยนวิธีนำเสนอ โดยให้ผู้นำทางชุมชนมาพูดแทน มาเสนอแนะทัศนคติมากกว่ากลุ่มอาจารย์ นักศึกษา หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ฟังจะได้รู้สึกละเอียดมากกว่า และมองว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจเฉพาะฤดูกาลเลือกตั้งเท่านั้นจึงจะเกิดประโยชน์ ช่วยที่ไม่มีการเลือกตั้งน่าจะนำเสนอในเรื่องของกฎหมาย รัฐธรรมนูญ ประชาธิปไตย สิทธิเสรีภาพให้ประชาชนได้เข้าใจ น่าจะเป็นประโยชน์มากกว่า และการนำเสนอควรมีภาพประกอบที่น่าสนใจมากขึ้น นอกจากนี้ในส่วนที่ดีก็มีความเห็นว่าโดยเนื้อหาแล้วดีมีประโยชน์ เป็นการเปิดความคิดของประชาชนต่อเรื่องประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญ สิทธิเบื้องต้นของประชาชน และการเสนอในช่วงของการเลือกตั้งจริงมีประโยชน์มาก

7. ช่วงสนทนา

การพูดคุยถึงประเด็นร้อน ประเด็นหลักที่กำลังเป็นที่สนใจของประชาชนโดย
เชิงวิทยากรผู้รู้ หรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น ๆ มานั่งพูดคุยสัมภาษณ์

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับมาก

“น่าสนใจ เป็นประโยชน์ แต่ควรนำประเด็นที่เป็นปัญหาของท้องถิ่นหรือปัญหาของชุมชนมาตีแผ่และหาทางออกในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยการเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น ๆ มาร่วมรายการ มาร่วมแสดงความคิดเห็นและหาทางออกให้กับปัญหาที่เกิดขึ้น นอกเหนือจากการที่จะประชาสัมพันธ์งานต่าง ๆ ของหน่วยงานเอกชนและหน่วยงานราชการเพียงอย่างเดียว”

((จ) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ดี แต่เน้นทางด้านวัฒนธรรมเยอะไป แต่ถ้ากลุ่มเป้าหมายเป็นคนประมาณผมนะ ผมก็จะสนใจประเด็นที่เกี่ยวกับเชียงใหม่ที่ไม่ใช่ทางด้านวัฒนธรรม แต่จะสนใจประเด็นที่เกี่ยวกับปากท้องมากกว่า อาจจะกำหนดประเด็นจากการถามกลุ่มเป้าหมายว่าเค้าอยากดูอะไร อาจจะทำให้รายการน่าสนใจขึ้น”

((จ) ศัชนุเศรษฐ์ เรืองเดชสุวรรณ: สัมภาษณ์)

“ก็ดี ควรจะมี แต่สิ่งที่มันขาดหายไปคือการพูดคุยอย่างเดียว มันไม่เห็นภาพไง อาจจะมีภาพประกอบมากกว่านี้ อาจจะเป็นภาพนิ่ง ก็ได้ให้มันดูเห็นภาพมากขึ้น ชัดขึ้น ควรจะมีการพูดคุยทางด้านการ บันเทิงบ้าง เช่น การจัดคอนเสิร์ตล้านนาจัดที่ไหน เป็นการ ประชาสัมพันธ์ด้วยใจ เพื่อเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมด้วย”

((ณ) สราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ดีครับ ช่วงสนทนาผมว่าค่อนข้างดีนะครับ แต่น่าจะมีความ หลากหลายของผู้ร่วมรายการที่มากกว่านี้ บางทีเอาคนเข้ามาส่วน ใหญ่แบบเราเอามาแค่พวกหัวหน้า คือคนพวกนี้ก็จะพูดในมุมมองของเค้า เพราะฉะนั้นเค้าก็อาจจะมองไม่เห็นถึงมุมมองที่นอกเหนือจากความคิด ของของเค้าก็ได้ น่าจะเอาคนกลุ่มอื่นบ้าง กลุ่มล่าง กลุ่มคนทำงาน บ้างน่าจะดี ความเห็นจะได้มากมายหลากหลายขึ้น”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“ในส่วนรูปแบบการนำเสนอดีแล้วเพราะเชิญผู้สนทนา มา จริง ๆ เป็นกันเองดีพอสมควร แต่ในส่วนเนื้อหาของส่วนใหญ่จะ ออกไปในแนวประชาสัมพันธ์มากกว่า ทั้งประชาสัมพันธ์ขององค์กร หรือประชาสัมพันธ์ตัวผู้สนทนาเอง ทำให้ไม่ค่อยมีประโยชน์มาก เท่าที่ควร ถ้าจะประชาสัมพันธ์ก็อาจจะทำได้แต่พิธีกรจะต้อง เชื่อมโยงให้ผู้ชมนำเรื่องนั้น ๆ ไปใช้ประโยชน์ได้ ไม่ใช่รับฟังอย่าง เดียว จึงต้องมีการเชื่อมโยงให้มากขึ้น เช่น ในเรื่องของการท่องเที่ยว ก็ไม่ใช่ประชาสัมพันธ์ในเรื่องนี้อย่างเดียว ควรจะชี้ให้เห็นด้วยว่า เรื่องเหล่านี้มันเกี่ยวกับชีวิตเราอย่างไร อย่างเช่นตอนนี้อาจารย์เป็น อาจารย์ การท่องเที่ยวก็ไม่ได้เกี่ยวอะไรมากกับอาชีพเรา แต่ถ้าพิธีกร มีการเชื่อมโยงว่ามีผลอย่างไรกับเราบ้าง ทำให้ชีวิตเราดีขึ้นอย่างไร ก็ น่าจะดีขึ้น อาจจะสรุปคอนแทกช่วงก็ได้”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ดีค่ะ เพราะมันเป็นการเปิดโอกาสให้คนหลากหลายวงการ ได้มามีส่วนร่วมในการสนทนา แต่เท่าที่ดูส่วนมากก็จะเป็นหน่วยงานของทางราชการและสถาบันทางการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ เลยดูเหมือนกับว่าเป็นการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานไป น่าจะนำประเด็นที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนจริง ๆ มาใช้ในการสนทนา จะทำให้รายการแน่นขึ้น มีสาระขึ้น”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับปานกลาง

“ดีปานกลาง ในด้านเนื้อหาที่นำมาพูดคุยสนทนา แต่ประเด็นในแต่ละวันในแต่ละเรื่องก็จะแตกต่างกันไป ช่วงไหนที่เหมาะสมกับเราก็ดีมีประโยชน์ แต่ถ้าช่วงไหนที่ไม่เหมาะสมกับเรา คือดูแล้วไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเราก็จะไม่มีประโยชน์ สำหรับเรา มันเป็นเรื่องที่เฉพาะด้าน แต่ถ้าเน้นไปในเรื่องราวของเหตุการณ์บ้านเมืองเนี่ยก็จะเป็นประโยชน์ต่อคนกลุ่มใหญ่ได้ อย่างเช่น เทศบาลนครเชียงใหม่จะจัดทำขนส่งสาธารณะอย่างนี้มันเป็นเรื่อง que ทุกคนควรรู้หรืออยากรู้ เพราะมันเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนกลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ สรุปคือถ้าเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสังคมโดยรวมมากกว่านี้จะทำให้คนหันมาสนใจมากยิ่งขึ้น”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ช่วงนี้น่าสนใจในเรื่องราวที่นำมาคุย แต่พิธีกรควรเปลี่ยนอิริยาบถท่าทางการดำเนินรายการบ้าง เพราะดูจะแข็งเหมือนจะเกร็ง ๆ ไปหน่อย (พิธีกรชายและหญิง) น่าจะยืนคุยกันบ้าง หรือเปลี่ยนฉากจากที่เห็นทุกวันบ้าง เปลี่ยนชุดรับแขกบ้างก็ได้เพราะมันจะทำ”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับน้อย

“ผมว่ามันเป็นงานสั่ง งานประชาสัมพันธ์ไป คือจริง ๆ แล้วควรจะเป็นทีมงานที่ออกไปหาคนมาคุยมากกว่า เพื่อที่จะให้เรื่องที่มาคุยในรายการเป็นสิ่งที่มันสอดคล้องกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน แต่ที่กลายเป็นว่าคนอื่นเขามาขอออกเอง เขามองว่าเป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ เลยกลายเป็นรายการประชาสัมพันธ์ไปแล้วนะครับ ทุกคนมองว่ารายการมองเมืองเหนือคือสื่อประชาสัมพันธ์ เพราะว่าได้ออกทีวีฟรี อะไรแบบนี้ จริง ๆ มันผิดวิสัยของรายการนิตยสารข่าวพอสมควร ทีมงานควรคิดประเด็นเอง หาประเด็นใหม่ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่ประชาชนให้ความสนใจในเวลานั้น”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“โดยส่วนตัวน่าเบื่อ ถ้าไม่ใช่ประเด็นที่เราสนใจก็จะไม่ได้ประโยชน์เลย ในการเลือกเรื่องที่จะมาสนทนาวกการนำเสนอและบุคคลที่จะนำมาออกรายการ ควรนำเสนอเรื่องที่มีประโยชน์ประชาชนจะสนใจเพิ่มมากขึ้น”

((ข) นฤมล วันทนีย์: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก จำนวน 6 คน มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง จำนวน 2 คน มีความพึงพอใจในระดับน้อย จำนวน 2 คน และให้ความเห็นว่ารายการนี้เป็นประโยชน์ เปิดโอกาสให้คนหลากหลาย การได้มีส่วนร่วมในการสนทนา แต่เห็นว่าควรปรับปรุงในสิ่งต่อไปนี้คือ พิธีกรควรเปลี่ยนอิริยาบถ ท่าทางในการดำเนินรายการบ้าง ดูแข็งและเกร็ง ๆ ไปหน่อย หรือเปลี่ยนจากเปลี่ยนชุดรับแขกบ้าง หลีกเลียงการซ้ำซาก ควรเป็นลักษณะการคุยกันมากกว่าการประชาสัมพันธ์ เพราะเท่าที่สังเกตจะมองว่าเป็นการประชาสัมพันธ์มากกว่า และควรนำประเด็นที่เป็นปัญหาของท้องถิ่น ปัญหาของชุมชน และหาทางออกร่วมกัน ไม่ควรเน้นด้านวัฒนธรรมจนมากเกินไป น่าจะเน้นปัญหาปากท้องของประชาชนมากกว่า ถ้ากำหนดประเด็นจากกลุ่มเป้าหมายจะน่าสนใจกว่านี้ และสิ่งที่ขาดหายไปคือรูปภาพประกอบให้ชัดเจนขึ้น มีการพูดคุยด้านบันเทิงบ้างก็ดี และควรมีความหลากหลายของผู้ร่วมรายการ โดยไม่เน้นหัวหน้ากลุ่มอย่างเดียว ควรมีคนกลุ่มล่าง กลุ่มทำงานบ้าง และควรนำเสนอในเรื่องที่มีผลกระทบต่อสังคม

โดยรวม มีการเชื่อมโยงข่าวให้ชัดเจน ชี้ให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องในชีวิตของคนเรา และเป็นประเด็นที่มีประโยชน์ต่อประชาชนจริง ๆ มาสนทนากัน จะช่วยให้รายการมีสาระน่าสนใจยิ่งขึ้น

8. ช่วงภาณิตด้านนา

สำนวนภาณิตด้านนาเป็นคำสั่งสอนของคนด้านนาในอดีตมาเป็นข้อคิดเตือนใจประจำวันในรูปแบบของภาษาท้องถิ่น

มีความพึงพอใจในการรับชมระดับมาก

“ดีมากในช่วงนี้ เพราะมันเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นดีเห็นได้ชัดเจน เป็นรูปแบบรายการของท้องถิ่นอย่างแท้จริงเพราะรูปแบบของรายการนี้เป็นรายการท้องถิ่นก็ควรมีเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมานำเสนอ แต่ควรมีการแปลความหมายของคำบางคำให้คนอื่นที่ไม่ใช่คนท้องถิ่นเข้าใจในความหมายของคำนั้น ๆ ได้ก็จะดีควรทำในรูปแบบของการขึ้น CG แปลความหมายเป็นภาษากลางจะทำให้เข้าใจง่ายต่อการรับชมและรับฟัง”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“คืออยู่แล้วผมชอบ มันเป็นลักษณะของรายการเรามันเป็นภาคเหนือ อาจจะปรับปรุงรูปแบบบ้างคือให้มีการแสดงเป็น Shot สั้น ๆ แล้วสื่อความหมายถึง ภาณิตด้านนาพร้อมด้วยการแปลความหมายให้คนดูเข้าใจ”

((ข) เสรี ปางขาว: สัมภาษณ์)

“ดีแล้วครับ เป็นเอกลักษณ์ดีเราต้องทำสื่อท้องถิ่นให้เป็นสื่อท้องถิ่น ไม่ใช่ว่าทำสื่อท้องถิ่นให้กลายเป็นสื่อภาคกลางเหมือนเดิมถ้าอย่างนั้นไม่ต้องทำดีกว่า”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ดีครับเป็นช่วงที่ดี เหมาะสมกับรูปแบบและเนื้อหาของรายการเป็นเอกลักษณ์ของรายการท้องถิ่นที่หาไม่ได้ในปัจจุบัน เป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของรายการ อาจจะ

ปรับปรุงรูปแบบของการนำเสนอให้มีความหลากหลายและน่าสนใจ
ก็จะทำให้ช่วงนี้น่าติดตามมากยิ่งขึ้น”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ขอขอบคุณ ในสายตาของคนนอก คือคนที่ไม่ใช่คนทาง
เหนือ มันจะมีธรรมชาติอยู่อย่างหนึ่งคือเราอยากรู้ว่าเค้าพูดอะไร
ผมจะโดนเพื่อนหลอกอยู่เสมอเวลาไปพูดกับคนอื่น เราก็เลยอยากรู้
ว่าเค้าพูดอะไรบ้างเพราะคนนอกจะมีพฤติกรรมในการเลียนแบบ
คำพูดคือเราพยายามที่พูด แต่บางครั้งเราไม่รู้ว่าจะพูดอะไร บางภายิต
คนเมืองเองอาจจะไม่รู้ก็ได้ว่าพูดว่าอะไร ผมว่าดีครับน่าสนใจ”

((จ) ศิษณุเศรษฐี เรื่องเศรษฐีธรรม: สัมภาษณ์)

“ดีมาก เพื่อคนที่อื่นมาดูคน กทม. มาดูก็จะได้คำแปลก
ใหม่ ๆ ไปอาจจะไม่ใช่ภายิตด้านนาก็ได้ อาจเป็นคำเมืองวันละคำก็
ได้ เมื่อสุภายิตที่ขาว ๆ เค้าอาจจะฟังไม่รู้เรื่องก็ได้อาจเป็นแค่คำสอง
คำก็พอแล้ว แล้วก็มาบอกว่าคำนั้น แปลว่าอะไรก็น่าจะส่งเสริม
วัฒนธรรมไปด้วย”

((ฉ) สราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ก็เป็นช่วงสั้น ๆ นะครับ ผมว่าก็ดีครับถือเป็นช่วงหนึ่งที่
อนุรักษ์วัฒนธรรมใส่ไปก็ไม่เสียหายครับแต่ถ้ามีภายิตที่มัน
สอดคล้องกับเหตุการณ์ต่าง ๆ มันก็น่าสนใจครับ เวลาที่ขึ้นตัวอักษร
ไวไปอาจจะขึ้นให้มันนานกว่านี้ ถ้าเป็นไปได้ควรใส่คำแปลไปด้วย
เพราะส่วนใหญ่จะใส่แค่คำล้านนาแต่คำแปลนี้ก็ควรที่จะใส่ด้วย จะ
ได้สรุปคำนั้น ๆ ให้คนดูด้วยผมว่ามันน่าจะชัดเจนมากขึ้นทำให้
เข้าใจมากขึ้น”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“ชอบที่มีเป็นสัญลักษณ์ของรายการมันเหมือนได้เผยแพร่
ของที่เราเกือบจะหายไป ควรใส่ความหมายของภายิตเข้าไปด้วยโดย

การขึ้นเป็น CG เป็นคำแปลมันทำให้คนเข้าใจมากยิ่งขึ้น เข้าใจความหมายมากขึ้นชัดเจนขึ้น”

((ช) นฤมล วันทนีช: สัมภาษณ์)

“โดยรวมก็คืออยู่แล้ว เพราะเป็นช่วงสั้น ๆ แต่รู้สึกว่าจะแปลเร็วไปหน่อย ขนาดเป็นคนเหนือก็ยังแปลไม่ทัน ถ้าขึ้นตัวอักษรแปลไปพร้อมกันด้วยก็ดี และน่าจะเว้นช่วงให้ผู้ชมได้แปล ได้ซาบซึ้งกับความหมายบ้าง”

((ฉ) ศิริพร กิตติวราวุธ: สัมภาษณ์)

“ดีค่ะ เพราะเป็นการอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น ถ้าเป็นไปได้ควรขึ้น CG ที่เป็นคำแปลของภาษานั้น ๆ ไปด้วยเพราะจะได้ง่ายต่อการเข้าใจ เพราะเวลาที่พิธีกรพูดอาจจะฟังไม่ทัน ควรขึ้นคำแปลประกอบไปด้วยเพื่อเป็นการง่ายต่อการรับรู้และเข้าใจมากขึ้น”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ทุกท่านมีความพึงพอใจมากเป็นจำนวน 10 คน เพราะเห็นว่า เป็นรายการที่เหมาะสมกับภาคเหนือ เป็นเอกลักษณ์ของภาคเหนือ เป็นสื่อท้องถิ่นที่หาดูไม่ได้ในปัจจุบัน เป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของรายการน่าสนใจ ได้คำแปลก ๆ ใหม่ ๆ ในช่วงเวลาสั้น ๆ และจะเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมและเหมือนได้เผยแพร่ภาษาท้องถิ่น และจากผลการวิจัยยังพบอีกว่ามีส่วนที่ควรปรับปรุงดังนี้ ด้านรูปแบบคือให้มีการแสดงเป็น Shot สั้น ๆ แล้วสื่อความหมายถึงภาษิด้านนาพร้อมด้วยการแปลความหมายให้คนดูเข้าใจ และอย่าให้กลายเป็นสื่อภาคกลางขอให้ เป็นสื่อท้องถิ่นจริง ๆ นอกจากนี้ให้ปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอให้มีความหลากหลายน่าสนใจ รายการภาษิด้านนาอาจเปลี่ยนเป็นคำเมืองวันละคำพร้อมของคำแปลและเป็นภาษิตที่สอดคล้องกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่น่าสนใจมากขึ้น ใส่คำแปลภาษิตโดยการขึ้นเป็น CG จะช่วยให้คนเข้าใจมากยิ่งขึ้น แปลช้า ๆ ให้ตัวอักษรแปลไปด้วยจะเป็นการดี ช่วยให้ง่ายต่อการรับรู้และเข้าใจมากขึ้น

ด้านการนำไปใช้ประโยชน์

1. ได้รับข้อมูลข่าวสาร/ข้อเสนอแนะ

มีการนำไปใช้ประโยชน์ระดับดี

“อยู่ในระดับดี นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ แต่ปัญหามันคืออยู่ที่ช่วงเวลาที่นำเสนอรายการมันเป็นช่วงที่หลายคนเดินทางไปประกอบกิจการงานต่าง ๆ ออกไปทำงานกันแล้วส่วนใหญ่ ฉะนั้นกลุ่มเป้าหมายที่นำเสนอไปก็จะเป็นแม่บ้านหรือคนที่อยู่บ้านเป็นส่วนใหญ่”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“โดยรวมผมว่าดี เพราะว่าในชีวิตประจำวันเราไม่มีเวลาที่จะไปบริโภคข่าวสารทางช่องทางอื่น โอกาสในการอ่าน หนังสือพิมพ์ น้อยมาก ดังนั้นในการที่ได้ฟังจะทำให้เราเข้าใจเร็วกว่ารับรู้เร็วกว่า เพราะเราได้เห็นทั้งภาพฟังทั้งเสียง”

((จ) ศัชนุเศรษฐ์ เรื่องเศรษฐวรรณ: สัมภาษณ์)

“ได้รับข้อมูลข่าวสารมากกว่าข้อเสนอแนะ ดังที่กล่าวไปข้างต้นว่า เน้นที่การแจ้งให้ทราบข้อมูลข่าวสารมากกว่าที่จะให้ความรู้ ซึ่งจริง ๆ เมื่อให้ข้อมูลเสร็จแล้วก็สามารถให้ข้อเสนอแนะได้เลย โดยให้ผู้ชมได้เข้าใจและนำไปใช้ได้จริง อย่างเช่น เรื่องสุขภาพ ก็นำเสนอว่าโรคนี้อาการเป็นอย่างไร ป้องกันอย่างไร รักษาอย่างไร ให้ประชาชนนำไปใช้ได้จริง”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากล: สัมภาษณ์)

“ได้ค่ะ ส่วนมากจะได้ในช่วงสนทนา แต่ก็จะได้เฉพาะเรื่องที่เราสนใจแต่ถ้าเรื่องไหนที่เราไม่สนใจหรือเรื่องไหนที่ไกลจากตัวเราเราก็จะไม่ได้รับรู้เลย”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

มีการนำไปใช้ประโยชน์ระดับปานกลาง

“อยู่ในระดับที่ดีปานกลาง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้บางเรื่อง บางเหตุการณ์แต่บางเหตุการณ์ที่ไม่เหมาะสมหรือไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันก็จะไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เลย แล้วก็ติดอยู่ตรงที่เวลานำเสนอมันเป็นเวลาที่คนส่วนใหญ่ออกไปใช้ชีวิตประจำวันไปทำงานทำภารกิจต่าง ๆ ดังนั้นมันเลยไม่ค่อยสนองต่อคนกลุ่มนี้เลยส่วนมากก็จะเป็นกลุ่มเป้าหมายที่อยู่บ้านเป็นส่วนใหญ่เลยไม่ค่อยครอบคลุมต่อคนหนุ่มมาก”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ถ้ามันเป็นเรื่องที่เราสนใจพอคิดมันก็จะประโยชน์ แต่ถ้าเป็นเรื่องที่เราไม่สนใจก็จะได้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารเลย”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวราวุธ: สัมภาษณ์)

“พอสมควร เนื้อหาบางส่วนได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ตั้งแต่ด้วยเวลาและรูปแบบของรายการที่ดูไม่น่าสนใจ ทำให้โอกาสที่จะได้ดูน้อยเข้าใจว่ากลุ่มเป้าหมายของรายการส่วนใหญ่จะเป็นแม่บ้านและผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ก็จะได้รับข้อมูลข่าวสารที่จะเอาไว้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ครับ”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“มีประโยชน์ในด้านที่ได้รับเนื้อหาข่าวสารต่าง ๆ แต่ถ้าเรื่องที่ไม่ตรงกับตนเองหรือห่างไกลกับตนเองก็ไม่ได้ประโยชน์อะไรมันจะจับใจคนดูได้บางกลุ่มบางเรื่อง”

((ซ) นฤมล วันทนิษฐ์: สัมภาษณ์)

มีการนำไปใช้ประโยชน์ระดับน้อย

“ถือถ้ามองจริง ๆ มันแคบ คือคนที่รับรู้ คือคนแก่กลุ่มหนึ่งที่เป็นคนเหนือที่จะรับรู้นะ แต่คนที่เป็นส่วนรอบนอก จะเข้ามาลำบากนิดหนึ่งอาจจะต้องมีข่าวจากส่วนกลางบ้างเข้ามาเสริม ก็จะได้รับข้อมูลบ้างแต่ไม่กว้าง”

((จ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า มีอาจารย์ จำนวน 5 คน เห็นด้วยว่าข้อมูลข่าวสารนำไปใช้ประโยชน์ได้ปานกลาง มีอาจารย์ จำนวน 4 คน เห็นว่าสามารถนำไปใช้ได้ในระดับมาก และนำไปใช้ประโยชน์น้อย จำนวน 1 คน โดยให้ความเห็นว่า ข้อมูล/ข้อเสนอแนะที่ได้สามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้ และถ้าเป็นเรื่องที่ตัวเองสนใจก็จะเป็นประโยชน์ยิ่ง นอกจากนี้ที่เห็นว่าดี เพราะได้รับข้อมูลข่าวสารมากกว่าข้อเสนอแนะ ส่วนมากได้ในช่วงสนทนาที่เป็นเรื่องที่คนนั้นสนใจ และยังพบว่ามีส่วนที่ควรปรับปรุงคือ ช่วงเวลาที่นำเสนอรายการเป็นช่วงเวลาที่หลายคนไปประกอบกิจการงานต่าง ๆ ฉะนั้นจะได้กลุ่มเป้าหมายที่เป็นแม่บ้านหรือคนที่อยู่บ้านโดยส่วนใหญ่เป็นรายการที่แคบไปคือคนที่รับรู้จะเป็นเฉพาะคนภาคเหนือเท่านั้น อาจต้องมีข่าวจากส่วนกลางมาเสนอบ้าง เน้นที่การแจ้งให้ทราบข้อมูลข่าวสารมากกว่าที่จะให้ความรู้จริง ๆ ซึ่งเมื่อให้ข้อมูลเสร็จก็สามารถให้ข้อเสนอแนะได้โดยให้ผู้ชมได้เข้าใจและนำไปใช้ได้จริงและทำอะไรให้ได้รับรู้เรื่องใกล้ตัวได้ด้วย

2. ต้องการรู้ทันเหตุการณ์

รู้ทันเหตุการณ์ในระดับมาก

“อยู่ในระดับที่ดี ได้นำเอาไปใช้บ้าง เราก็จะได้รู้ว่าช่วงนี้ภาคเหนือเป็นยังไง มีเหตุการณ์อะไรที่น่าสนใจบ้าง เพราะเราอยู่ในภาคเหนือต้องรู้ไว้บ้าง”

เสรี ปางช้าง: 25 สิงหาคม 2551)

“ใช้นะครับ เนื่องจากเป็นอาจารย์ก็จะเอาไว้นำคุยกับเด็ก เอาไว้สรุปเหตุการณ์ต่างๆ ให้กับเด็ก บางทีอาจจะมีเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาในการสอนก็เอามาปรับใช้ครับ”

((ข) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“ได้บ้าง ได้รับทราบเหตุการณ์ว่าช่วงนี้ในภาคเหนือมีอะไร
เราก็ได้รับรู้ ได้รับรู้จากการสรุปของรายการ”

((ซ) นฤมล วันทนีย์: สัมภาษณ์)

“ได้รู้ในเรื่องประชาสัมพันธ์มากกว่า แต่เรื่องเศรษฐกิจ
การเมืองจะค่อนข้างน้อย ควรจะเพิ่มและไม่จำเป็นต้องเหมือน
ส่วนกลาง ให้เป็นเรื่องในท้องถิ่นก็จะดี”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากล: สัมภาษณ์)

รู้ทันเหตุการณ์ในระดับกลาง

“อยู่ในระดับคิปานกลาง เพราะได้รับรู้บ้างว่าเหตุการณ์ใน
ภาคเหนือตอนนี้เป็นอย่างไร มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นในภาคเหนือ
บ้าง ก็จะรู้จากการสรุปเนื้อหาของรายการ”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ใช่ จะได้รับรู้เรื่องราวเหตุการณ์ของภาคเหนือบ้าง”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ก็รู้บ้าง ได้รับรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ว่าเป็นยังไง ก็มีประโยชน์
ดี”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

รู้ทันเหตุการณ์ในระดับน้อย

“ทันเหตุการณ์ได้น้อยนะ ไม่ทันเหตุการณ์เลยไม่ได้
นำไปใช้”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากล: สัมภาษณ์)

“ไม่ทันเหตุการณ์เท่าที่ควร เลยไม่สามารถนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ไม่ค่อยได้ใช้เพราะไม่ได้นำไปใช้ และมันไม่ค่อยทันเหตุการณ์ (สด) โดยส่วนตัวไม่ค่อยดูข่าวที่ผ่านไปแล้วผมมีความรู้สึกว่ามันเกิดไปแล้ว ในส่วนตัวผมนะผมชอบข่าวที่เตือนให้ทุกคนรู้ว่าพรุ่งนี้จะมีอะไรต่อไป จะมีอะไรมากกว่า แต่คนบางกลุ่มก็ต้องการทราบข่าวสารที่ผ่านไปแล้วมีอะไรบ้าง ในช่วงเวลานั้นผ่านอะไรมาบ้าง แต่ในความคิดของผม ผมคิดว่ามันกลับไปแก้ไขอะไรไม่ได้แล้ว มันควรจะเป็นข่าวที่ล้าไปข้างหน้ามากกว่า”

((จ) สัณฐเศรษฐี เรื่องเศรษฐีธรรม: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า มีอาจารย์ จำนวน 4 คน ที่ได้รับรู้ทันเหตุการณ์ในระดับมาก มีอาจารย์ จำนวน 3 คน ที่ได้รับรู้ทันเหตุการณ์ในระดับปานกลาง และได้รับรู้ทันเหตุการณ์ในระดับน้อย จำนวน 3 คน โดยอธิบายว่ารายค้านี้ช่วยให้รู้ถึงเหตุการณ์ของภาคเหนือว่ามีอะไรน่าสนใจบ้าง ในฐานะอาจารย์ก็จะได้นำไปใช้พูดคุยกับนักศึกษา สรุปเหตุการณ์ต่าง ๆ บางครั้งจะมีเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาในการสอนก็นำมาปรับใช้ได้

ในส่วนที่เห็นว่าควรปรับปรุงได้แก่ การไม่ทันเหตุการณ์ คือข่าวที่นำเสนอเป็นข่าวเก่าที่ผ่านไปแล้ว ควรเป็นข่าวสดและเป็นข่าวที่ล้าไปข้างหน้าจะดีกว่า นอกจากนี้ควรมีข่าวเศรษฐกิจการเมืองให้มากขึ้น ไม่ควรเน้นข่าวประชาสัมพันธ์มากเกินไป

3. ต้องการข้อมูลเพื่อช่วยตัดสินใจ

ต้องการข้อมูลเพื่อช่วยตัดสินใจในระดับปานกลาง

“ดีระดับปานกลาง เพราะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาประกอบในการพิจารณาตัดสินใจ แต่ก็ได้เฉพาะบางเรื่องบางเหตุการณ์เท่านั้น ไม่ใช่ทั้งหมด อย่างในบางเรื่องเราก็รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากส่วนกลางบ้างแล้ว”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ก็ดี ได้ฟังข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แล้วนำมาคิดประกอบกับการตัดสินใจได้บ้างบางเรื่อง”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“ได้ใช้ครึ่งในส่วนของกำรอ่านข่าว เรารู้ละว่าเป็นอะไร ในกำรวเคราะห์อันนี้จะช่วยได้เยอะ เพราะว่าปัญหาของคนที่ทำธุรกิจคือ เรารู้พฤติกรรมของคนเชียงใหม่ ดังนั้นการมีคนมาพูดให้เราฟัง เรื่องพฤติกรรมของคนเชียงใหม่ ทำให้เรตัดสินใจได้มากขึ้น”

((จ) สัชนุเศรษฐ์ เรื่องเศรษฐวรรณ: สัมภาษณ์)

“ช่วยนะถ้ามีรายละเอียดเข้ามาก็น่าจะขึ้นได้เร็วขึ้น ตัดสินใจได้เร็วขึ้น เอาไปใช้ได้”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ก็ใช้ครึ่ง ส่วนใหญ่ก็จะเป็นเรื่องของกำรใช้ชีวิตมากกว่า ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องพวกนี้ครับ”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“พอประมาณ คืออย่างบางเรื่องเรารู้มาก่อนเราก็อาจจะฟังไว้ เป็นข้อมูลเฉย ๆ คือเป็นส่วนช่วยในกำรวเคราะห์ได้แต่ไม่ใช่ทั้งหมด”

((ซ) นฤมล วันทนิษฐ์: สัมภาษณ์)

“ก็อาจจะมึในเรื่องกำรตัดสินใจว่าจะไปเที่ยวที่ไหนดี เพราะมีการประชาสัมพันธ์เยอะ”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากล: สัมภาษณ์)

ต้องการข้อมูลเพื่อช่วยตัดสินใจในระดับน้อย

“ไม่ค่อยมีอิทธิพลเท่าไรต่อการตัดสินใจ เพราะบางเรื่องได้รับรู้มาก่อนแล้วจากสื่ออื่น ๆ ทั้งวิทยุ ป้ายโฆษณา ประชาสัมพันธ์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ เลยมีส่วนในการตัดสินใจน้อยมาก”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

“ไม่ค่อยมีนะในส่วนตัว”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ในบางกรณีในส่วนที่เกี่ยวข้อง แต่ในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องก็
ไม่ได้นำไปใช้ในการตัดสินใจเลย”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มีความเห็นว่าได้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจพอสมควรหรือ
ปานกลาง จำนวน 7 คน ในบางเรื่อง และช่วยให้การตัดสินใจบางเรื่องได้เร็วขึ้น เพราะได้ข้อมูล
ชี้นำจากข่าวสาร ที่ได้ใช้มากจะเป็นเรื่องของการใช้ชีวิต สถานที่ท่องเที่ยว ยกเว้นอีก 3 คน ได้ข้อมูล
ในการตัดสินใจน้อย

4. ต้องการข้อมูลเพื่อการพูดคุยสนทนา

ต้องการข้อมูลเพื่อการพูดคุยสนทนาระดับมาก

“ต้องการครับ เพราะในบางเรื่องเราก็อยากนำประเด็นมาเป็น
หัวข้อการสนทนา อย่างเช่นธุรกิจทางด้านการโรงแรม การ
ท่องเที่ยว”

((จ) สัมฤทธิ์ธรรม์ เรื่องเศรษฐารณ: สัมภาษณ์)

“คุยเพราะการรับรู้ข่าวมาบางที่ต้องถ่ายทอดออกไปไม่ได้คุย
แค่อาจารย์เองนะตัวนักศึกษาที่คุย เหมือนกับการผนวกเรื่องและ
เนื้อหาให้เข้ากับการสอน”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

ต้องการข้อมูลเพื่อการพูดคุยสนทนาระดับปานกลาง

“ปานกลาง มีบ้างในบางครั้ง แต่ประเด็นส่วนใหญ่มักเป็น
ประเด็นโดยรวมของประเทศมากกว่าเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับท้องถิ่น
หรือภูมิภาค ต้องยอมรับว่าการรับข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่มาจาก
ส่วนกลางมากกว่าส่วนภูมิภาค”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“พอใช้ พอที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้บ้าง แต่ส่วนใหญ่ประโยชน์ในการพูดคุยสนทนาก็ได้มาจากแหล่งข้อมูลข่าวสารจากส่วนกลางมากกว่า เพราะในการสนทนาก็จะสนทนาในภาพรวมของทั้งประเทศมากกว่าเรื่องของภูมิภาค”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“พอสมควร พอที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้บ้างในเรื่องแค่บางเรื่องก็ใกล้เคียง หรือไม่เกี่ยวข้องกับตัวเองเลย เนื้อหาที่นำมาพูดนี้ไม่ค่อยมีผลกระทบต่อชีวิตคนมากนักเราก็เลยไปสนใจข่าวของส่วนกลางมากกว่าเพราะมันมีผลกระทบต่อเราเยอะกว่า”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ก็มีบางครั้งมันก็เป็นตัวอย่างในการที่จะสนทนากับเด็กที่สอน มองว่าเป็นการเปิดรับข่าวสารอย่างหนึ่งมันจะส่งผลต่อการไปบอกเด็กต่อไปในเรื่องต่าง ๆ ที่ได้รับรู้มา และก็นำมาเป็นหัวข้อที่จะต่อยอดในการสนทนาเรื่องต่อ ๆ ไปได้”

((จ) นฤมล วันทนีย์: สัมภาษณ์)

“มีบางประเด็นเรื่องพยากรณ์อากาศ ที่มาคุยกับนักศึกษาหรือคนอื่น ๆ และมีเรื่องสุขภาพบ้าง”

((ฉ) ศิริพร กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ก็ใช้ในบางประเด็นที่มีความน่าสนใจ ก็จะนำมาคุยกับที่ทำงาน ที่บ้านและก็มาคุยกับนักศึกษาที่จะนำมาแลกเปลี่ยนสนทนากับกลุ่มนี้เพราะบางประเด็นก็เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่จะต้องมาสอนนักศึกษา”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

ต้องการข้อมูลเพื่อการพูดคุยสนทนาระดับน้อย

“เนื่องจากเนื้อหาไม่ค่อยตรงกับความต้องการของผมเท่าไรเลยไม่ค่อยได้ใช้ในการพูดคุยมากนัก ต้องยอมรับว่าเนื้อหาที่นำมาพูดนี้ไม่ค่อยมีผลกระทบต่อชีวิตคนมากนัก เราก็เลยไปสนใจข่าวของส่วนกลางมากกว่า เพราะมันมีผลกระทบต่อเราเยอะ”

((ก) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ก็สามารถเอามาใช้พูดคุยได้ เอาไว้พูดคุยตั้งประเด็นสนทนากันในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นครับ แต่ส่วนใหญ่ที่ดูไม่ได้เพื่อคุยแต่ดูเอาไว้ให้รู้ว่าในแต่ละวันมีอะไรเกิดขึ้นบ้างครับ”

((ข) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มีความเห็นว่าได้มีข้อมูลเพื่อการพูดคุยสนทนาในระดับมาก จำนวน 2 คน ในระดับปานกลาง จำนวน 6 คน และในระดับน้อย จำนวน 2 คน โดยให้ความเห็นว่า ได้ข้อมูลเพื่อการพูดคุยสนทนาบ้างในบางเรื่อง ที่นำมาพูดคุยกับนักศึกษาได้ เนื้อหาใช้กับการสอนได้ และได้รู้ว่าแต่ละวันเกิดอะไรขึ้นบ้างและบางครั้งก็นำมาใช้เป็นตัวอย่างในการสนทนากับเด็กที่สอน บางครั้งก็นำมาต่อยอดในการสนทนาเรื่องต่อ ๆ ไปได้ เรื่องที่นำมาใช้มากจะเป็นเรื่องพยากรณ์อากาศ เรื่องสุขภาพ และบางประเด็นที่น่าสนใจก็จะนำมาคุยกันที่ทำงาน ที่บ้านกับนักศึกษา นอกจากนี้ยังพบอีกว่าอาจารย์บางท่านจะได้ข้อมูลมาจากแหล่งข้อมูลข่าวสาร จากส่วนกลางมาพูดคุยสนทนามากกว่า และบางท่านไม่ได้ใช้เลย เพราะเนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการของตนเองและบางเรื่องเป็นเรื่องไกลตัว หรือไม่เกี่ยวข้องกับตนเองและเนื้อหาที่นำมาพูดคุยก็ไม่มีผลกระทบต่อชีวิตของคนมากนักเลยไม่สนใจ ไปสนใจข่าวจากส่วนกลางเสียมากกว่า และบางเรื่องอยากให้นำมาสนทนา เช่น ธุรกิจด้านการโรงแรมการท่องเที่ยว เป็นต้น

5. ต้องการมีส่วนร่วมในสังคม

มีส่วนร่วมในสังคมระดับปานกลาง

“ดีปานกลาง ถ้ามั่นตรงกับความต้องการของเรา แต่ถ้าเรื่องไหนที่ไม่ตรงกับความต้องการของเรา หรืออย่างเช่นเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเราก็จะไม่มีส่วนร่วมเลย”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ก็มีบ้างพอใช้ถ้าตรงกับความต้องการของเรา แต่ถ้าไม่ตรงกับความต้องการก็จะไม่มีส่วนร่วมเลย”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“มีบ้างพอสมควร ถ้าเนื้อหาตรงกับความต้องการของเราเรา ก็จะมีส่วนร่วม แต่ถ้าเนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการของเราก็ก็น่ามีส่วนร่วมเลย ก็จะมีส่วนร่วมในบางเรื่องที่สนใจ และไม่มีส่วนร่วมในเรื่องที่ไม่สนใจ”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ได้เฉพาะแค่รับรู้ว่าคุณในสังคมคิดอะไรเลย ๆ แต่ไม่ได้มีส่วนร่วมในสังคม”

((จ) สันติสุข เศรษฐี เรื่องเศรษฐี: สัมภาษณ์)

“มีบ้าง ไม่มาก”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ก็มีบ้างถ้าตรงกับความต้องการของเรา แต่ถ้าไม่ตรงก็จะไม่มีส่วนร่วมเท่าไร”

((ช) นฤมล วันทนี: สัมภาษณ์)

“ก็อาจจะมียุทธวิธีบ้าง เพราะบางครั้งเราไม่รู้ว่าจะมีเรื่องอะไรหรือจัดงานที่ไหน แต่ไม่ถึงขั้นว่าจะได้รับข่าวสารมาแล้วจะทำให้อยากมีส่วนร่วมในสังคม แค่อยากจะไปร่วมในความรู้สึกส่วนตัวมากกว่า”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

มีส่วนร่วมในสังคมระดับน้อย

“ส่วนตัวผมมันไม่ค่อยมีส่วนเพราะมันไม่ตรงกับความต้องการของผม”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ส่วนใหญ่กับตัวผมเองไม่ค่อยมีนะครับ ผมมองแค่ที่เราเปิดรับสื่อเพื่อที่จะรับรู้ข่าวสารเฉย ๆ เพราะฉะนั้นการมีส่วนร่วมค่อนข้างที่จะน้อยมาก ๆ ยกเว้นว่าสื่อได้มีการสร้างการมีส่วนร่วม เช่นเรื่องของประชาธิปไตยเฉย หรือว่าเรื่องของอะไรต่าง ๆ เราอาจจะรับข้อมูลตรงนั้นมาเพื่อเอาไปใช้สำหรับตัวเองและการเรียนการสอน ก็จะมีบ้างในบางประเด็น”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“ไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมเท่าไร เพราะบางเรื่องก็ไม่ได้ตรงกับความต้องการของตนเอง”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ให้ความเห็นว่ามีส่วนร่วม จำนวน 7 คนในระดับปานกลางและมีส่วนร่วมน้อย จำนวน 3 คน โดยอธิบายไว้ว่า บางเรื่องที่ตรงกับความต้องการก็จะมีส่วนร่วมด้วย ส่วนใหญ่ก็จะมีส่วนร่วมในเรื่องที่สนใจ บางครั้งเพียงแต่รับรู้ว่าคุณในสังคมคิดอะไรเท่านั้น ไม่ได้มีส่วนร่วมในสังคม ยกเว้นเรื่องประชาธิปไตยก็จะรับรู้ข้อมูลและนำไปใช้กับตนเอง และกับการเรียนการสอนในบางประเด็น และบางเรื่องอยากร่วมในความรู้สึกส่วนตัวมากกว่า นอกจากนี้ยังพบว่าจะมีส่วนร่วมในสังคมจริง ๆ เฉพาะเรื่องที่ตรงกับความต้องการของตนเองเท่านั้น

6. เพื่อสนับสนุนความคิดเห็นของตนเอง

สนับสนุนความคิดเห็นของตนเองระดับกลาง

“มีบ้างในบางครั้ง มีทั้งสนับสนุนและไม่สนับสนุนความคิดเห็น เพราะในบางเรื่องก็ตรงกับความคิดเห็นของเรา บางเรื่องก็ไม่ตรงกับความคิดเห็นของเรา”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ก็มีพอใช้ อย่างเรื่องที่ตรงกับความคิดเห็นก็จะสนับสนุน แต่อย่างบางเรื่องขัดแย้งกับความคิดเห็นของเราก็จะไม่สนับสนุน”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“มีบ้างแต่น้อยครั้ง อย่างบางเรื่องที่ตรงกับความคิดเห็นของเรา ก็จะสนับสนุน แต่บางเรื่องไม่ตรงกับความคิดเห็นของเรา ก็ไม่สนับสนุน”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ก็มีส่วนแต่ไม่มากจนเกินไป”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“มีทั้งสนับสนุนและก็มีทั้งขัดแย้งทางความคิด อย่างบางเรื่องก็สนับสนุนความคิดของเรา บางเรื่องก็ไม่ตรงกับความคิดเห็นของเราเลย”

((ช) นฤมล วันทนีช: สัมภาษณ์)

“โดยปกติก็รับชมเพราะตรงกับความคิดเห็นตัวเองอยู่บ้าง”

((ฌ) ศิริพร กิตติวราภูล: สัมภาษณ์)

“ก็มีบ้างอย่างเรื่องที่ตรงกับความคิดเห็นของเรา ก็จะสนับสนุนเต็มที่ แต่อย่างบางเรื่องขัดแย้งกับความคิดเห็นของเรา ก็จะไม่สนับสนุนเลย เป็นคนที่จะเลือกเนื้อหาที่มาสสนับสนุนความคิดเห็นของเรา มากกว่า แต่ก็ไม่ได้ปฏิเสธข้อมูลอื่น ๆ ที่ไม่สนับสนุนในความคิดเห็นของเรา แต่จะเอามาประกอบในการสนับสนุนมากกว่า”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

สนับสนุนความคิดเห็นของตนเองระดับน้อย

“ไม่ค่อยมีครับ เพราะเนื่องจากมันไม่มีเรื่องที่ผมสนใจเลย ไม่ต้องมาสสนับสนุนความคิดของผมนะครับ”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวราภูล: สัมภาษณ์)

“ไม่ได้ใช้ แต่ได้ใช้ในมุมมองที่เป็นความรู้ใหม่มากกว่า คือสิ่งที่ได้ส่วนมากเป็นความรู้ใหม่มากกว่า คือผมไม่ใช่คนที่

ดังนั้นเวลาผมฟังข่าวของที่นี่มันจึงเป็นเรื่องใหม่สำหรับผม เป็นเรื่องที่เราไม่ได้รู้แล้วได้รู้ แต่มันไม่ได้สนับสนุนความคิดเห็นของผมเท่าไร”

((จ) สัชญเศรษฐ์ เรื่องเศรษฐวรรณ: สัมภาษณ์)

“ไม่ค่อยนะครับ ก่อนข้างน้อยครับ ผมจะไม่ค่อยเอาข้อมูลพวกนี้มาเป็นข้อมูลในการสนับสนุนความคิดเห็นเท่าไร ส่วนมากผมจะหาข้อมูลอื่น ๆ มาเพิ่มเติม”

((ข) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ นำข้อมูลข่าวสาร ไปสนับสนุนความคิดเห็นของคนน้อยจำนวน 7 คน และนำไปใช้บ้างระดับปานกลาง จำนวน 3 คน โดยอธิบายว่า จะนำข้อมูลไปสนับสนุนเฉพาะเรื่องที่ตรงกับความคิดเห็นของตนเองเท่านั้น บางเรื่องที่ขัดแย้งก็จะไม่สนับสนุน และอาจารย์บางท่านบอกว่าถ้าจะใช้จะใช้ในมุมมองที่เป็นความรู้ใหม่มากกว่า เพราะอาจารย์ไม่ได้เป็นคนเหนือ และยังพบอีกว่าอาจารย์บางท่านจะไม่นำข้อมูลมาสนับสนุนความคิดเห็น จะหาข้อมูลอื่น ๆ มาเพิ่มเติมมากกว่า และอาจารย์บางท่านมีทั้งสนับสนุนและไม่สนับสนุนความคิดเห็นคน จะใช้สนับสนุนความคิดเห็นคนเมื่อเป็นเรื่องที่ตรงกับความคิดเห็นของตนเองเท่านั้น และจะเลือกเนื้อหาที่มาสนับสนุนความคิดเห็นคนได้ ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ได้ปฏิเสธข้อมูลอื่น ๆ ที่ไม่สนับสนุนความคิดเห็นคน แต่จะนำมาประกอบในการสนับสนุนมากกว่า

7. เพื่อความบันเทิง

ความบันเทิง คือ เนื้อหาที่น่าสนใจในรายการมีจุดมุ่งหมายให้ผู้รับชมได้รับความเพลิดเพลิน

เพื่อความบันเทิงในระดับน้อยและไม่มีความบันเทิง

“มันไม่ใช่เป็นรายการบันเทิง จึงไม่มีความบันเทิง”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“มีแต่น้อยมาก เพราะไม่ใช่รายการบันเทิง”

((ข) เสรี ปางขาว: สัมภาษณ์)

“ดูแล้วสบายใจแต่ไม่ได้ความบันเทิง เพราะมันไม่ใช่รายการ
บันเทิง”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“น้อยมาก เนื่องจากรูปแบบและวิธีการนำเสนอของรายการ
เน้นเนื้อหาสาระมากกว่าความบันเทิง มันจึงไม่ใช่รายการที่เสนอ
ความบันเทิงได้”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ไม่มีความบันเทิง”

((จ) สัชนาเสรษฐ์ เรื่องเศรษฐวรรณ: สัมภาษณ์)

“ไม่เลย ไม่ค่อยมีความบันเทิงจริง ๆ มันบันเทิงได้นะถ้าเน้น
พวกสื่อบันเทิง การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อให้มันมีสีสันมาก
ขึ้น”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ความบันเทิงในเนื้อหาของรายการผมมองว่ามันไม่บันเทิง”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“ถ้ามองทางด้านบันเทิงเป็นหลักไม่มีความบันเทิงเลย เพราะ
มันดูเป็นสาระมากกว่าที่จะมาเป็นรูปแบบบันเทิง”

((ซ) นฤมล วันทนิษฐ์: สัมภาษณ์)

“ก็ไม่ได้มีบทบาทอะไรมาก เพราะรายการก็ไม่ได้ถึงกับมี
สาระและความสนุกสนานมาก ซึ่งจริง ๆ แล้วควรจะมีควบคู่กันไป
อาจจะมีในสัดส่วนที่แตกต่างกันไป หรือพิธีกรอาจจะดำเนินรายการ
แบบผ่อนคลาย สนุกสนานบ้าง ซึ่งอาจจะเป็นการเล่าเรื่องที่
สนุกสนาน ถึงแม้จะเสนอข่าวหนัก แต่ผู้ชมก็อยากติดตาม แต่ก็ไม่ใช่
บันเทิงจนเกินไป ทำให้ลดความน่าเชื่อถือของข่าวลง”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ไม่มีความบันเทิงเท่าไร น้อยมาก”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ทุกคนใน จำนวน 10 คน อธิบายว่า ไม่มีรายการเพื่อความบันเทิงจริง ๆ เลยจึงไม่ได้นำไปใช้ ทั้งนี้เพราะทั้งรูปแบบและวิธีการนำเสนอของรายการเน้นเนื้อหาสาระมากกว่าความบันเทิง รายการเพื่อความบันเทิงมองแล้วไม่ค่อยมีเลย

ตอนที่ 3 แนวทางการปรับปรุงรายการมืองเหนือตามทรรศนะ ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ผู้ดำเนินรายการ

1. ภาษา

สื่อสาร

ภาษา คือ การดำเนินรายการ โดยใช้ภาษาท้องถิ่นในการดำเนินรายการเพื่อการ

ความพึงพอใจในการใช้ภาษาระดับดี

“ดีแล้วในด้านของภาษา เพราะเป็นการที่น่าเอาวัฒนธรรมของท้องถิ่นมานำเสนอในรูปแบบของรายการ โทรทัศน์ เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมในอีกรูปแบบหนึ่ง เหมาะสมกับวัฒนธรรมของท้องถิ่น และก็เหมาะสมกับรูปแบบการนำเสนอรายการที่เป็นของท้องถิ่น แต่ควรเน้นให้ผู้ดำเนินรายการพูดให้ชัดเจนกว่านี้ และดำเนินรายการแบบเป็นธรรมชาติก็จะดีมาก”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ดีมาก ผมชอบ เป็นการส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมของภาคเหนือ ดูแล้วเป็นรายการท้องถิ่นดี เป็นเอกลักษณ์ของรายการด้วยดีอยู่แล้ว”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“ดีแล้วครับที่ใช้ภาษาพื้นเมือง เพราะนี่คือรายการท้องถิ่นให้เห็นชอบ”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ดีมากอยู่แล้ว เหมาะสมกับรูปแบบของรายการ และเป็น
การส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่นได้ดี”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ดีแล้ว ภาษาพื้นเมืองคืออยู่แล้ว แต่การพูดนิ่งเรียบเกินไป
เพราะว่าการที่พูดเสียงดังแล้วมีการเน้นจังหวะในการพูดทำให้ดู
น่าสนใจมากขึ้น แต่ถ้าพูดเรียบเกินไปคนฟังก็จะง่วง ถึงแม้ว่าเขามัน
จะน่าสนใจแค่ไหน ควรจะเพิ่มความคึกคักในการพูด จะได้เพิ่มความ
น่าสนใจในการนำเสนอ และการมีส่วนร่วมในการเล่าข่าว ส่วนภาษา
พื้นเมืองควรมีไว้เพราะมันเป็นจุดเด่นของรายการ”

((จ) ศัชนูเศรษฐ์ เรื่องเชษฐวรรณ: สัมภาษณ์)

“โอเคนะ ดี ภาษาพื้นเมือง แต่สิ่งที่อยากได้ก็คือเรื่องของ
จังหวะในการพูด การเน้นเสียงหนักเบา ไม่ใช่ว่าเสียงโทนเดียวตลอด
ไม่มีขึ้นไม่มีลง ควรใส่ลูกเล่นในการพูดเข้าไปบ้าง เพราะเหมือนจะ
เป็นโมโนโทนนิ่ง ๆ เรียบ ๆ มันจะได้เกิดการกระตุ้นในการฟัง
มากกว่านี้”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ดีมากครับ ถือว่าเป็นรายการที่อนุรักษ์นะครับในเรื่องของ
ภาษาดีครับ ยกเว้นว่าบางทีบางคำที่ขากไปก็อาจจะมีการแปลบ้าง แต่
ส่วนใหญ่ที่ฟังก็พอเข้าใจนะครับ”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“ดีแล้ว ควรพูดทุกวัน เป็นการส่งเสริมวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ดี
การใช้ภาษาเมืองในการนำเสนอมันเหมือนกับเป็นเอกลักษณ์ของ
รายการ เป็นสิ่งที่น่าจดจำของผู้รับชม”

((ซ) นฤมล วันทนิษฐ์: สัมภาษณ์)

“การพูดภาษาท้องถิ่นคืออยู่แล้ว ทำให้มีอะไรใหม่ ๆ ขึ้น มี
สีสันขึ้น แต่พิธีกรแต่ละคนสำเนียงต่างกัน คนท้องถิ่นก็อาจจะฟัง
ออกแล้วรู้สึกว้าสำเนียงคนละที่มาคุยกัน แต่ถ้าคนที่ไม่ได้ใช้ภาษา
ท้องถิ่นภาคเหนือรับชมก็อาจจะไม่เห็นความแตกต่าง”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ดีแล้วค่ะ เป็นท้องถิ่นอนุรักษ์วัฒนธรรมดีค่ะ เป็นจุดขาย
ของรายการ”

((ณ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ทุกท่านมีความเห็นในระดับดี ทั้งนี้เพราะว่าภาษาที่ใช้
เหมาะสมกับรายการเมืองเหนือ เป็นการนำเอาวัฒนธรรมของท้องถิ่นมานำเสนอในรูปแบบ
รายการโทรทัศน์ เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมในรูปแบบหนึ่ง เป็นการส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรม
ของภาคเหนือของท้องถิ่นได้ดีมาก ควรพูดทุกวัน ซึ่งเป็นจุดขายของรายการ และพบว่าที่ควร
ปรับปรุง คือ ในเรื่องของผู้ดำเนินรายการพูดให้ชัดเจนกว่านี้ ดำเนินรายการแบบเป็นธรรมชาติ การ
พูดบางครั้งไม่น่าสนใจ ควรเพิ่มความน่าสนใจในการนำเสนอ และการมีส่วนร่วมในการเล่าข่าว
จังหวัดการพูดให้น่าสนใจ-เบา ไม่ใช้โทนเดียวตลอด ควรใส่ลูกเล่นในการพูดบ้างจะช่วยกระตุ้น
การฟังมากกว่านี้ การพูดบางคำที่ยากไปควรมีการแปลให้ฟัง

3. การแต่งกาย

การแต่งกาย คือ การนำเสนอรูปแบบของการแต่งกายในการดำเนินรายการ
ความพอใจในการแต่งกายในระดับดี

“ดีพอสมควรในเรื่องของการแต่งกาย เพราะเป็นเอกลักษณ์
ของภาคเหนือ และก็เป็นเอกลักษณ์ของรายการด้วย แต่ควรจะแต่ง
กายพื้นเมืองทุกวันเพราะจะทำให้จำในส่วนของการนำเสนอ
และก็เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี เป็น
แบบอย่างที่ดีต่อคนทั่วไป”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ก็ดีครับ แต่น่าจะเพิ่มการแต่งกายพื้นเมืองที่มีความพิเศษ และพิธีพิธีกันมากกว่าเดิม เนื่องจากล้านนามีความหลากหลายทางด้าน เชื้อชาติชนเผ่า หากสามารถนำชุดแต่งกายที่ดีเยี่ยมของแต่ละชนเผ่า มานำเสนอ นำมาเป็นเครื่องแต่งกายของผู้ดำเนินรายการก็จะทำให้ดู อลังการและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น และควรบอกถึงที่มาและอธิบายถึง ความหมายของชุดนั้น ๆ ด้วย เช่น ชุดนี้เป็นของชนเผ่าม้ง ชุดนี้เป็น ของชนเผ่ามูเซอ เป็นต้น”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“ดีครับ คืออยู่แล้ว เรียบง่ายน่าเชื่อถือดี แต่ถ้าจะมีอะไรที่ควร เพิ่มเติมก็คือ ถ้าแต่งชุดพื้นเมืองประจำถิ่นก็น่าจะดี แต่ก็ต้องบอกด้วย ว่าเป็นของถิ่นไหน มาจากท้องถิ่นใด เปลี่ยนไปแต่ละวัน”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวราวุธ: สัมภาษณ์)

“เหมาะสมคืออยู่แล้วในส่วนของการแต่งกาย เพราะเป็น รายการท้องถิ่น แต่ไม่ควรแต่งกายพื้นเมืองทุกวันเพราะจะทำให้ดูน่า เบื่อและขาดสีสัน”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ดีแล้ว ใส่วันจันทร์กับวันศุกร์ แต่จะให้แต่งทุกวันคงไม่ ไหว แต่บางช่วงชุดมันอาจจะดูเป็นผู้ใหญ่ไปหน่อย ควรลดความเป็น ทางการลงบ้างจะได้ดูไม่เครียดมากนัก เพราะคนที่ดูข่าวส่วนมากก็ หนักอยู่แล้วโดยเนื้อหาของมัน ดังนั้นสภาพแวดล้อมมันควรจะเบา ลงจะได้ทำให้คนรู้สึกผ่อนคลายลงบ้าง ถ้าเป็นสัปดาห์จะดูเครียดไป”

((จ) ศัชนุเศรษฐี เรื่องเชษฐารม: สัมภาษณ์)

“ดี แต่วันอื่น ๆ ควรจะมีกลิ่นของภาคเหนือบ้างนิดหน่อย แต่ ไม่ต้องชุดพื้นเมืองทั้งหมด อย่างเป็นเครื่องประดับบ้างหรือของใช้ใน ภาคเหนือมาวางประดับบ้างก็น่าจะดี”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ผมมองว่าศิลปะที่มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมก็คือวันจันทร์กับวันศุกร์ แต่ในช่วงวันธรรมดาคนที่ใส่แจ็กเก็ตดำมันอาจจะดูเครียด คืออาจจะลดโทนบ้างคือชุดที่มันดูสบาย เสื้อด้านในอาจจะมียีสันบ้าง เท่าที่เห็นมันดูเป็นทางการมากเกินไป เพราะความน่าเชื่อถือ น่าจะอยู่ที่พิธีกรในการนำเสนอมากกว่าการแต่งกาย”

((ข) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“ควรแต่งกายพื้นเมืองทุกวัน เพราะถ้าพูดภาษาเมืองแล้วก็ควรที่จะแต่งกายด้วยชุดพื้นเมืองด้วย เป็นการอนุรักษ์ดี”

((ช) นฤมล วันทนิษฐ์: สัมภาษณ์)

“ถ้ารายการมีจุดมุ่งหมายเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรม ภาคเหนือก็ถือว่าชุดที่ใส่นั้นก็ยังไม่ใช่ภาคเหนือเท่าที่ควร เพราะที่ได้รับความนิยมมาชุดเป็นแบบไทยไม่ได้เป็นของภาคเหนือ ซึ่งก็เข้าใจว่า อาจจะเป็นเหนือประยุกต์ไปแล้ว แต่ถ้ายังอยากคงความเหนือก็ควร จะออกแบบให้มีกลิ่นอายของภาคเหนือจริง ๆ เช่นตัวผ้าที่ใช้เป็นต้น และถ้าเป้าหมายของรายการในเรื่องนี้คือการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นจริง ๆ ก็ควรจริงจังในการอนุรักษ์ด้วย”

((ณ) ศิริพร กิตติวรารุณ: สัมภาษณ์)

“การแต่งกายพื้นเมืองคือ สะภาพเรียบร้อยดี เป็นการอนุรักษ์ วัฒนธรรมดีถ้าพูดภาษาท้องถิ่นก็ควรที่จะใส่ชุดพื้นเมือง แต่ควรจะมีชุดพื้นเมืองที่มีความหลากหลายทางด้านเผ่าพันธุ์มาใส่ออกรายการบ้าง อย่างของภาคเหนือเรามันมีทั้งไทลื้อ ไทจีน และก็ควร จะแนะนำผู้ชมด้วยว่าเป็นชุดพื้นเมืองของท้องถิ่นไหน ชนเผ่าไหนก็จะได้ความรู้ด้วย”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ทุกท่านมีความเห็นต่อการแต่งกายอยู่ในระดับดี คือมีความเป็นเอกลักษณ์ของภาคเหนือ เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น มีความเรียบง่ายดี สะภาพดี และ

พบว่าสิ่งที่ควรปรับปรุงคือเพิ่มการแต่งกายแบบพื้นเมืองที่มีความพิเศษ และพิธีพิธีอันมากกว่าเดิม หรือชุดพื้นเมืองประจำถิ่น เนื่องจากล้านนามีความหลากหลายในเชื้อชาติ หรือนำชุดแต่งกายที่ดีเยี่ยมของแต่ละชนเผ่ามานำเสนอ จะทำให้ดูถึงการและนำเสนอมากขึ้น และควรบอกที่มา ความหมายของชุดด้วย แต่ไม่ควรแต่งพื้นเมืองทุกวัน อาจทำให้ขาดสีสันน่าเบื่อได้ และบางครั้งควร ลดความเป็นทางการลงบ้างจะได้ดูไม่เครียดนัก เพิ่มเครื่องประดับหรือของใช้ภาคเหนือมาวางประดับบ้างจะน่าดูมากขึ้น ช่วงวันธรรมดาที่ใส่แจ็กเก็ตดำดูจะเครียดไป ควรลดโทนสีลง คือให้ดูสบาย สีสันในก็ให้มีสีสันบ้าง เพราะดูเป็นทางการมากไป บางครั้งชุดไม่ใช่ภาคเหนือจริง เป็นแบบไทยมากกว่า ควรให้เป็นกลิ่นอายของภาคเหนือจริง ๆ เช่น ตัวผ้าที่ใช้ เป็นต้น

3. บุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ คือ ลักษณะอันเป็นของจำเพาะแต่ละบุคคล ซึ่งแสดงออกทาง ท่าทาง ความรู้สึก ลักษณะนิสัย และอุปนิสัยต่อการดำเนินรายการ

ความพอใจต่อบุคลิกภาพในระดับปานกลาง

“โดยรวมถือว่าใช้ได้ แต่ควรจะนำเสนอให้เป็นธรรมชาติมากกว่านี้ โดยเฉพาะพิธีกรชาย (สุรัช) ดูไม่เป็นธรรมชาติในการนำเสนอเป็นทางการไป ควรจะผ่อนคลายมากกว่านี้จะทำให้คนดูมีส่วนร่วมไปกับรายการที่พิธีกรนำเสนอได้มากกว่านี้ อยากเห็นการนำเสนอในรูปแบบที่เป็นกันเองเหมือนการมาเล่าข่าวให้ฟังมากกว่าที่จะมานั่งอ่านข่าวให้ฟังมันดูไม่เป็นธรรมชาติอยากให้บรรยากาศเป็นกันเองคนดูจะได้รู้สึกมีส่วนร่วมกับการรายการมากขึ้น”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“โดยรวมแล้วดีแล้วครับทั้ง 4 คน ทุกคนเป็นมืออาชีพมีแว่น พิธีกรชาย (กฤษณ์) นิดหน่อยที่ใส่ความคิดเห็นส่วนตัวมากไปหน่อย แล้วเพิ่มพิธีกรชาย (สุรัช) อีกคนคือควรที่จะดำเนินรายการให้เข้มข้น ไม่ราบเรียบจนเกินไปน่าจะจริงจังหน่อยบางครั้งคำพูดเหมือนเล่าจจรายการวิทยุ”

((ก) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ก็ดีครับ แต่ว่าเค้าควรมี Action กับคนดูมากกว่านี้ เพราะที่ดู
นั่งเกินไปควรมีการออกท่าทางบ้างหัวเราะกันบ้าง รายการอื่นเค้ามี
แต่รายการนี้น้อย คือมันแข็งไปครับ ความเป็นกันเองกับคนดูมันน้อย
ทำให้ผมเหมือนดูรายการสนทนาปัญหามานเมืองในสมัยก่อนเมื่อ 10
ปีที่แล้วมันแข็งไปหน่อยถ้าเพิ่มการใช้ท่าทางจะช่วยได้มากจะ
น่าสนใจขึ้น”

((จ) ศัชนุเศรษฐ์ เรืองเดชสุวรรณ: สัมภาษณ์)

“พิธีกรชาย (กุลธวัช) ดูผ่อนคลายมากกว่าในการพูดนะครับ
เวลาเค้าพูดก็จะดูเป็นธรรมชาติกว่าแค่ถ้าเป็นทางการก็จะเป็นอีกคน
หนึ่งนะครับ (สุรัช) ดูเหมือนเค้าเกร็งเกินไปครับ ท่าทางเค้าจะดูไม่
ผ่อนคลาย ส่วนพิธีกรหญิงทั้งสองคนก็ดูเหมาะสมครับแต่ก็ติดการ
เกร็งอยู่บ้างก็อาจจะเป็นเพราะว่าผู้ร่วมรายการอีกคนหนึ่งเกร็งเค้าก็
เลยต้องเกร็งไปด้วย ถ้าอีกคนผ่อนคลายเค้าอาจผ่อนคลายด้วยบางที
อาจจะต้องดูการรับส่งกันแต่โดยรวมผมว่าผู้หญิงค่อนข้างที่จะลื่น
ไหลดีแล้ว”

((ข) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“โดยรวมก็ดีค่ะ แต่บางคนอาจจะดูดำเนินรายการแข็ง ๆ ไป
บ้างบางที่เหมือนจะเกร็ง ๆ ไปหน่อยไม่เป็นธรรมชาติ มันทำให้ดู
เป็นทางการมากไป (พิธีกรชาย) ส่วนพิธีกรหญิงดำเนินรายการเป็น
ธรรมชาติคืออยู่แล้วค่อนข้างที่จะลื่นไหลมากกว่าพิธีกรชาย”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

ความพอใจต่อบุคลิกภาพในระดับน้อย

“ยังไม่ดีเท่าที่ควร อย่างที่พูดไปผู้ดำเนินรายการยังเหมือน
เกร็ง ๆ ไม่เป็นธรรมชาติมันดูเป็นทางการมากไปควรดำเนินรายการ
แบบสบาย ๆ ธรรมชาติคนดูจะได้รู้สึกร่วมไปกับรายการมากกว่านี้

ควรปรับปรุงในด้านการนำเสนอให้เป็นกันเองมีความธรรมชาติจะทำให้รายการน่าติดตามมากขึ้น”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“ยังไม่ดีเท่าที่ควร เพราะพิธีกรไม่ค่อยเข้ากัน ในการรับส่งประเด็นยังดูขัด ๆ และพิธีกรชาย (สุรัชย์) ดูไม่เป็นธรรมชาติทำให้การดำเนินรายการแข็งไปควรดำเนินรายการแบบสบาย ๆ เป็นไปตามธรรมชาติคนดูจะได้รู้สึกร่วมไปกับรายการมากกว่านี้ พิธีกรหญิง (นฤมล) พูดมากเกินไป และหลงประเด็นบ่อยครั้ง ควรปรับปรุงในด้านของบุคลิกภาพให้เป็นกันเองมากกว่านี้เป็นธรรมชาติจะทำให้ดูติดตามมากขึ้น”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“พิธีกรชายดูเกร็ง ๆ เหมือนจะท่องบทไป ส่วนพิธีกรก็ดูสบายไม่เกร็งควรให้พิธีกรชายดูสบาย ๆ มากกว่านี้จะได้เป็นธรรมชาติเหมือนการมาเล่าเรื่องให้ฟังมากกว่าเป็นการมาวิเคราะห์ให้ฟัง”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ดูจะเฉื่อย ๆ ไปหน่อย น่าจะกระฉับกระเฉงกว่านี้หน่อย (พิธีกรชายสุรัชย์) ไม่แน่ใจว่าเค้าช้าเพราะบุคลิกหรือว่าช้าเพราะความไม่มั่นใจเพราะในรายการแบบนี้พิธีกรเป็นสิ่งที่สำคัญเหมือนเป็นตัวเชื่อมในช่วงต่าง ๆ ของรายการ ดังนั้นบทบาทและบุคลิกของพิธีกรเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของการนำเสนอดังนั้นมันจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก”

((ช) นฤมล วันทนิษฐ์: สัมภาษณ์)

“อยากให้มีความแจ่มใสมากกว่านี้ คืออยากให้พิธีกรขี้ม๊มแจ่มใส สดชื่น ไม่นิ่ง ๆ เกินไปในการทำรายการ โดยเฉพาะเป็นรายการตอนเช้าด้วยแล้ว ยิ่งทำให้รู้สึกง่วงนอนตามไปด้วย เสี่ยงก็ยังไม่

เหมือนเพิ่งตื่นนอน อยากให้มาดำเนินรายการด้วยความสดชื่น
เหมือนเป็นเช้าที่สดชื่นก่อนจะไปทำงาน”

((ณ) ศิริพร กิตติวารกุล: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า มีอาจารย์จำนวน 5 คน ให้ความเห็นว่าบุคลิกลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง และอาจารย์อีกจำนวน 5 คนบอกว่าอยู่ในระดับน้อย ยังไม่ดีเท่าที่ควรคือ ยังต้องปรับปรุงด้านการนำเสนอข่าวให้เป็นธรรมชาติมากกว่านี้โดยเฉพาะพิธีกรชายไม่เป็นธรรมชาติดูเป็นทางการมากกว่า และเป็นลักษณะการอ่านข่าวให้ฟัง มีพิธีกรบางคนใส่ความเห็นส่วนตัวโดยเฉพาะพิธีกรชาย (กฤษวัช, สุรัชย์) ดำเนินรายการราบเรียบจนเกินไป การรับส่งประเด็นของพิธีกรดูแล้วไม่สอดคล้องกัน พิธีกรหญิง (นฤมล) พูดมากเกินไปและหลงประเด็นบ่อยครั้ง พิธีกรชายบางครั้งเหมือนจะท่องบทไป ไม่มีความกระฉับกระเฉง (สุรัชย์) ไม่ค่อยขี้ม๊อแงแจ่มใส ดังนั้นสิ่งที่ต้องปรับปรุง สรุปได้คือ ด้านการนำเสนอข่าว การดำเนินรายการ การพูดจา ท่าทาง อย่าเกร็งมากให้เป็นไปธรรมชาติมากที่สุด กระฉับกระเฉงมากกว่านี้ ขี้ม๊อแงแจ่มใสมากกว่านี้ อย่าให้ราบเรียบจนเกินไป

รูปแบบการนำเสนอรายการ

1. ความน่าดึงดูดใจ

ความน่าดึงดูดใจ คือ การนำเสนอที่น่าสนใจเหมาะสมกับรายการและมีการดึงความสนใจของผู้รับชมได้

ความน่าดึงดูดใจระดับดี

“น่าสนใจรับน่าสนใจ เหมือนกับว่ามันเข้ากับเราเข้ากับชีวิตของคนภาคเหนือเรามาแล้วทำให้คนดู ถึงไม่เคยดูแต่รู้สึกว่เกี่ยวข้อง เพราะ concept ที่เป็นภาคเหนือเราคู่เคย แต่คนภาคอื่นไม่ได้ดู มันเป็นตัวที่ทำให้คนรู้สึกว่เกี่ยวข้องกับรายการนี้เพราะเป็นภาคของตนเลขรู้สึกถึงการมีส่วนร่วม โดยส่วนตัวผมว่าดึงดูดคนะมันน่าสนใจ”

((จ) ศัชนุเศรษฐ์ เรื่องเดชสุวรรณ: สัมภาษณ์)

ความน่าดึงดูดใจระดับกลาง

“น่าสนใจพอใช้ได้ คิดตรงการนำเสนอที่ดูราบเรียบไม่น่าติดตามโดยเฉพาะเรื่องของการดำเนินรายการที่ออกจะเกร็ง ๆ ในการ

นำเสนอและไม่เป็นธรรมชาติของพิธีกร การพูดที่ติดต่อกันบางครั้งทำให้ดูน่าเบื่อทำให้ความน่าสนใจของข่าวสารลดน้อยลงไปเพราะปัจจัยหลักในการนำเสนออยู่ที่ตัวพิธีกรเป็นส่วนใหญ่”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ก็มีทั้งน่าสนใจและไม่สนใจ ที่น่าสนใจคือรูปแบบรายการที่นำเสนอความเป็นท้องถิ่นการอนุรักษ์ความเป็นท้องถิ่นภาคเหนือทำได้ดีพอใช้ได้ แต่สิ่งที่ไม่น่าสนใจคือ การนำเสนอที่มันราบเรียบไม่ดึงดูดให้น่าติดตามเท่าที่ควรจะเป็นมันเป็นโทนเดียวกันทั้งรายการไม่มีส่วนไหนที่จะแตกต่างกันในรูปแบบของการนำเสนอเศรษฐกิจ สังคม การเมือง คือมันเขอะกว่ารายการมองเมืองเหนือนี้ประเด็นค่อนข้างที่น้อยเพราะฉะนั้นความน่าสนใจก็จะน้อยลง”

((ข) นฤมล วันทนีย์: สัมภาษณ์)

“ก็พอสมควรค่ะ รูปแบบในการนำเสนอที่เป็นท้องถิ่นของภาคเหนือน่าสนใจเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นดี เพราะ Concept รายการแบบนี้ไม่ค่อยได้เห็น โดยทั่วไปอยู่แล้วมันเลยมีความแปลกใหม่น่าสนใจเพราะมันเป็นรายการเพื่อคนท้องถิ่นจริง ๆ”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

ความน่าดึงดูดใจระดับน้อย

“ยังไม่ค่อยน่าดึงดูดใจเท่าที่ควร ในเรื่องของฉากเรื่องของมุมกล้อง การดำเนินรายการความคุ้นเคยของพิธีกรควรหลีกเลี่ยงการทำงานตามรูปแบบคือทำตามแบบแผนและรูปแบบที่วางไว้มากเกินไป ซึ่งมันทำให้น่าเบื่อหน่ายลดความน่าสนใจลง อยากเห็นการจัดรายการท้องถิ่นที่มีระดับมาตรฐานสากล”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“มันไม่ค่อยน่าดึงดูดใจ ควรปรับปรุงแบบรายการในภาพรวมให้เป็น Unity ต่อเนื่องกันไปทั้งรายการคนดูจะรู้สึกว่าคุณแบ่งออกจากรายการไป”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ไม่ดึงดูดใจเท่าที่ควรขาดความน่าสนใจ ควรปรับปรุงในการนำเสนอให้ดูร่วมสมัยมากขึ้นแต่ไม่ถึงกับต้องล้ำสมัย เพราะมันจะดูขัดต่อรูปแบบและวัฒนธรรมของท้องถิ่น อยากเห็นรายการท้องถิ่นที่มีมาตรฐานเดียวกับรายการที่นำเสนออื่นโดยทั่วไปก็จะดีมาก”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ไม่ค่อยน่าดึงดูดใจเท่าไร เพราะพิธีกรชายพูดเรียบมากไปควรจะมีเรื่องเทคนิคการพูดให้มากขึ้นทำการบ้านให้มากกว่านี้ในส่วนของพิธีกรมันดูเรียบไปทั้งรายการ”

((ฉ) สราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ถ้าเทียบกับรายการช่วงเช้าที่ออกอากาศด้วยกันแล้วถือว่าค่อนข้างที่จะด้อยนะครับคือ 1 เนื้อหารายการที่แคบกว่ารายการอื่นที่นำเสนออยู่เพราะรายการอื่นเค้ามีจุดเด่นอยู่ที่ตัวพิธีกร ในส่วนของความเป็นกันเองเหมือนเป็นเพื่อนคุยมากกว่ารายการของเรา ซึ่งในจุดนี้มันจะเข้าถึงคนได้มากกว่าดึงดูดได้มากกว่าเนื้อหาที่หลากหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นกีฬา”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“ไม่รู้สึกรู้ว่าดึงดูดใจเท่าไร เพราะไม่อย่างนั้นก็จะติดตามทุกวัน ในบางตอนที่ติดตามเพราะเป็นเนื้อหาที่อยากรู้พอดี แต่ถ้าไม่ใช่เรื่องที่อยากรู้พิธีกรก็ไม่ได้ดึงดูดให้อยากติดตามต่อ ในส่วนนี้คิดว่าความน่าดึงดูดใจนั้นอยู่ที่บุคลิกภาพของพิธีกรเป็นหลัก ควรปรับปรุงให้น่าฟังน่าสนใจมากขึ้น และอีกอย่างหนึ่งก็คือ เนื้อหาในช่วงของ

สนทนาก็มีการประชาสัมพันธ์เยอะเกินไป ควรจะมีเรื่องที่น่าสนใจมากกว่านี้ จะทำให้น่าฟังมากขึ้น และควรจะมีภาพเคลื่อนไหวแทรกเข้าไปให้มากขึ้น”

((ณ) ศิริพร กิตติวราวุธ: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่มีความพึงพอใจในระดับดี จำนวน 1 คนในระดับปานกลาง จำนวน 3 คน ในระดับน้อย จำนวน 6 คน และยังให้ความเห็นว่า การนำเสนอยังราบเรียบไม่น่าติดตาม โดยเฉพาะเรื่องของการดำเนินรายการ การนำเสนอไม่เป็นธรรมชาติ การพูดติดต่อกันนานทำให้น่าเบื่อในเรื่องจากมุมมองก็ยังไม่ดึงดูดใจ ทำงานตามแบบแผนและรูปแบบที่อาจใช้มากเกินไป อาจารย์บางท่านบอกว่าไม่มีความเป็น Unity ต่อเนื่องกันไปทั้งรายการ คนดูจะไม่รู้สึกรู้ว่าถูกแบ่งออกจากรายการไป การนำเสนอบางครั้งจะขัดต่อรูปแบบและวัฒนธรรมท้องถิ่น และถ้าเทียบกับการรายการช่วงเช้าจะดูดีกว่า เนื้อหารายการแคบกว่า การนำเสนอไม่น่าติดตาม มีเรื่องของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง มีมากกว่ารายการมองเมืองเหนือ เนื้อหาในช่วงสนทนามีการประชาสัมพันธ์มากเกินไป นอกจากนี้พบว่า มีสิ่งที่น่าสนใจคือ เป็นรายการที่เข้ากับชีวิตของคนภาคเหนือ รูปแบบรายการที่นำเสนอมีความเป็นท้องถิ่น อนุรักษ์นิยมและเป็นรายการเพื่อคนท้องถิ่นจริง ๆ สรุปสิ่งที่ควรปรับปรุงก็คือด้านการนำเสนอ การดำเนินรายการ การพูดของพิธีกรไม่ให้ราบเรียบจนเกินไป และไม่มีความเป็นธรรมชาติของพิธีกร การพูดที่ติดต่อกันมากเกินไป ทำให้ความสนใจลดลง ปรับปรุงในเรื่องฉาก มุมกล้อง การทำงานตามรูปแบบ หรือแบบแผนที่วางไว้มากเกินไป ทำให้ความน่าสนใจลดลง อยากให้จัดรายการท้องถิ่นที่มีระดับมาตรฐานสากล ปรับปรุงการนำเสนอให้ร่วมสมัยมากขึ้น เพิ่มเรื่องของเทคนิคการพูดให้มากขึ้น ทำการบ้านให้มากกว่านี้ พิธีกรควรมีความเป็นกันเองเหมือนเป็นเพื่อนคุยมากกว่าแบบเป็นทางการ ปรับปรุงชุดของพิธีกรและเนื้อหาในช่วงสนทนาอย่าให้เน้นการประชาสัมพันธ์ ควรมีภาพเคลื่อนไหวแทรกให้มากขึ้น และควรเป็นรายการเพื่อความเป็นท้องถิ่นจริง ๆ

2. การดำเนินรายการ

การดำเนินรายการ คือ การนำเสนอรูปแบบและเนื้อหาต่าง ๆ ของรายการที่ต้องการนำเสนอต่อผู้ชม

ความพอใจในการดำเนินรายการในระดับกลาง

“พอใช้ได้ แต่คิดตรงที่การดำเนินรายการของพิธีกรชาย

(สุรชัย) ที่ยังมีปัญหาควรปรับปรุงแก้ไขในส่วนของการดำเนิน

รายการควรดำเนินรายการให้เป็นธรรมชาติมากกว่านี้ และค่อนข้างคลายมากกว่าที่จะทำให้รายการดูน่าสนใจและน่าติดตามมากขึ้นควรเสริมกิจกรรมอื่น ๆ มาประกอบในรายการบ้าง เช่น การสัมภาษณ์ผู้ชมหรือให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมในรายการมากกว่านี้ก็จะดี”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“คืนะเค้าไหลลื่นดีตัวคนที่ดำเนินรายการค่อนข้างดีอยู่แล้ว การดำเนินรายการดีแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างรวดเร็ว อย่างน่าชื่นชมเลยทีเดียว”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ดีครับดีครับ คือให้น้ำหนักในช่วงเวลาไม่นานเกินไป แต่ช่วงกระชับดี ผมว่าพี่ผู้ชาย (กุลธวัช) ดีกว่าคือเค้ามีวิธีการพูดที่เป็นธรรมชาติมากกว่าเราเลยรู้สึกใกล้ชิด คือเค้ามีการสอดแทรกความคิดเห็นส่วนตัวลงไปบ้างในเวลาอ่านให้เราฟังมันโอเค แต่ถ้าอีกคนหนึ่งที่คุณหมื่น ๆ หน่อย (สุรัช) ค่อนข้างจะรายงานข่าวมากไป ข่าวก็น่าสนใจเกินไป”

((จ) ศัชนุเศรษฐ์ เรืองเดชสุวรรณ: สัมภาษณ์)

“ก็ดูเป็นทางการคืนะครับ เป็นทางการจนมากเกินไปคือหมายความว่าคนเราตื่นเข้ามาเราก็ต้องการผ่อนคลายคือไม่ต้องการอะไรที่มันเป็นจริงเป็นจังมากมายถ้าจริงจังก็อาจเป็นช่วงเย็นหรือช่วงเที่ยงผมว่าช่วงค่ำควรจะจริงจัง เพราะคนดูเยอะทั้งเด็กทั้งผู้ใหญ่ เพราะฉะนั้นช่วงนี้จึงไม่จำเป็นต้องเคร่งครัดมากไปนักในเรื่องของการดำเนินรายการ”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“พิธีกรดำเนินรายการได้ดีตามแบบแผน ตามหลักการผลิตรายการทั่ว ๆ ไป แต่สิ่งที่ขาดไปก็คือ ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งทำให้รายการไม่มีจุดเด่น หรือมีอะไรที่โดดเด่นกว่ารายการทั่วไป”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ก็ดีพอได้ค่ะ แต่ควรทำความเข้าใจกับเนื้อหาที่จะนำเสนอให้มากกว่านี้จะได้ดูเป็นธรรมชาติในการดำเนินรายการ เพราะบางทีก็เหมือนกับเป็นการนั่งอ่านให้ผู้ชมฟังไปหน่อยดูออกจะเกร็ง ๆ ไปในการดำเนินรายการทำให้การดำเนินรายการไม่เป็นธรรมชาติและไม่น่าสนใจ”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

ความพอใจในการดำเนินรายการในระดับน้อย

“ยังไม่สามารถส่งเสริมให้พิธีกรมีความสำคัญถึงขั้นเป็นพิธีกรในดวงใจของผู้ชมได้จึงทำให้ขาดความน่าดึงดูดใจ (ควรทำให้พิธีกรที่มีอยู่เป็นคандังของผู้ชมให้ได้) การดำเนินรายการน่าเบื่อหน่าย ควรหลีกเลี่ยงการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ลงเพราะเท่าที่เห็นมีเกือบทุกช่วงเลขมันควรจะใช้ในสถานการณ์ที่สดและสำคัญ จริง ๆ และควรมีการดำเนินรายการสดนอกสถานที่บ่อย ๆ จะทำให้ใกล้ชิดประชาชนมากยิ่งขึ้นและมีความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้น”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“เป็นทางการมากเกินไป เลขดูไม่เป็นธรรมชาติขาดจุดดึงดูดใจขาดเสน่ห์ในการพูดเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชมมันเลขดูไม่เหมือนกันกับผู้ชมทำให้การสื่อสารไม่เป็นธรรมชาติเหมือนกับการนำเสนอฝ่ายเดียว โดยที่ผู้ชมไม่มีส่วนร่วมควรปรับปรุงรูปแบบการดำเนินรายการให้เป็นธรรมชาติมากกว่านี้ และผ่อนคลายเป็นกันเองโดยทั่วไปมีความน่าเชื่อถือในการนำเสนออยู่แล้วควรปรับปรุงความเป็นธรรมชาติและความเป็นกันเองก็จะดีขึ้น”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ค่อนข้างธรรมดา ไม่ค่อยน่าสนใจเท่าไร ก็เพราะพิธีกรนั่งเรียบไปตลอดรายการ พิธีกรไม่นำเสนอมากนักไม่มีข้อมูลมาเสริมในการพูดเลขดูธรรมดา”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ก็อย่างที่พูดไปพิธีกรน่าจะกระฉับกระเฉงคือการดำเนินรายการมากกว่านี้ดูเกร็งไป ในการดำเนินรายการควรที่จะผ่อนคลายตัวเองลงบ้าง (พิธีกรชายสุรชัย) เพราะมันส่งผลกระทบต่อรายการโดยตรงเพราะพิธีกรถือเป็นหัวใจสำคัญของรายการ เลยอยากให้ความรู้สึกว่าคุณรายการแล้วผ่อนคลายสบาย ๆ ไม่เครียด”

((ช) นฤมล วันทนิษฐ์: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่มีความเห็นว่า ดีพอใช้ได้จำนวน 6 คน ที่เหลืออีก 4 คน เห็นว่ายังไม่ดี (น้อย) สิ่งที่ดีคือในด้านการดำเนินรายการไหลลื่นไปได้ดีแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้รวดเร็ว ให้นำหนักช่วงเวลายาวนานเกินไป แต่ละช่วงกระชับดี พิธีกรชาย (กุลธวัช) มีวิธีการพูดที่เป็นธรรมชาติดีกว่าคนอื่น มีการสอดแทรกความคิดเห็นส่วนตัวลงไปบ้าง พิธีกรดำเนินรายการได้ตามแบบแผน ตามหลักการผลิตรายการทั่ว ๆ ไป และมีส่วนที่ควรปรับปรุงดังนี้คือ การดำเนินรายการให้เป็นธรรมชาติมากกว่านี้ ควรเสริมกิจกรรมอื่น ๆ มาประกอบรายการบ้าง ให้ผู้ชมมีส่วนร่วมในรายการมากกว่านี้ จะดี พิธีกรยังขาดความน่าดึงดูดใจ การดำเนินรายการน่าเบื่อ ควรหลีกเลี่ยงการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ควรจะใช้สถานการณ์ที่สดและสำคัญจริง ๆ ควรมีการดำเนินรายการสดนอกสถานที่ให้ใกล้ชิดประชาชนมากขึ้น ไม่ให้เป็นทางการมากเกินไป ขาดเสน่ห์ในการพูดดึงดูดความสนใจผู้ชม ควรเพิ่มความบันเทิงให้มากขึ้น ควรมีข้อมูลเสริมในการพูด การดำเนินการช่วงเช้าไม่ควรเคร่งเครียดเกินไป การพูดของพิธีกรควรกระฉับกระเฉงมากกว่านี้ ดูเกร็งเกินไป ควรผ่อนคลายบ้าง ควรมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ควรดำเนินรายการให้ลื่นไหลกว่านี้ อย่าให้เหมือนกับการนั่งอ่านให้ผู้ชมฟัง

3. เทคนิคการนำเสนอ

เทคนิคการนำเสนอ คือ รูปแบบและวิธีการนำเสนอที่มีความน่าสนใจแปลกใหม่และมีความคิดสร้างสรรค์

ความพอใจของเทคนิคการนำเสนอระดับกลาง

“ในส่วนของเทคนิคการนำเสนอ นั้น ดีพอสมควรในด้านของความทันสมัย เหมาะสมกับรูปแบบรายการในปัจจุบัน แต่ก็ยังมีข้อบกพร่องบ้างในบางเรื่อง เช่น การสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์มือถือบ่อยครั้ง หลายช่วงของรายการที่ใช้ภาพนิ่งของวิทยากรมานำเสนอ มันดูแห้งและแข็งกระด้างเกินไป ควรจะใช้ช่วงนี้ในด้านของการ

นำเสนอเหตุการณ์ที่เป็นการรายงานสดในช่วงนั้นจริง ๆ เช่นการ
รายงานสดจากสถานที่หนึ่งมายังห้องส่งเป็นต้น ควรไปสัมภาษณ์
วิทยากร โดยตรงจะทำให้รายการดูมีชีวิตชีวาและน่าติดตามมากกว่านี้”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ควรปรับปรุงเนื้อหาและภาพรวมมากกว่า เทคนิคก็ได้อยู่
แล้วแต่ห้องไม่เหมาะสมกับการที่จะออกรายการ”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ควรที่จะเพิ่มวิทัศน์เข้าไป ซึ่งตอนนี้เป็นภาพนิ่งมากเกินไป”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ก็ดีค่ะใช้ได้ ในภาพรวมดี แต่ติดตรงช่วงพยากรณ์อากาศ
น่าจะทำให้น่าสนใจกว่านี้เพราะเนื้อหาเป็นสิ่งที่ได้อยู่ แล้วแต่การ
นำเสนอมันดูนิ่งเกินไปทำให้ไม่น่าสนใจควรเพิ่ม CG ที่มีการบอกถึง
ภาพต่างๆ เช่น เมฆฝน ดวงอาทิตย์ รวมไปถึงการบอกอุณหภูมิต่าง ๆ
จะทำให้ดูน่าสนใจยิ่งขึ้น”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

ความพอใจของเทคนิคการนำเสนอระดับน้อย

“โดยที่ส่วนตัวไม่ชอบให้มี SMS ขึ้นที่หน้าจอ เพราะ
มันรบกวนสายตาและข้อความต่าง ๆ เหล่านั้นที่ส่งมาก็ไม่ได้มี
ประโยชน์อะไรต่อรายการเลย ทำให้หน้าจอแฉกๆ บดบังในส่วน
ต่างๆ ของจุดที่ต้องการนำเสนอรายการ น่าจะลองทบทวน
วัตถุประสงค์ของการให้มี SMS ว่าข้อความที่ปรากฏนั้นสอดคล้อง
กับวัตถุประสงค์ที่รายการต้องการให้มีการร่วมแสดงความคิดเห็น
หรือไม่”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“ในบางครั้งความสัมพันธ์ระหว่างกล้องกับพิธีกรยังไม่ลงตัว คือการให้คิวกล้องของผู้กำกับไม่สัมพันธ์กับพิธีกรเลยทำให้พิธีกรหลุดคิวไปบ่อยครั้งควรมีการเตรียมระหว่างผู้กำกับ กับตัวของพิธีกรมากกว่านี้จะทำให้งานเป็นไปตามรูปแบบที่วางไว้เต็มร้อยเปอร์เซ็นต์และไม่มีข้อบกพร่อง”

((จ) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“มีบ้างที่ข่าวโทรทัศน์ภาพไม่ชัดมีความรู้สึกไปเองหรือเปล่าไม่รู้จะเหมือนกับเอกกล้อง V ธรรมดาไปถ่ายมาภาพมันเลวตุ้ม ๆ ไปไม่ใสเท่าไร”

((จ) สัชนูเศรษฐ์ เรื่องเศรษฐวรรณ: สัมภาษณ์)

“ภาพดูหลวม ๆ ไปการตัดภาพเข้าไป คือแค่ภาพการสนทนนานานไปควรมีการตัดภาพที่เร็วกว่านี้จะทำให้มีชีวิตรื่นเริงมากขึ้นควรมีการ Close up ในช่วงสนทนามากขึ้นเพื่อความใกล้ชิดกับคนดูหรือการทำให้คนดูเหมือนได้มีส่วนร่วมกับการและเกิดความจริงจังในการคุย”

((ณ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ก็เป็นทางการไปก็จากที่ดูคือถามว่าทันสมัยไหม ก็ทันสมัยนะครับก็จะพยายามทำให้เหมือนส่วนกลางในเรื่องของเทคนิคต่าง ๆ แต่มองโดยรวมแล้วมันก็ยังแข็งไป จังหวะในการนำเสนอของแต่ละช่วง ๆ บางทีมันก็ดูเป็นทางการมากเกินไป”

((ข) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“คิวของกล้องไม่ตรงกันอย่างเช่นพอเปลี่ยนกล้องแล้วพิธีกรยังไม่รู้คิวต้องไปมองกล้องไหน เลยทำให้พิธีกรหลุดคิวไปบ้าง บางครั้งควรมีการสื่อสารกันระหว่างคิวกล้องกับคิวพิธีกรว่าจะนัดกันในรูปแบบไหนจะได้ไม่หลุดคิวไป ควรจะเตรียมพร้อมให้

มากกว่านี้ควรคุยกันให้มากกว่านี้จะทำให้รูปแบบรายการออกมาสมบูรณ์”

((ช) นฤมล วันทนีย์: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า มีอาจารย์ จำนวน 4 คน ให้ความเห็นว่าเทคนิคการนำเสนออยู่ในระดับกลาง และอาจารย์อีก จำนวน 6 คน เห็นว่าเทคนิคการนำเสนอมีความพอใจอยู่ในระดับน้อย โดยภาพรวม คือในด้านของความทันสมัย เหมาะสมกับรูปแบบรายการในปัจจุบัน เทคนิคนำเสนอ ดีทันสมัย และพบว่าในส่วนที่ควรปรับปรุงคือ ปรับปรุงในเรื่องของการสัมภาษณ์หลายช่วงของ รายการที่ใช้ภาพนิ่งดูเหมือนแข็งกระด้างไป ควรเน้นการรายงานสดช่วงนั้นจริง ๆ สัมภาษณ์ วิทยากรโดยตรงจะมีชีวิตชีวา ปรับปรุงในเรื่องของ SMS บางครั้งไม่สอดคล้องวัตถุประสงค์ของ รายการและรบกวนสายตา ควรปรับปรุงเนื้อหาและภาพและห้องให้เหมาะกับรายการ ความสัมพันธ์ระหว่างกล้องกับพิธีกรยังไม่ลงตัว ควรมีการเตรียมระหว่างผู้กำกับกับตัวพิธีกร มากกว่านี้ ข่าวโทรทัศน์บางครั้งภาพไม่ชัด เหมือนเอกลิ่ง V ธรรมดาไปถ่าย การตัดภาพเข้าไปคือ แะภาพนานเกินไป ควรมีการตัดภาพที่เร็วกว่านี้ ควรมีการ Close up ช่วงสนทนาให้มากขึ้นเพื่อ ความใกล้ชิดคนดู จังหวะในการนำเสนอแต่ละช่วงบางทีทางยาวมากเกินไป คิวของกล้องไม่ ตรงกัน เช่น พอเปลี่ยนกล้องแล้วพิธีกรยังไม่รู้ตัวว่าต้องไปมองกล้องไหนเลยทำให้พิธีกรหลุดคิว ไป ควรเพิ่มวีดิทัศน์เข้าไป เพราะภาพนิ่งมากเกินไป และช่วงพยากรณ์ควรเพิ่ม CG ที่มีการบอกถึง ภาพต่าง ๆ เข้าไป เช่น เมฆฝน ดวงอาทิตย์ เป็นต้น

องค์ประกอบของรายการ

1. ฉาก

ฉาก คือ สถานที่และสภาพแวดล้อมที่ได้รับการออกแบบมาเพื่อใช้ในการ แสดง และการนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ

ความพอใจของฉากอยู่ในระดับน้อย

“ไม่น่าสนใจเท่าที่ควรเพราะฉากไม่ได้เน้นเรื่องราวอะไรที่ สื่อออกมาเป็นภาคเหนือมากนักไม่ได้สื่อความเป็นท้องถิ่นอย่าง ชัดเจน เพราะรายการนี้เน้นเพื่อนำเสนอความเป็นภาคเหนือความเป็น ท้องถิ่นก็น่าจะทำฉากให้เหมาะสมกับการนำเสนอ ควรมีภาพที่ เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนเมืองเหนือ ภาพ

ศิลปวัฒนธรรมที่สื่อออกมาทางภาคเหนือให้เด่นชัดมากกว่าที่เพราะ
รายการนี้เป็นรายการท้องถิ่นของคนภาคเหนือก็น่าจะมีความเป็น
วัฒนธรรมของท้องถิ่นมานำเสนอในส่วนของเรามันจะทำให้
เหมาะสมกับรายการมากยิ่งขึ้น”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ควรมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของฉากบ่อย ๆ จะเป็นเรื่อง
ที่ดีเพราะโอกาสที่จะได้นำเสนอ ศิลปวัฒนธรรม ของเมืองเหนือและ
บรรยากาศต่าง ๆ ของเมืองเหนือไปในตัวด้วย”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“ไม่เลวร้ายอะไรมาก เพราะมีปัญหาหลายด้านด้านงบข้าง
อะไรบ้าง LCD ไม่ต้องมาวางดีกว่าเป็นองค์ประกอบที่ไม่จำเป็น มัน
เป็นสิ่งที่รบกวนสายตาไม่ควรจะมีอะไรมาแยงสายตาเราในขณะที่เราดู
คนกำลังคุยกัน”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ควรมีการปรับปรุงรูปแบบของฉากให้เหมาะสมสอดคล้อง
ตามประเพณี และวัฒนธรรมของทางเหนือจะได้เป็นการ
ประชาสัมพันธ์เอกลักษณ์และวัฒนธรรมทางภาคเหนือไปในตัว และ
ยังคงรูปแบบการนำเสนอรายการที่เป็นรายการท้องถิ่นได้ดี”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ควรจะปรับเปลี่ยนเพราะฉากหนักไปทึบเกินไป ควรเป็น
แนวโมเดิร์นล้านนาคือไม่จำเป็นต้องเป็นลายกนก ลายกาแล่มากไป
ด้วยชื่อรายการมันบ่งบอกอยู่แล้วว่าเป็นเมืองเหนือ ถ้าเป็นไปได้ควร
เปลี่ยนเป็นนอกสถานที่บ้างน่าจะดีมันจะทำให้ดูน่าสนใจขึ้นมีคนมา
นั่งบ้างอะไรบ้าง มันดูสดชื่นะครับ ดีกว่าไปนั่งแข็งที่ห้องส่ง
อย่างเดียว ผมว่าถ้าจัดข้างนอกจะทำให้คนดูมากขึ้นนะ”

((จ) ศัณฐเศรษฐ์ เรืองเดชสุวรรณ: สัมภาษณ์)

“ปรับปรุงให้ร่วมสมัยขึ้นหน่อย เหนือเกิน ไปก็ไม่ดีผสม
ความทันสมัยเข้าไปบ้างจะดูดีขึ้น”

((ณ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“คือฉากในรายการแจ้งไปแล้ว ก็ด้านหลังภาพก็มองไม่เห็น
สีมันทึบไปและก็ดูที่ใส่มามันก็เหมือนกับจะทำให้ดูเป็นมิดีลึกลง
ไปแค่บางทีผมก็มองว่ามันก็จะดูรกไปส่วนสีสันทันมันก็ดูเป็นทางการ
ไปหน่อย มันเครียดดูไม่ผ่อนคลายมันก็เลยดูแจ้งไปหมด”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“ควรเพิ่มมุมให้กับฉากมากกว่านี้ แต่ละมุมเป็นตัวแทนแต่
ละช่วงเพราะจริง ๆ แล้วใช้ไม่กี่ตารางฟุตหรอก กล้องก็หลอกได้อยู่
แล้ว ถ้าเราอยากจะทำแต่ละช่วงของรายการให้ออกจากกันเราก็
อาจจะใช้ลักษณะนี้เข้ามาช่วยในการแยกช่วงได้อย่างช่วงสนทนาอยู่
ที่มุมหนึ่ง ช่วงโตะข่าวก็มาอยู่อีกมุมหนึ่งก็จะช่วยให้มันไม่ซ้ำซาก
จำเจได้ เป็นสัญลักษณ์ของแต่ละช่วงก็ได้ ทำให้คนดูรู้ว่ามันมีการ
เปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงของรายการแล้ว”

((ช) นฤมล วันทนิษฐ์: สัมภาษณ์)

“สวข ดูเรียบร้อย แต่ก็ดูเซ็กซี่ ซึ่งบางครั้งถ้าเป็นวัยรุ่น
รับชมก็อาจจะไม่น่าสนใจเพราะฉากดูเรียบร้อยไม่มีอะไรน่าดึงดูด
เท่าไร แต่จะเหมาะกับคนมีอายุ ขึ้นอยู่กับว่ารายการกำหนด
กลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มไหน ก็ต้องกำหนดกลุ่มเป้าหมายหลักคือ
กลุ่มไหน และเป้าหมายรองคือคนทั่วไป”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ไม่น่าสนใจเท่าไร เพราะดูแล้วมันหลวมไปโล่ง ๆ ดูไม่เป็น
เอกภาพเท่าไร ส่วนสีก็ทึบไปหนักไปทำให้รายการแจ้งตามไปด้วย
ส่วนจอ LCD เป็นองค์ประกอบที่ไม่เหมาะสมกับรายการทำให้ดูรก
ในสายตาเพราะไม่ได้มีความสำคัญกับตัวฉากเลยไม่ควรนำมาไว้ใน

ฉาก ส่วนโต๊ะของพิธีกรดูเล็กคับแคบไปควรปรับปรุงให้กว้างกว่านี้
เพราะคุณแล้วรู้สึกอึดอัด”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ทุกท่านให้ความเห็นว่าฉากไม่น่าสนใจเท่าที่ควร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าฉากไม่ได้เน้นเรื่อง ที่สื่อออกมาเป็นภาคเหนือมากนัก ไม่ได้สื่อความเป็นท้องถิ่นที่ชัดเจน ลายกาแล่มากไป นั่งในห้องส่งอย่างเดียวน่าเบื่อ ไม่ค่อยทันสมัย ฉากในรายการแข็งไป ภาพด้านหลังมองไม่เห็น สีทึมไป เป็นทางการมากไป เครียดไปดูไม่ผ่อนคลาย มุมฉากซ้ำซากจำเจ LCD เป็นองค์ประกอบที่ไม่เหมาะสม โต๊ะพิธีกรคับแคบไปรู้สึกอึดอัด

ในส่วนที่ควรปรับปรุงได้แก่ ควรเน้นนำเสนอความเป็นท้องถิ่นให้เหมาะสม มีภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนภาคเหนือ ภาพศิลปวัฒนธรรมที่สื่อเมืองเหนือชัดเจน ควรเปลี่ยนแปลงบ่อย ๆ ลวดลายกาแล ลายกนก เปลี่ยนแปลงเป็นนอกสถานที่บ้าง ปรับปรุงให้ร่วมสมัย หน่อย ปรับปรุงสื่อข่าวให้ทึมไปจะเครียดไป ควรเพิ่มมุมให้กับฉากมากกว่านี้ ให้แต่ละมุมเป็นตัวแทนแต่ละช่วง แยกช่วงรายการควรปรับจอ LCD เพราะดูรกในสายตาไม่ควรวางไว้ในฉากและปรับปรุงมิติพิธีกรเพราะดูคับไป

2. แสง

แสง คือ การจัดแต่งแสงไฟในการนำเสนอเพื่อให้เกิดความสว่างที่ทำให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึกของการแสดง การนำเสนอ นั้น ๆ

ความพอใจในแสงต่อการนำเสนอระดับน้อย

“การจัดแสงยังไม่ชัดเจน คุณเป็นแสงธรรมชาติเป็นแสงที่แจ้ง กระด้างไม่เป็นธรรมชาติ ควรจะจัดแสงให้ดูมีมิติมากกว่านี้เพื่อความสมจริงของภาพที่นำเสนอและความเป็นธรรมชาติต่อภาพรวมของรายการ”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ปรับให้มีความสมจริง ขลัง มีพลังที่จะสะกดผู้ชม โดยจัดให้สอดคล้องกับฉากที่มีการเปลี่ยนแปลง ลดแสงที่นำเสนอในรายการลงเพราะแสงมีความรู้สึกที่แจ้งกระด้างไป”

((ข) เสรี ปางขาว: สัมภาษณ์)

“ยังไม่ดีครับ เพราะแสงสองข้างไม่เท่ากันแล้วเอาคนผิวขาว ไปนั่งด้านที่สว่างกว่า ผมว่ามุมไฟอะไรมันไม่ได้เลย ตำแหน่งเงาของ มันที่เกิดขึ้นมันไม่ได้เลย แสงไฟที่ส่องพุ่งเข้ามาที่กล้องสว่างเป็นจุด เบื่อเริ่มเลยคือเราเห็นไฟอยู่ในจอใจครับ อาจจะหาไฟดวงเล็กติดอยู่ที่ มุมห้องเลย อาจจะเอาตุ้มที่มันทึบแสงมาวางบังซะ แต่ถ้าพอย้ายเข้า สตูดิโอมันคงจะมีผลหาคิดมากขึ้นนะ”

((ก) นันทสิทธิ์ กิตติวราวุธ: สัมภาษณ์)

“พอสมควรครับ แต่เท่าที่ดูเค้าให้แสงแรงไปทำให้แข็งไปทั้ง รายการเลขดูไม่สบายตาเท่าที่ควร คือมันสว่างจ้าและแข็งกระด้างขาด ชีวิตชีวา ควรจัดแสงให้มีความนุ่มนวลมากกว่านี้ก็จะดีครับ”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“มันดูมืด ๆ ไปหน่อยด้วยฉากสีที่ทำให้มืดในตัวอยู่แล้ว ควร จะมีแบ็คไลท์เพิ่ม”

((จ) ศัชนุเศรษฐ์ เรื่องเศรษฐวรรณ: สัมภาษณ์)

“ก็ดีนะ แต่ยังไม่ชัดเจน”

((ฉ) สราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“แสงมันแข็งมาก สว่างมาก มันเลขดูแข็งกระด้าง มันเป็น รายการช่วงเช้าแสงมันควรจะนุ่มนวลกว่านี้ คือให้ดูสบายตา ดู เหมือนเป็นการพูดคุยกันอยู่ที่บ้านแบบสบาย ๆ”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“แสงมันดูแข็งไป จะออกจ้าสว่าง ๆ ไปดูแล้วไม่สบายตา กลับเหมือนว่าแรงเกินไป”

((ซ) นฤมล วันทนีย์: สัมภาษณ์)

“โทนสีที่ใช้ดูจั่วเจิบ เพราะจะออกเหลืองดูไม่สดใส แสง
น่าจะสว่างขึ้นเพราะเป็นรายการตอนเช้า”

((ณ) ศิริพร กิตติวรกุล: สัมภาษณ์)

“รู้สึกว่ายางมันแข็งกระด้างไป ทำให้ไม่สบายตา แสงมัน
ควรจะนุ่มนวลกว่านี้ จะได้ดูแล้วสบายตา”

((ณ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ทุกท่านให้ความเห็นว่า การจัดแสงยังไม่ชัดเจน ดูเป็น
ธรรมดา ไม่เป็นธรรมชาติ ไม่สมจริง ไม่ชัด ไม่มีความสดชื่น แสงส่องข้างไม่เท่ากัน ดูไม่สบาย
ตา สว่างจ้าขาดชีวิตชีวา ควรมีแบล็คไลท์เพิ่มและไม่สดใส โทนสีดูจั่วเจิบเพราะจะออกเหลือง
มากไป

ส่วนที่ควรปรับปรุงคือ ควรจัดแสงให้ดูมีมิติมากกว่า เพื่อความสมจริงของภาพที่
นำเสนอ เพิ่มความเป็นธรรมชาติ จัดให้สอดคล้องกับฉาก ไม่แข็งกระด้างเกินไป ปรับมุมไฟที่ส่อง
ตำแหน่งเงา ไฮไลท์ที่ใช้ให้เหมาะสม ควรให้ความนุ่มนวลมากขึ้น ดูสบายตามากขึ้น

3. เสียง

เสียง คือ ค่าของระดับการได้ยิน ได้ฟังชัดเจนที่ออกมาจากการนำเสนอ
เรื่องราวต่าง ๆ ที่ผู้ดำเนินรายการต้องการที่จะนำเสนอ

ความพอใจในเสียงต่อการนำเสนอระดับดี

“ใช้ได้พอสมควร แต่บางช่วงของรายการมีเสียงที่ขาด
หายไปบ้างขณะดำเนินรายการ อย่างในช่วงของการสัมภาษณ์ผ่าน
ทางโทรศัพท์เสียงก็ขาดหายไปอยู่บ่อยครั้ง บางครั้งก็ไม่ชัดเจนทำให้
การรับฟังขาดหายไปบ้างในบางช่วง ควรปรับปรุงตรงจุดนี้จะทำให้
ให้รายการดูสมบูรณ์แบบ”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ดีเป็นปกติดี มีบ้างที่ขาด ๆ หาย ๆ ไป ควรปรับปรุงแล้วจะ
ดีขึ้น”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“มีปัญหารื่องของเสียงไม่ออก ซึ่งเป็นรายการสด ถ้าหลุด
มันก็หลุดไปเลย ปัญหามันก็คือเรื่องของแบตเตอรี่ที่มันไม่เต็มร้อย
ควรมีการเตรียมตัวในเรื่องนี้”

((ก) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ดี เป็นปกติดี ชัดเจน มีบางครั้งที่เสียงมันขาดๆ หายๆ ไป
ควรปรับปรุงแล้วจะดีขึ้น”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ชัดเจนครับ ดีครับ ชัดเจนดี”

((จ) ศัชนุเศรษฐ์ เรืองเดชสุวรรณ: สัมภาษณ์)

“เสียงปรับปรุงนิดหน่อย เสียงคนพูดเบาไปหน่อย
โดยเฉพาะพิธีกร เบาไป”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“เสียงชัดเจนดีครับ ถ้าพูดกันเสียงก็ถือเป็นเรื่องใหญ่
พอสมควรครับ”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“ดีแล้ว ไม่มีปัญหา ชัดเจนดี”

((ซ) นฤมล วันทนิษฐ์: สัมภาษณ์)

“มีปัญหในเรื่องการ Phone in บางครั้งก็ไม่ชัดเจน เคยเปิด
เจอครั้งหนึ่งแล้วเพลงที่ใช้ประกอบรายการไม่ใช่เพลงพื้นเมืองทาง
เหนือจริง ๆ”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ก็ขึ้นกะ ชัดเจนดี ขนาดเสียงโฟนอินเข้ามายังชัดเจน ถือว่า
ใช้ได้”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ทุกคนให้ความเห็นว่าเสียงจัดได้ดีพอสมควร คือเสียงเป็นปกติดี ชัดเจนดี

ส่วนที่ควรปรับปรุงคือเสียงบางช่วงรายการที่ขาดหายไปขณะดำเนินรายการ ช่วงสัมภาษณ์เสียงขาดหายไปเป็นบางช่วง ควรมีการเตรียมพร้อม บางครั้งเสียงเบาไปโดยเฉพาะพิธีกรเบาไป บางครั้งเพลงที่ใช้ประกอบไม่ใช่เพลงพื้นเมืองเหนือจริง ๆ

4. ไตเติล

ไตเติล คือ รูปแบบการนำเสนอให้เห็นถึงสัญลักษณ์ที่บ่งบอกให้ผู้ชมทราบถึงการเริ่มต้นของรายการที่จะนำเสนอ

ความพอใจในไตเติลระดับปานกลาง

“พอใช้ได้ แต่ไตเติลของรายการในแต่ละช่วงไม่ค่อยสอดคล้องกัน อย่างในช่วงของเดือนกัษรายวันมันดูแปลกแยกไปกับไตเติลช่วงเช้ารายการ ทำให้ดูเหมือนถูกแบ่งแยกออกไป ควรจะทำไตเติลที่สอดคล้องกันไปทั้งรายการ จะได้ดูเป็นเนื้อเดียวกันไปตลอดรายการ จะทำให้ดูน่าสนใจมากกว่านี้”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ดูดีพอสมควรแต่มันไม่สอดคล้องกันไปทั้งรายการ คือไตเติลเช้ารายการอีกอย่าง เดือนกัษรายวันเป็นอีกอย่าง มันขาดความเป็นเอกภาพของรายการ มันทำให้รายการเกิดการแบ่งแยกไป น่าจะทำไตเติลให้เป็นรูปแบบเดียวกัน คล้ายกันไปตลอดรายการ จะได้เป็นเนื้อเดียวกันไปทั้งรายการจนจบ”

((ข) เสรี ปางซาง: สัมภาษณ์)

“ไตเติลในช่วงรายการอื่น ๆ ปรับอย่างช่วงเดือนกัษรายวันมันโดดจากกันเยอะมาก เพราะตอนไตเติลรายการมามีเพลงพื้นเมืองใส่ แต่ไอ้ตรงนี้ไม่มีละ (เดือนกัษรายวัน) มันแยกจากกัน มันไม่มี Unity ของการผลิตในเมืองไทยเราชอบชอยช่วงรายการออกเป็นท่อน ๆ จริง ๆ แล้วมันควรไหลรวมอยู่ในก้อนเดียวกัน มันไม่ควรจะ

แบ่งช่วงออกมาอย่างเด่นชัดไป เพราะมันทำให้คนดูช่วงนี้จับฉั้้นไม่คู่
ละ คือไต่เต้ลมัน ไม่ต่อเนื่องไม่ควรใส่มาเลยในแต่ละช่วง”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ดีครับ น่าสนใจเหมาะสมกับตัวรายการดี เพราะสื่อถึง
วัฒนธรรมแบบล้านนาเป็นหลัก แต่มันไม่สอดคล้องกันไปทั้ง
รายการ คือไต่เต้ลเข้ารายการเป็นอย่างดี ไต่เต้ลเข้าเดือนกับรายวันเป็น
อีกอย่าง มันขาดความเป็นเอกภาพ คือมันไม่สอดคล้องกันไปทั้ง
รายการ มันทำให้ผู้ชมถูกแบ่งออกจากรายการไป น่าจะทำไต่เต้ลให้
เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งรายการ จะทำให้รายการเป็นรายการที่มี
เอกภาพมากกว่านี้ และสอดคล้องในรูปแบบเดียวกันทั้งรายการจะดี
ขึ้นครับ”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ดีแล้วครับ นิดหนึ่งมันสั้นไปหน่อย ควรมีต่ออีกนิด ควร
เพิ่มไฮไลท์สรุปข่าวก่อนเข้ารายการสั้น ๆ เพราะบางทีเราอาจจะไม่คู่
ละ แต่พอมาเห็นข่าวที่น่าสนใจเลขรอดูหน่อย อะไรแบบนี้ มันเป็น
การดึงคนให้อยู่กับเรามากกว่า”

((จ) สัชนูเสริมฐ์ เรื่องเดชสุวรรณ: สัมภาษณ์)

“ไต่เต้ลดูไม่ชัดว่าเป็นรายการทางเหนือโดยตรง ควรมีภาพ
ที่เป็นล้านนามากกว่านี้ ก่อนที่จะเข้าโลโก้รายการ และตัวหนังสือที่
บอกแต่ละจังหวัดควรใช้รูปแบบตัวอื่นมองไม่ชัดเจน มองไม่เห็น
เลย”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“ดีครับ ทันสมัยดีครับ ชอบ เป็นรูปแบบเดียวกันกับ NBT
ทั้งหลาย”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“ช่วงต้นดีใช้ได้ แต่ลายกราฟฟิกเด่นกว่าภาพที่เป็นสถานที่ต่าง ๆ ของแต่ละจังหวัด มันเหมือนกับลายเส้นนั้นรบกวน เพราะแบบสื่กราวมันเด่นกว่าภาพ ในความรู้สึกภาพมันเหมือนรายการท่องเที่ยวมากไป มันมีแต่วิวทิวทัศน์ไป มันน่าจะมีรูปผู้คนต่าง ๆ บ้านเมืองประมาณนั้น คือถ้าคุณแค่อัดแค่ก็ถือว่าเป็นรายการท่องเที่ยวทางเหนือ เพราะรายการเราพูดถึงข้าว พูดถึงเมืองเหนือ พูดถึงสังคมโดยรวม เราน่าจะหาภาพเหล่านี้มาเป็นไคเดิ้ลรายการ เพราะมันเป็นรูปแบบโดยรวมทั้งหมดของรายการก็น่าจะดี”

((ช) นฤมล วันทนีย์: สัมภาษณ์)

“กราฟฟิกกลาง ๆ ไม่ชัดเจน ในเรื่องของเป้าหมายว่าเป็นกลุ่มไหน แต่เท่าที่ดูจะเป็นกลุ่มผู้ใหญ่ แต่ถ้าจะเป็นกลุ่มวัยรุ่นจะดึงดูดไม่ได้เลย และคิดว่าเพลงประกอบยังไม่โดดเด่นหรือมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเองเพียงพอ ทำให้ผู้ฟังจดจำไม่ได้ น่าจะแต่งขึ้นใหม่ให้เป็นของตัวเอง”

((ฉ) ศิริพร กิตติวราวุธ: สัมภาษณ์)

“ดีค่ะ สวยงาม แต่ควรปรับปรุงไคเดิ้ลที่เข้าในแต่ละช่วง เพราะมันไม่สอดคล้องกัน คือไคเดิ้ลเข้ารายการอีกอย่าง เดือนกัษรายวันเป็นอีกอย่างมันไม่สอดคล้อง ไม่เป็นรูปแบบเดียวกัน ช่วงเดือนกัษรายวัน ช่วงรอบรู้เรื่องเกษตร ช่วงรอบรู้ประชาธิปไตย น่าจะเพิ่มภาพประกอบเข้าไปในไคเดิ้ล ดีกว่ามีแค่ตัวหนังสืออย่างเดียวจะดูน่าสนใจขึ้น”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ทุกคนบอกว่าไคเดิ้ลของรายการดีพอสมควร คือน่าสนใจเหมาะสมกับรายการดี เพราะสื่อถึงวัฒนธรรมล้านนาเป็นหลัก มีความทันสมัยแบบเดียวกับ NBT ทั้งหมด ช่วงต้นดี

ส่วนที่ควรปรับปรุงคือไคเดิ้ลของรายการในแต่ละช่วงยังไม่ค่อยสอดคล้องกันเท่าที่ควร และยังขาดความเป็นเอกภาพของรายการทำให้เกิดการแบ่งแยกกัน ควรทำให้เป็นรูปแบบ

เดียวกัน คล้ายกันไปตลอดรายการ ช่วยซอยช่วงรายการออกเป็นตอน ๆ ควรไหลรวมกันอยู่ในก้อนเดียวกัน นั่นคือขาดความสอดคล้องต่อเนื่อง ควรเพิ่มไตเติ้ลให้มากขึ้นอีกหน่อย ควรปรับปรุงให้ชัดเจนว่าเป็นรายการทางเหนือโดยตรง ควรมีภาพล้านนามากกว่านี้ ก่อนจะเข้าใจได้มาก และตัวหนังสือที่บอกแต่ละจังหวัดควรใช้รูปแบบอื่น มองไม่ชัดเจน ลายเส้นรบกวนมากไป แบล็คกราวเด่นกว่าภาพ ความรู้สึกภาพเหมือนรายการท่องเที่ยวทั่วไป และไม่ชัดเจนว่าในเรื่องของกลุ่มเป้าหมายว่าเป็นกลุ่มไหน และเพลงประกอบยังไม่โดดเด่นหรือมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเองเพียงพอ ควรแต่งขึ้นใหม่เป็นของตัวเอง

5. คอมพิวเตอร์กราฟฟิก

คอมพิวเตอร์กราฟฟิก คือ การสร้างและการจัดการกับภาพกราฟฟิกโดยใช้คอมพิวเตอร์ซึ่งในปัจจุบันมีการใช้เพื่อเป็นส่วนประกอบของการนำเสนอรายการให้มีความแปลกใหม่และทันสมัย

ความพอใจในคอมพิวเตอร์กราฟฟิกระดับดี

“พอใช้ได้ เหมาะสมกับรายการดี มีความเป็นท้องถิ่น ไม่ล้ำสมัย แสดงออกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นภาคเหนือได้เป็นอย่างดี แต่ระวังในด้านของคำบางคำที่พิมพ์ถูกบ้างผิดบ้าง ควรจะละเอียดในการนำเสนอคำให้มากกว่านี้จะสมบูรณ์”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ก็ดูดี แต่ควรมีการพิจารณาในเรื่องของ SMS ว่าควรจะทำอย่างไร จะปรับปรุงหรือไม่ ควรจะตอบวัตถุประสงค์ของการแสดงความคิดเห็นให้ตรงประเด็นกว่านี้ ควรคัดกรองข้อความที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความคิดเห็นเท่านั้นน่าจะดีขึ้น”

((ข) เสรี ปางซาง: สัมภาษณ์)

“SMS ให้ระวังเรื่องการคัดค้านะครับ มีหลายครั้งที่คัดค้านไม่เหมาะสม บางทีตัวหนังสือยาวล้นจอเลยเลข ส่วนการคุมโทนสีนี้ค่อนข้างจะดีแล้ว ผมขอให้ระวังเรื่องภาษาที่คนส่งมา ตอนนั้นผมดู

อยู่มันเป็นคำที่ค่อนข้างรุนแรงแต่มันก็หลุดออกมาอย่างนั้น ออกมาได้
ยังไง แต่คงปรับกันแล้วละเพราะหลังจากนั้นก็ไม่มีเลย”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ก็ดีนะครับ สื่อถึงความเป็นล้านนาดี คงความเป็น
เอกลักษณ์ดีครับ และยังเพิ่มบรรยากาศของการเป็นรายการท้องถิ่น
เพื่อคนภาคเหนือได้เป็นอย่างดี”

((ง) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“ดีแล้วครับ มันดูมีส่วนร่วมดี คุณไม่เวอร์ ธรรมดา แต่เราดู
แล้วรู้สึกสบายตา ไม่รก SMS ตัววิ่งต่าง ๆ ผมว่ามันลงตัวนะ”

((จ) ศุภเศรษฐ์ เรื่องเศรษฐวรรณ: สัมภาษณ์)

“ควรมีลายเส้นที่บอกความเป็นล้านนาหน่อย เพิ่มเข้ามาใน
รายการอีก ทำให้มันชัดเจนขึ้น อย่างช่วงพยากรณ์อากาศควรบอก
อุณหภูมิว่าเท่าไร โดยใช้กราฟฟิกช่วย อาจมีตัวบอกว่ามีฝนตกไหม
เป็นรูปก็ได้ มันทำให้ดูน่าสนใจ”

((ฉ) ศราวุฒิ กมลวิจิตร: สัมภาษณ์)

“กราฟฟิกก็ดีครับ เข้ากับฉากหลังและโทนสีเข้ากับธีม
รายการดีครับ”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“กราฟฟิกเนี่ย อย่างที่ชี้ให้ดูมีคำผิดมีคำถูกบ้าง และตำแหน่ง
การวางกราฟฟิกอย่างเช่นตัว NBT และสดเนี่ย ที่มันอยู่บนหัวพิธีกร
มันรบกวนสายตามาก หรือตัวหนังสือข้างล่างตัววิ่งก็อ้อ ตอนนี่
รายการทีวีที่เป็นข่าวลักษณะข่าวสดใน กทม. ก็ทำลักษณะนี้ทั้งหมด
ความรู้สึกส่วนตัวไม่ค่อยชอบ มันดูรกไปหมด ใ้โน่นวิ่งไ้โน้นขึ้น
อะไรก็ไมรู้ บางทีแยกไม่ออกว่าอันนี้เป็นของรายการ อันนี้เป็นของ

คนนอกส่งมา แล้วอันไหนสำคัญก็เห็นมาตลอด เหมือนโค่นขั้วเห็ด
ยังงั้นไม่รู้ ถามว่าชอบไหม ไม่ค่อยชอบล่ะ มันรบกวนใจที่วีไปหมด”

((ซ) นฤมล วันทนี: สัมภาษณ์)

“สวยแต่ไม่ค่อยเคลื่อนไหว ควรจะปรับปรุงให้มีลูกเล่นที่
สอดคล้องกับเนื้อหา”

((ณ) ศิริพร กิตติวรกุล: สัมภาษณ์)

“ดีค่ะ ชัดเจน ในส่วนของข้อความ CG ต่าง ๆ ตัวหนังสือ
อ่านง่าย ตัววิ่งก็ดี เพราะส่วนตัวเป็นคนอ่านข้อความต่าง ๆ ที่เป็นตัว
วิ่งอยู่แล้ว ปรับปรุงในส่วนของ CG ในช่วงพยากรณ์ก็น่าจะทำให้ดี
ขึ้น”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ทุกคนให้ความเห็นว่าคอมพิวเตอร์กราฟิกนั้นพอใช้ได้
อยู่ในเกณฑ์ดี คือเหมาะสมกับรายการ มีความเป็นท้องถิ่น ไม่ล้ำสมัย แสดงออกถึงความเป็น
เอกลักษณ์ของท้องถิ่น สื่อความเป็นล้านนา สบายตา เข้ากับฉากหลังดี

สิ่งที่ควรปรับปรุงคือ ระวังเรื่องคำที่พิมพ์ถูกบ้างผิดบ้าง พิจารณาในเรื่องของ SMS
หลายครั้งที่ตัดคำไม่เหมาะสม บางครั้งตัวหนังสือยาวสั้นจอ ให้ระวังเรื่องภาษาที่ส่งมา ควรเพิ่ม
บรรยากาศของการเป็นรายการท้องถิ่น ควรเพิ่มกราฟิกช่วงพยากรณ์อากาศ ควรบอกอุณหภูมิ
เท่าไร มีฝนตกไหม เป็นรูปให้ดูน่าสนใจ พิจารณาคำผิดคำถูก และตำแหน่งการวางกราฟิก เช่นตัว
NBT และสด อยู่บนหัวพิธีกร ทำให้รับกวนสายตา

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

“เป็นรายการที่น่าสนใจอีกรายการหนึ่งของท้องถิ่น แต่ไม่
จำเป็นต้องทำรูปแบบรายการให้เหมือนของช่องอื่น ๆ ควรหา
รูปแบบและวิธีการนำเสนอที่เป็นรูปแบบของตนเอง และเป็นวิถีของ
ท้องถิ่นภาคเหนือ ควรจะมีการจัดรายการนอกสถานที่ให้มากขึ้น จะ
ทำให้น่าติดตามและน่าสนใจ”

((ก) อำนาจ หงษ์ทอง: สัมภาษณ์)

“ไม่ควรยึดติดในรูปแบบการนำเสนอที่เดิม ๆ เช่น รูปแบบการจัดการบริหารแบบราชการ ถึงแม้ว่าการบริหารจัดการจะเป็นแบบราชการก็สามารถที่จะนำเสนอในรูปแบบของเอกชนได้ เมื่อดูรูปแบบของการนำเสนอผู้ชมรู้ทันทีเลยว่าทุนสนับสนุนการทำรายการไม่เพียงพอ น่าจะมีการจัดรายการนอกสถานที่บ่อย ๆ มากกว่าเดิม ควรปรับช่วงเวลาในการนำเสนอให้เช้าขึ้นกว่าเดิม หรือถ้าเป็นไปได้ให้แข่งขันกับข่าวเช้าของส่วนกลาง ควรให้ความสำคัญของข่าวท้องถิ่นมากกว่าข่าวส่วนกลาง เพราะประชาชนมีความใกล้ชิดกับท้องถิ่นมากกว่า พัฒนาคุณภาพของข่าวให้สามารถแข่งขันกับข่าวของส่วนกลางได้ ควรมีข้อมูลข่าวของตัวเอง การนำข่าวของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมานำเสนอควรลดลง แล้วเพิ่มเวลาส่วนอื่นแทน จะทำให้รายการดูเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น ลด/และปรับปรุงการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ น่าจะใช้วิธีส่งภาพมาทางอินเทอร์เน็ตเป็นภาพเคลื่อนไหวสด ๆ จากผู้รายงาน เช่น ช่วงพยากรณ์อากาศ เป็นต้น”

((ข) เสรี ปางช้าง: สัมภาษณ์)

“โดยรวมไม่เลวร้าย ก็มีประโยชน์กับหลาย ๆ คนนะครับ ต่อไปถ้าใช้สตูดิโอถ่ายทำรายการคงดีขึ้น ทั้งเรื่องของไฟ ฉาก เสียง ควรดูแลการ Set up ในเรื่องของกล้อง ให้ค่าของกล้องทุกตัวมันตรงกัน ในส่วนของฉากมีบางตัวที่ใส่เข้ามาแล้วมันไม่ได้ประโยชน์อะไร อย่าง LCD TV ที่วางไว้ข้างหลังครั้งหนึ่ง แล้วก็ฉายภาพของ LOGO สถานีไปเรื่อย ๆ เรื่องของพิธีกรก็ไม่คงที่เลย เปลี่ยนไปมาจริงๆ แล้วพิธีกรเป็นส่วนหนึ่งของรายการเป็นแบรนด์ของรายการเลยนะ พอพิธีกรเปลี่ยนรูปแบบของรายการก็จะเปลี่ยนไป อย่างการพูด บุคลิกท่าทางก็จะเปลี่ยนไป และปัญหาที่บ่อยมากคือเรื่องของเสียงมันไม่ออก ซึ่งมันเป็นรายการสด ถ้ามันหลุดมันก็หลุดไปเลย ปัญหามันก็คือเรื่องของแบคเคอร์ที่มันไม่เต็มร้อย ควรมีการเตรียมตัวในเรื่องนี้”

((ค) นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ปรับปรุงรูปแบบและวิธีของการนำเสนอให้มีความน่าสนใจมากกว่านี้จะดีขึ้นครับ ช่วงเวลาที่นำเสนอรายการไม่เหมาะสมกับผู้ชม โดยเฉพาะเยาวชน คนทำงานทั่วไปคือไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ เพราะเวลาในการนำเสนอรายการเป็นเวลาที่คนทั่วไปส่วนใหญ่ออกไปทำภารกิจต่าง ๆ ประจำวันของตัวเอง เพิ่มช่วงที่เป็นประโยชน์กับเยาวชนน่าจะดีครับ เนื้อหาต้องหลากหลาย เจาะลึกและชัดเจนมากกว่านี้จะดีครับ ข่าวสารต้องทันเหตุการณ์มีความสดใหม่ และในส่วนของ การนำเสนอที่เป็นธรรมชาติจะให้น่าสนใจและน่าติดตาม”

((จ) สืบศักดิ์ เกียรติคุณ: สัมภาษณ์)

“โดยส่วนตัวผมว่าเนื้อหามันดีอยู่แล้วนะ แต่อยากจะฝากในเรื่องของการจัดส่วนของการแบ่งเวลาในการนำเสนอ อย่างเช่นเรื่องรอบรู้เรื่องเกษตร มันโอเคจะอยู่ช่วงไหนก็ได้เพราะชาวบ้านเค้าจะอยู่บ้าน แต่อย่างเรื่องเดือนกัษรายวัน พยากรณ์อากาศ ผมไม่แน่ใจในการแบ่งช่วงเวลา รายการมันน่าสนใจ แต่บังเอิญไปออกอากาศในช่วงเวลาที่คนไม่อยู่บ้านแล้วมันเลยไม่มีประโยชน์อะไร โดยส่วนตัวเนื้อหามันครอบคลุมแล้ว โดยเฉพาะช่วงเดือนกัษรายวัน ควรแทรกเรื่องเยาวชนมากขึ้นเพราะสังเกตเห็นทุกคนที่มีลูกเค้าจะเปิดรับข่าวสารทุกอย่างที่มันเกี่ยวข้องกับคนที่เขารัก เช่น อาหารที่เป็นอันตรายกับเด็ก สถานที่ที่เป็นอันตรายอย่างนี้เป็นต้น เพราะเวลาพูดเรื่องแบบนี้ผู้ปกครองก็จะให้ความสนใจ แล้วคนส่วนใหญ่ก็จะมีครอบครัว มีสมาชิกใหม่อยู่ในครอบครัวอยู่แล้วครับ”

((จ) สัชนูเศรษฐ์ เรื่องเศรษฐ์: สัมภาษณ์)

“ถ้ามองว่ารายการนี้ทำเพื่อตอบสนองความต้องการในการรับข่าวสารของคนในภาคเหนือ ผมก็ยังมองว่าดูไกลตัวไปหน่อย อาจจะมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากกว่านี้หน่อย อย่างเรื่องการเมืองในส่วนกลางก็ควรนำมาวิเคราะห์ให้เห็นว่ามันมีผลดีผลเสียยังไงกับคนในภาคเหนือ เกี่ยวข้องกับเรายังไง ผมมองว่าควร

เน้นตรงนี้มากกว่าแค่พูดตามข่าวไปเรื่อย ๆ คือถ้ามีการสรุปสิ่งที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายมันน่าจะดี อาจจะมีการร่วมสนุกบ้าง มีการตอบโต้กันระหว่างทางรายการกับผู้ชมบ้าง มีของมาแจก ตัวงานที่เกี่ยวกับภาคเหนือมาแจกบ้าง ทางรายการก็น่าจะเอาตรงนี้เข้ามาบ้าง คือคอนเซ็ปต์กลุ่มที่ดูจะเป็นพวกแม่บ้าน คนทำงานก็น่าจะมีอะไรที่เกี่ยวกับคนกลุ่มนี้บ้าง เราอาจจะมองว่ามันเป็นรายการข่าว แต่รายการข่าวก็ทำให้มันน่าสนใจได้”

((ช) ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร: สัมภาษณ์)

“Concept โดยรวมของรายการคือที่พยายามจะเอาเรื่องของท้องถิ่นเรื่องของภูมิภาคให้คนท้องถิ่นได้รับรู้ ส่งเสริมความเป็นภาคเหนือดี ถ้าปรับปรุงในส่วนต่าง ๆ ที่บกพร่องก็น่าจะทำให้รายการดีขึ้น”

((ช) นฤมล วันทนีย์: สัมภาษณ์)

“มี 2 ประเด็นที่ชัดเจน คือ

1. กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน
2. หาเอกลักษณ์ของรายการ”

((ณ) ศิริพร กิตติวรากุล: สัมภาษณ์)

“ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาของการนำเสนอรายการให้มากกว่านี้ ผู้ดำเนินรายการควรพัฒนารูปแบบในการนำเสนอมากขึ้น ในส่วนของบุคลิกภาพและในส่วนของ การดำเนินรายการให้เป็นธรรมชาติมากกว่านี้ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในรายการมากยิ่งขึ้น และควรเพิ่มในส่วนของ Scoop ข่าวให้มากขึ้น จะทำให้น่าสนใจมากกว่าข่าวทั่วไป”

((ญ) เบญญา เลิศสุวรรณ: สัมภาษณ์)

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ สรุปได้ดังนี้

1. เป็นรายการที่น่าสนใจรายการหนึ่งของท้องถิ่น แต่ไม่จำเป็นต้องทำรูปแบบรายการให้เหมือนของช่องอื่น ๆ
2. ควรหารูปแบบและวิธีการนำเสนอที่เป็นรูปแบบของตนเอง และเป็นวิถีท้องถิ่นภาคเหนือ และมีรายการจัดนอกสถานที่ให้มากขึ้น จะก่อให้เกิดความสนใจน่าติดตามมากขึ้น
3. ไม่ควรยึดรูปแบบการนำเสนอเดิมๆ หรือรูปแบบรายการ อาจนำเสนอในรูปแบบของเอกชนได้
4. ควรปรับช่วงเวลาในการนำเสนอให้เช้ากว่าเดิม หรือเป็นไปได้ควรให้แข่งขันข่าวเช้ากับส่วนกลาง และควรให้ความสำคัญข่าวท้องถิ่นมากกว่าข่าวส่วนกลาง
5. พัฒนาคุณภาพของข่าวให้สามารถแข่งขันกับข่าวส่วนกลางได้ และควรมีข้อมูลข่าวของตัวเอง ข่าว หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควรลดลง แล้วเพิ่มเวลาส่วนอื่นแทน
6. ลดและปรับปรุงการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ น่าจะใช้วิธีการส่งภาพทางอินเทอร์เน็ต เป็นภาพเคลื่อนไหวสด ๆ จากผู้รายงาน
7. ถ้าใช้สตูดิโอถ่ายทำรายการคงจะดีขึ้น ทั้งเรื่องของไฟ ฉาก เสียง ควรดูแลการ Set up ในเรื่องของกล้องให้ค่าของกล้องทุกตัวมันตรงกัน ในส่วนของฉากมีบางตัวที่ใส่ไว้แล้วไม่เกิดประโยชน์อะไร เช่น LCD เป็นต้น
8. เรื่องของพิธีกร ไม่คงที่และเปลี่ยนไปมา พอพิธีกรเปลี่ยนรูปแบบของรายการก็เปลี่ยนไป ปัญหาที่พบบ่อยคือเสียงไม่ออก ซึ่งถ้าเป็นรายการสดก็ก่อให้เกิดปัญหาได้ ควรเตรียมพร้อมในเรื่องของแบตเตอรี่ด้วย
9. ควรปรับปรุงรูปแบบและวิธีการนำเสนอให้มีความน่าสนใจมากกว่านี้
10. ช่วงเวลาที่นำเสนอรายการไม่เหมาะสมกับผู้ชม โดยเฉพาะเขาวชนคนทำงานทั่วไป คือไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย เพราะช่วงเวลาที่นำเสนอเป็นช่วงที่ส่วนใหญ่ออกไปทำงานนอกบ้านกัน
11. ควรเพิ่มช่วงที่เป็นประโยชน์กับเขาวชน และเนื้อหาควรหลากหลายเจาะลึกมากกว่านี้
12. ข่าวสารต้องทันเหตุการณ์ มีความสดใหม่ และนำเสนอให้เป็นธรรมชาติให้น่าสนใจและน่าติดตาม
13. ควรมีการจัดส่วนของการแบ่งเวลาในการนำเสนอให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย

14. ควรมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันให้มากกว่านี้ และเรื่องของการเมืองในส่วนกลางก็ควรนำมาวิเคราะห์ให้เห็นว่ามันมีผลดีผลเสียอย่างไรกับคนภาคเหนือ

15. กำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนและหาเอกลักษณ์ของรายการ

16. ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาของการนำเสนอให้มากกว่านี้ ควรพัฒนารูปแบบในการนำเสนอมากขึ้น ทั้งในส่วนของนวัตลักษณ์ การดำเนินรายการให้เป็นธรรมชาติมากขึ้น ให้ประชาชนมีส่วนร่วมรายการมากขึ้น และควรเพิ่มในส่วนของ Scoop ข่าวให้มากขึ้น จะช่วยให้ที่น่าสนใจมากกว่าข่าวทั่วไป

สรุปผลการวิจัย

ตาราง 3 สรุปผลการวิจัย

พฤติกรรมกรรับชม
ประเภทรายการที่เลือกรับชม
ก. ข่าว
ข. สารคดี
ค. ธุรกิจ
ง. หลากหลาย
จ. ละคร
เนื้อหาที่เลือกรับชม
ก. ข่าวสาร
ข. วิชาการ
ค. ดลก/บันเทิง
ง. ภาพยนตร์
จ. สารคดี

ตาราง 3 (ต่อ)

รูปแบบรายการที่เลือกรับชม

- ก. สารคดี
- ข. วิเคราะห์ข่าว
- ค. รายการสด
- ง. ข่าวสารที่ให้ความบันเทิง
- จ. สกู๊ปข่าว
- ฉ. ละคร
- ช. ตลก/บันเทิง

พฤติกรรมความใกล้ชิดของเนื้อหาข่าวสารของอาจารย์

- ก. มีความใกล้ชิดเนื้อหาข่าวสารมาก
- ข. มีความใกล้ชิดเนื้อหาข่าวสารปานกลาง
- ค. มีความใกล้ชิดเนื้อหาข่าวสารน้อย

ระยะเวลาในการรับชม

- ก. ช่วงเช้า
- ข. ช่วงบ่าย
- ค. ช่วงเย็น
- ง. ช่วงกลางคืน

ความถี่ในการรับชม

- ก. รับชมทุกวัน
- ข. รับชมไม่ทุกวัน

สถานที่ในการรับชม

- ก. ที่บ้าน
- ข. ที่ทำงาน

ความพึงพอใจและทรงสนต่อช่วงรายการต่างๆในแต่ละช่วง

ช่วงโศกเศร้า

- มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 4 คน
- มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง 4 คน
- มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย 2 คน

ตาราง 3 (ต่อ)

ช่วงมองเมืองเหนือผ่านหน้าหนังสือพิมพ์

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 คน

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง 3 คน

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย 2 คน

ช่วงพยากรณ์อากาศ

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 5 คน

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง 3 คน

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย 2 คน

ช่วงเตือนภัยรายวัน

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 4 คน

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง 5 คน

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย 1 คน

ช่วงรอบรู้เรื่องเกษตร

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 5 คน

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง 3 คน

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย 2 คน

ช่วงรอบรู้เลือกตั้ง

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 2 คน

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง 4 คน

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย 4 คน

ช่วงสนทนา

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 คน

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง 3 คน

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย 2 คน

ช่วงภาคิณค้านนา

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 10 คน

ตาราง 3 (ต่อ)

ด้านการนำไปใช้ประโยชน์

ได้รับข้อมูลข่าวสาร/ข้อเสนอแนะ

นำไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับดี 4 คน

นำไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับปานกลาง 5 คน

นำไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับน้อย 1 คน

มีความต้องการรู้ทันเหตุการณ์

ได้รับรู้ทันเหตุการณ์ในระดับมาก 4 คน

ได้รับรู้ทันเหตุการณ์ในระดับปานกลาง 3 คน

ได้รับรู้ทันเหตุการณ์ในระดับน้อย 3 คน

มีความต้องการข้อมูลเพื่อช่วยตัดสินใจ

ได้ข้อมูลระดับปานกลาง 7 คน

ได้ข้อมูลระดับน้อย 3 คน

ความต้องการข้อมูลเพื่อการพูดคุยสนทนา

ได้ข้อมูลระดับมาก 2 คน

ได้ข้อมูลระดับปานกลาง 6 คน

ได้ข้อมูลระดับน้อย 2 คน

ความต้องการมีส่วนร่วมในสังคม

ได้ข้อมูลระดับปานกลาง 7 คน

ได้ข้อมูลระดับน้อย 3 คน

เพื่อสนับสนุนความคิดเห็นของตัวเอง

ได้ข้อมูลระดับปานกลาง 7 คน

ได้ข้อมูลระดับน้อย 3 คน

เพื่อความบันเทิง

ไม่มี

ตาราง 3 (ต่อ)

แนวทางในการปรับปรุงรายการเมืองเหนือในทรศนะของอาจารย์

3.1 ด้านผู้ดำเนินรายการ

3.1.1 ภาษา

พูดให้ชัดเจนมากขึ้น

พูดให้น่าสนใจ

จังหวะของการพูดต้องเร้าใจผู้ฟัง

3.1.2 การแต่งกาย

แต่งด้วยชุดพื้นเมืองประจำถิ่นที่หลากหลาย และพิถีพิถัน

หรือแต่งกายด้วยชุดชนเผ่า

3.1.3 บุคลิกภาพ

การนำเสนอข่าวต้องเป็นธรรมชาติ และไม่ควรแสดงความคิดเห็นส่วนตัว (พิธีกรชาย)

การดำเนินรายการต้องน่าสนใจ จูงใจไม่ราบเรียบเกินไป

การรับ-ส่งประเด็นต้องให้สอดคล้องกัน

พูดให้เป็นเอกภาพไม่หลงประเด็น (พิธีกรหญิง)

พูดอย่างกระชับกระเฉง ชัดถ้อยชัดคำ (พิธีกรชาย)

ยิ้มแย้มแจ่มใส

3.2 ด้านรูปแบบการดำเนินรายการ

3.2.1 ความน่าดึงดูดใจ

การนำเสนอต้องน่าติดตาม และเป็นธรรมชาติ

มุมมองต้องน่าสนใจ และดึงดูดใจ

มีความเป็น Unity ต่อเนื่อง

นำเสนอตามวาระของวัฒนธรรม และวาระของท้องถิ่น

นำเสนอเรื่องของการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมให้มากขึ้น

คัดเนื้อหาที่มีการประชาสัมพันธ์ในช่วงสันทนาออกไป

ไม่ควรทำงานตามรูปแบบมากเกินไป

เทคนิคในการพูดต้องน่าสนใจ และดึงดูดใจ

ชุดพิธีกรรายการมีความเป็นเอกลักษณ์ตามแบบของท้องถิ่นภาคเหนือ

ตาราง 3 (ต่อ)

3.2.2 การดำเนินรายการ

การดำเนินรายการต้องเป็นไปตามธรรมชาติ ไม่เกร็ง ค่อนข้างคลาย และเป็นกันเอง
เสริมกิจกรรมอื่นๆ มาประกอบในรายการเพื่อเพิ่มความน่าสนใจ

ให้ผู้ชมมีส่วนร่วมในรายการมากขึ้น

พิธีกรต้องมีความน่าดึงดูดใจต่อผู้ชม

งดการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ควรใช้ในเหตุการณ์ และสถานการณ์ที่สด/จริงเท่านั้น

มีเสน่ห์ในการพูดเพื่อดึงดูดใจ

มีความเป็นกันเอง

รายการเข้าต้องนำเสนอในรูปแบบที่สบายๆ และเป็นกันเอง

ควรพูดให้กระชับกระฉ่ง ไม่เกร็ง ค่อนข้างคลาย และเป็นกันเอง

ควรพูดให้สั้นไหล และเป็นตัวของตัวเอง

3.2.3 เทคนิคการนำเสนอ

การสัมภาษณ์ควรใช้ภาพที่ไปสัมภาษณ์สดในสถานการณ์ และเหตุการณ์นั้นๆ

นำเสนอรูปแบบรายการที่สด และมีชีวิตชีวา

SMS คำบางคำไม่สอดคล้องกับรายการที่นำเสนอ

เนื้อหา/ภาพ ควรเหมาะสมกับรายการที่นำเสนอ

การตัดภาพต้องกระชับ ฉับไว

ควรมีจังหวะในการนำเสนอที่เหมาะสม

ควรเพิ่ม CG และกราฟฟิคให้เป็นรูปที่เข้าใจได้ง่าย เช่น รูปเมนูฝน ฝนตก ฝนฟ้าคะนอง ฯลฯ

3.3 ด้านองค์ประกอบของรายการ

3.3.1 ฉาก

ควรสื่อความเป็นภาคเหนือให้มากขึ้น

ถ่ายทำรายการสดนอกสถานที่บ้างในบางครั้ง

ต้องมีสีสันที่สดใส มีความทันสมัย

รูปภาพของฉากด้านหลังควรทำให้ดูชัดเจนมากขึ้น

ควรเปลี่ยนแปลงรูปแบบของฉากอยู่ตลอดจะทำให้ไม่ซ้ำซากจำเจ

จอ LCD เป็นองค์ประกอบที่ไม่เหมาะสมในการนำเสนอ

โต๊ะของพิธีกรควรมีขนาดที่เหมาะสมกับสถานที่และฉากหลัง

ตาราง 3 (ต่อ)

3.3.2 แสง

ควรมีความชัดเจนของแสงมากขึ้น
 การจัดแสงให้เป็นธรรมชาติ และมีความสมจริง
 ต้องมีพลังในการสะกดผู้ชม
 การจัดแสงให้มีความสมดุลทั้งสองข้าง
 การจัดแสงให้ดูสบายตา และมีชีวิตชีวามากขึ้น
 ควรมีเบิ้ลไลท์เพิ่ม เพื่อความชัดเจนและสมจริงของแสง

3.3.3 เสียง

เสียงขาดหายระหว่างดำเนินรายการ
 เตรียมการให้พร้อมมากกว่านี้ในส่วนของเบ็คเตอร์รี
 เสียงในการดำเนินรายการเบาไป
 เพลงประกอบรายการควรเป็นเพลงพื้นเมือง

3.3.4 ไตเติล

ไตเติลในแต่ละช่วงรายการ ไม่สอดคล้องกัน
 ควรมีความเป็นเอกภาพ
 ควรเน้นรูปแบบของไตเติลให้เป็นไปในทางเดียวกันตลอดทั้งรายการ
 ขาดความสอดคล้องต่อเนื่อง
 ควรเพิ่มรูปแบบให้หลากหลายมากขึ้นในส่วนของไตเติล
 ควรชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเป็นรายการเมืองเหนือ ควรเพิ่มภาพที่มีความเป็นเอกลักษณ์ล้านนาให้มากกว่านี้
 ต้องทำให้ชัดเจน และไม่ควรมีลายเส้นของกราฟฟิคที่ซับซ้อนมากเกินไป
 ตัวอักษรที่บอกในส่วนของแต่ละจังหวัดควรใช้รูปแบบ และลักษณะอื่น
 ลดความโดดเด่นของเบ็คเตอร์ราลงจะทำให้ไตเติลมีความน่าสนใจมากขึ้น
 ควรทำไตเติลให้มีความชัดเจนต่อกลุ่มเป้าหมายที่จะนำเสนอ
 เพลงประกอบรายการควรเป็นเพลงพื้นเมือง และมีความเป็นเอกลักษณ์แบบล้านนา

ตาราง 3 (ต่อ)

3.3.5 คอมพิวเตอร์กราฟิก

ควรตรวจสอบประโยชน์ และคำที่พิมพ์ให้มีความถูกต้อง

SMS มีบางคำที่ไม่เหมาะสม และไม่สอดคล้องกับรายการที่น่าเสนอ

ควรเพิ่มบรรยากาศของความเป็นท้องถิ่นให้มากขึ้น

ควรเพิ่มกราฟิกในช่วงพยากรณ์อากาศ ให้เป็นรูปที่เข้าใจได้ง่าย เช่น รูปเมฆฝน ฝนตก ฝนฟ้า
คะนอง ฯลฯ

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

ปัญหาของรายการ “มองเมืองเหนือ”

รายการมองเมืองเหนือเป็นรายการหนึ่งของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 (สทท. 11) ที่ยังขาดการวิเคราะห์ประเด็นและความสำคัญของเนื้อหาทางด้านข่าวสาร ด้านรูปแบบที่ทันสมัยและน่าสนใจ เวลาออกอากาศเป็นประจำทุกเช้า จันทร์-ศุกร์ เวลา 8.00-9.00 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่คนส่วนใหญ่ออกไปปฏิบัติหน้าที่การงาน ไม่สามารถรับชมได้อย่างต่อเนื่อง จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารายการมองเมืองเหนือโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการรับชม ความพึงพอใจ ประโยชน์ของรายการมองเมืองเหนือ และแนวทางในการปรับปรุง รายการ “มองเมืองเหนือ” ในทัศนะของอาจารย์มหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่อาจารย์สาขาเทคโนโลยีสื่อและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น และอาจารย์คณะกรรมการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ การใช้เทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธี Snowball Technique ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การสัมภาษณ์อย่างเจาะลึกแบบเป็นทางการ

วัตถุประสงค์

1. พฤติกรรมในการรับชมของ อาจารย์มหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่
2. ความพึงพอใจและประโยชน์ของรายการมองเมืองเหนือ
3. แนวทางในการปรับปรุงรายการ “มองเมืองเหนือ” ในทัศนะของอาจารย์มหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่

วิธีวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็น อาจารย์มหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 10 คน โดยเป็นอาจารย์ในสาขาเทคโนโลยีสื่อและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 2 คน คณะการสื่อสารมวลชนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 2 คน คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ จำนวน 4 คน และคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จำนวน 2 คน โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ประกอบด้วยคำถามทั้งปลายปิด (close-ended questions) ปลายเปิด (open-ended questions) และแบบประเมินค่าซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

1. ลักษณะส่วนบุคคล เช่น อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานศึกษา
2. พฤติกรรมการรับชมโทรทัศน์ เช่น ประเภทรายการและเนื้อหาที่เลือกรับชม
ระยะเวลาในการรับชม ความถี่ในการรับชม และสถานที่ในการรับชม เป็นคำถามปลายเปิดและ
ปลายปิด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อรูปแบบรายการในแต่ละช่วง และการใช้
ประโยชน์จากการรับชม เป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงรายการมืองเหนือใน
ทรรศนะของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามชนิดปลายเปิด

โดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ลักษณะประชากรศาสตร์ ใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบและการตีความการทดสอบความเชื่อถือ
ได้และความถูกต้องของข้อมูลที่จะทำการสัมภาษณ์ โดยดูว่าคำตอบที่ได้มาสอดคล้องกับแนวทาง
ในการปรับปรุงรายการมืองเหนือหรือไม่
3. ประมวลผลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์โดยวิธีพรรณนา โดย
วิเคราะห์ข้อมูลในขณะที่เก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ และ
สอดคล้องกับกรอบความคิดที่ตั้งไว้หรือไม่
4. นำผลสรุปของการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ร่วมกับการวิเคราะห์เอกสารและ
ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา เรื่อง แนวทางการปรับปรุงรายการ “มองเมืองเหนือ” ในทรรชนะของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ลักษณะส่วนบุคคล เป็นเพศชาย 7 คน เพศหญิง 3 คน มีอายุระหว่าง 31 ถึง 50 ปี มีระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาเอก 1 คน ปริญญาโท 1 คน โดยมีรายได้ต่อเดือนสูงสุด 50,000 บาท ต่ำสุด 18,000 บาท และมีอาชีพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย 8 คน เป็นข้าราชการครูอาจารย์ 2 คน

2. พฤติกรรมรับชมโทรทัศน์

2.1 ประเภทรายการที่เลือกรับชม ส่วนมากเป็นข่าวสาร รายการบันเทิงที่ให้ความรู้

2.2 เนื้อหาที่เลือกรับชมส่วนมากเป็นข่าวสาร ข่าวเช้า ข่าวเย็น และข่าวด้านการเมือง

2.3 รูปแบบรายการที่ต้องการรับชมได้แก่ รายการประเภทข่าว การสรุปข่าว การวิเคราะห์ข่าว สารคดีที่ให้ความรู้ และความสนุกสนานอยู่ในตัว มีทั้งประโยชน์และความบันเทิงด้วย

2.4 ความใกล้ชิดของเนื้อหาข่าวสารกับผู้ชมมีน้อย ส่วนมากเป็นข่าวที่ไกลตัว เนื้อหาการเมือง เศรษฐกิจ

2.5 ระยะเวลาในการรับชมส่วนมากเป็นเช้า-เย็น และเสาร์-อาทิตย์ จะรับชมกลางวันบ้าง และมากกว่า 3 ชั่วโมงขึ้นไป

2.6 ความถี่ในการรับชม ส่วนมากรับชมทุกวัน

2.7 สถานที่ในการรับชม ส่วนมากจะรับชมที่บ้านและที่ทำงานบ้างแต่ส่วนน้อย

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อรูปแบบรายการในแต่ละช่วง และการใช้ประโยชน์ของการรับชม

1. ความพึงพอใจและทรรชนะต่อช่วงรายการมองเมืองเหนือแต่ละช่วง

1.1 ช่วงโต๊ะข่าว ส่วนมากมีความพึงพอใจระดับปานกลาง และมีความเห็นว่าควรปรับปรุงรูปแบบของรายการให้เป็นธรรมชาติมากกว่านี้ เนื้อหาข่าวให้เป็นข่าวที่สดทัน

เหตุการณ์ การนำเสนอข่าวให้เป็นข่าวใหม่ ข่าวที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ไม่เน้นการประชาสัมพันธ์มาก และควรเป็นลักษณะของการวิเคราะห์ข่าวมากกว่าการอ่านให้ฟัง

1.2 มองเมืองเหนือผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นส่วนมากไม่เห็นด้วย เพราะหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีข่าวที่ไม่น่าสนใจ เป็นข่าวเก่าไม่ทันเหตุการณ์ และเป็นการนำมาอ่านให้ฟังมากกว่า และนำเสนอข่าวไม่ค่อยถูกต้องไม่เป็นกลาง

1.3 ช่วงพายุกระหน่ำอากาศ ส่วนมากเห็นด้วย มีความพึงพอใจมากในเนื้อหาข่าวดี วิทยากรมีความรู้ แต่ควรปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอ เพิ่ม CG ภาพให้เห็นชัดเจนดี มีการบอกถึงแผนฝน อุณหภูมิ ดวงอาทิตย์

1.4 ช่วงเดือนกัษรายวัน มีความพึงพอใจระดับปานกลาง ส่วนมากมองเห็นว่าโดยเนื้อหาดีอยู่แล้ว แต่การนำเสนอไม่น่าสนใจ ไม่ดึงดูดใจชวนติดตาม และควรลดการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ลงบ้าง หรือภาพนิ่งควรถ่ายทำสถานการณ์สดนอกสถานที่

1.5 ช่วงรอบรู้เรื่องเกษตร ส่วนมากมีความพึงพอใจปานกลาง เพราะมองเห็นว่าดีสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเกษตรกร แต่สำหรับกลุ่มอาจารย์ไม่ค่อยได้ใช้ประโยชน์เลย มีความสนใจต่อเรื่องนี้น้อย

1.6 ช่วงรอบรู้เลือกตั้ง โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มใหญ่ของสังคม ให้ประชาชนได้เข้าใจเรื่องของประชาธิปไตย สิทธิเสรีภาพของคน แต่จะเหมาะสมในฤดูกาลเลือกตั้ง และควรปรับปรุงด้านการนำเสนอให้น่าสนใจและหลากหลาย

1.7 ช่วงสนทนา ส่วนมากมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ในเนื้อหาที่นำมาสนทนา แต่ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เรื่องใกล้ตัว พิจารณาควรเปลี่ยนอิริยาบถบ้าง ดูแข็งแรงดั่งไม่เป็นธรรมชาติ

1.8 ช่วงภาษิตล้านนา ส่วนมากมีความพึงพอใจมาก เพราะเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นรูปแบบของรายการท้องถิ่นที่ชัดเจน ควรมีเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมานำเสนอจริง ๆ และมีการแปลความหมายของคำให้ผู้อื่นที่ไม่ใช่คนท้องถิ่นได้เข้าใจด้วยจะดี แปลเป็นภาษากลางในรูปของ CG ก็จะได้

2. ด้านการนำไปใช้ประโยชน์

2.1 ได้รับข้อมูลข่าวสาร ข้อเสนอแนะ ส่วนมากมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เห็นว่าสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้บางเรื่องบางเหตุการณ์ แต่บางเหตุการณ์ที่ไม่เหมาะสมหรือไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตรประจำวันก็จะไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เลย และติดอยู่ตรงที่เวลานำเสนอซึ่งเป็นเวลาที่คนส่วนใหญ่ออกไปใช้ชีวิตประจำวัน ไปทำงานทำภารกิจต่าง ๆ

ดังนั้นจึงไม่ตอบสนองต่อคนกลุ่มนี้เลย ส่วนมากก็จะเป็นกลุ่มเป้าหมายที่อยู่บ้านเป็นส่วนใหญ่เลย ไม่ครอบคลุมต่อคนหนุ่มมาก

2.2 ต้องการรู้ทันเหตุการณ์ ส่วนมากมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เพราะได้รับรู้บ้างว่าเหตุการณ์ในภาคเหนือตอนนี้เป็นอย่างไร มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นในภาคเหนือบ้างก็จะรู้จากการสรุปเนื้อหาของรายการ

2.3 ต้องการข้อมูลเพื่อช่วยตัดสินใจ ส่วนมากมีความพึงพอใจระดับปานกลาง เพราะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาประกอบในการพิจารณาตัดสินใจ ได้เฉพาะบางเรื่องบางเหตุการณ์เท่านั้นไม่ใช่ทั้งหมด

2.4 ต้องการข้อมูลเพื่อการพูดคุยสนทนา ส่วนมากมีความพึงพอใจระดับปานกลาง มีบ้างในบางประเด็นส่วนใหญ่มักเป็นประเด็น โดยรวมของประเทศมากกว่าเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับท้องถิ่นหรือภูมิภาค ต้องยอมรับว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่มาจากส่วนกลางมากกว่าส่วนภูมิภาค

2.5 ต้องการมีส่วนร่วมในสังคม ส่วนมากมีความพึงพอใจระดับปานกลาง ถ้าตรงกับความต้องการของเราแต่ถ้าเรื่องไหนที่ไม่ตรงกับความต้องการของเรา อย่างเช่นเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเราก็จะไม่มีส่วนร่วมเลย

2.6 เพื่อสนับสนุนความคิดเห็นของตนเอง มีความพึงพอใจในระดับน้อย คือมีความพึงพอใจบ้างเป็นบางครั้ง มีทั้งสนับสนุนและไม่สนับสนุนความคิดเห็นเพราะในบางเรื่องก็ตรงกับความคิดเห็นของตนเอง บางเรื่องก็ไม่ตรงกับความคิดเห็นของตนเอง

2.7 เพื่อความบันเทิง มีความพึงพอใจน้อยที่สุดเพราะส่วนใหญ่เห็นว่ารายการเกือบทุกรายการไม่ใช่เป็นรายการบันเทิงจึงไม่มีความบันเทิง

ตอนที่ 3 แนวทางการปรับปรุงรายการมองเมืองเหนือตามธรรมชาติของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ผู้ดำเนินรายการ

1.1 ภาษา ส่วนมากเห็นว่าดีพอสมควร ในด้านของภาษาเพราะเป็นการนำเอาวัฒนธรรมของท้องถิ่นมานำเสนอในรูปแบบของรายการโทรทัศน์เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมในอีกรูปแบบหนึ่งเหมาะสมกับวัฒนธรรมของท้องถิ่นและก็เหมาะสมกับรูปแบบการนำเสนอรายการที่เป็นของท้องถิ่น แต่ควรเน้นให้ผู้ดำเนินรายการพูดให้ชัดเจนกว่านี้และดำเนินรายการแบบเป็นธรรมชาติกว่านี้

1.2 การแต่งกาย ส่วนมากเห็นว่าดีพอสมควร ในเรื่องของการแต่งกายเพราะเป็นเอกลักษณ์ของภาคเหนือและก็เป็นเอกลักษณ์ของรายการด้วยแต่ควรแต่งกายพื้นเมืองทุกวัน

เพราะจะทำให้จำจําในส่วนของการนำเสนอและก็เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดีเป็นแบบอย่างที่ดีต่อคนทั่วไป

1.3 บุคลิกภาพ มีความเห็นว่าบุคลิกโดยรวมถือว่าพอใช้ได้ แต่ควรจะนำเสนอให้เป็นธรรมชาติมากกว่านี้โดยเฉพาะพิธีกรชาย (สุรัช) ดูไม่เป็นธรรมชาติในการนำเสนอดูเป็นทางการไป ควรจะผ่อนคลายมากกว่านี้จะทำให้คนดูมีส่วนร่วมไปกับรายการที่พิธีกรนำเสนอได้มากกว่านี้ อยากเห็นการนำเสนอในรูปแบบที่เป็นกันเองเหมือนการมาเล่าข่าวให้ฟังมากกว่าที่จะมานั่งอ่านข่าวให้ฟังมันดูไม่เป็นธรรมชาติอยากให้บรรยากาศเป็นกันเองจะทำให้ผู้ชมรู้สึกมีส่วนร่วมกับการมากขึ้น

2. รูปแบบการนำเสนอรายการ

2.1 ความน่าดึงดูดใจ ส่วนมากมีความเห็นว่าน่าสนใจพอใช้ได้ แต่ควรปรับปรุงตรงการนำเสนอที่ดูราบเรียบไม่น่าติดตาม โดยเฉพาะเรื่องของการดำเนินรายการที่ออกจะเกร็งๆ ในการนำเสนอและไม่เป็นธรรมชาติของพิธีกร การพูดที่ติดต่อกันบางครั้งทำให้ดูน่าเบื่อทำให้ความน่าสนใจของข่าวสารลดน้อยลงไปเพราะปัจจัยหลักในการนำเสนออยู่ที่ตัวพิธีกรเป็นส่วนใหญ่

2.2 การดำเนินรายการ ส่วนมากมีความเห็นว่า พอใช้ได้ ควรปรับปรุงตรงที่การดำเนินรายการของพิธีกรชาย (สุรัช) ที่ยังมีปัญหาควรปรับปรุงแก้ไขในส่วนของการดำเนินรายการควรดำเนินรายการให้เป็นธรรมชาติมากกว่านี้และดูผ่อนคลายมากกว่านี้จะทำให้รายการดูน่าสนใจ และน่าติดตามมากขึ้นควรเสริมกิจกรรมอื่น ๆ มาประกอบในรายการบ้าง เช่น การสัมภาษณ์ผู้ชมหรือให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมในรายการมากกว่านี้ก็จะดี

2.3 เทคนิคการนำเสนอ ส่วนมากมีความเห็นว่า ในส่วนของเทคนิคการนำเสนอ นั้น ดีพอสมควรในด้านของความทันสมัย เหมาะสมกับรูปแบบรายการในปัจจุบัน แต่ก็มีข้อบกพร่องบ้างในบางเรื่อง เช่น การสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์มือถือบ่อยครั้ง หลายช่วงของรายการที่ใช้ภาพนิ่งของวิทยากรมานำเสนอดูแข็งกระด้างเกินไปควรจะใช้ช่วงนี้ในด้านของการนำเสนอเหตุการณ์ที่เป็นการรายงานสดในช่วงนั้นจริง ๆ เช่น การรายงานสดจากสถานที่หนึ่งมายังห้องส่งเป็นต้น ควรไปสัมภาษณ์วิทยากร โดยตรงจะทำให้รายการดูมีชีวิตชีวาและน่าติดตามมากกว่านี้

3. องค์ประกอบของรายการ

3.1 ฉาก ส่วนมากมีความเห็นว่า ไม่น่าสนใจเท่าที่ควรเพราะฉากไม่ได้เน้นเรื่องราวอะไรที่สื่อออกมาเป็นภาพเหมือนมากนักไม่ได้สื่อความเป็นท้องถิ่นอย่างชัดเจน และควรมีภาพที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนเมืองเหนือ ภาพศิลปวัฒนธรรมที่สื่อออกมาทาง

ภาคเหนือให้เด่นชัดมากกว่านี้เพราะรายการนี้เป็นรายการท้องถิ่นของคนภาคเหนือก็น่าจะมีความเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่นมานำเสนอในส่วนของฉากมันจะทำให้เหมาะสมกับรายการมากยิ่งขึ้น

3.2 แสง ส่วนมากมีความเห็นว่า การจัดแสงยังไม่ชัดเจน ดูเป็นแสงธรรมดา เป็นแสงที่แข็งกระด้างไม่เป็นธรรมชาติ ควรจะจัดแสงให้ดูมีมิติมากกว่านี้เพื่อความสมจริงของภาพ ที่นำเสนอและความเป็นธรรมชาติต่อภาพรวมของรายการ

3.3 เสียง ส่วนมากมีความเห็นว่า ใช้ได้พอสมควร แต่บางช่วงของรายการมีเสียงที่ขาดหายไปบ้างขณะดำเนินรายการ อย่างไรก็ตามช่วงของการสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์เสียงก็ขาดหายไปอยู่บ่อยครั้ง บางครั้งก็ไม่ชัดเจนทำให้การรับฟังขาดหายไปบ้างในบางช่วง ควรปรับปรุงตรงจุดนี้ทำให้รายการดูสมบูรณ์แบบ

3.4 ใตเคิ้ล ส่วนมากมีความเห็นว่า พอใช้ได้ แต่ใตเคิ้ลของรายการในแต่ละช่วงไม่ค่อยสอดคล้องกันในช่วงเข้ารายการ ทำให้ดูเหมือนถูกแบ่งแยกออกไป ควรจะทำใตเคิ้ลที่สอดคล้องกันไปทั้งรายการจะได้ดูเป็นเนื้อเดียวกันไปตลอดรายการจะทำให้ดูน่าสนใจมากกว่านี้

3.5 คอมพิวเตอร์กราฟฟิค ส่วนมากมีความเห็นว่า พอใช้ได้ เหมาะสมกับรายการที่มีความเป็นท้องถิ่น ไม่ล้ำสมัยแสดงออกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ภาคเหนือได้เป็นอย่างดี ควรระวังในด้านของคำบางคำที่พิมพ์ถูกบ้างผิดบ้างควรละเอียดในการนำเสนอคำให้มากกว่านี้จะสมบูรณ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับ ผู้บริหาร ผู้ผลิต และผู้จัดรายการโทรทัศน์ และผู้ชมโทรทัศน์

ด้านผู้ดำเนินรายการ

1. ผู้บริหาร ควรจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หรือให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจทักษะ และการปฏิบัติงานของผู้ดำเนินรายการ หรือพิธีกร ในด้านต่างๆ เช่น ด้านบุคลิกภาพ การแต่งกาย การพูดเพื่อให้มีผู้รับชมโทรทัศน์ในรายการนั้นมากขึ้น

2. ผู้ผลิต และผู้จัดรายการโทรทัศน์ ควรแนะนำผู้ดำเนินรายการโดยตรงในเรื่องของ ภาษา การพูด การวางตัว การแต่งกายให้เหมาะสม และตามทรรศนะของผู้ชมโทรทัศน์ที่ได้เสนอแนะ

3. ผู้ผลิต และผู้จัดรายการ โทรทัศน์ ควรช่วยแนะนำหรือหาวิธีการให้ผู้ดำเนินรายการได้รับทราบถึงข้อบกพร่อง และควรปรับปรุง อะไรบ้าง เช่น ปรับปรุงในด้านภาษา พูดให้ชัดเจน เป็นธรรมชาติเป็นต้น

ด้านรูปแบบการนำเสนอรายการ

1. ผู้ผลิต และผู้จัดรายการ โทรทัศน์ ควรมีการปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอให้น่าดึงดูดใจ น่าติดตาม และแนะนำพิธีกรให้ดำเนินรายการเป็นไปแบบธรรมชาติ พูดให้น่าสนใจมากขึ้น

2. ผู้ชมโทรทัศน์ จะรับชมโทรทัศน์มากขึ้นเมื่อมีรายการที่น่าสนใจ

3. ผู้ผลิต และผู้จัดรายการ โทรทัศน์ ควรสำรวจความคิดเห็นของผู้รับชมโทรทัศน์อย่างต่อเนื่อง หลายๆครั้ง และนำผลสำรวจมาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่องอยู่ เช่น การดำเนินรายการของพิธีกร (ชาย) ให้เป็นตามธรรมชาติมากกว่านี้ การให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมมากกว่านี้ เป็นต้น หากได้มีการปรับปรุงก็จะช่วยให้รายการน่าสนใจ และมีผู้รับชมโทรทัศน์มากยิ่งขึ้น

4. ผู้บริหาร ควรจัดให้มีการฝึกอบรมในเรื่องต่างๆ เช่น การดำเนินรายการของพิธีกร เทคนิคการนำเสนอ แก่ผู้ดำเนินรายการหรือผู้นำเสนอ จะช่วยปรับปรุงการดำเนินรายการ และเทคนิคการนำเสนอได้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

5. หากมีการดำเนินรายการที่สนุกต่อเนื่อง และมีเทคนิคการนำเสนอที่ดีก็จะมีผู้รับชมโทรทัศน์มากยิ่งขึ้น ดังนั้นการดำเนินรายการโทรทัศน์ควรคำนึงถึงผู้รับชมโทรทัศน์เป็นสำคัญ

ด้านองค์ประกอบของรายการ

1. ผู้ผลิต และผู้จัดรายการ โทรทัศน์ ควรจัดจากรายการโทรทัศน์ให้น่าสนใจเน้นสื่อให้เห็นความเป็นภาคเหนือชัดเจนขึ้น รวมทั้งมีภาพเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนเมืองเหนือมากขึ้น

2. ผู้ผลิต และผู้จัดรายการ โทรทัศน์ ควรกำกับดูแลเรื่องของ แสง สี รวมทั้งเสียง ให้ชัดเจนสวยงามน่าสนใจอย่างต่อเนื่องตลอดรายการ

3. ผู้บริหาร ควรเสนอแนะให้ที่ผู้รับผิดชอบในแต่ละเรื่องได้มีความรู้ความเข้าใจให้มากขึ้น เพื่อให้การนำเสนอรายการต่าง ๆ เป็นที่น่าดู น่าชม จะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อผู้รับชมโทรทัศน์

4. ผู้ผลิต และผู้จัดรายการ โทรทัศน์ ควรออกแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้รับชมโทรทัศน์ บ่อย ๆ ครั้ง เพื่อปรับปรุงได้เต็มที่ของรายการที่บอกว่าในแต่ละช่วงไม่สอดคล้องกัน ไม่เป็นเนื้อหาเดียวกัน รวมถึงในด้านคอมพิวเตอร์กราฟฟิคอีกด้วย

5. ผู้รับชมโทรทัศน์ จะรับชมมากขึ้นและมองเห็นประโยชน์ ความสำคัญของการรับชมโทรทัศน์มากขึ้นเมื่อองค์ประกอบของรายการโทรทัศน์ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น

นอกจากนี้จากการวิจัยพบว่า ทางด้านพฤติกรรมในการรับชมก็ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้บริหาร ผู้ผลิตรายการและผู้จัดรายการ โทรทัศน์ เป็นอย่างมากด้วยควรนำมาพิจารณาประกอบ เช่น ผู้รับชมจะเลือกรับชมรายการประเภทข่าว รายการบันเทิง ที่ให้ความรู้เนื้อหาที่รับชมเป็นข่าวสาร เข้า-เย็น และข่าวด้านการเมือง รูปแบบที่รับชมจะเป็นประเภทข่าว วิเคราะห์ข่าว สกู๊ปข่าว ส่วนสารคดีก็เป็นสารคดีที่ให้ความรู้สนุกสนานให้ทั้งประโยชน์และความบันเทิงรวมถึงต้องการใกล้ชิดข่าว ระยะเวลาในการรับชมส่วนมากจะเป็นช่วง เข้า-เย็น ทุกวัน วันหยุด เสาร์-อาทิตย์ และรับชมที่บ้านของตนเอง

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้บริหาร ผู้ผลิตรายการและผู้จัดรายการ โทรทัศน์หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรให้ความสนใจให้มากขึ้นเพื่อประโยชน์ คือ 1) นำไปประยุกต์ใช้หรือเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงรายการโทรทัศน์ “มองเมืองเหนือ” หรือรายการอื่นๆให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น 2) จะช่วยให้ผู้ผลิต ผู้จัดรายการสามารถผลิตรายการ โทรทัศน์ได้ตรงตามความต้องการของผู้รับชมโทรทัศน์ได้มากขึ้น 3) ผู้ผลิต ผู้จัดรายการ โทรทัศน์ สามารถผลิตรายการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด 4) ช่วยให้ผู้ผลิตผู้จัดรายการ โทรทัศน์ ผู้บริหาร ได้มองเห็นข้อบกพร่อง ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม 5) รายการโทรทัศน์มองเมืองเหนือจะเป็นรายการที่มีคุณภาพและมีผู้ให้ความสนใจเลือกชมมากที่สุด หากได้มีการนำผลการวิจัยมาปรับปรุง และพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพได้จริง ๆ

จากการวิจัยพบว่า ในด้านการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้รับชมโทรทัศน์ในด้านต่าง ๆ โดยรวมผู้รับชมโทรทัศน์มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ

1. ด้านข้อมูลข่าวสาร ข้อเสนอแนะผู้รับชมสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นบางเรื่อง และช่วงเวลาที่นำเสนอเป็นช่วงเวลาที่ผู้ชมส่วนใหญ่ออกไปปฏิบัติงานหรือไปทำภารกิจต่างๆไม่สามารถรับชมได้

2. ความต้องการรู้ทันเหตุการณ์ ผู้รับชมได้รับรู้ทันเหตุการณ์ในภาคเหนือจากการสรุปเนื้อหาของรายการซึ่งยังไม่มากนัก

3. ความต้องการข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจ ผู้รับชมก็ได้เฉพาะบางเรื่องบางเหตุการณ์เท่านั้นไม่ได้ทั้งหมด

4. ต้องการรับข้อมูลเพื่อการพูดคุยสนทนา ผู้รับชมได้จากประเด็นโดยรวมของประเทศมากกว่าประเด็นที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นหรือภูมิภาค

5. ต้องการมีส่วนร่วมในสังคม ผู้รับชมได้มีส่วนร่วมบ้างยังไม่มากเพราะมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของตนเองน้อย

6. เพื่อสนับสนุนความคิดเห็นของตนเอง ผู้รับชมได้นำไปใช้ประโยชน์น้อย เพราะมีบางเรื่องนั้นที่ตรงกับความคิดเห็นของตนเอง

7. เพื่อความบันเทิง ผู้รับชมได้รับน้อยมากเพราะรายการส่วนใหญ่ไม่มีความบันเทิง

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้บริหาร ผู้ผลิตรายการและผู้จัดกรรายการโทรทัศน์ควรคำนึงถึงการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้รับชมโทรทัศน์เป็นสำคัญโดยให้ผู้รับชมโทรทัศน์ได้รับประโยชน์จากการรับชมรายการโทรทัศน์ “มองเมืองเหนือ” มากที่สุด ดังนั้นจะต้องนำเอาผลการวิจัยดังกล่าวไปปรับปรุง และพัฒนารายการโทรทัศน์ให้เป็นไปหรือสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับชมโทรทัศน์และทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดซึ่งจะช่วยให้ผู้รับชมรายการโทรทัศน์ได้ประโยชน์ต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย คือ

1. ผู้รับชมรายการโทรทัศน์ได้ประโยชน์จากการรับชมโทรทัศน์มากยิ่งขึ้นในหลายๆด้าน เช่น มีโอกาสบริโภคสื่อที่มีประโยชน์มากขึ้น ได้รับความรู้ข้อมูลหรือข่าวสารที่ดีทันต่อเหตุการณ์ ฯลฯ จะก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้รับชมมากขึ้นจนเป็นที่นิยมของผู้รับชมอย่างทั่วถึงส่งเสริมให้รายการคงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

2. ผู้รับชมโทรทัศน์ได้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริง มีสาระ สร้างสรรค์ สดทันสมัย ทันเหตุการณ์มีความใกล้ชิดข่าวมากยิ่งขึ้น ได้รู้ถึงผลกระทบที่จะเกิดกับตนเองและสามารถนำข้อมูลข่าวสารไปช่วยในการตัดสินใจ และสนับสนุนความคิดของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะนำมาซึ่งการได้รับความนิยมในการรับชมโทรทัศน์ในรายการ “มองเมืองเหนือ” มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงรายการมองเมืองเหนือ

จากการวิจัยพบว่า

1. ด้านผู้ดำเนินรายการควรปรับปรุงดังนี้

1.1 ด้านภาษา ควรปรับปรุงการพูดให้ชัดเจน และดำเนินรายการให้เป็นธรรมชาติมากกว่าเดิม

1.2 ด้านการแต่งกาย ควรปรับปรุง คือ ควรให้มีการแต่งกายพื้นเมืองทุกวัน

1.3 บุคลิกภาพ ควรปรับปรุงให้เป็นธรรมชาติให้เป็นลักษณะของการเล่าข่าว ไม่เป็นการอ่านข่าวให้ฟัง และให้มีบรรยากาศที่เป็นกันเองให้ผู้ชมรู้สึกมีส่วนร่วมในรายการมากขึ้น

2. ด้านรูปแบบการนำเสนอรายการ ควรปรับปรุงดังนี้

2.1 ความน่าดึงดูดใจ ควรปรับปรุงเรื่องการนำเสนอซึ่งราบเรียบเกินไปไม่น่าติดตาม การนำเสนอของพิธีกรการพูดที่ติดต่อกัน และไม่เป็นธรรมชาติทำให้ไม่น่าสนใจเท่าที่ควร

2.2 การดำเนินรายการ ควรปรับปรุงในส่วนของพิธีกร (ชาย) ให้เป็นธรรมชาติ และผ่อนคลายมากกว่านี้ และควรเสริมกิจกรรมอื่นๆ มาประกอบรายการบ้าง เช่น การสัมภาษณ์ผู้ชม เป็นต้น

2.3 เทคนิคการนำเสนอ ควรปรับปรุงในรายการที่ใช้ภาพนิ่งมานำเสนอการสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์ ควรเป็นรายงานสดจากสถานที่หนึ่งมายังห้องส่งโดยตรงจะดูมีชีวิตชีวามากขึ้น

3. ด้านองค์ประกอบรายการ

3.1 ฉาก ควรปรับปรุง คือ ควรเน้นเรื่องราวที่สื่อออกมาให้เป็นภาคเหนือมากยิ่งขึ้น และชัดเจนขึ้น

3.2 แสง ควรปรับปรุง แสงให้เป็นธรรมชาติธรรมดาไม่แข็งกระด้างดูมีมิติเพื่อความสมจริงมากกว่านี้

3.3 เสียง ควรปรับปรุงในเรื่องการขาดหายของเสียงบางช่วงขณะดำเนินรายการ

3.4 ใต้เต็ล ควรปรับปรุงในส่วนเนื้อหาของแต่ละช่วงให้สอดคล้องกัน และต่อเนื่องเป็นเนื้อเดียวกันทั้งตลอดทั้งรายการ

3.5 คอมพิวเตอร์กราฟฟิก ควรปรับปรุง คือ ให้ระวังในด้านของคำบางคำที่พิมพ์ถูกบ้างผิดบ้าง

จากผลการวิจัยดังกล่าว หากได้นำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงรายการโทรทัศน์ “มองเมืองเหนือ” จะช่วยให้รายการมีประสิทธิภาพทุกด้าน จะก่อให้เกิดเป็นรายการที่มีผู้ชมนิยม มีความเชื่อถือเป็นที่ศรัทธาของผู้รับชมมากขึ้นท้ายสุดก็จะคงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

ผลการวิจัย นักวิจัย นักธุรกิจ และผู้ที่สนใจสามารถนำไปเป็นข้อมูล แนวทางในการผลิตรายการโทรทัศน์อื่นๆ ได้เป็นอย่างดีต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การเก็บข้อมูล ควรมีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ภาควิชาอื่น และกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น ประชาชนทั่วไปในชุมชน หรือ ข้าราชการอื่นๆ ต่อรายการมอเมืองเหนือ และการเก็บข้อมูล ควรเลือกวิธีการเก็บที่สะดวกรวดเร็ว และสามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนสมบูรณ์ ระยะเวลาที่ควรเก็บ คือควรเก็บในเวลาที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีช่วงเวลาว่างจากกิจกรรมที่สามารถตอบแบบสอบถามได้เต็มที่ ไม่ควรเก็บในระยะเวลาที่กำลังมีการเรียนการสอน
2. เรื่องที่ควรวิจัย เช่น ผลกระทบ อิทธิพล ปัจจัยที่มีต่อรายการมอเมืองเหนือ และรายการอื่น ๆ ของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 11 เพื่อนำผลมาปรับปรุง และพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของผู้รับชมมากยิ่งขึ้น
3. เรื่องที่ควรวิจัยต่อไป เช่น การศึกษาความพึงพอใจ และความคาดหวังของผู้รับชมรายการโทรทัศน์ “มอเมืองเหนือ” หรือรายการอื่นๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุง และพัฒนาการผลิตรายการโทรทัศน์ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. 2542. การวิเคราะห์สื่อแนวคิดและเทคนิค. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็ดดิสัน เพรส โพรดักส์ จำกัด.
- _____. 2543. สื่อสารมวลชนทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมประชาสัมพันธ์. 2548. สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 ครบรอบ 17 ปี. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนงาน กรมประชาสัมพันธ์.
- ขนิษฐา เบญจาทิกุล. 2535. ทักษะการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ชมต่อรายการ สารคดี. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คณะกรรมการฝ่ายส่งเสริมการผลิตตำราและสื่อการสอน. 2535. คู่มือการสอน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- คณะทำงานศึกษาโครงสร้างการบริหารสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11. 2542. การศึกษาโครงสร้างการบริหารสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11. กรุงเทพฯ: ศูนย์สารสนเทศการประชาสัมพันธ์.
- จอมพล สุภาพ. 2539. การประเมินการจัดทำผังรายการโทรทัศน์หลังเที่ยงคืน พ.ศ. 2537. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จำนง รังสิกุล. 2533. “การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์”. น. 127-144. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการรายการวิทยุโทรทัศน์ หน่วยที่ 3. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฉายน วุฒิกกรรมรักษา. 2536. หลักการรายงานข่าว. กรุงเทพฯ: ประกายพริก.
- ชูศักดิ์ รองสวัสดิ์. 2537. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบเนื้อหาของรายการมอต่างมุมกับทัศนคติ ความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ของผู้ชมรายการมอต่างมุมทางสถานวิทยุโทรทัศน์ แห่งประเทศไทย ช่อง 11. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฐาдини เลหาพันธุ์. 2541. รายการ ไอทีวี ทอล์ค : กระบวนการผลิตและปัจจัยแวดล้อม. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณรงค์ สมพงษ์. 2535. สื่อเพื่อการส่งเสริมและเผยแพร่. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศุภณี สีนเจิมศิริ. 2542. ปัญหาและอุปสรรคในการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 โดยสื่อวิทยุโทรทัศน์. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

- ดวงรัตน์ อินธะนิน. 2542. การสำรวจความคิดเห็นในการเลือกชมรายการโทรทัศน์ทางช่อง 7 ของพนักงานบริษัท กรุงเทพมหานครและวิทยุ จำกัด. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- คำเนิน ขอมมิ่ง. 2543. การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์. เชียงใหม่: โครงการผลิตตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทรงเกียรติ จรัสสันติจิตร. 2551. สัมภาษณ์. 11 สิงหาคม.
- นภาพรณ อัจฉริยะกุล. 2531. “แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์”. น. 5-45. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ หน่วยที่ 1. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นฤมล วันทนี. 2551. สัมภาษณ์. 11 สิงหาคม.
- นันทสิทธิ์ กิตติวรกุล. 2551. สัมภาษณ์. 9 สิงหาคม.
- เบญญา เลิศสุวรรณ. 2551. สัมภาษณ์. 11 สิงหาคม.
- ประม อดะเวทิน. 2531. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจการดูโทรทัศน์ และทัศนคติของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราโมทย์ รัฐวิจิ. 2546. บทบาทของข่าวโทรทัศน์กับการกำหนดวาระให้กับประชาชนการศึกษาเฉพาะกรณีข่าวสาร การสร้างงานในชนบทในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5. กรุงเทพฯ: สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11
- พัชนี เชษฐธยา. 2540. “ทัศนคติและความต้องการในการรับชมรายการโทรทัศน์และข่าวทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 : ศึกษากรณี ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” น. 11-13. ใน รายงานการวิจัย ระหว่างวันที่ 17 มิถุนายน - 7 กรกฎาคม 2540. กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์.
- พิไลวรรณ ปุกหุด. 2533. “การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและพัฒนา”. น. 725-760. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ หน่วยที่ 12. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พีระ จิระโสภณ. 2532. การเลือกสรรและการแสวงหาข่าวสาร. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรทิพย์ วรกิจโกศาทร. 2530. การเลือกสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มาลี บุญศิริพันธ์. 2537. หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ประกายพริก.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2521. การบริหารงานวิทยุโทรทัศน์. นนทบุรี:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

_____. 2540. โทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ : ศึกษากรณีกองงานคณะกรรมการ

กิจการวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บุบผา เบญจรงค์กิจ. 2534. การวิเคราะห์ผู้รับสาร. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

บุพา สุภากุล. 2534. การสื่อสารมวลชน. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วชิรา รินทร์ศรี. 2537. การศึกษาสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 8 ลำปาง ในฐานะ

สื่อมวลชนภูมิภาค. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วสันต์ อติศัพท์. 2533. การผลิตเทปโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและฝึกอบรม. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.

พรินต์เฮาส์.

วิทยา คำรงเกียรติศักดิ์. 2541. การสื่อสารการเกษตร. พิมพ์ครั้งที่ 10. เชียงใหม่: สถาบัน

เทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

_____. 2546ก. ทฤษฎีการใช้ความพึงพอใจในสื่อ. เอกสารการสอนประกอบวิชา

ทฤษฎีสื่อสารประยุกต์. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้

_____. 2546ข. โทรทัศน์: วิธีวิจัย. เอกสารการสอนประกอบวิชาผลิตรายการ

โทรทัศน์. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

วิภา อุดมฉันท. 2528. การผลิตรายการโทรทัศน์และวีดิทัศน์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศกุนต์ สายบุญลี. 2543. ความพึงพอใจและประโยชน์ที่ได้รับจากการชมโทรทัศน์รายการสารคดี

พัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศราวุฒิ กมลวิจิตร. 2551. สัมภาษณ์. 22 กรกฎาคม.

ศิริพร กิตติวรกุล. 2551. สัมภาษณ์. 11 สิงหาคม.

สินิทธิ์ สิทธิรักษ์. 2535. กำเนิดโทรทัศน์ไทย (2493-2500). กรุงเทพฯ: โครงการ 60 ปี

ประชาธิปไตย.

สุรีย์ จันทร์ฉาย. 2544. พฤติกรรมการรับชมรายการ สารวอโลก. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์

ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สืบศักดิ์ แสนขากิตติคุณ. 2551. สัมภาษณ์. 9 สิงหาคม.

เสรี ปางซาง. 2551. สัมภาษณ์. 25 สิงหาคม.

สัชฌุกรษฎ์ เรื่องเดชสุวรรณ. 2551. สัมภาษณ์. 22 กรกฎาคม.

- อรรถพ เขียรถาวร. 2533. **สื่อสารมวลชนและสารสนเทศ**. กรุงเทพฯ: เอสพี.
- อิสราวดิ ชำนาญกิจ. 2541. **ทัศนคติ การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ชมรายการโทรทัศน์ ในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อบายการด้านการเมืองที่เสนอทางสถานีโทรทัศน์**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุบลรัตน์ ศิริชูศักดิ์. 2547. **สื่อสารมวลชนเบื้องต้น : สื่อมวลชน วัฒนธรรม และสังคม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุชิต มุรธาทิพย์. 2542. **ทัศนคติ ความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ของผู้ชมรายการ “ดีลิบ” ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 อ.ส.ม.ท.** กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อนุสิทธิ์ ดังคนานุกุลชัย. 2534. **การรับข่าวสารเพื่อการหางานทำของบัณฑิต ปี 2532 สาขาวิชา สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรรณพ ปิณฑน์โอวาท. 2542. **การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ**. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำนาจ หงษ์ทอง. 2551. สัมภาษณ์. 25 สิงหาคม.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัณภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการปรับปรุงรายการ “มองเมืองเหนือ” ในทรรศนะของอาจารย์ ในมหาวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่”

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ในระดับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ข้อมูลในแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาเท่านั้น มิได้นำไปใช้ประโยชน์เพื่อการอื่นใดนอกจากนี้ ข้อมูลที่ท่านตอบผู้จัดทำจะเก็บไว้เป็นความลับ กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์นี้ตามความเป็นจริง

แบบสัมภาษณ์ มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อรูปแบบรายการในแต่ละช่วง และการใช้ประโยชน์จากการรับชม

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงรายการมองเมืองเหนือตามทรรศนะของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง.....

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ลักษณะส่วนบุคคล

1.1 เพศ

☐ 1. ชาย

☐ 2. หญิง

1.2 อายุ.....ปี

1.3 ระดับการศึกษา

☐ อนุปริญญา

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

1.4 รายได้ / เดือน.....เดือน

1.5 อาชีพ

- ☐ ข้าราชการ ครู อาจารย์
- ☐ พนักงานมหาวิทยาลัย
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.6 สถานศึกษา.....

2. พฤติกรรมการรับชมโทรทัศน์

2.1 ประเภทรายการที่เลือกรับชม

.....

.....

.....

2.2 เนื้อหาที่เลือกรับชม

.....

.....

.....

2.3 รูปแบบรายการที่ต้องการรับชม

.....

.....

.....

2.4 ความใกล้ชิดของเนื้อหาข่าวสารกับผู้รับชม

.....

.....

.....

2.5 ระยะเวลาในการรับชม

.....

.....

.....

2.6 ความถี่ในการรับชม

.....

.....

.....

2.7 สถานที่ในการรับชม

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการรับชม และการใช้ประโยชน์จากการรับชม

1. ความพึงพอใจและทรงสนะต่อช่วงรายการต่างๆในแต่ละช่วง

1.1 ช่วงโต๊ะข่าว

.....

.....

.....

1.2 มองเมืองเหนือผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

.....

.....

.....

1.3 ช่วงพยากรณ์อากาศ

.....

.....

.....

1.4 ช่วงเตือนภัยรายวัน

.....

.....

.....

1.5 ช่วงรอบรู้เรื่องเกษตร

.....

.....

.....

1.6 ช่วงรอบรู้เลือกตั้ง

.....

.....

.....

1.7 ช่วงสนทนา

.....

.....

.....

1.8 ช่วงภาณิตถ์

.....

.....

.....

2. ด้านการนำไปใช้ประโยชน์

2.1 ได้รับข้อมูลข่าวสาร/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

2.2 ต้องการรู้ทันเหตุการณ์

.....

.....

.....

2.3 ต้องการข้อมูลเพื่อช่วยตัดสินใจ

.....

.....

.....

2.4 ต้องการข้อมูลเพื่อการพูดคุยสนทนา

.....

.....

.....

2.5 ต้องการมีส่วนร่วมในสังคม

.....

.....

.....

2.6 เพื่อสนับสนุนความคิดเห็นของตนเอง

.....

.....

.....

2.7 เพื่อความบันเทิง

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 แนวทางการปรับปรุงรายการมืองเหนือตามทรรชนะของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ท่านคิดว่าควรมีการปรับปรุงรายการมืองเหนือหรือไม่ ด้านใดบ้าง และควรปรับปรุง
อย่างไร

● ผู้ดำเนินรายการ

ภาษา

.....

.....

.....

การแต่งกาย

.....

.....

.....

บุคลิกภาพ

.....

.....

.....

● รูปแบบการนำเสนอรายการ

ความน่าดึงดูดใจ

.....

.....

.....

การดำเนินรายการ

.....

.....

.....

เทคนิคการนำเสนอ

.....

.....

.....

● องค์ประกอบของรายการ

ฉาก

.....

.....

.....

แสง

.....

.....

.....

เสียง

.....

.....

.....

ใต้เต็ล

.....

.....

.....

คอมพิวเตอร์กราฟฟิค

.....

.....

.....

● ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

****ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์****

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงรูปแบบรายการเมืองเหนือตามทรรศนะ
ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ความยาว 55 นาที

**ตารางแสดงรูปแบบรายการเมืองเหนือตามทรรชนะ
ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ความยาว 55 นาที**

ลำดับ	เนื้อหา	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
1	TITLE รายการเมืองเหนือ	0.30	
2	พิธีกรเปิดรายการ	3.00	
3	ข่าวโทรทัศน์	10.00	
4	ข่าวหนังสือพิมพ์	10.00	
5	สเปคตถานี	2.00	
6	พยากรณ์อากาศ	3.00	
7	เดือนกับรายวัน	3.00	
8	รอบรู้เรื่องเกษตร	3.00	ออกอากาศวันพุธ
9	รอบรู้เลือกตั้ง	3.00	ออกอากาศวันศุกร์
10	สเปคต	2.00	
11	ช่วงสนทนา	15.00	
12	ภานิตล้านนา	2.30	
13	พิธีกรกล่าวจบรายการ	1.00	
14	เครดิตท้ายรายการ	1.00	
รวมเวลา		55.00	

ภาคผนวก ค
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายศักดิ์สิทธิ์ จงสมัคร
เกิดเมื่อ	18 กรกฎาคม 2519
ภูมิลำเนา	จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2539 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมินบุรี กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2545 ปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปกรรม (ออกแบบนิเทศศิลป์) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2545-2546 เจ้าหน้าที่ศิลปกรรม ส่วนแผนงานการ ประชาสัมพันธ์ สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 เชียงใหม่ พ.ศ. 2547-2548 ปฏิบัติงานการผลิตภาพยนตร์ ภาพยนตร์ โฆษณา บริษัท GEAR HEAD LTD. ในเครือ บริษัท แมทชิงสตูดิโอ จำกัด (มหาชน) กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548 ปฏิบัติงานด้านควบคุมดูแลการผลิตข่าวภาค ภาษาอังกฤษ Nation TV กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548-ปัจจุบัน ปฏิบัติงานฝ่ายรายการโทรทัศน์ สถานีวิทยุ โทรทัศน์แห่งประเทศไทย NBT จังหวัดเชียงใหม่